

**ЗВІТ
РЕКТОРА
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені А.С. МАКАРЕНКА,**

*доктора педагогічних наук,
професора*
Юрія ЛЯННОГО

за 2023 рік

Частина II

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А.С. МАКАРЕНКА**

УХВАЛЕНО
спільним рішенням Конференції
трудоного колективу, вченої ради
Університету та наглядової ради
протокол № 8/6/1
від 29 січня 2024 року

З В І Т
РЕКТОРА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені А.С. МАКАРЕНКА,
доктора педагогічних наук, професора
Юрія ЛЯННОГО

СУМИ - 2024

*Друкується відповідно до спільного рішення
конференції трудового колективу університету,
протокол № 8 від 29 січня 2024 року,
вченої ради Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка, протокол № 6 від 29 січня 2024 року,
наглядової ради, протокол № 1 від 29 січня 2024 року*

Рецензенти:

Кириленко Надія Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури;

Ячменик Марина Михайлівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри української мови і літератури.

3-43 Звіт ректора Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка Юрія ЛЯННОГО за 2023 рік. Частина II / [за ред. Л. В. Пшеничної]. – Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024. – 248 с.

У виданні представлено Звіт ректора Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка Лянного Юрія Олеговича за звітний період 2023 року: виконання умов контракту, укладеного між Міністерством освіти і науки України та ректором Університету про виконання цільових показників діяльності (ключових показників ефективності) щодо розвитку Університету; виконання положень Статуту Університету; Стратегії розвитку Університету; Колективного договору; показників ефективності використання державного майна та роботи дорадчих та робочих органів, фінансової діяльності; розвитку навчально-матеріальної бази; показників ефективності підбору, розстановки та підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру, видання підручників, посібників, науково-методичної літератури та дотримання законодавства у сфері діяльності закладу; формування контингент осіб, які навчаються

в Університеті, відраховування та поновлення зазначених осіб на підставах та у порядку, що передбачені законодавством; організації та вдосконалення освітнього процесу, забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; дотримання вимог Кодексу етики та академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

У Звіті проведено аналіз вступної кампанії 2023 року, удосконалення системи профорієнтації з метою популяризації освітніх послуг для прийому вступників на навчання в умовах воєнного стану; формування інноваційного освітнього та наукового простору, міжнародної та грантової діяльності, ефективності наукової та науково-технічної діяльності; зміцнення кадрового потенціалу з підбору та розстановки науково-педагогічних кадрів, рейтингових показників професорсько-викладацького складу та навчальних структурних підрозділів; охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу під час воєнного стану.

Рік 2023 за обсягом і характером викликів для Університету був одним із найскладніших у його майже 100-річній історії, але на всі виклики воєнного часу колектив під керівництвом ректора відповідав мужньо, зібрано й гідно, адже макаренківська родина має високі загальнолюдські цінності, чітку громадянську позицію, патріотизм та велике бажання ПЕРЕМОГИ, для якої і спрямована вся діяльність.

Сплановано цілі щодо впевненого поступу у 2024 році.

ЗМІСТ

XI. ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ КОНТРАКТУ	
№ П-86 від 25 січня 2021 року за 2023 рік	4
XII. ДІЯЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНИХ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ УНІВЕРСИТЕТУ У ВОЄННИЙ ЧАС	26
12.1. Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	28
12.2. Навчально-науковий інститут фізичної культури	64
12.3. Фізико-математичний факультет	91
12.4. Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин.....	120
12.5. Факультет іноземної та слов'янської філології.....	141
12.6. Природничо-географічний факультет	179
12.7. Навчально-науковий інститут культури і мистецтв	222
XIII. З УПЕВНЕНІСТЮ У 2024 РІК	244

**ХІ. ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ УМОВ
КОНТРАКТУ № П-86
від 25 січня 2021 року за 2023 рік
РЕКТОРОМ УНІВЕРСИТЕТУ,
ДОКТОРОМ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРОМ
ЮРІЄМ ЛЯННИМ**

Дев'яносто дев'ять років – це дуже короткий в історичному вимірі відрізок часу, але для Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка це вже вік становлення і набуття власної ідентичності у світовій співдружності університетів і в українському суспільстві. За цей час Університет став лідером педагогічної освіти Слобожанщини і України.

Війна докорінним чином змінила життя людей в Україні й роботу Університету. Ми стикнулися з небаченими до цього викликами, на які доводилося реагувати оперативнo, щоб допомогти усім, чим можемо, державі та Збройним Силам України, зберегти стабільність роботи Університету.

Тісно співпрацюючи з державними й громадськими інституціями країни Університету вдалося зберегти життєдіяльність і безпеку протягом всіх місяців війни за усіма напрямками його роботи.

У складних умовах проходив освітній процес, але праця всіх працівників дозволила Університету успішно завершити навчальний рік, здійснити черговий випуск **650** бакалаврів і **731** магістра; збільшився набір *іноземних громадян* та осіб без громадянства, які вступили на навчання до Університету за всіма рівнями вищої освіти; учасники освітнього процесу активно включилися до участі у *академічній мобільності*; попитом, як серед здобувачів, так і серед роботодавців, користується навчання за *дуальною* формою здобуття освіти; покращився *якісний склад* науково-педагогічних працівників; вся робота колективу протягом року була спрямована на створення *безпечних умов праці і навчання*; протягом року *жодних збоїв у виплаті заробітної плати*, оплати комунальних послуг не відбувалося: все вчасно і в повному обсязі; за особливі успіхи у освітній, громадській, науковій, спортивній, мистецькій, волонтерській діяльності в Університеті здійснювалося *заохочення* учасників освітнього процесу. А в цілому: Університет у 2023 році жив повноцінним життям, долаючи виклики, маючи результати, будуючи нові плани, які успішно реалізуються.

25 січня 2021 року між Міністерством освіти і науки України та Юрієм Ляним був заключений контракт на призначення доктора педагогічних наук, професора **Юрія Лянного** на посаду ректора Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка з 25 січня 2021 року на другий п'ятирічний термін до 2026 року.

До контракту Міністерством освіти і науки України було внесено 10 цільових показників, які умовно репрезентують такі напрями діяльності закладу вищої освіти, як управління Університетом, кадрова політика, освітня, міжнародна, науково-дослідна та соціально-економічна діяльність.

❖ **Напрямок «Управління Університетом та кадрова політика»:**

- запровадження комплексної автоматизації управління Університетом, включаючи систему електронного документообігу.

Показник 7. Термін виконання – 1 січня 2024 року.

Діючи в кризових умовах, потерпаючи від людських і матеріальних втрат, Університет здійснив цілу низку кроків, що було спрямовано на сталий розвиток освітньої та наукової діяльності, особливо у сфері міжнародної співпраці.

Зміна реалій існування викликала необхідність проведення коригування положень Стратегії розвитку Університету на період до 2032 року, що було зафіксовано у червні 2023 року на спільному засіданні вченої ради та конференції трудового колективу Університету (протокол № 12/7 від 26.06.2023 року) ухвалена та затверджена наказом № 260 від 26.06.2023 року **Стратегія розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка до 2032 року**. Нова редакція, визначає напрями розвитку Університету, окреслює стратегічні орієнтири підвищення ефективності його діяльності як освітнього-наукового, інноваційного комплексу Слобожанщини та України, який сприяє всебічному розвитку особистості, забезпечує підготовку високопрофесійних фахівців для Сумщини, України та іноземних держав і визначає його основні характеристики, що повинні бути сформовані до 2032 року.

У визначеному напрямі значна увага приділялась упорядкуванню структури Університету. У зв'язку активним розвитком академічної мобільності учасників освітнього процесу створено новий відділ

євроінтеграції та інтернаціоналізації Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка; зі змінами назв спеціальностей: кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії змінена на *кафедру терапії та реабілітації* та кафедра права та методики викладання правознавства на *кафедру права та публічного управління*.

Діючи в кризових умовах, потерпаючи від людських і матеріальних втрат, Університет здійснив цілу низку кроків, що було спрямовано на сталий розвиток освітньої та наукової діяльності, особливо у сфері ведення діловодства, забезпечення якісного складу науково-педагогічних працівників, міжнародної співпраці.

В Університеті:

- систематично вдосконалюється система автоматизованого управління «Університет + Деканат» - сервіс освітнього порталу Університету – організаційний центр, який здійснює автоматизовану організацію та підтримку освітнього процесу; має координуючі функції ведення діловодства, від роботи якого залежить налагоджена взаємодія між різними структурними підрозділами та ефективна організація процесів обміну інформації:
  - ✓ підготовка розкладу занять;
  - ✓ організація та контроль діяльності викладачів та здобувачів;
  - ✓ забезпечення методичної та технічної підтримки освітнього процесу;
  - ✓ здійснення моніторингу освітнього процесу у межах встановлених повноважень;
  - ✓ ведення персональних справ здобувачів (електронні персональні картки, групування списків за напрямом навчання) тощо;
- автоматизована система управління навчальним процесом, розділи «Кадри» та «Планово-фінансовий відділ»;
- ведення бухгалтерського обліку відбувається у програмі УАБюджет;
- подання бюджетної та фінансової звітності – через спеціалізовану електронну систему;
- відправлення документів, платіжних доручень, листів до Державної Казначейської служби України в Сумській області, до Міністерства освіти і науки України та інших органів влади – у спеціалізованих системах.

Було розпочато процес ребрендингу Університету, укладено новий брендбук.

У напрямі **кадрової політики** Університет зобов'язувався дбати про зменшення частки адміністративно-управлінського персоналу відповідно до загальної частини штатних посад (*показник б*).

Станом на кінець 2023 року частки адміністративно-управлінського персоналу повинна не перевищувати 53%.

В Університеті частка адміністративно-управлінського персоналу становить **36% (226 осіб)**.

В цілому, станом на кінець 2023 року, чисельність працівників Університету становила 633 особи, з них 255 науково-педагогічних працівників (це 40%).

Причому за 2023 рік 178 працівників Університету нагороджені відомчими нагородами, нагородами обласного, місцевого рівня та грамотами Університету.

Серед науково-педагогічних працівників 220 осіб мають науковий ступінь (з них 41 доктор наук, 168 кандидатів наук та 11 докторів філософії), що становить 86% від чисельності науково-педагогічних працівників.

Вчене звання має 191 науково-педагогічний працівник (75% від чисельності науково-педагогічних працівників), з них 40 професорів, 150 доцентів та 1 старший науковий співробітник (у 2022 році працівників з науковими ступенями – 81% від загальної кількості штатних науково-педагогічних працівників; із вченими званнями – 72% від загальної кількості штатних науково-педагогічних працівників).

Отже, Університет має досить стійкі тенденції щодо чисельності докторів наук та зменшення частки осіб без наукового ступеня серед штатних науково-педагогічних працівників протягом останніх років.

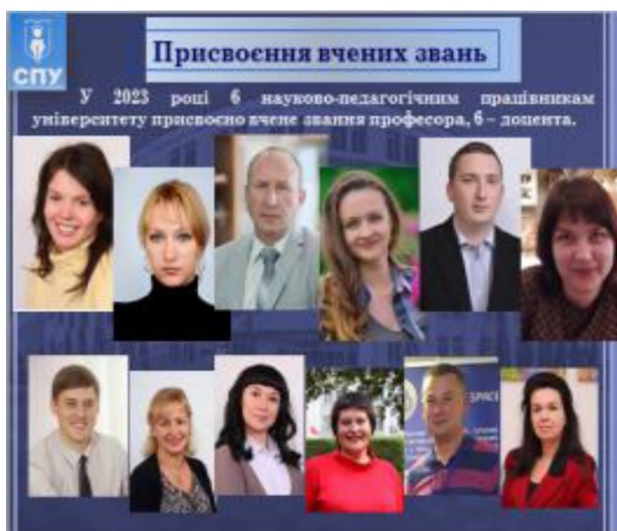
Так у 2023 році науково-педагогічних працівників без наукових ступенів – 14%

від загальної кількості штатних науково-педагогічних працівників (у 2022 році – 19%); без вчених звань – 25% від загальної кількості штатних науково-педагогічних працівників (у 2022 році – 28%).

За звітній рік підвищилась якість професорсько-викладацького складу:

- ✓ 6 науково-педагогічним працівникам присвоєно вчене звання професора (Лукашова Т.Д., Ілляшенко Н.С., Каленик М.В., Коваленко Н.В., Омеляненко В.А., Чистякова І.А.);

- ✓ 6 особам професорсько-викладацького складу присвоєно вчене звання доцента (Жуков О.В., Король О.М., Максименко Л.М., Харченко Т.Г., Шестопапов Р.М., Давидова Т.В.).

В Університеті діє Спеціалізована вчена рада Д 55.053.01 з присудження ступеня доктора наук за спеціальностями 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» під головуванням професора Олени Семеніхіної.

Найближчим часом планується захист 6 докторських дисертацій співробітниками Університету.

Університет має право на створення разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за 5 спеціальностями.

У 2023 році Вченою радою Університету затверджено персональний склад 15 разових спеціалізованих вчених рад за спеціальностями 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), 025 Музичне мистецтво та 051 Економіка.

Проведено 13 засідань із захисту дисертацій, усім здобувачам присуджено ступінь доктора філософії.

Плануються до затвердження 12 складів разових спеціалізованих вчених рад за всіма 5 спеціальностями.

Протягом останніх років одночасно зі зменшенням штатних науково-педагогічних працівників також зменшується чисельність навчально-допоміжного, адміністративно-управлінського, господарського і обслуговуючого персоналу. Станом на кінець 2023 року їх чисельність становить 378 особу (60% від загальної чисельності), на відміну від 2022 року – 61,5%.

В Університеті розроблено, затверджено і уведено в дію запровадження системи ключових показників ефективності в контрактах директорів навчально-наукових інститутів, деканів факультетів, завідувачів кафедр та науково-педагогічних працівників. *Показник 8. Термін виконання – 1 жовтня 2021 року. Критерій оцінювання: визначені цільові показники за підсумками 2023 року виконано.*

Розроблено та затверджено відповідний бланк контракту директора навчально-наукового інституту, декана факультету, завідувача кафедри та науково-педагогічного працівника, який ухвалено рішенням вченої ради Університету, протокол № 4 від 27.11.2023 року (*нова редакція*) та уведено в дію наказом ректора № 461 від 27.11.2023 року.

Відповідно до затвердженого контракту з новообраними завідувачами кафедр та науково-педагогічними працівниками за підсумками конкурсного відбору заключені нові контракти, а до чинних контрактів укладені додаткові угоди, які вступили в дію з 01 січня 2024 року.

❖ **Напрямок «Освітня діяльність»:**

- контрактні зобов'язання вимагають збільшення частки аудиторних годин у загальній кількості, протягом яких викладання здійснюється англійською, французькою та німецькою мовами. *Показник 1, що зобов'язує за підсумками 2022–2023 навчального року не менше 8% викладання іноземною мовою. Виконано.*

В Університеті за підсумками минулого навчального року частка складає – 9,5%.

Зауважимо, що у складі Університету є факультет іноземної та слов'янської філології, зокрема 3 відповідні кафедри (іноземних мов; англійської філології та лінгводидактика; теорії та практики романо-германських мов).

Університет має успішний досвід викладання дисциплін іноземними мовами при підготовці фахівців з туризму, економіки, міжнародних відносин, музичного мистецтва, опануванні фаху, пов'язаного з іноземною філологією та викладання освітніх компонент для здобувачів III рівня вищої освіти.

Систематично збільшується чисельність науково-педагогічних працівників, які додатково здобувають фах викладача іноземної мови або отримують сертифікати про знання іноземної мови на рівні B2.

На жаль, військовий стан завадив курсам з іноземної мови, організованим Університетом та екзаменаційним тест-центром Кембриджського університету з підготовки до іспитів Cambridge English в регіоні (відкритого на базі університету у 2021 році).

Напрямок **«Освітня та міжнародна діяльність»**: - збільшилась кількість здобувачів вищої освіти та штатних науково-педагогічних працівників, які у 2023 році взяли участь у програмах міжнародної академічної мобільності тривалістю не менше одного місяця за календарний рік. Показники 2, 3. Виконано.

Ключовими показниками у напрямках **освітньої та міжнародної діяльності** стало збільшення кількості здобувачів вищої освіти та штатних науково-педагогічних працівників, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності.

Станом на 1 серпня 2023 р. не менше 4% здобувачів вищої освіти та не менше 5% штатних науково-педагогічних працівників повинні брати участь у програмах академічної мобільності.

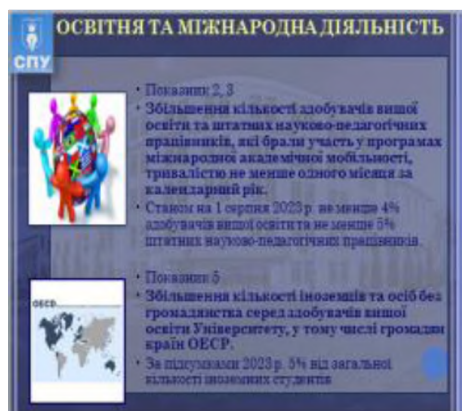
В Університеті 39 здобувачі вищої освіти та 18 науково-педагогічних працівників взяли участь у програмах академічної мобільності (у 2022 році – 9 викладачів та 10 здобувачів вищої освіти).

А також збільшилася кількість іноземців серед здобувачів вищої освіти Університету, у тому числі громадян країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку (показник 5).

За підсумками 2023 року цей показник повинен бути на рівні 5% від загальної кількості студентів Університету. В Університеті у 2023 році навчається 310 іноземних студентів, що складає 7% загальної кількості (у 2022 році – 197 іноземних студентів, або 5%).

Станом на сьогодні контингент здобувачів вищої освіти всіх рівнів в Університеті становить 4241 особа, що на 347 осіб більше, ніж 2022 році, з них понад 3,4 тис. – денної форми навчання та більше 830 – заочної форми навчання.

Університет посідає 36 місце серед 395 закладів вищої освіти України, які готують іноземців та осіб без громадянства (4 місце серед педагогічних). Станом на кінець 2023 року Університет готує **242** студенти освітніх рівнів бакалавр та магістра денної та заочної форми навчання та **66** аспірантів.

На підготовчих курсах для іноземців та осіб без громадянства до вступу у ЗВО України проходять підготовку 2 слухачі. На курсах із вивчення державної мови проходять підготовку 2 слухачі.

Це представники Туркменістану та Китаю. У складі 5 студентів з країн Організації економічного співробітництва та розвитку – це представники США та Туреччини.

Лідерами за чисельністю іноземних студентів є навчально-науковий інститут культури і мистецтв (*понад 30%*), фізико-математичний факультет – 15%; навчально-науковий інститут педагогіки і психології (*майже 16,5%*), Природничо-географічний факультет (*майже 5%*).

Позитивним є те, що протягом останніх двох років відбулося суттєве збільшення чисельності іноземних аспірантів.

У 2023 році аспіранти-іноземці навчаються за контрактом на денній формі навчання за спеціальностями 011 Освітні, педагогічні науки, 014 Середня освіта (Музична освіта), 025 Музичне мистецтво, 051 Економіка.

Спеціальність	Чисельність аспірантів-іноземців
011 Освітні, педагогічні науки	12
014 Середня освіта (Музична освіта)	12
025 Музичне мистецтво	35
051 Економіка	1

У 2023 році успішно завершили дисертаційні дослідження 9 громадян Китаю за спеціальностями 014 Середня освіта (Музична освіта) та 3 – за 025 Музичне мистецтво.

На постійній основі ведеться робота з обліку іноземних громадян з посольствами їх країн та робота з рекрутерськими компаніями.

Протягом року здійснювалася активна робота по розширенню та поглибленню міжнародних контактів.

Вже в січні 2023 року вчений секретар Університету, доцент Ольга Скиба відвідала низку турецьких закладів освіти, провела профорієнтаційну роботу та підписала договори про співпрацю з:

- Айдин Університетом (одним із найбільших державних університетів Туреччини з кількістю студентів 50 тис. осіб);
- Університетом Бейкоз;
- Атлас Університетом.

У травні у режимі дистанційної конференції відбулося підписання меморандуму про співпрацю з Балікесир Університетом (Туреччина).

Також у травні представники нашого Університету (доцент Ольга Скиба, професор Наталія Коваленко, Марина Поджарова) взяли участь у Південно-Корейсько-Українсько-Польському форумі, що проходив у м. Варшаві (Польща), результатом участі у якому стало підписання меморандуму про співпрацю з Національним університетом Кьонсан (Південна Корея).

У серпні відбулася відеозустріч з представниками Суспільно-культурного товариства «Українці в Генті» (Бельгія), в ході якої обговорили питання підписання та реалізації угоди про науково-методичну співпрацю, що охоплює спільні наукові дослідження та освітні заходи з лінгвокраїнознавства, перекладознавства, культурології, вивчення української мови як іноземної, міжнародну мобільність викладачів та студентів.

Рік, що минув, закінчився підписанням угоди про науково-технічне співробітництво з метою долучення наших здобувачів освіти та науковців кафедр бізнес-економіки та адміністрування та загальної та регіональної географії до Міжнародного науково-освітнього проєкту «Territory of innovations», що реалізується вченими України, Італії, Естонії, Франції, Німеччини та Японії.

Також були підписані договори з:

- Державним педагогічним університетом імені Іона Крянге (м. Кишинев, Молдова);
- Фундацією «Порта Вітає» (Польща);
- Медичним центром «Medical Magnus Clinic» (Польща);
- Освітньою асоціацією «Центр українських дослідників в Австрії»;
- Муніципалітетом міста Кавалер-сюр-Мер (Франція).

Академічна мобільність студентів та викладачів є вагомим частинкою сучасного освітнього процесу.

За підсумками минулого навчального року:

- за програмами внутрішньої академічної мобільності навчалися 7 студентів Університету (в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка, Університеті Григорія Сковороди в Переяславі, Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського).
- за програмами міжнародної академічної мобільності – 29 студентів (в Університеті Адама Міцкевича (Познань, Польща), Педагогічній вищій школі м. Люцерн (Швейцарія), Бріджуотерському державному університеті (штат Массачусетс, США)).

Структурна одиниця	Внутрішня мобільність	Міжнародна мобільність	Разом
Педагогічний факультет	2		2
Факультет історичної та соціально-політичної філософії	1	4	5
Навчально-науковий інститут фізичної культури	2		2
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	2	21	23
Факультет економіки		2	2
Всього	7	25	32

Натомість Університет на навчання за програмами внутрішньої та міжнародної академічної мобільності прийняв 18 та 33 здобувача вищої освіти відповідно (з Університету Адама Міцкевича; з Житомирського державного університету імені Івана Франка, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Університету Григорія Сковороди в Переяславі, Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка).

Висока школа, освітній заклад	Внутрішня мобільність	Міжнародна мобільність	Разом
Університет Адама Міцкевича (Познань, Польща) (всі факультети та відділення)		18	18
Міжнародний педагогічний університет імені Адама Міцкевича (Познань, Польща)	2		2
Технічний педагогічний університет імені Олександра Довженка (всі факультети) (всі факультети) (всі факультети)	2		2
Католицько-Польський педагогічний університет імені Яна Кохановського (Познань, Польща)	4		4
Університет Григорія Сковороди в Переяславі (всі факультети)	1		1
Державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (всі факультети)	1		1
Всього	10	23	33

Представники Університету брали участь у короткотривалих програмах мобільності. Наприклад:

- Більше 30 науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти пройшли навчання у Міжнародній літній школі за 20 напрямками у рамках програми Польського національного агентства з питань академічного обміну відповідно до угоди з Університетом Адама Міцкевича (м. Познань, Польща).
- Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники природничо-географічного факультету взяли участь у роботі I Міжнародної школи з природничих наук, організованої спільно з Університетом Св. Кирила і Мефодія у Трнаві (Словаччина).
- Студенти ОПП Середня освіта (Географія. Англійська мова) та спеціальності 106 Географія навчалися в міжнародних літніх географічних школах у Польщі.

- Студентка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) розпочала стажування у лабораторії досліджень мозку в Університеті Бен-Гуріона, розташованій у м. Беєр-Шева (Ізраїль).
- Магістрантка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) стала учасницею німецько-українського екологічного проєкту «Природні парки Німеччини та України», що проходив у Німеччині.
- Студентки природничо-географічного факультету та факультету іноземної та слов'янської філології взяли участь в академічній мобільності за програмою навчальної поїздки до Польщі.
- Студентка спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) стала учасницею Міжнародного гендерного проєкту за програмою Erasmus+ у Литві.
- Студенти спеціальності 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) проходили педагогічну практику у спеціальній початковій школі Польщі.

За звітний період шляхом стажування у закладах вищої освіти України та закордоном підвищили свою кваліфікацію 34 науково-педагогічних працівників Університету.

Унікальним досвідом стали довготривалі закордонні стажування наших викладачів у Німеччині, більшість з яких розпочалася в 2022 році та тривала у 2023 році:

- професор Школяренко В.І. – в Ерфуртському університеті;
  - доцент Гуменюк І.Л. – у Гамбурзькому університеті;
  - доцент Христенко О.С. – у Гейдельберзькому університеті;
  - доцент Зленко Н.М – у Ганноверському університеті імені Лейбніця.
- Інші програми були більш обмежені у часі. Наприклад:
- представник інституту культури і мистецтв брав участь у закордонному стажуванні в межах Міжнародного проєкту «Мистецтво і політика» (Німеччина);
  - представники природничо-географічного факультету – у Рижському технічному університеті (Латвія), Шотландському сільсько-господарському коледжі (Шотландія);
  - представники інституту педагогіки і психології – в Університеті імені Адама Міцкевича у м. Познань (Польща) та на базі мерії міста Кавалер-сюр-Мер (Франція);

- представники фізико-математичного факультету – в Естонському університеті прикладних наук Майнор (м. Таллін, Естонія), в Латвії щодо інноваційних освітніх технологій;
- представники інституту фізичної культури – у Луохеському професійно-технічному інституті (провінція Хенань, КНР), в Естонії щодо туристичної діяльності;
- представники факультету іноземної та слов'янської філології – в Польщі щодо фандрайзингу, Університеті м. Тарту (Естонія) щодо багатомовної освіти, в Словаччині щодо системи вищої освіти в ЄС, в Краківському університеті (Польща) щодо дистанційної освіти.
- представники історії, права та міжнародних відносин – у Батумському державному університеті Шота Руставелі, Балтійській міжнародній академії.

Представники інституту фізичної культури та інституту педагогіки і психології підвищували кваліфікацію у напрямках неформальної освіти та академічної доброчесності у Любліні (Польща).

У 2023 році Університет став учасником Міжнародного проєкту Ukraine Global Faculty, який дозволив відвідувати лекції професорів провідних університетів світу.

Крім того, значний резонанс мали гостьові лекції запрошених фахівців:

- доктора філософії Марії Остроги, старшого викладача кафедри інформатики, а наразі – дослідниці з Університету Альберти (Канада);
- доктора Віолети Кравченкене, викладача кафедри математичного моделювання Каунаського технологічного університету (Литва);
- Анни Млінарчук-Соколовської, педагога-культуролога, доцента кафедри міжкультурної та початкової освіти факультету педагогічних наук Університету Білостока (Польща);
- доктора філософських наук Я. Капранова та Б. Івановської, доцентів Економіко-гуманітарного університету у Варшаві (Польща);
- доктора філософських наук Ганни Ситар, професора відділу слов'янської лінгвістики та лексикографії Слов'янського інституту Академії наук Чеської Республіки;
- доктора педагогічних наук, професора Тетяни Симоненко, професора-дослідника департаменту іноземної та бізнес-комунікації Віденського економічного університету, директора Центру українських дослідників у Австрії;

- Людмили Попович, професорки Белградського університету (Сербія);
- Наталії Лазби, асоційованого професора Батумського державного університету Шота Руставелі (Грузія);
- Лідії Кос-Станішіч, професорки факультету політичних наук Загребського університету (Хорватія).
- Представники ж нашого університету проводили гостьові лекції для інших закладів освіти. Наприклад,
- професор Семенов О. М. провела онлайн-лекцію для здобувачів вищої освіти нашого університету та І курсу факультету гуманітарних наук та образотворчого мистецтва Економіко-гуманітарного університету у Варшаві (Польща).
- доцент Юлія Подрез провела серію гостьових лекцій в Барселоні (Каталонія, Іспанія);
- професори Омеляненко В. А., Ілляшенко Н. С., Семенов О. М. виступили гостьовими лекторами в Університеті комп'ютерних наук і технологій (Індонезія).

У напрямі **науково-дослідної діяльності** цільовим показником діяльності ректора визначено збільшення кількості проіндексованих публікацій у виданнях, які реферуються у науково-метричних базах Web of Science та Scopus (показник 10).

Щорічно на 3%.

Представництво у міжнародних науково-метричних базах даних Scopus та Web of Science є показником успішності наукової діяльності Університету.

Університет має доступ до баз даних Scopus та Web of Science, що сприяє зростанню представництва науковців СумДПУ імені А. С. Макаренка.

Станом на сьогодні у базі Scopus представлено праці 267 наших науковців, які є авторами 405 публікацій. У 2023 році було опубліковано 63 статті у виданнях, що входять до цієї бази даних (у 2022 р. – 65 статей, хоча на початку 2023 р. їх було 43 за даними бази Scopus).

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko

87 Romenska Street, Sumy
 Sumy Oblast, Ukraine
 Идентификатор организации: 6030800
 Другие форматы имен: [Sumy State Pedagogical University named After A.S. Makarenko](#) [Sumy State Pedagogical University](#)
[Sumy State Pedagogical University named After A.S. Makarenko](#) [Makarenko Sumy State Pedagogical University](#) Смотреть все

Действия с профилем организации

- Оставить отзыв
- Настроить уведомление о документах
- Экспортировать данные о предметной области

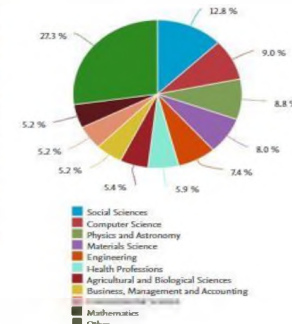
Документы только организация

267

Документы по отрасли знаний Сотрудничающие организации Документы по источнику

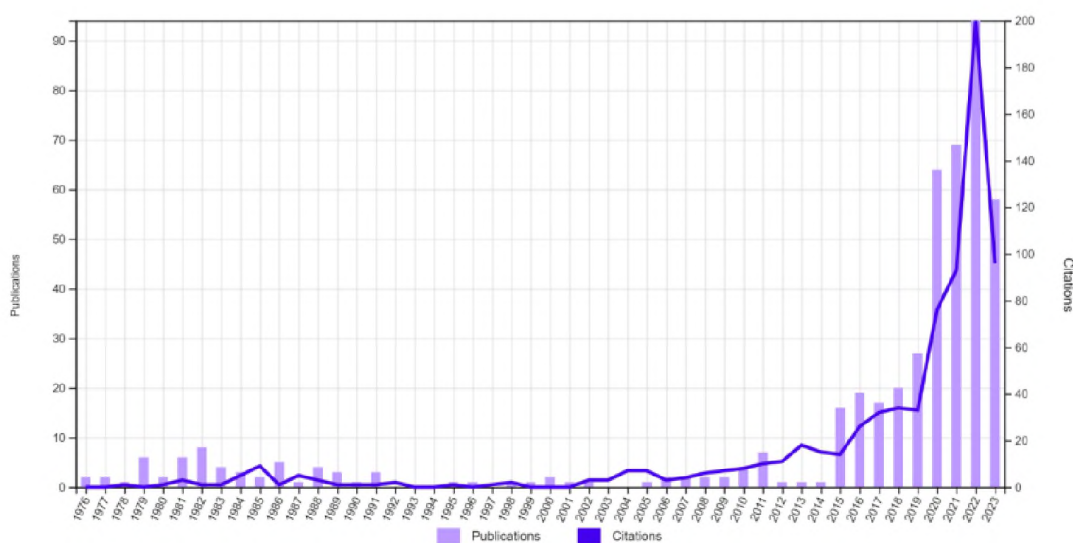
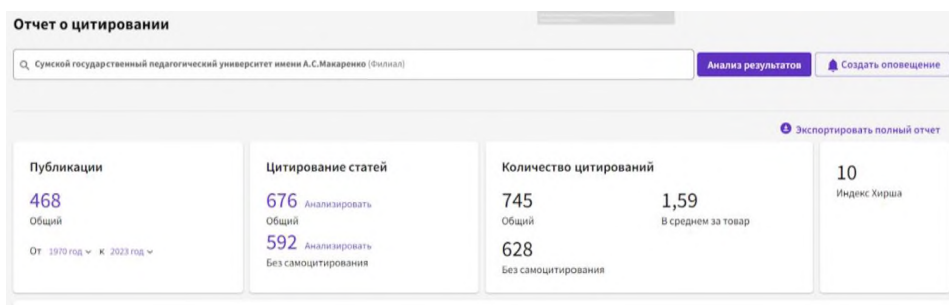
Сортировать по: Количество документов (по уб.)	
Social Sciences	104
Computer Science	73
Physics and Astronomy	72
Materials Science	65
Engineering	60
Health Professions	48
Agricultural and Biological Sciences	44
Business, Management and Accounting	42
Environmental Science	42
Mathematics	42
Decision Sciences	39
Energy	29
Medicine	29
Economics, Econometrics and Finance	27
Arts and Humanities	24
Chemistry	18
Biochemistry, Genetics and Molecular Biology	14
Chemical Engineering	10
Earth and Planetary Sciences	7
Pharmacology, Toxicology and Pharmaceutics	7
Psychology	7
Nursing	4
Neuroscience	3
Immunology and Microbiology	2
Multidisciplinary	2

Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko

У базі даних Web of Science представлено 468 публікацій наших викладачів, які процитовано 745 разів. Індекс Гірша університету в Web of Science дорівнює 10.

У 2023 році було опубліковано 61 стаття у виданнях, що індексуються цією базою (у 2022 році – 94 статті, хоча на початку 2023 р. їх було 74 за даними бази Web of Science).

У 2023 році було здійснено редагування інституційного профілю університету згідно з загальними положеннями Статуту СумДПУ імені А. С. Макаренка в наукометричній базі Scopus.

На постійній основі ведеться консультивна робота науково-педагогічних працівників з коригування профілю авторів у відповідних наукометричних базах.

У 2023 році надано рекомендацію до друку та Гриф університету:

- 11 монографіям;
- 6 колективним монографіям;
- 34 навчальним та навчально-методичним посібникам;
- 69 методичним рекомендаціям;
- 83 збірникам наукових праць та періодичним виданням, де представлено всі структурні підрозділи університету.

Лідери рейтингу

серед науково-педагогічних працівників університету, які надрукували за 2023 календарний рік найбільшу кількість статті у наукометричних базах Scopus та Web of Science:

- СЕМЕНІХІНА О.В., д.п.н., професор кафедри інформатики – **Web of Science – 1, Scopus – 8;**
- КОРНУС О.Г. к.г.н., доцент кафедри загальної та регіональної географії – **Web of Science – 3, Scopus – 3;**
- ДРУШЛЯК М.Г., д.п.н., професор кафедри математики, фізики та методик їх навчання – **Web of Science – 1, Scopus – 4;**
- КОРНУС А.О. к.г.н., доцент кафедри загальної та регіональної географії – **Web of Science – 2, Scopus – 3;**
- СКИБА О.О., к.б.н., доцент кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури – **Web of Science – 1, Scopus – 3;**
- ОМЕЛЬЯНЕНКО В.А., д.е.н., професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування – **Scopus – 4;**
- БОЙЧЕНКО М.А., д.п.н., професор, завідувач кафедри педагогіки – **Web of Science – 3;**
- БЄЛЯЄВА О.П., к.держ упр., старший викладач кафедри права та публічного управління – **Web of Science – 2, Scopus – 1;**
- КУДРІНА О.Ю., д.е.н., професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування – **Web of Science – 2, Scopus – 1;**
- РИБАЛКО П.Ф., д.п.н., професор кафедри теорії та методики фізичної культури – **Web of Science – 2, Scopus – 1;**

- ОМЕЛЬЯНЕНКО О.М., доктор філософії, старший викладач кафедри бізнес-економіки та адміністрування – **Scopus – 3**;
- ЧИСТЯКОВА І.А., к.п.н., доцент кафедри педагогіки – **Web of Science – 3**;
- ЮРЧЕНКО А.О., к.п.н, доцент кафедри інформатики – **Scopus – 3**.

В Університеті здійснюється видання 11 періодичних наукових журналів, затверджених як фахові категорії «Б». При чому 6 з них було засновано у 2023 році: у напрямках олімпійського та параолімпійського спорту, психології, філології, інклюзивної освіти, природничих наук та мистецтвознавства.

Потрібно збільшувати чисельність публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах.

Показником **соціально-економічного напрямку діяльності** є проведення ремонтів будівель, навчальних корпусів та гуртожитків в обсязі не менше 3 млн. грн. (показник 9).

За період 2021–2024 років не менше 3 млн. грн.

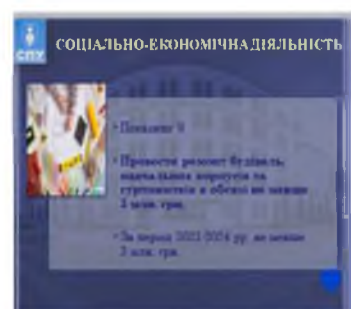
Станом на сьогодні ми вже перевиконали цей показник і на кінець 2023 року він становить понад 4,3 млн. грн.:

2021 рік – на капітальний та поточний ремонт, будівництво та реконструкцію корпусів у було спрямовано понад 2,7 млн. грн. (2 млн. грн. із загального фонду та понад 700 тис. грн. із спеціального фонду),

2022 рік – 300 тис. грн. із спеціального фонду,

2023 р. – 1,7 млн. грн. (1,2 млн. грн. із загального фонду та 500 тис. грн. із спеціального фонду).

У 2023 році загальне фінансування Університету склало 192,6 млн. грн., (що на 25,4 млн. грн. більше, ніж у минулому році), у тому числі:

- Фінансування МОН України 116,1 млн. грн.;
- Кошти спеціального фонду, отримані за основним видом діяльності 69,6 млн. грн.;
- Кошти спеціального фонду, отримані як плата за проживання в гуртожитку 3,6 млн. грн.;
- Кошти спеціального фонду, отримані доходи від оренди 198,9 тис. грн.;
- Кошти спеціального фонду, отримані доходи від наукової діяльності 888,7 тис. грн.
- Благодійні внески 2,2 млн. грн.

Як бачимо на діаграмі, порівняно з 2022 роком маємо зростання фактично за всіма показниками (крім фінансування МОН та коштів за проживання у гуртожитку).

Фінансування від Міністерства освіти і науки України передбачало розподіл на п'ятьма програми:

- підготовка кадрів на суму 93,8 млн. грн.
- виплата академічних стипендій – 18,6 млн. грн.
- наукова діяльність – 2,3 млн. грн.
- державні стипендії та гранти – 128,8 тис. грн.
- облаштування бомбосховищ – 1,2 млн. грн.

Крім того, Університет отримав 74,3 млн. грн. коштів на рахунки спеціального фонду за двома програмами (що на 26,5 млн. грн. більше ніж у 2022 році), це:

- підготовка кадрів та забезпечення діяльності їх баз практики – 73,4 млн. грн.;
- наукова і науково-технічна діяльність – 697,8 тис. грн.

Аналізуючи надходження коштів можемо стверджувати, що більше 23% від

загальної суми доходу приніс Інститут фізичної культури, 21,5% – Інститут педагогіки і психології та 20,3% – Інститут культури і мистецтва. Найменше, а саме 3,4%, привніс Факультет іноземної та слов'янської філології.

Додаткові платні послуги становлять 1,2% (а саме 0,9 млн. грн.).

Враховуючи обставини, що склалися в Україні під час воєнного стану, за звітний період додаткові платні послуги отримали 189 осіб, що дозволило поповнити бюджет Університету на понад 170 тис. грн.

Останнім часом значно зріс попит на освітні послуги за програмами: «Психологія», «Логопедія», «Фізична реабілітація», «Ерготерапія», «Масаж», «Фітнес-тренер».

Освітні послуги з підвищення кваліфікації отримали 768 осіб (що на 60% більше, ніж у попередньому році), що дозволило поповнити бюджет Університету на понад 640 тис. грн.

Найбільш активно роботу з підвищення кваліфікації проводив інститут фізичної культури. Майже 80% осіб підвищили кваліфікацію на кафедрах цього інституту.

Щороку Центром професійно-карьерної орієнтації та вступу на навчання організуються курси підготовки до складання ЗНО/НМТ та ЄВІ. У 2023 році за цей вид додаткових освітніх послуг до бюджету Університету надійшло близько 135 тис. грн.

Пріоритетним напрямком спрямування коштів в Університеті є забезпечення вчасної виплати заробітної плати науково-педагогічним працівникам та співробітникам.

За звітний період відбувалося щорічне підвищення розміру мінімальної заробітної плати (у 2023 році відбулось підвищення на 200 грн.), у зв'язку з цим підвищилися оклади і всіх працівників Університету.

Доплати та надбавки до посадових окладів співробітникам Університету за рахунок загального та спеціального фондів загалом становили – 23,2 млн. грн.

Фонд заробітної плати Університету з нарахуваннями за звітний період у порівнянні з 2022 роком збільшився на 11,8 млн. грн. за рахунок власних надходжень.

В цілому за останні роки спостерігається тенденція до збільшення розміру середньої заробітної плати.

Так, попри всі труднощі за останні три роки (з 2021 по 2023 рік) її розмір у професорсько-викладацького складу університету збільшився на 2195 грн. і становить понад 18 тис. грн.

За аналогічний період по адміністративно управлінському та навчально-допоміжному персоналу розмір середньої заробітної плати підвищився на 1485 грн. і становить майже 8 тис. грн.

Щорічне збільшення фінансування Університету забезпечило спрямування коштів не тільки на підвищення заробітної плати, але й на забезпечення соціальних гарантій, виплату академічних стипендій, поліпшення матеріально-технічної бази та проведення капітальних ремонтів.

Усім педагогічним і науково-педагогічним працівникам Університету, а також працівникам Наукової бібліотеки надана матеріальна допомога на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу на суму понад 3 млн. грн.

Матеріальних допомог на лікування та соціально-побутові потреби надано на суму 1,3 млн. грн.

Університет в повному обсязі у 2023 році здійснював нарахування та вчасно виплачував заробітну плату у повному обсязі з надбавками та доплатами, проводив гарантійні та компенсаційні виплати.

Для забезпечення студентів та співробітників допоміжними послугами університет залучає підприємців на умовах оренди (студентська їдальня, послуги ксерокопіювання, фотостудія та кавові автомати). У 2023 році Університет мав 7 орендарів та отримав майже 200 тис. грн. орендної плати та понад 100 тис. грн. відшкодувань за комунальні послуги.

Важливим аспектом діяльності Університету є створення належних умов впровадження освітнього процесу, вдосконалення матеріальної бази.

Повалник	2023 рік, млн. грн.	
	Загальний фонд	Спеціальний фонд
Виплата заробітної плати із нарадуваннями	88,8	48,6
Комунальні послуги	3,3	7,0
Виплата стипендій аспірантам і докторантам	18,6	-
Капітальний та поточний ремонт, будівництво та реконструкція корпусів	1,2	0,5
Придбання предмети та матеріалів, медикаментів тощо	0,7	7,0
Продукти харчування	2,5	-
Забезпечення ліній-сервіс	1,2	-
Шкільне підписове кредитування	-	-
Відрядження	0,02	0,4
Інше (студентське самоврядування, культурно-масова робота тощо)	0,02	0,4
РАЗОМ	116,1	63,9

Загалом на розвиток матеріально-технічної бази Університету у 2023 році витрачено майже 4,5 млн. грн. Це і заходи по облаштуванню укриттів, ремонтні роботи і заходи з енергозбереження, закупівля комп'ютерного, мультимедійного та лабораторного обладнання, обладнання

з пожежної безпеки та цивільного захисту, придбання спецодягу та сценічних костюмів.

В Університеті три підвальні приміщення (у будівлях навчальних корпусів «А» та «Б», учбово-спортивного комплексу) рекомендовані до використання як найпростіші укриття та включені до фонду

захисних споруд цивільного захисту, що дозволить одночасно укритися 856 особам. Протягом року щодо їх облаштування було здійснено комплекс першочергових заходів.

Усі учасники освітнього процесу проінформовані про створення безпечних умов для перебування під час повітряної тривоги, про правила поведінки в укритті.

В аспектів матеріально-технічного покращення протягом року було здійснено такі основні кроки, як:

- виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення тендерних процедур (майже 6 тис. грн.);
- виконання капітальних ремонтів на суму більше 2 млн. грн., з них 1,3 млн. грн. – капітальний ремонт підвальних приміщень з пристосування їх як найпростішого укриття в корпусі факультету іноземної та слов'янської філології;
- понад 550 тис. грн. – капітальний ремонт приміщень наукової лабораторії «Робототехніка та інновації в освіті та науці»;
- виконання поточних ремонтів систем водогону учбово-спортивного комплексу та корпусу «Б» (майже 150 тис. і понад 100 тис. грн. відповідно);
- покрівлі переходу між центральним корпусом та корпусом «Б» (40 тис. грн.);
- кабінетів та холів університету господарським способом, силами експлуатаційно-технічного та сантехнічного відділів;
- реалізація заходів з енергозбереження (заміна вікон на енергозберігаючі, заміна ламп та світильників, закупівля електротоварів для забезпечення альтернативної мережі живлення).

Встановлено систему відеоспостереження (камери спостереження передають інформацію в реальному часі на пункт охорони і зберігають інформацію протягом місяця).

У квітні за участі Управління охорони здоров'я Сумської обласної військової адміністрації та директорів провідних

лікувальних та реабілітаційних закладів Сумщини відбулось урочисте відкриття відремонтованих коштом Університету «Кабінету доклінічної та клінічної практики з ерготерапії» та «Кабінету доклінічної та клінічної практики з фізичної терапії», які

укомплектовано сучасним спеціалізованим обладнанням, наданим у 2022 році Швейцарською агенцією з розвитку та співробітництва (SDC) в рамках річного Україно-Швейцарського проєкту «Реабілітація травм війни».

Протягом звітнього періоду кафедра біології та методики навчання біології отримала п'ять сучасних біноклів «Sigeta» та навчально-науково літературу екологічної та природоохоронної тематики (у межах роботи доцента Говоруна О. над проєктом «Мережі інформаційно-рекреаційних центрів «Шлях»).

У травні на кафедрі біології людини, хімії та методики навчання хімії було запущено в роботу першу у нашому місті станцію моніторингу якості повітря ЛУН Місто AIR.

Фізико-математичний факультет за звітний період зміцнив свою матеріальну базу за рахунок придбання комп'ютерного класу з комп'ютерами 10 покоління; на базі факультету розпочав роботу сучасний мобільний планетарій.

В цілому для потреб Університету у минулому році було придбано комп'ютерів та комплектуючих до них на суму 365 тис. грн., лабораторних меблів на суму понад 440 тис грн.

За наявності коштів будемо продовжувати зміцнювати нашу матеріальну базу і в подальшому.

У напрямках **освітньої та соціально-економічної діяльності** показником також є збільшення кількості навчальних аудиторій, які оснащені спеціальним обладнанням, яке забезпечує виконання функцій мультимедії (показник 4).

За підсумками 2023 року не менше 50%.

З метою збільшення відсотка забезпечення аудиторій мультимедійними засобами навчання у 2023 році було придбано відповідного обладнання на суму 365 тис. грн.

Тож станом на кінець року забезпечення аудиторій мультимедійними засобами в середньому по Університету становить понад 60%.

Якщо говорити по факультетах та інститутах, то ситуація наступна:

- Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародний відносин – 86%;
- Навчально-науковий інститут педагогіки і психології – 79%;
- Фізико-математичний факультет – 73%;
- Природничо-географічний факультет – 58%;
- Факультет іноземної та слов'янської філології – 57%;
- Навчально-науковий інститут фізичної культури – 42% ;
- Навчально-науковий інститут культури і мистецтв – 28%.

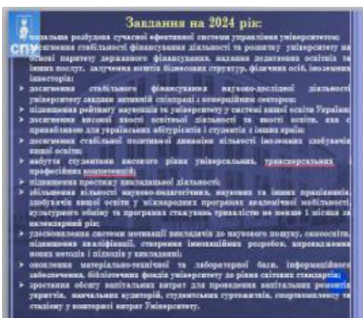
Мета Університету - й надалі зосереджувати власні зусилля та зусилля всього колективу Університету над виконання цільових показників діяльності, визначених у контракті ректора, що відображено в представлених основних стратегічних цілях:

- залучати талановиту молодь, мотивовану до навчання в університеті;
- підвищити рівень присутності університету в системі вітчизняних та міжнародних рейтингів;
- створити середовище сприятливе для навчання, праці та розвитку особистості;
- покращити якість персоналу підвищити частку молодих учених у складі науково-педагогічних працівників.

Ключовим завданням колективу на 2024 рік є відзначення 100-ої річниці Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Конкретні завдання по різних видах діяльності визначені у Плані роботи Університету та Плані підготовки до відзначення 100-річчя Університету.

Крім того, у нових умовах воєнного стану в Україні діяльність Університету будемо спрямовувати на співпрацю зі Збройними Силами України, їх морально-етичну та фінансову підтримку.

Тож працюємо на Перемогу!

ІІІ. ДІЯЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНИХ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Відповідно до ст. 33 Закону України «Про вищу освіту» структура закладу вищої освіти, статус і функції його структурних підрозділів визначаються Статутом Університету та положеннями про відповідні структурні підрозділи.

Основними структурними підрозділами Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка є навчально-наукові інститути, факультети та кафедри.

Згідно чинного законодавства навчальні структурні підрозділи забезпечують виконання основних завдань Університету:

- провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття здобувачами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями;
- провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації та використання отриманих результатів у освітньому процесі;
- участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави через формування людського капіталу;
- формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;
- створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;
- поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;
- налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури;
- вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці та сприяння працевлаштуванню випускників.

У структурі Університету у 2023 році функціонує 4 навчально-наукові інститути та 3 факультети:

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Фізико-математичний факультет

Природничо-географічний факультет

Факультет іноземної та слов'янської філології

У складі навчально-наукових інститутів та факультетів функціонує 30 кафедр.

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології (Інститут)

є невід’ємною частиною макаренківської родини. Викладачі, співробітники, студенти, аспіранти і докторанти Інституту поділяють усі її цінності та втілюють їх у повсякденній діяльності; поважають, зберігають та розвивають культурні та духовні традиції Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка; інноваційні наукові школи спрямовані на постійне продукування, відтворення і трансфер знань у різноманітні спільноти м. Суми, Сумщини та України.

Відповідно до Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка основними стратегічними цілями навчально-наукового інституту педагогіки і психології є:

- забезпечення високої якості освітнього процесу задля формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок, які відповідають найвищому рівню світових академічних стандартів та потребам суспільства та ринку праці;
- налагодження наукового, освітнього та інформаційного обміну між університетським та міжнародним науково-освітнім середовищем;
- поглиблення партнерських стосунків та співпраці з вітчизняними освітніми та науковими інституціями у сфері психолого-педагогічної та соціальної освіти і науки.

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології (далі – Інститут) – це інтелектуально-творча кузня з підготовки фахівців за 9 освітньо-професійними програмами за першим освітнім (бакалаврським) рівнем та 10 освітньо-професійними програмами за другим освітнім (магістерським) рівнем вищої освіти.

№	Шифр галузі	Галузь знань	Код спеціальності	Найменування спеціальності	№	Шифр галузі	Галузь знань	Код спеціальності	Найменування спеціальності
1	01	Освіта	012	Дошкільна освіта	1	01	Освіта	011	Освітні педагогічні науки (Позашкільна освіта)
2	01	Освіта	013	Початкова освіта					Освітні педагогічні науки (Педагогіка вищої школи)
3	01	Освіта	016	Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка, Логопедія)					Дошкільна освіта
				Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка)	Початкова освіта				
4	23	Соціальна робота	231	Соціальна робота	4	01	Освіта	016	Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка)
232			Соціальне забезпечення	Спеціальна освіта (Дифолопедагогіка, Сурдопедагогіка)					
5	02	Культура і мистецтво	028	Менеджмент соціокультурної діяльності	5	02	Культура і мистецтво	028	Менеджмент соціокультурної діяльності
6	05	Соціальні та поведінкові науки	053	Психологія	6	05	Соціальні та поведінкові науки	053	Психологія
7	07	Управління адміністрування	073	Менеджмент	7	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент
8	23	Соціальна робота	231	Соціальна робота	8	23	Соціальна робота	231	Соціальна робота

Діяльність ННППІ ґрунтується на принципі інтеграції освіти, наукових досліджень та інновацій. Наша місія – упровадження суспільних цінностей, серед яких освіта і наука мають перший пріоритет задля демократичного та сталого розвитку держави.

Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до ряду Законів України про освіту, Статуту Університету, Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка до 2032 року та Програми розвитку навчально-наукового інституту педагогіки і психології на 2022 – 2027 роки.

Навчальний процес у Інституті забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, серед яких: 10 докторів наук, 12 професорів, 38 кандидатів наук, 33 доценти, 2 старші викладачі та 2 викладачі (із яких 1 заслужений працівник освіти, 4 відмінники освіти України, 1 заслужений професор, 4 почесні професори).

До складу ННППІ входять шість кафедр:

Кафедра педагогіки

Кафедра менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

Кафедра дошкільної і початкової освіти

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

Кафедра
соціальної роботи і
менеджменту
соціокультурної
діяльності

Кафедра
психології

До складу інституту входять центри психологічної допомоги:

 <p>Консультативно-методичний центр «Довіра»</p>	надає психолого-педагогічну допомогу особам з особливими потребами
 <p>Центр психологічної допомоги «Психологія і Я»</p>	надає психологічну допомогу різним категоріям населення (учасникам АТО, членам їх сімей, переселенцям та всім потребуючим)

Станом на 01.01.23 р. за всіма освітньо-професійними, освітньо-науковими рівнями вищої освіти в Інституті навчалося 928 осіб: 549 здобувачів освіти денної форми навчання, серед них 15 іноземних громадян; 347 осіб заочної форми навчання, у тому числі 4 іноземних здобувачі; 32 особи за освітньо-науковим рівнем (ступенем) доктора філософії і докторантів, із яких 9 іноземних громадян.

Навчальні аудиторії чекають на студентів:

Аудиторії кафедри педагогіки і кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

Аудиторії кафедр спеціальної і інклюзивної освіти та соціальної роботи і МСКД

Аудиторії кафедр дошкільної і початкової освіти та психології

Протягом 2023 року ННПП спрямовував свою діяльність на:

- підвищення якісного складу науково-педагогічних працівників;
- організацію та забезпечення якості освітнього процесу;
- формування освітньо-професійних програм, їх реалізацію та науково-методичний супровід;
- проходження акредитацій освітньо-професійних програм;
- оцінювання результатів навчання та присвоєння кваліфікації;
- дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу;
- науково-дослідну роботу з колективних тем кафедр та у відповідності до напрямів індивідуального наукового пошуку;
- залучення до наукової діяльності обдарованої студентської молоді та вдосконалення системи студентських наукових конференцій;
- організацію та здійснення виховної роботи зі студентами;

- здійснення планомірної профорієнтаційної роботи з молоддю, залучення вступників шляхом проведення креативних заходів, конкурсів.

Інноваційна діяльність

Професорсько-викладацький склад інституту брав активну участь у міжнародних проєктах та конкурсах, поданні заявок на отримання всеукраїнських та міжнародних грантів.

Сертифікат експерта НАЗЯВО мають професори Бойченко М.А., Кузікова С.Б., Боряк О.В., Бондаренко Ю.А., старший викладач Білер О.С., аспіранти спеціальностей 011 Освітні, педагогічні науки Нечипоренко А.В., Нечипоренко В.С. та 016 Спеціальна освіта Любащенко А.А.

Науковці Інституту є членами спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій.

Науковий журнал «Inclusion and Diversity» зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» включено до Переліку наукових фахових видань України категорії Б (Наказ МОН України від 27.04.2023 № 491)

Продовжується навчання студентів за дуальною формою здобуття освіти.

На кафедрі педагогіки проводяться наукові школи для здобувачів вищої освіти другого та третього рівня вищої освіти.

Кафедрою менеджменту освіти та педагогіки вищої школи реалізовано інструменти впровадження неформальної освіти, зокрема залучено матеріали та освітні платформи для навчання та самоосвіти студентів та викладачів кафедри.

Викладачі мають сертифікати з іноземної (англійської) мови на рівні B2.

Дуальна форма освіти

Відповідно до Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка **дуальна освіта** сприяє професійному становленню особистості, її розвитку та самовизначенню, формуванню готовності до виконання виробничих дій.

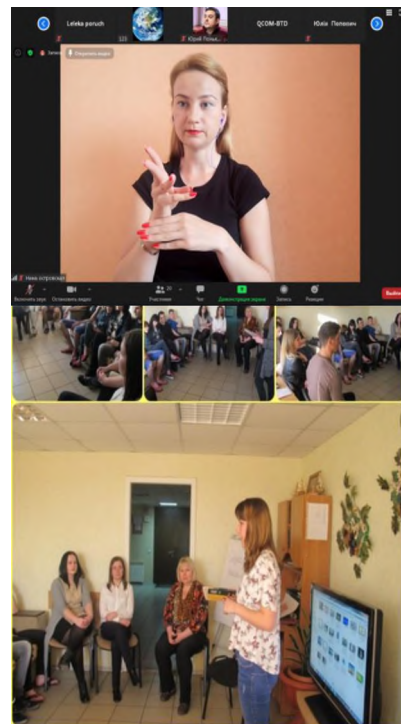
За такої форми навчання набуття професійних компетентностей відбувається під час виконання виробничих дій, а розвиток особистості – в умовах диференційованого навчання.

Переваги дуальної освіти:

- ✓ усвідомлення, якою є обрана професія;
- ✓ отримання першого виробничого досвіду;
- ✓ навчання на реальних кейсах з більш широким доступом до інформації;
- ✓ відповідальність, яка змушує швидко вчитися;
- ✓ спроможність будувати професійні зв'язки вже під час навчання;
- ✓ можливість отримувати оплату при навчанні на робочому місці.

До першочергових завдань упровадження елементів дуальної форми навчання відносимо:

- залучити здобувачів першого (бакалаврського) рівня ВО четвертого року навчання до дуальної форми здобуття вищої освіти: поєднання навчання і практики;
- розробити навчальний план та визначити баланс між теоретичними знаннями та практичними навичками.
- забезпечити відбір роботодавців, які мають вакансії щодо працевлаштування студентів;
- налагодити співпрацю менторів та викладачів. Провести навчання менторів, яке допоможе їм краще зрозуміти потреби та очікування студентів, основні навички;

- зацікавити роботодавців у інвестуванні коштів у підготовку кваліфікованих фахівців.

За дуальною формою освіти навчається *Ольга Гуйва*, здобувачка ВО спеціальності 013 Початкова освіта ОР Бакалавр (куратор – Ольга Васько, канд. пед. наук, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти) та *Анна Піючевська*, здобувачка ВО спеціальності 016 Спеціальна освіта ОР Магістр (куратор – Юрій Косенко, канд. пед. наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти)

Перспективи розвитку вбачаємо в поширенні практики дуальної форми здобуття вищої освіти для спеціально сформованих груп здобувачів другого (магістерського) рівня.

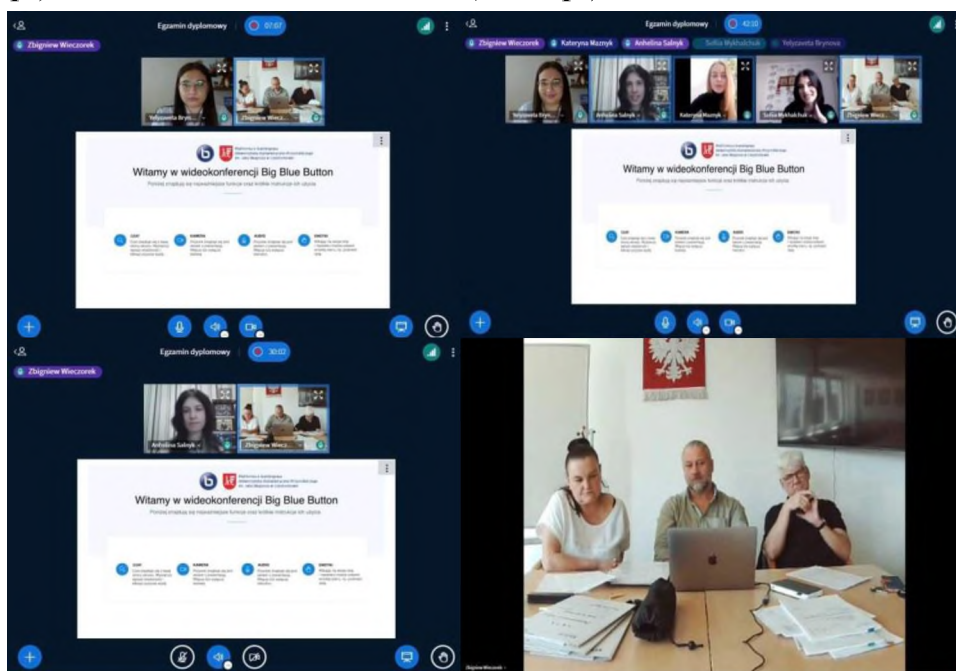
Міжнародна академічна мобільність здобувачів вищої освіти

У межах угоди про міжнародну академічну мобільність здійснювалася навчальна педагогічна практика у закладах з інклюзивним/інтегрованим навчанням здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) 0031 академічної групи.

Практика проходила у спеціальному дитячому садочку *Przedszkole Specjalne Kolorowe Kredki* та спеціальній початковій школі *Niepubliczna Specjalna Szkoła Podstawowa Fundacja Porta Vitae* (Польща).

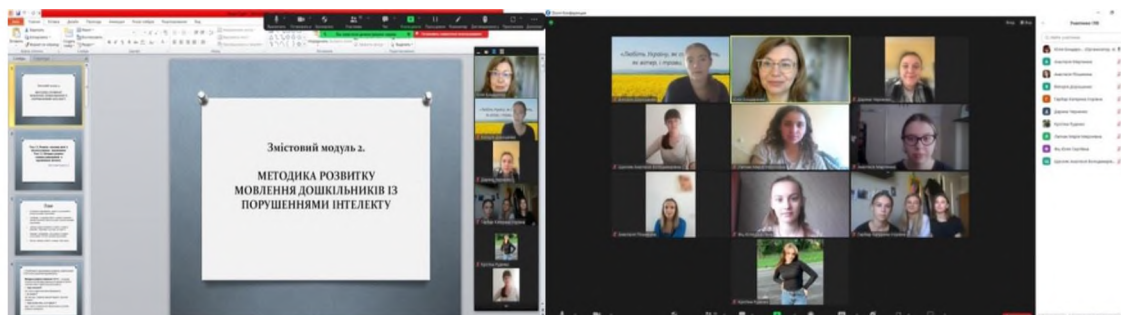

Академічна мобільність студентів спеціальності 231 «Соціальна робота»: за програмою подвійного дипломування з Гуманітарно-природничим університетом імені Яна Длугоша (м. Ченстохова, Республіка Польща). У 2023 році три здобувачі отримали диплом бакалавра з соціальної роботи польського та українського університетів: *Єлизавета БРИНЬОВА* (2023 р.), *Ангеліна САЛЬНИК* (2023 р.), *Максим ЛОГВИНЕНКО* (2023 р.).

Внутрішня академічна мобільність здобувачів вищої освіти

У межах міжкафедральної угоди про співпрацю, внутрішню академічну мобільність, згідно Наказу Ректора СумДПУ імені

А.С. Макаренка № 354 від 18 вересня 2023 року прийняті на навчання за Програмою внутрішньої академічної мобільності здобувачі So01-B21 академічної групи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи спеціальності 016 Спеціальна освіта Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Мобільність здійснюється в межах освітнього компонента «Методика підготовки дітей з інтелектуальними порушеннями до школи» (викладач – професор Юлія БОНДАРЕНКО).

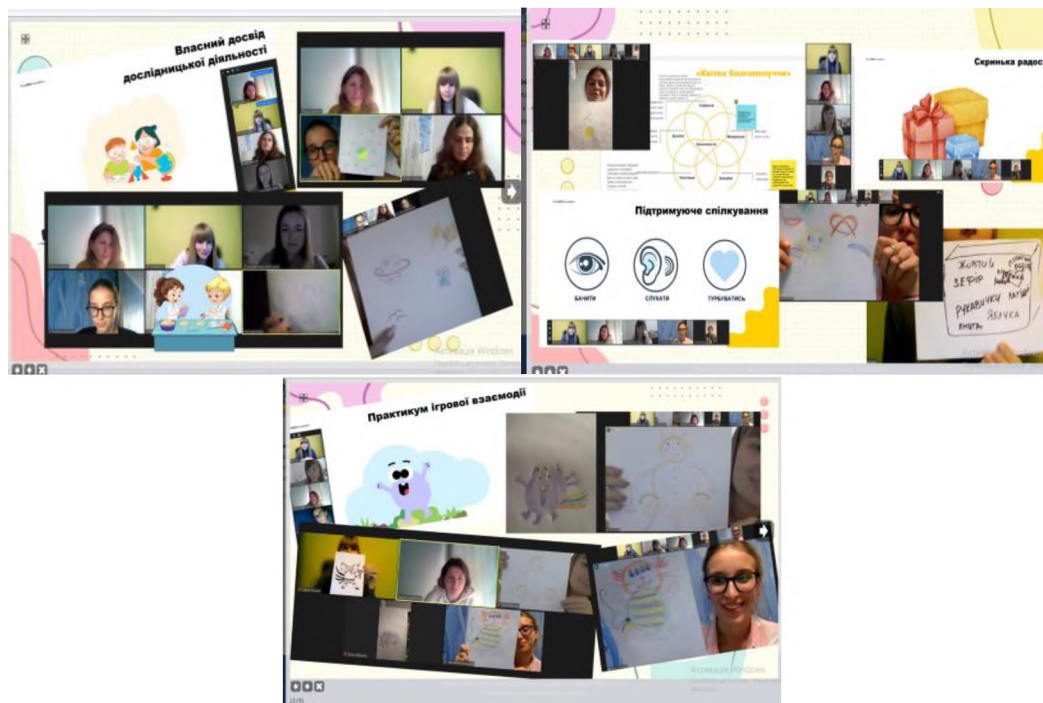
Науково-педагогічні працівники, залучені до імплементації міжнародних проєктів

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти була долучена до участі в імплементації тілесно-орієнтованої програми психологічної допомоги серед учнів середніх та старших класів «Team Up» (доцент Анна ЧОБАНЯН).

Кафедра дошкільної і початкової освіти бере участь у:

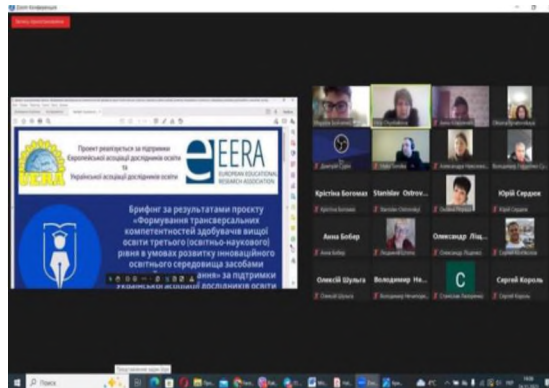
- Фінському проєкті «Фінська підтримка реформи української школи» («Навчаємось разом») за «Програмою підготовки тренерів ЗВО/ЗФПО» (ст. викладач Оксана БІЛЄР, доцент Ольга ВАСЬКО);
- проєкті «Сприяння освіті» у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (Постанова Кабінету Міністрів України № 630 (зі змінами) про взаємодію МОН України та фондом LEGO Foundation (Королівство Данія) (доценти Віта БУТЕНКО, Ольга ВАСЬКО, ст. викладач Оксана БІЛЄР).

Участь у міжнародних проєктах

Протягом 2023 р. (із 1 грудня 2022 р. до 1 грудня 2023 р.) проф. Мариною БОЙЧЕНКО та доц. Іриною ЧИСТЯКОВОЮ виконувався проєкт, спрямований на розвиток української освіти й наукових

досліджень на тему «Формування трансверсальних компетентностей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня в умовах розвитку інноваційного освітнього середовища засобами дистанційного навчання» за підтримки Української асоціації дослідників освіти.

Подано заявку до наукового конкурсу:

- «Модуль Жан Моне в рамках Програми ЄС Еразмус+» European Experience of Education's Digitization in Bachelor's Programs for Training Future Specialists in the Preschool and Primary Education (керівник: ст. викладач кафедри Оксана БІЛЄР);
- «House of Europe» на науково-дослідну роботу за темою «Цифровий розрив: досвід Фінляндії і України у діджиталізації початкової освіти» (керівник: ст. викладач кафедри Оксана БІЛЄР).

Академічна мобільність

Академічна мобільність здобувачів та науково-педагогічних працівників є одним із пріоритетних напрямів діяльності інституту з метою підвищення якості освіти, ефективності наукових досліджень та забезпечення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг.

Міжнародна академічна мобільність науково-педагогічних працівників здійснювалась відповідно до «Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка»:

На базі Університету імені Адама Міцкевича, м. Познань, Польща (*Adam Mickiewicz University, Poznań*) – завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, професор Оксана БОРЯК, завідувач

кафедри педагогіки, професор Марина БОЙЧЕНКО та доцент кафедри Ірина ЧИСТЯКОВА.

Стажування і підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

Значна увага у ННІПІ приділяється професійній відповідності викладачів кафедр ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, профілю фахової підготовки студентів і підвищенню їх теоретичної та практичної кваліфікації, яка відбувається шляхом проходження курсів підвищення кваліфікації та стажування при відповідних кафедрах провідних ЗВО України та за кордоном із урахуванням навчальних дисциплін, які вони викладають.

Міжнародне стажування науково-педагогічних працівників:

– на базі мерії міста Cavalair sur Mer (France) (професор кафедри менеджменту освіти і педагогіки вищої школи Валентина СТАТІВКА);

– «Digital Future: Blended Learning» за підтримки Університету прикладних наук Анхальт у рамках німецько-українського проекту DigIn.Net (доценти кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Олена ГОНЧАРЕНКО та Ірина ІОНОВА).

– за програмою «Проблеми адаптації дітей українських біженців у польських навчальних закладах» в інституті психології Польської Академії наук (Варшава) (доцент кафедри менеджменту та педагогіки вищої школи Оксана СКОРОБАГАТ-СЬКА).

– VI Міжнародна програма підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки, а також педагогічних та науково-педагогічних працівників «Разом з визначними лідерами Сучасності: «Цінності, Досвід, Знання, Компетентності і Технології для Формування Успішної Особистості та Трансформації Оточуючого Світу» в рамках Міжнародного освітнього проекту «Схід-

Захід» та отримано **Міжнародний освітній грант № ES/B/22/05/08** від International Historical Biographical Institute_180 год. (Dubai-New-York-Rome-Burgas-Jerusalem-Beijing) Кафедра дошкільної і початкової освіти (старший викладач кафедри дошкільної і початкової освіти Оксана БіЛЕР)

- Онлайн-навчання тренерів з підвищення кваліфікації «Благополуччя дітей та педагогів: дієві інструменти і практики психосоціальної підтримки» (кафедри дошкільної і початкової освіти: доценти Віта БУТЕНКО, Ольга ВАСЬКО, ст. викладач Оксана БіЛЕР);
- «Прогресивне викладання: складові системи якості вищої освіти» (кафедри дошкільної і початкової освіти: доценти Віта БУТЕНКО, Ольга ВАСЬКО, ст. викладач Оксана БіЛЕР.

Упровадження інноваційних технологій

Відкрито ресурсний центр розвитку трансверсальних компетентностей здобувачів освіти (керівник, професор Марина БОЙЧЕНКО), у межах якого здійснюється діагностика сформованості означених компетентностей у здобувачів освіти різних рівнів, упроваджуються авторські методики для формування означених компетентностей із використанням цифрових інструментів.

Проведено методичні семінари для вчителів шкіл та закладів дошкільної освіти. Організовано науково-творчу діяльність викладачів у методичних об'єднаннях шкіл, семінарах педагогів, узагальнюється власний досвід, досвід колег. Забезпечується участь у колективній експериментально-дослідницькій роботі: міні-лекція Тетяни ЩЕРБАК «Ненасильницький

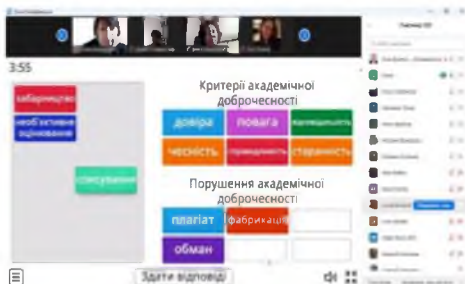
підхід у навчанні і вихованні», «Ментальне здоров'я. Сам собі психотерапевт» для учнів 10-11-х класів ЗЗСО I-III ступенів № 15, «Гумор – всьому голова або Життестійкість під час війни» на засіданні методоб'єднання вчителів ЗЗСО I-III ступенів № 15. Тренінги доцента Дмитра УСИКА «Розвиток

згуртованості та командування у колективі» для студентів Сумського фахового медичного коледжу та «Покращення психологічного мікроклімату у студентській групі» для студентів Машинобудівного фахового коледжу.

Найбільш активними формами роботи стали круглі столи:

- «Підготовка фахівців-дефектологів: виклики сьогодення». До заходу долучилися представники 30 закладів загальної середньої освіти м. Суми та Сумської громади: заступники директорів, фахівці команд психолого-педагогічного супроводу здобувачів із особливими освітніми потребами;
- «ДоброЧесність: цінності в щоденній навчальній та науковій роботі» для викладачів та здобувачів спеціальності 053 Психологія Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка та Чорноморського національного університету імені Петра Могили.
- «Цифрова трансформація наукової діяльності у закладах вищої освіти в умовах Євроінтеграції» (учасники – кафедра дошкільної і початкової освіти: ст. викладач Оксана БІЛЄР та доцент Ольга ВАСЬКО.

Гостьові лекції

Гостьові лекції, проведені науково-педагогічними працівниками Інституту:

Гостьова лекція канд. пед. наук, доцента кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка Юрія КОСЕНКА на тему «*Спеціальна освіта в Україні: історія та сьогодення*» для здобувачів вищої освіти кафедри освіти осіб із обмеженими можливостями Інституту педагогіки Вроцлавського університету (Польща).

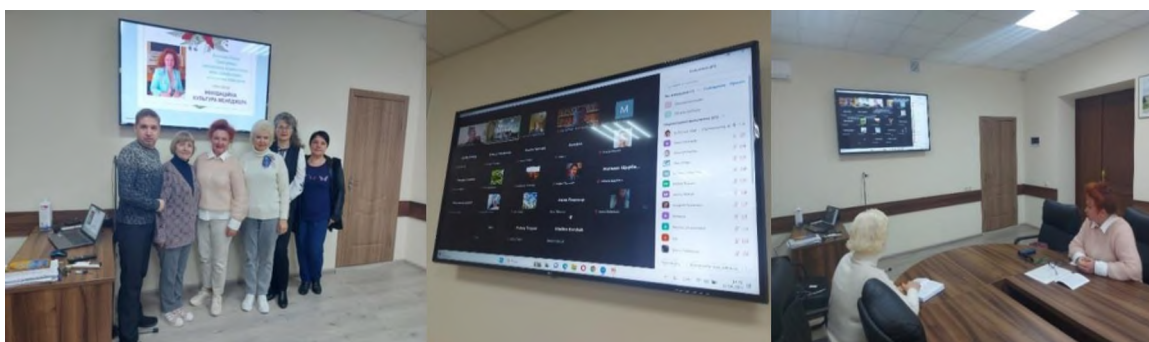
Цикл лекцій з курсу «Теорія і практика психологічного консультування», прочитано к. філос. н., доцентом кафедри психології СумДПУ імені А.С.Макаренка, психологом-консультантом у методі позитивної психології і психотерапії Н.Пезешкіана – Ларисою ДВОРНІЧЕНКО.

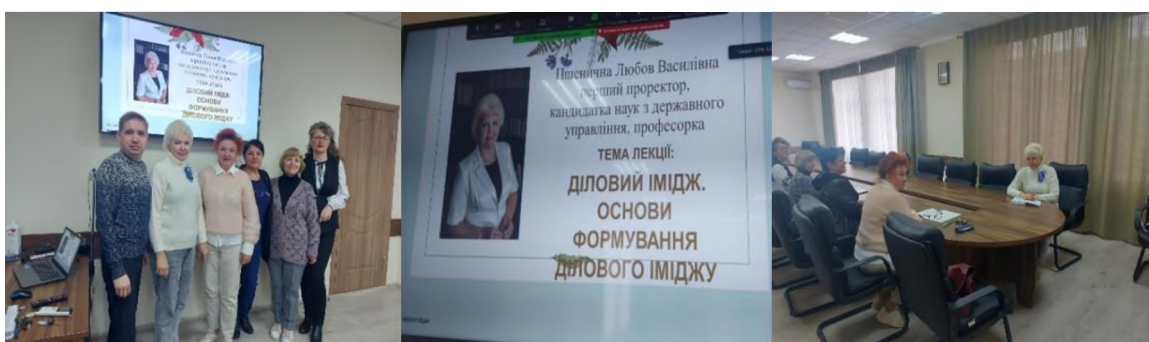
Лекція для студентів КДПУ та СумДПУ імені А. С. Макаренка на тему: «Психокорекційна робота зі стресовими станами та наслідками психотравм війни», прочитана Світланою КУЗІКОВОЮ, д.психол.н., професором, завідувачем кафедри психології СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Лекції-брифінги з методики музичного виховання та навчання дітей для здобувачів ВО: Луганського національного університету імені Тараса Шевченка та Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, прочитані доктором пед. наук, професором Ольгою ЛОБОВОЮ.

Лекція «Інноваційна культура менеджера» для студентів та викладачів Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, прочитана Оленою КОЗЛОВОЮ, канд. пед.наук, професором кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи.

Для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня вищої освіти Полтавського

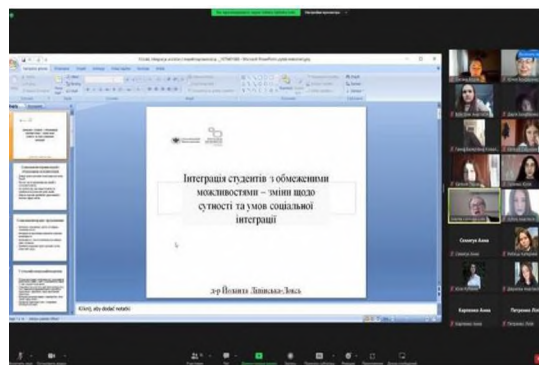

національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка відбулася гостьова лекція «Діловий імідж. Основи формування ділового

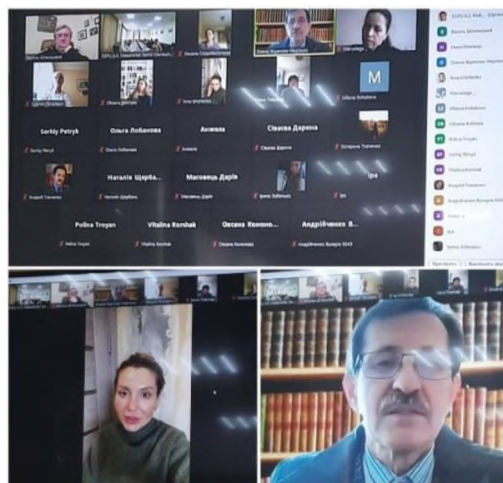
іміджу», прочитана канд. наук з державного управління, професором кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Любов'ю ПШЕНИЧНОЮ.

Гостьові лекції, що проведені науково-педагогічними працівниками вітчизняних та закордонних закладів освіти:

- «Інтеграція здобувачів освіти з обмеженими можливостями – зміни щодо сутності та умов соціальної інтеграції» для здобувачів спеціальності 016 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (Україна) та здобувачів освіти четвертого року навчання спеціальності Спеціальна педагогіка Вроцлавського університету (Польща) (пані Йоланти Ліпінської-Локсь (Польща);
- «Сучасний терапевт через призму функціональної моделі его-станів», лектор (Н. ВОРУШИЛІНА, психотерапевт, психолог, член ЕАТА, УСТА);
- «Вплив війни на особистість військовослужбовців»; «Встановлення контакту в спілкуванні з військовослужбовцями»; «Особливості взаємодії військовослужбовців в родині» (лектор – Г. ДМИТРЕНКО – практичний психолог КНП СОР «Сумський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни»);
- «Особливості роботи з ветеранами та членами їх сімей, які зловживають психоактивними речовинами»; «Ветерани та члени їх сімей як об'єкти психологічної та соціальної допомоги»; «Риси, які формуються у жінок – дружин військовослужбовців під час війни» (лектор – Т. ЄМЕЛЬЯНЕНКО – клінічний психолог СОС ДРЗН);
- «Особливості спілкування членів сім'ї військовослужбовця» (лектор – О. ІВАНЦОВА – психолог, груповий психоаналітик, травматерапевт, керівник ГО Кризовий центр психічного здоров'я, координатор Центру психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, м. Суми)

- «Основи практичної реалізації сучасних стратегій розвитку критичного мислення та застосування освітніх платформ «Розумники», Educ.com, Word-wall, Canva, MindMeister та ін. в освітньому процесі початкової школи» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта в межах вивчення освітнього компоненту «Основи технології інтегрованого навчання в Новій українській школі» (лектор – Катерина КОЗЛОВА – вчитель початкових класів Сумської початкової школи № 32);

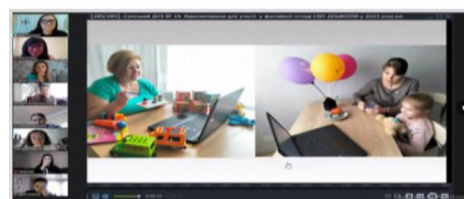
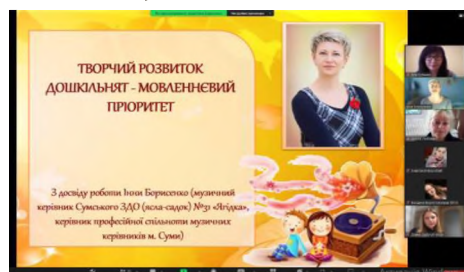

- «Педагогіка А. С. Макаренка як джерело транснаціональних зв'язків європейських університетів» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент (лектор Андрій ТКАЧЕНКО, доктор пед. наук, доцент, професор кафедри Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка);
- «Муніципальне управління освітою: досвід Франції» (лектор – генеральний секретар мерії міста Cavaler sur Mer (Франція) Патріса Веккі/

Майстер-класи для здобувачів вищої освіти:

- «Елементи використання «Іскорок суперсил» з дітьми дошкільного віку» (вихователь О. Нештенко);
- «Використання конструктора LEGO у роботі з дошкільниками» (вихователь Я. Пухно);
- «Організація гурткової роботи з дітьми дошкільного віку щодо нетрадиційного малювання» (вихователь О. Яковлева);
- «Нетрадиційне обладнання для використання з дітьми на заняттях з фізичної культури» (інструктор з фізичного виховання В. Постільник);
- «Виготовлення патріотичних колосків» (вихователь З. Остапенко).

Підвищення якісного складу науково-педагогічних кадрів

У 2023 році отримали вчені звання:
Л. Корж-Усенко, С. Денежніков, А. Чобанян.

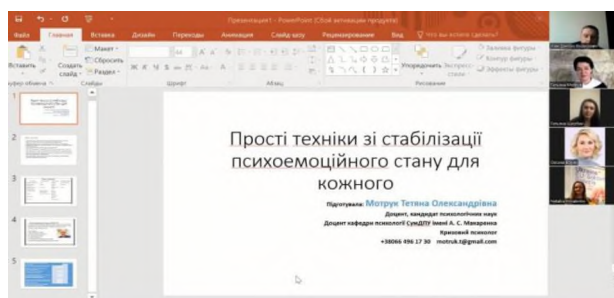
Результати роботи Комісії внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності ННПП

Комісія внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності ННПП (згідно з розпорядженням по навчально-науковому інституту педагогіки і психології № 1/1 від 09.09.2020 р.) є структурним підрозділом інституту, який здійснює моніторинг та модерування процесів забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти; сприяє досягненню стратегічних цілей шляхом формування інноваційного освітнього середовища у співпраці з ЦЗЯВО Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка.

Відповідно до поставлених завдань було реалізовано:

- *проведено засідання Комісії з метою внутрішнього моніторингу якості освіти в навчально-науковому інституті педагогіки і психології:*
1) у листопаді 2023 р. щодо здійснення дистанційного навчання в умовах воєнного стану та розробки заходів для забезпечення відповідної якості освіти, 2) у червні 2023 р. щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ННПП та результати онлайн-опитування студентів ННПП щодо рівня якості отриманої освіти;

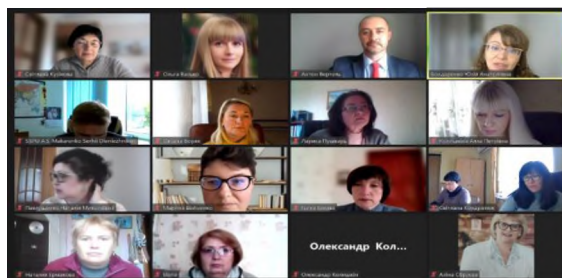
- *організовано науково-методичний семінар* щодо удосконалення якості освіти серед здобувачів вищої освіти та науково-педагогічного складу структурних підрозділів ННПП:

1) за ініціативи голови комісії внутрішнього моніторингу ЗЯВО ННІПП Щербак Т.І. 26 січня 2023 р. кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Мотрук Тетяна Олександрівна виступила на методичному семінарі навчально-наукового інституту педагогіки і психології з доповіддю: «Прості техніки стабілізації психо-емоційного стану для кожного». Спікером висвітлено дихальні вправи, вправи «заземлення», медитативні техніки, стабілізаційні вправи як ефективні засоби першої допомоги; 2) відповідно до запиту голови комісії внутрішнього моніторингу ЗЯВО ННІПП Щербак Т.І. до заступника начальника навчального відділу Куш Ю.І. розпочато підготовку програми з підвищення кваліфікації НПП щодо використання відео-технологій у процесі дистанційного навчання;

- відбувалося інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників про проведення заходів внутрішнього моніторингу якості освіти в структурних підрозділах ННІПП та розгляд питань напрямів внутрішнього моніторингу якості освіти на

засіданнях вченої ради ННІПП, зокрема, виступи голови комісії внутрішнього моніторингу ЗЯВО ННІПП Щербак Т.І.: 1) на вченій раді ННІПП від 29.11.2022 («Про внутрішню систему забезпечення

якості освіти у ННІПП та результати онлайн-опитування здобувачів вищої освіти щодо здійснення дистанційного навчання в умовах воєнного стану. Розробка заходів для забезпечення відповідної якості освіти»); 2) на вченій раді ННІПП від 28.02.2023 («Про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ННІПП та результати онлайн-опитування студентів ННІПП щодо рівня якості отриманої освіти»); 3) на ректораті СумДПУ ім. А.С. Макаренка від 13.02.2023 «Про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ННІПП»;

- проведено інформаційну роботу щодо підвищення та удосконалення якості освіти ННІПП, зокрема результати функціонування Комісії та пропозиції щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ННІПП оприлюднювалися на засіданнях вченої ради ННІПП (29.11.2023, 28.02.2023), НМК ННІПП, де інформувалося про започаткування дистанційних консультацій для працівників, здобувачів ВО та інших відвідувачів пункту незламності при СумДПУ імені А. С. Макаренка з метою надання психологічної допомоги (відповідальний – керівник центру надання психологічної допомоги населенню «Психолог і Я» доцент Дворніченко Л. Л.);

- проведено онлайн-опитування здобувачів ВО щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ННПП, зокрема у січні та червні 2023 р.;

- інформування на офіційному Web-сайті навчально-наукового інституту педагогіки і психології Web-сторінки Комісії про діяльність внутрішнього моніторингу якості освіти ННПП.

Науково-методична комісія ННППІ (НМК)

НМК ННППІ є постійно діючим дорадчим органом, який координує всю методичну роботу на кафедрах та в інституті в цілому, сприяє розробці і проведенню заходів, спрямованих на підвищення ефективності та якості освітнього процесу.

Науково-методична комісія навчально-наукового інституту педагогіки та психології діє згідно Положення про Науково-методичну комісію Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (розпорядження ННППІП № 27/1 від 28.03.2017 р.).

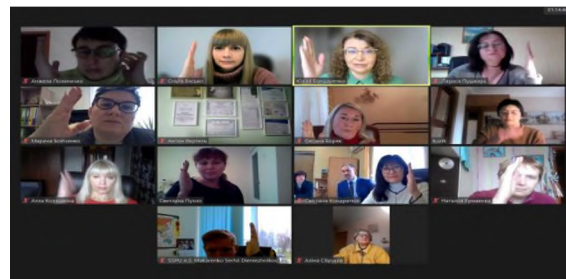
Метою діяльності науково-методичної комісії є координація всіх рівнів наукової і навчально-методичної роботи кафедр інституту, спрямованих на вдосконалення організаційного, нормативно-правового та інформаційно-методичного забезпечення освітньої діяльності; підвищення якості підготовки випускників; розробка стратегічних планів розвитку інституту в галузі освітньої і науково-методичної діяльності.

Результати діяльності НМК Інституту:

– Вивчення та узагальнення досвіду науково-методичної роботи ЗВО України, а також зарубіжних країн з підготовки фахівців за окремими спеціальностями.

– Контроль за виконанням вимог Державного освітнього стандарту на кафедрах.

– Розгляд за поданням кафедр навчальних планів спеціальностей та напрямів навчання, програм та методичних рекомендацій щодо проведення різних форм навчання, педагогічної та виробничої практик.

– Розгляд атестаційних матеріалів здобувачів вчених звань та надання рекомендації/відмови щодо присвоєння вченого звання.

– Координація науково-методичної та навчально-методичної діяльності кафедр.

– Розробка науково-методичної документації, рекомендацій та пропозицій, спрямованих на вдосконалення змісту освіти та технологій процесу навчання.

– Участь у розробці науково обґрунтованих методик викладання дисциплін, методичних посібників з написання кваліфікаційних робіт, застосування нових методів і технічних засобів навчання, які сприяють підвищенню ефективності проведення всіх видів навчальних занять.

– Заслуховування в порядку обміну досвідом представників кафедр про організацію і стан освітнього процесу на окремих курсах та навчальних дисциплінах і в інституті в цілому, а також про проведену кафедрами методичну роботу.

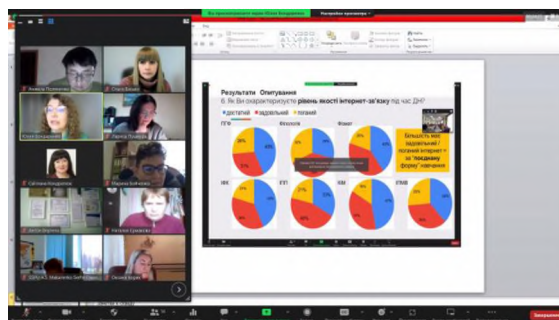
– Унесення пропозицій, що координують наукові дослідження освітнього процесу, і створення тимчасових робочих груп за окремими науково-методичним проблемам.

– Обговорення нових публікацій з питань навчання і прийняття рекомендації щодо їх упровадження в освітній процес.

– Розгляд і підготовка висновків щодо науково-дослідних робіт, спрямованих на поліпшення наукової організації навчального процесу, удосконалення форм і методів навчання.

– Контроль роботи методичних семінарів кафедр.

– Вивчення стану методичної роботи на кафедрах з обговоренням форм і методів навчання та вироблення методичних рекомендацій щодо поліпшення навчально-виховного процесу; надання допомоги в її організації та проведенні.

Пріоритетні напрями наукової діяльності

- забезпечення єдності наукового, навчального і виховного процесів та дотримання академічної доброчесності;
- посилення інтеграційних зв'язків із вітчизняними та зарубіжними науково-дослідними закладами та науковими школами;
- створення умов для активного залучення до участі в наукових дослідженнях студентського наукового товариства Інституту;
- узагальнення теорій та технологій інноваційного розвитку вищої освіти у глобальному та регіональному контекстах.

На базі НН ІПП діє 7 наукових шкіл:

КЕРІВНИКИ НАУКОВИХ ШКІЛ:

ЛЮБОВ ПШЕНИЧНА
К. ДЕРЖ. УПР., ПРОФЕСОР
Наукова школа з «Проблем організаційних та фінансових механізмів управління діяльності менеджерів»

МАРИНА БОЙЧЕНКО
Д. ПЕД. Н., ПРОФЕСОР
Наукова школа з «Проблем розвитку обдарованої особистості в закладах загальної середньої, позашкільної та вищої освіти в розвинених країнах світу на Україні»

АЛІНА СБРУЄВА
Д. ПЕД. Н., ПРОФЕСОР
«Проблеми педагогічної компаративістики»

КЕРІВНИКИ НАУКОВИХ ШКІЛ:

ОЛЕНА КОЗЛОВА
К. ПЕД. Н., ПРОФЕСОР
Наукова школа з «Проблем інноваційного розвитку вищої та загальної середньої освіти в суспільстві ризику»

ОЛЬГА ЛОБОВА
Д. ПЕД. Н., ПРОФЕСОР
Наукова школа з «Проблем мистецької освіти школярів та культуру творчої підготовки студентів закладів вищої освіти»

АЛЛА РИЖАНОВА
Д. ПЕД. Н., ПРОФЕСОР
Наукова школа з «Проблем теоретико-методологічних основ розвитку соціально-педагогічної діяльності в соціокультурних умовах»

ЛАРИСА КОРЖ-УСЕНКО
Д. ПЕД. Н., ПРОФЕСОР
Наукова школа з «Історико-педагогічних проблем педагогіки вищої школи і педагогічного краєзнавства»

Проблемні науково-дослідні лабораторії та центри науково-дослідного спрямування

На кафедрах ННПП функціонують 4 науково-дослідні лабораторії, 1 міжвідомча лабораторія, 4 центри науково-дослідного спрямування.

Інноваційні наукові підрозділи:

- Науково-дослідний центр гендерної освіти. Керівник: Кирилюк Г.В., кандидат педагогічних наук, доцент.
  - Консультативно-методичний центр «Довіра». Керівник: Колишкін О.В., кандидат педагогічних наук, доцент.
  - Ресурсний центр – центр трансферу технологій кафедри спеціальної та інклюзивної освіти. Керівник: Косенко Ю.М., кандидат педагогічних наук, доцент.
  - Навчально-науковий консультаційний центр надання психологічної допомоги населенню. Керівник: Дворніченко Л.Л., кандидат філософських наук, доцент.
- Міжвідомча науково-дослідна лабораторія.
- Лабораторія корекційної-реабілітаційних технологій, співзасновник – Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Керівник: Боряк О.В., доктор педагогічних наук, професор.

Традиційні наукові підрозділи:

- Лабораторія з актуальних проблем порівняльної педагогіки. Керівник: Сбруєва А.А., доктор педагогічних наук, професор.
- Лабораторія психології розвитку особистості. Керівник: Кузікова С.Б., доктор психологічних наук, професор.
- Лабораторія методології практичної психології. Керівник: Щербакова І.М., кандидат філософських наук, доцент.
- Лабораторія проблем інклюзивної освіти. Керівник: Бондаренко Ю.А., доктор педагогічних наук, професор.

У 2023 році були проведені конференції, семінари, круглі столи:

Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін».

Міжнародна науково-практична конференція для студентів та молодих учених «Європейський університет: імідж, мобільність та соціальні перспективи».

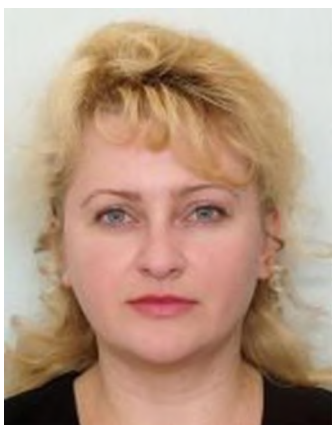
Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент у сучасному закладі освіти: проблеми, пошуки, перспективи», присвячена 20-літтю створення кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи.

Усеукраїнський науковий семінар «Педагогіка В.О. Сухомлинського: діалог із сучасністю»

Усеукраїнський науково-практичний семінар «Макаренківські читання: Проблеми виховання у часи кардинальних змін: історичні уроки та виклики сьогодення»

Переможцем Всеукраїнського конкурсу підручників для 1 класів ЗЗСО в номінації «Мистецтво» (гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України») стала доктор пед.наук, професор кафедри **Ольга ЛЮБОВА**.

Презентація книги

«А й правда, крилатим ґрунту не треба.
Землі немає, то буде небо...» (Ліна Костенко)

– під такою назвою 8 червня 2023 року в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка відбувся захід з ушанування пам'яті доктора педагогічних наук Дмитра КОЗЛОВА.

Понад 60 учасників зібрала аудиторія макаренківської родини і понад 30 доєднались

онлайн: Полтава, Харків, Київ.

На заході було презентовано книгу «Той, хто прагнув жити: перерваний політ доктора наук Дмитра Козлова» / наук. редактор – Ю. Лянной; упоряд. І. Чистякова, І. Михайличенко. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 378с.

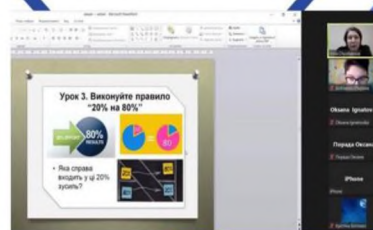
Наукова діяльність здобувачів освіти

У навчально-науковому інституті педагогіки і психології функціонує студентське наукове товариство, яке складається з членів студентських наукових проблемних груп та наукових гуртків.

ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА

Кафедра ННПП	Всього публікацій
Кафедра педагогіки	82
Кафедра дошкільної і початкової освіти	118
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти	106
Кафедра менеджменту освіти та педагогіки вищої школи	49
Кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності	55
Кафедра психології	101
Разом	511

Видання студентської колективної монографії «Освіта в Україні: євроінтеграційний вектор»: [електронне видання] / Під заг. ред. О. Боряк. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. 196 с.

Участь у Всеукраїнському конкурсі методичних робіт здобувачів освіти студентки Євгенії ТАРАН (науковий керівник – доцент Юрій КОСЕНКО)

Дипломом за II місце в номінації «Найкраща науково-дослідна робота у спеціальній та інклюзивній освіті» у Всеукраїнському конкурсі методичних робіт ВГО «Українська асоціація корекційних педагогів» (факультет спеціальної та інклюзивної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова).

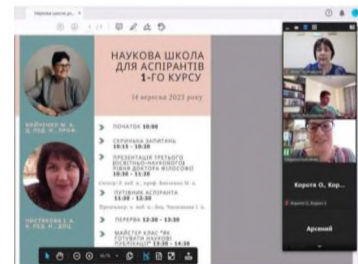

Наукові школи для аспірантів та магістрантів

Зимова наукова школа для аспірантів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка I-II років навчання (28.02.2023-01.03.2023).
Весняна наукова школа для магістрантів ОПП Освітні, педагогічні науки (Позашкільна освіта) «Школа молодого дослідника» (31 травня 2023).

Наукова школа для аспірантів 1 курсу (14 вересня 2023).

Співпраця зі стейкхолдерами

Взаємодія закладів вищої освіти зі стейкхолдерами є обов'язковим складником системи забезпечення якісної професійної підготовки сучасних фахівців.

ННПП у своїй співпраці зі стейкхолдерами спирається на «Стратегію розвитку Університету на 2020-2030 рр.» у частині залучення роботодавців та стейкхолдерів до солідарної практико орієнтованої підготовки здобувачів та інші нормативні документи.

До освітнього процесу залучено 101 стейкхолдер, чверть із яких – здобувачі вищої освіти.

Крім традиційних форм взаємодії інституту зі стейкхолдерами, у цьому навчальному році були застосовані вперше:

залучення стейкхолдерів до:

- проєктної діяльності;
- керівництва курсовими роботами;
- проведення майстер-класів;
- викладання дисциплін;
- участь у практичній підготовці здобувачів;
- проведення гостьових та бінарних лекцій, лекцій-брифінгів;
- залучення здобувачів вищої освіти третього освітнього рівня до проведення занять;
- участь у питаннях працевлаштування.

Основні заходи у співпраці зі стейкхолдерами:

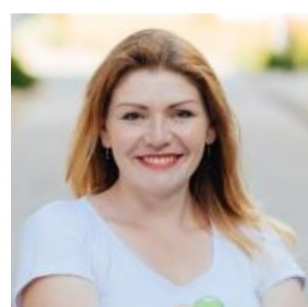
- у квітні-травні 2023 року за підтримки Департаменту освіти і науки Сумської ОДА відбувся VI регіональний конкурс творчих робіт (есе) «Світ один на всіх». Серед учасників цього річного конкурсу були учні 9-11 класів закладів загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів та вихованці позашкільних закладів освіти: м. Суми, м. Білопілля, м. Глухова, с. Сад Сумського району, с. Глибне Сумського району, с. Миропілля Сумського району;
- залучення потенційних роботодавців до викладання навчальних дисциплін студентам спеціальностей 231 Соціальна робота, 232 Соціальне забезпечення, 028 Менеджмент соціокультурної діяльності:

Вікторії РАТЄСВОЇ – практичного психолога психологічної служби СумДПУ імені А.С. Макаренка, канд. пед. наук, викладача кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності;

Тетяни ШЕВЧЕНКО – директора Сумського обласного центру соціальних служб, канд. пед. наук, старшого викладача кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності;

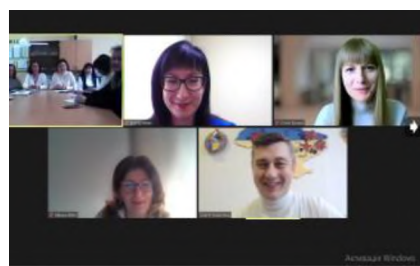
Таїсії ШЕВЧЕНКО – керівника Креатив-групи аніматорів «Давай грай!», викладача кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності.

- функціонування на кафедрі соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності *громадської організації фахового спрямування «Ліга сучасних жінок».*

- кафедрою дошкільної і початкової освіти було проведено розширене онлайн-засідання за участю *стейкхолдерів: директора КУ Піщанська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів м. Суми Сумської області Сергія КОРМІЛЬЦЯ та здобувачки другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта 0052 групи Людмили КОЛЕСНИК, присвячене обговоренню освітньо-професійної програми Початкова освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка;*

– засідання круглого столу ради стейкхолдерів та кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи. Розглядалися питання підготовки майбутніх менеджерів освіти, нормативно-правового забезпечення підготовки іноземців, інноваційної культури майбутнього менеджера освіти. Під час зустрічі виникли питання щодо умов вступу до СумДПУ у 2023 році, на які дала змістовну відповідь відповідальний секретар приймальної комісії Університету Ірина МИХАЙЛИЧЕНКО.

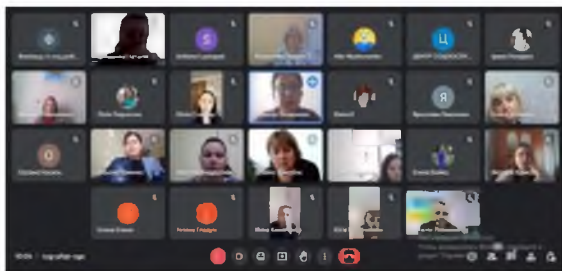

– зустріч завідувачки кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи Олени КОЗЛОВОЇ з директором ЗЗСО № 5 м. Суми Борисом БОГОДУШКО щодо удосконалення ОПП Менеджмент освіти (обговорення освітніх компонентів освітньо-професійної програми).

Досвід взаємодії ННППІ зі стейкхолдерами переконливо доводить, що така взаємодія є взаємовигідною і, безумовно, підвищує якість професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

Надання платних послуг

У рамках співробітництва кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності із Сумським обласним центром соціальних служб уже 6 рік відбуваються курси підвищення кваліфікації фахівців соціальної роботи ЦСС і ОТГ.

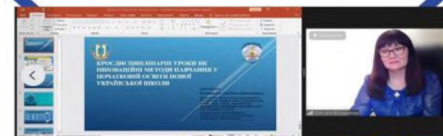
На базі кафедри соціальної роботи і МСКД спільно з Сумським обласним центром соціальних служб відбулося підвищення кваліфікації за програмою «Забезпечення права дитини на виховання в сім'ї» з підготовки спеціалістів до соціального супроводу прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей патронатних вихователів, опікунських сімей.

Співпраця із закладами вищої освіти України

СПІВПРАЦЯ З УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

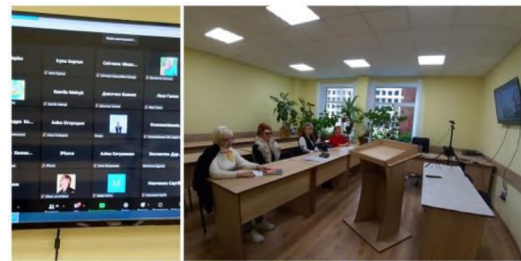

Протягом 2022–2023 н. р. кафедри Навчально-наукового інституту педагогіки і психології співпрацювали з **18 закордонними установами та організаціями** (Республіка Польща, Словацька Республіка, Грузія, Республіка Казахстан, Болгарія, Німеччина, Республіка Молдова, Австрія, Словенія та ін.) та з **56 науковими установами та вищими навчальними закладами НАН України та національних галузевих академій наук** (Полтава, Київ, Харків, Івано-Франківськ, Умань, Кременчук, Запоріжжя, Чернівці, Хмельницький, Дрогобич, Кам'янець-Подільський, Суми, Тернопіль, Херсон, Кривий Ріг, Переяслав-Хмельницький, Рівне, Житомир, Ніжин та ін.).

25 квітня 2023 року в межах угоди про співпрацю відбулося спільне засідання кафедр спеціальної та інклюзивної освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

8 листопада 2023 року кафедрою менеджменту освіти та педагогіки вищої школи спільно з іншими закладами вищої освіти (Бердянським державним педагогічним університетом, Університетом менеджменту освіти НАПН України, Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Б. Хмельницького, Тернопільським національним педагогічним університетом ім. В.

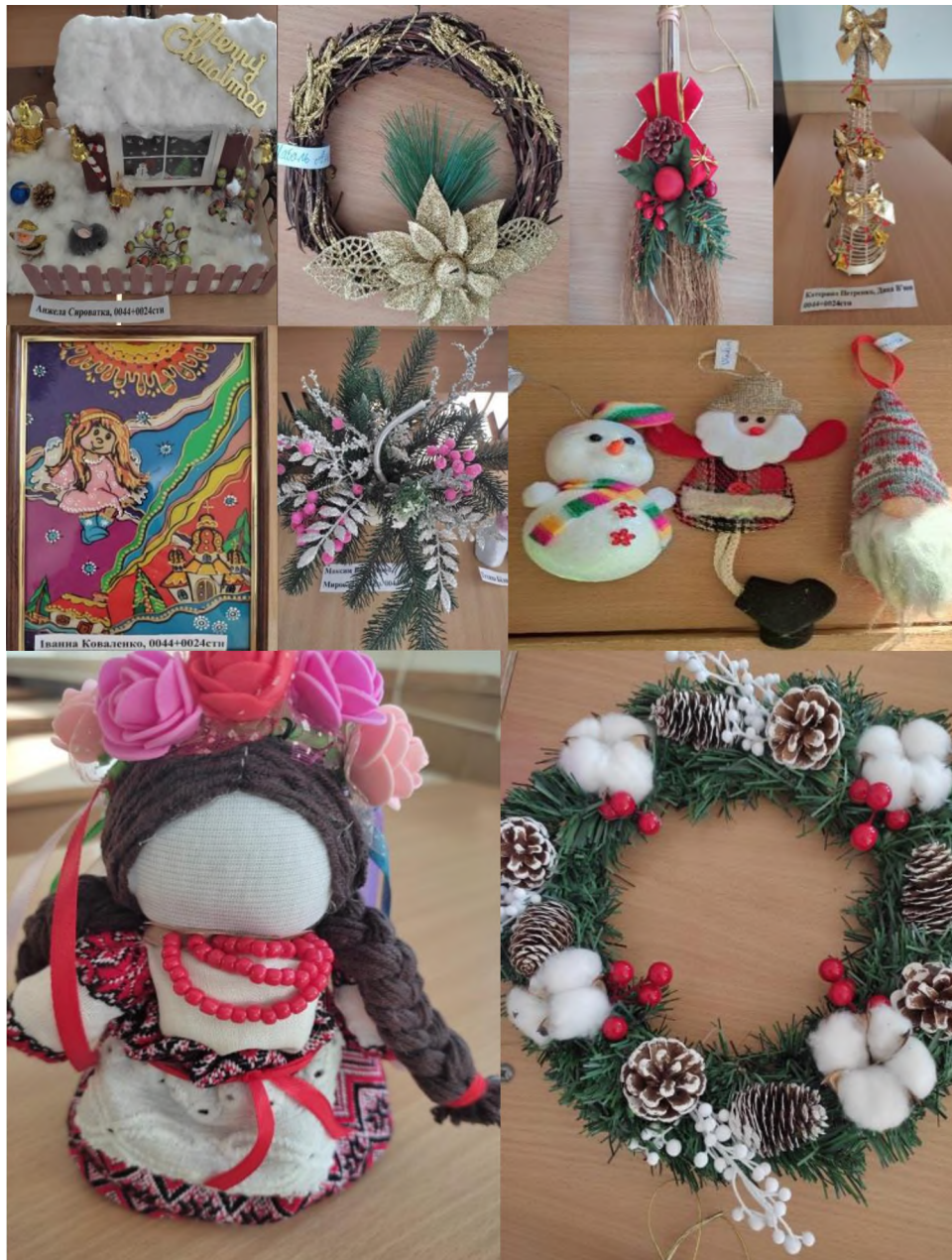

Гнатюка, Глухівським національним педагогічним університетом імені О. Довженка) було проведено Всеукраїнську наукову онлайн-конференцію «Просвітництво і нова Просвіта – місія освіти XXI століття».

Творчість здобувачів вищої освіти

Здобувачі ВО спеціальності 012 Дошкільна освіта до Дня Святого Миколая та Різдвяних свят підготували виставку тематичних поробок. Роботи були відзначені за номінаціями: «Втілення етнокультури», «За екологічний підхід», «Збереження національних традицій», «Різдвяний оберіг», «Різдвяний вогник», «Різдвяний букет», «Різдвяний настрій».

Волонтерська, благодійна діяльність як утвердження громадянської ідентичності

Підготовка концертної програми для клієнтів відділень денного перебування «Злагода», «Спільнота», «Калина», ГО «Товариство допомоги особам з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень «Феліцитас» до Міжнародного дня людей із синдромом Дауна.

Участь волонтерського загону «Добрі справи» у майстер-класі «Плетіння маскувальних сіток».

Збір теплих речей для захисників України та постільної білизни для шпиталів м. Бахмут і м. Дніпро.

Придбання термобілизни та засобів гігієни для захисників-сумчан, які боронять Україну під Бахмутом (придбано 45 комплектів військової термобілизни, 472 упаковки вологих серветок, 4 газових пальники).

Участь у Благодійній акції «Скринька радості» – для маленьких пацієнтів відділення онкогематології Сумської обласної дитячої клінічної лікарні, організованої Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка.

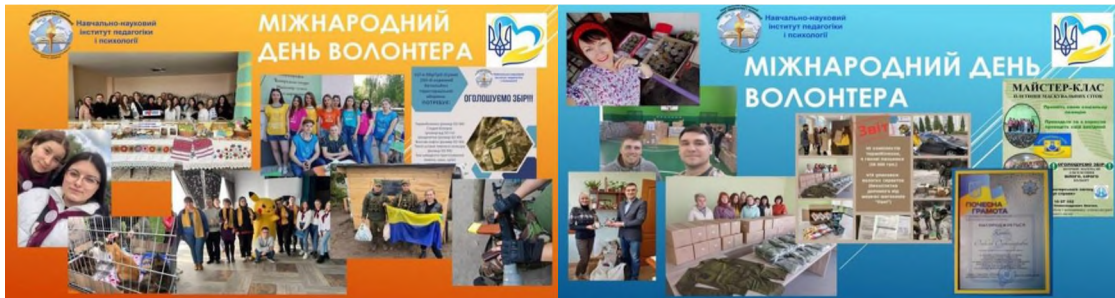
Придбання турнікетів для захисників-сумчан, які боронять Україну під Куп'янськом (придбано 18 турнікетів).

Функціонування волонтерського загону «Добрі справи» студентів кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності.

Допомога нашим воїнам медикаментами від громадян м. Кавалер сюр Мер (Франція).

Соціально-психологічна підтримка здобувачів вищої освіти

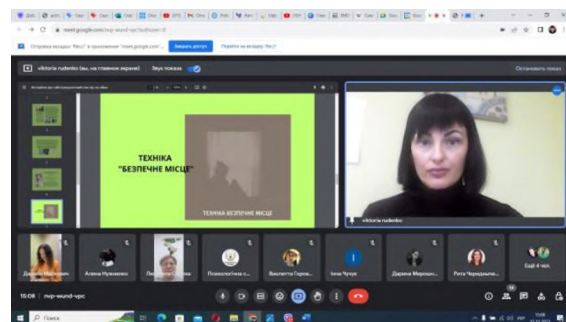
Участь у квесті «Життя прекрасне» в рамках Всесвітнього дня ментального здоров'я

Участь у тренінгах та просвітницьких заходах, організованих фахівцями психологічної служби:

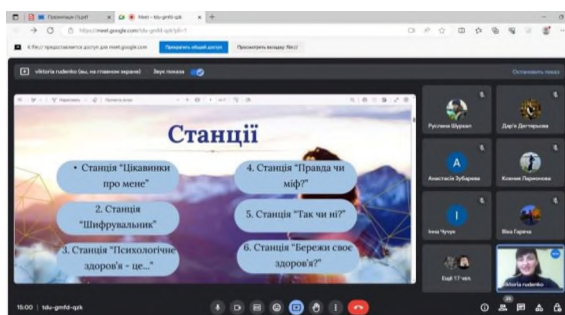
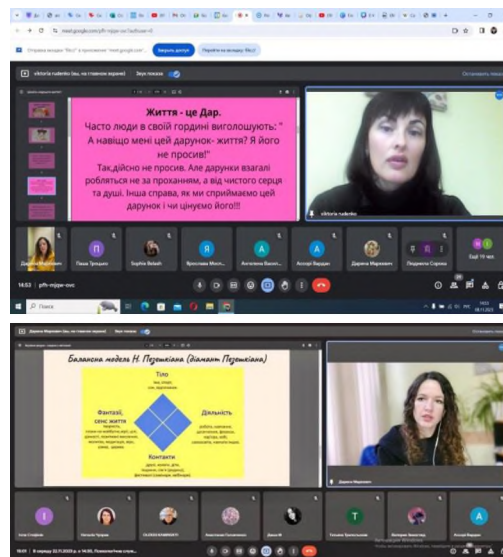
- просвітницький захід «Внутрішні ресурси – подорож у свій всесвіт»

- профілактичне заняття з елементами тренінгу «Як подбати про свій психологічний стан під час війни?»

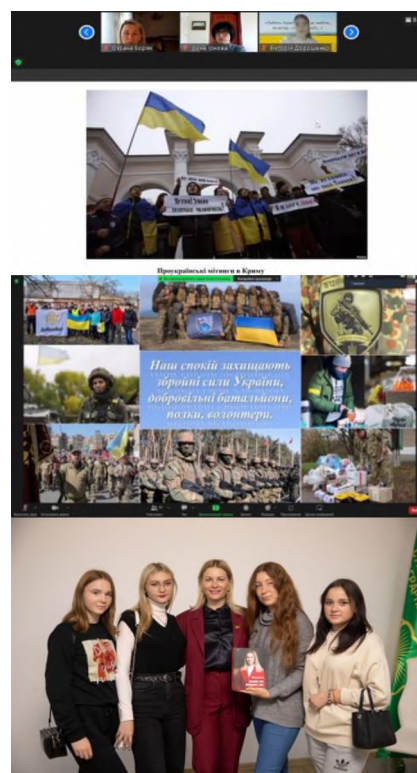

- заняття «Цінність людського життя»
- профілактичне заняття з елементами тренінгу «Спілкування без конфліктів»;
- профілактичне заняття з елементами тренінгу «Збереження та зміцнення психічного здоров'я»

Національно-патріотична свідомість здобувачів вищої освіти

- Виховний захід «Цей народ не зламати нікому»
- Виховна година-реквієм «Захисники України: гордість і душа держави»
- Зустріч з народним депутатом України Юлією Гришиною

- Участь у кампанії «Молодь у місцевому самоврядуванні»

- День української мови та писемності:
  - написання Радіодиктанту національної єдності До Дня української мови та писемності;

- флешмоб відеопривітань з Днем української мови та писемності;

- Флешмоб, присвячений Всесвітньому дню української хустки

Пріоритетні завдання діяльності Інституту на 2024 рік:

- Підготовка висококваліфікованих педагогічних та науково-педагогічних фахівців, менеджерів, фахівців соціальної сфери, психологів, що відповідають потребам міжнародного і національного ринків праці;
- Проходження акредитаційної експертизи ОПП 073 Менеджмент ОР Магістр;
- Розширення публікаційної активності викладачів, докторантів та аспірантів ННПП за рахунок статей у журналах, що входять до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science;
- Розширення кола зовнішніх наукових партнерів з числа кафедр ННПП та лабораторій провідних ЗВО України та зарубіжжя;
- Активізація міжнародної мобільності здобувачів вищої освіти, ПДС, докторантів та аспірантів ННПП;
- Активізація грантової діяльності викладачів ННПП;
- Продовження впровадження дуальної форми освіти;
- Посилення профорієнтаційної роботи з потенційними абітурієнтами бакалаврських, магістерських та аспірантських освітніх програм.

Основні проблемні питання діяльності Інституту:

- посилити активність викладачів щодо організації самостійної навчально-дослідницької роботи першокурсників;
- активізувати діяльність викладачів щодо впровадження системи індивідуальних завдань та графіка проведення відповідної роботи щодо перевірки їх виконання: для студентів, які внаслідок незадовільного фізичного стану з поважних причин не завжди мають можливість повноцінно брати участь у навчальному процесі; студентів, що перебували за межами області або мали незадовільний інтернет-, мобільний зв'язок);
- посилити роботу кураторів зі студентами з низьким показником успішності та з їх батьками щодо питань контролю за відвідуванням занять студентами;
- викладачам ужити заходів щодо заохочення студентів із метою активізації їх навчальної мотивації та стимулювання пізнавального інтересу щодо вивчення навчальних дисциплін;
- посилити співпрацю кураторів академічних груп та викладачів курсів із метою запобігання проявів невстигання, зниження мотивації до навчання студентів, що мають проблеми зі здоров'ям, складні побутові або інші соціально-економічні проблеми;
- проведення профілактичної роботи по запобіганню академічної заборгованості: підтримка зв'язку з батьками студентів, які мають проблеми в навчанні; запрошення студентів на засідання кафедри для обговорення складної ситуації з навчанням.

Шляхи вирішення проблемних питань на 2024 рік:

- модернізація змісту освіти на засадах компетентнісного підходу, наукової та інноваційної діяльності в освіті;
- упровадження інноваційних технологій та методів навчання, заснованих на досягненнях науки, інформаційних і дистанційних освітніх технологіях;
- створення сучасної матеріально-технічної бази, яка була б максимально наближена до використовуваних у практиці технологій, обладнання, методик тощо;
- проведення моніторингу технологій навчання, ресурсного потенціалу кафедр та управління ресурсами і процесами;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розробка рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, їх упровадження, здійснення стратегічного планування діяльності;
- здійснення анкетування студентів та роботодавців із метою отримання зворотнього зв'язку та врахування побажань обох сторін щодо організації освітнього процесу.

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Навчально-науковий інститут фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка є базовим організаційним і навчально-науковим структурним підрозділом університету, що об'єднує сім кафедр. Діяльність інституту направлена на активізацію цілеспрямованої освітньої, навчально-виховної, наукової, методичної, спортивної, оздоровчої, організаційної та інформаційної діяльності у сфері підготовки висококваліфікованих фахівців за різними спеціальностями та спеціалізаціями, освітніми рівнями. Інститут здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження, створює сприятливі умови для навчання, виховання, культурної та спортивної підготовки; проводить багатогранне міжнародне співробітництво з аналогічними та суміжними центрами різних країн. Колектив інституту демонструє здатність оперативно реагувати на стрімкі зміни у вітчизняному та світовому ринках освітніх послуг, що дає можливість швидко запроваджувати нові спеціальності та спеціалізації, розробляти сучасні освітні програми, збільшувати число здобувачів вищої освіти, які навчаються за кошти юридичних та фізичних осіб. Інститут активно впроваджує нові види послуг, здійснює ефективні комунікації з чисельними соціальними інститутами України, керівними органами та іншими стейкхолдерами, що дає змогу ефективно просувати в суспільство власні ідеї та ініціативи.

МІСІЯ ІНСТИТУТУ

- забезпечення та досягнення високої якості вищої освіти, орієнтованої на запити ринку праці та посилення наукової складової;
- формування інноваційного освітнього та наукового простору;
- забезпечення підготовки освічених, морально стійких, творчих, конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя;
- удосконалення системи профорієнтації для популяризації освітніх послуг для прийому вступників;
- сприяння підвищенню авторитету держави у світовому освітньому, науковому, культурному, спортивному співтовариствах;
- функціонування єдиного інформаційного середовища;
- удосконалення молодіжної політики та розвиток студентського самоврядування;
- підготовка високоякісних фахівців, їх особистісний розвиток шляхом формування загальнолюдських цінностей, громадянської відповідальності, національної ідентичності та толерантності, що

відповідає суспільним, економічним і культурним потребам України та міжнародного співтовариства.

ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІСІЇ ІНСТИТУТУ

- академічна свобода та прагнення істини
- демократія та прагнення істини
- професіоналізм та співробітництво
- публічність, чесність та відкритість
- вимогливість та відповідальність
- політичний нейтралітет та активна громадянська позиція

ЗАВДАННЯ ІНСТИТУТУ

- здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями за I, II та III освітніми рівнями *бакалавр, магістр, доктор філософії* для освітніх (дошкільних, шкільних, корекційних, навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, тощо), спортивних (ДЮСШ, СДЮСШОР, СДЮРСШ, ШВСМ, тренувальні і спортивні бази та ін.) лікувально-профілактичних (лікарні, поліклініки, санаторії, курорти, профілакторії), реабілітаційно-рекреаційних (центри реабілітації, будинки та бази відпочинку та ін.) і туристичних закладів України;
- проведення комплексу заходів, спрямованих на громадянське виховання і становлення творчої, працелюбної особистості вчителя, тренера, терапевта, реабілітолога, логопеда, фахівця з туризму;
- зміцнення здоров'я студентської молоді, виховання вольових і моральних якостей;
- набуття необхідних знань у галузі фізичної культури, спорту, гігієни, медицини, туристичної сфери, здорового способу життя, сприяння духовному та культурному становленню молоді;
- організація науково-дослідної роботи студентів і викладачів, у тому числі й міжнародної співпраці, забезпечення проведення міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій, форумів, семінарів, конкурсів, інших заходів, уключених до планів МОН України, організація і проведення всіх інститутських заходів наукового характеру;
- організація і забезпечення підготовки спортсменів високого класу, збірних команд, належних умов для підвищення спортивної майстерності студентів і викладачів, їх участі у змаганнях різного рівня;

- проведення роботи щодо працевлаштування випускників Інституту, укладання довгострокових договорів та угод із підготовки фахівців, налагодження і підтримання зв'язків із випускниками Інституту;
- досягнення високої якості освітнього процесу відповідно до потреб суспільства та ринку праці, інноваційних наукових розробок та кращих світових зразків;
- виявлення і підтримка перспективних наукових напрямів, генерація фундаментальних та прикладних наукових знань та їх упровадження в практику;
- післядипломна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціалізація, стажування керівних, педагогічних, науково-педагогічних кадрів галузі освіти;
- підготовка за інноваційною моделлю спеціалістів відповідно до виданих ліцензій, згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями;
- створення дослідницького середовища з акцентом на якість, ґрунтовність, інноваційність та академічну доброчесність;
- активізація роботи із залучення здобувачів вищої освіти до наукових досліджень та підтримка молодих учених;
- удосконалення системи профорієнтації для популяризації освітніх послуг;
- надання додаткових освітніх та консультативних послуг;
- атестація педагогічних кадрів;
- поширення передових педагогічних технологій та педагогічних інновацій у галузі освіти дорослих;
- організація культурно-освітньої та просвітницької діяльності;
- здійснення заходів щодо подальшого реформування системи педагогічної та післядипломної освіти відповідно до сучасних вимог та досягнень науки і техніки з урахуванням досягнень провідних університетів світу;
- індивідуалізація та диференціація навчання обдарованої молоді, створення умов для здобуття якісної освіти інвалідами, дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування;
- залучення учасників освітнього процесу до активних занять спортом та підвищення спортивної майстерності;
- упровадження гнучкої системи додаткової освіти в різновекторних траєкторіях освітніх програм, індивідуальних навчальних планах студентів;

- розширення варіативності навчальних компонентів освітніх програм, зорієнтованих на міждисциплінарні зв'язки, формування стандартних та специфічних компетентностей студентів, спрямованих на результати навчання, постійне оновлення навчальних модулів прикладних компетенцій;
- підвищення рівня наукових кадрів шляхом посиленого контролю за підготовкою та якістю дисертацій та здійсненням наукового керівництва; створення ефективної системи атестації та професійного удосконалення наукових кадрів;
- розширення міжнародного партнерства;
- інтенсифікація співпраці із закордонними університетами-партнерами на основі двосторонніх угод, розширення напрямів співпраці з метою більш широкого залучення викладачів, науковців, аспірантів університету до виконання спільних міжнародних наукових проєктів;
- створення умов для здобуття вищої освіти іноземцями та реалізація міжнародної академічної мобільності;
- покращення умов праці та заохочення професорсько-викладацького складу та співробітників університету;
- збереження то розвиток основних фондів;
- прозорість і ефективність розподілу і використання фінансових ресурсів;
- зміцнення позитивного іміджу університету;
- формування та розвиток бренду інституту, у тому числі, шляхом просування власних інтернет-ресурсів та реклами, присутності на міжнародних та всеукраїнських освітніх заходах, у закордонних наукових виданнях;
- налагодження взаємодії з випускниками інституту для поширення університетських цінностей, взаємодопомоги, установаження зворотного зв'язку з метою вдосконалення освітнього процесу та фінансової підтримки з боку випускників;
- створення колективу Інституту, об'єднаного загальною метою – перетворити інститут на вищу школу, спроможну забезпечити високий рівень науки, якісну підготовку компетентних, відданих своїй справі, патріотично налаштованих фахівців, здатних зробити вагомий внесок у розбудову незалежної, демократичної, правової Української держави, примножити добру славу закладу.

СКЛАД ДИРЕКЦІЇ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

- директор – кандидат педагогічних наук, професор *Лянной Михайло Олегович*;
- заступник директора з навчально-методичної роботи – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри терапії та реабілітації *Бугасенко Тетяна Вікторівна*;
- заступник директора з наукової роботи та інформатизації – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри терапії та реабілітації *Копитіна Яна Миколаївна*;
- заступник директора з виховної роботи – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри логопедії *Зелінська-Любченко Катерина Олександрівна*;
- заступник директора з питань інфраструктури – кандидат педагогічних наук, доцент *Балашов Дмитро Іванович*;
- заступник директора зі спортивної роботи та профорієнтації – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри ТМФК *Леоненко Андрій Васильович*;

Станом на початок вересня **2023** року освітній процес у Інституті забезпечують: **55** науково-педагогічних працівників (*що на 5 осіб менше, ніж у минулому році*), із них **47** осіб мають науковий ступінь (з яких **6** – доктори наук, **41** - кандидат наук), що становить **85,5%** від загальної кількості.

Вчене звання мають **43** особи, що складає **78,2%**, із них **7** – професори та **36** – доценти.

Кількість викладачів, старших викладачів без вченого звання і ступеня – **5** осіб. Завідувачі кабінетами, фахівці, лаборанти – **17** осіб.

Станом на 1 січня 2023 року в аспірантурі навчаються 16 осіб за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

За звітній період якісний професорсько-викладацький склад Інституту покращився на 3 доценти: Олена Ласточкіна, Тамара Харченко та Людмила Максименко.

Присвоєно почесне звання:

Почесний доцент Університету – старшому викладачу кафедри логопедії *Ірині Кравченко та* старшому викладачу кафедри теорії та методики спорту *Ігорю Кравченко*.

Станом на **кінець 2023 року** контингент здобувачів вищої освіти Інституту (за трьома рівнями освіти) становить **1077** студентів, із них – **822** студенти денної та **245** – заочної форми навчання.

При цьому вже традиційно чисельність студентів-контрактників перевищує чисельність студентів, які вступили на навчання на бюджетній основі, та становить у поточному навчальному році

619 студентів – проти **448**-минулого.

Поновилися з раніше відрахованих або перевелися з інших закладів вищої освіти **36** студентів.

Підготовка фахівців у Інституті протягом нового навчального року здійснюється за **5** бакалаврськими та

5 магістерськими освітніми програмами:

спеціальність: 014
Середня освіта «Фізична культура»

Кваліфікація випускника:

- Викладач фізичної культури
- Вчитель фізичної культури
- Вчитель предмету «Захист України»
- Керівник секції спортивного напрямку

Форма навчання: денна, заочна

Термін навчання і ОР:

- 4 роки – бакалавр
- 1,4 року – магістр
- 4 роки – доктор філософії

Кафедра теорії та методики фізичної культури

Спеціальність **014 Середня освіта (Фізична культура)** – кафедра теорії та методики фізичної культури – на спеціальності навчаються **345** студентів, кафедральне навантаження на сьогодні **11.25** викладацьких ставок, що на **360** годин більше ніж у минулому році.

спеціальність:
017 «Фізична культура і спорт»

Кваліфікація випускника:

- Тренерська діяльність (тренер-викладач з виду спорту)

Форма навчання:

- денна, заочна

Термін навчання і ОР:

- 4 роки – бакалавр
- 1,4 року – магістр

Кафедра теорії та методики спорту

Спеціальність **017 «Фізична культура і спорт»** – кафедра теорії та методики спорту – на спеціальності навчаються **300** студентів, на кафедрі на сьогодні **11.6** викладацьких ставок, що на **450** годин більше ніж минулого року.

**спеціальність:
227 Терапія та реабілітація**

Кваліфікація випускника:
фізичний терапевт, ерготерапевт, масажист, спортивний масажист

Форма навчання: денна
Термін навчання і ОР:

- 4 роки – бакалавр
- 2 роки – магістр

Кафедра терапії та реабілітації

Спеціальність **227 «Терапія та реабілітація»** – кафедра терапії та реабілітації – на спеціальності навчаються **200** студентів, кафедра на сьогодні виходить на **8.7** викладацьких ставок, маємо незначне зменшення.

**спеціальність: 016
«спеціальна освіта» (логопедія)**

Кваліфікація випускника:
Викладач спеціальної педагогіки логопед, вчитель-вихователь дошкільних, шкільних, позашкільних і реабілітаційних закладів для осіб з порушенням мови

Форма навчання:
денна, заочна

- 4 роки – бакалавр
- 1,4 року – магістр

Кафедра логопедії

Спеціальність **016. Спеціальна освіта (логопедія)** – кафедра логопедії – на спеціальності навчаються **146** студентів – кафедра сьогодні має **6.3** викладацькі ставки, маємо незначне збільшення.

**спеціальність 242
«Туризм і рекреація»**

Кваліфікація випускника:

- Менеджер (управитель) з туризму
- Організатор бізнесу в індустрії туризму і гостинності та активного туризму

Форма навчання:

- денна, заочна
- 4 роки – бакалавр
- 1,4 року – магістр

Кафедра туризму та готельно-ресторанної служби

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація» – кафедра туризму та готельно-ресторанного сервісу – на спеціальності навчаються 72 студенти – кафедра на сьогодні виходить на 4.6 викладацьких ставок, маємо зменшення.

**спеціальність:
229 «Громадське здоров'я»**

Кваліфікація випускника:

- бакалавр з громадського здоров'я
- Підготовка фахівців для органів державного управління, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання різних форм власності у сфері громадського здоров'я

Форма навчання:

- денна, заочна
- 4 роки – бакалавр

Термін навчання і ОР:

Кафедра громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури

Спеціальність 229 «Громадське здоров'я» – кафедра громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури – кафедра сьогодні має 3.9 викладацьких ставок.

Кафедра спортивних дисциплін та фізичного виховання – на кафедрі 4.9 ставки викладачів, маємо незначне зменшення.

Працевлаштування. Загальна кількість випусників Інституту за ступенем «Магістр» денної форми навчання станом на **31 грудня 2022 року становила 56 осіб.**

Результати працевлаштування випусників на **1 лютого 2023 року** – наступні:

- працевлаштовані випусники – **49 осіб (87%);**
- непрацевлаштовані випусники – **7 осіб (13%);**
- за фахом працевлаштовані – **26 осіб (46%);**
- не за фахом працюють **30 осіб (54%).**

Профорієнтаційна робота. Постійно ведеться активна просвітницька робота заступниками директора, завідувачами кафедр, викладачами, студентами. у тому числі й у соціальних мережах. Були проведені «Дні відкритих дверей» ННІФК 4 березня 2023 року

в центральному корпусі та актовій залі нашого університету. Одними з найбільш інформативних джерел про Інститут є: наш сайт, щотижнева програма про наш університет «СумДПУ-online»,

сторінки кафедр у соціальних мережах.

Наукова діяльність. Станом на сьогодні в Інституті продовжують працювати **2** ресурсні центри, **3** навчально-наукові центри, **3** науково-дослідні лабораторії.

- Ресурсний центр технологій, спрямований на збереження, зміцнення і формування здоров'я дітей і молоді (керівник – доктор медичних наук, професор І. О. Калиниченко), створений у 2011 році.
- Навчально-науковий центр кафедри логопедії (керівник – кандидат педагогічних наук, професор А. І. Кравченко), створений у 2014 році.
- Лабораторія гігієни навчальної діяльності та фізіології (керівник – доктор медичних наук, професор І. О. Калиниченко), створена у 2008 році.
- Лабораторія інноваційних корекційно-розвивальних, арт-технологій та ерготерапії (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент В. А. Литвиненко), створена у 2016 році.
- Навчально-науковий центр естетичної реабілітації (керівник – доктор медичних наук, професор І. О. Калиниченко), створений у 2018 році.
- Навчально-реабілітаційна лабораторія кафедри ЗФТРЕ (керівник – Г. Ю. Лянна), створена у 2009 році.
- Школа майстерності тренера з елементами інклюзії на кафедрі ТМС (керівник – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент І. М. Скрипка), створена у 2020 році.

Колективами кафедр виконуються завдання за **7-ми** кафедральними науковими темами, які зареєстровані в УкрІНТЕІ.

За результатами наукових досліджень у **2023** році опубліковано:

- **28** монографій та розділи в монографіях;
- **33** навчальні посібники;
- **44** статті в наукових фахових виданнях України категорії Б;
- **13** публікацій за кордоном.

За звітний період опубліковано **8** статей у виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази даних **Scopus** та **15** статей у **Web of Science**.

За звітній період в Інституті видано **11** збірників наукових праць матеріалів конференцій з грифом університету та маємо свій збірник, затверджений і юстований Мінюстом як фаховий категорії «Б» з напрямку **олімпійський та параолімпійський спорт**.

Протягом минулого навчального року Інститут став організатором **23** наукових заходів різних рівнів (міжнародних, всеукраїнських, регіональних конференцій, семінарів, круглих столів)

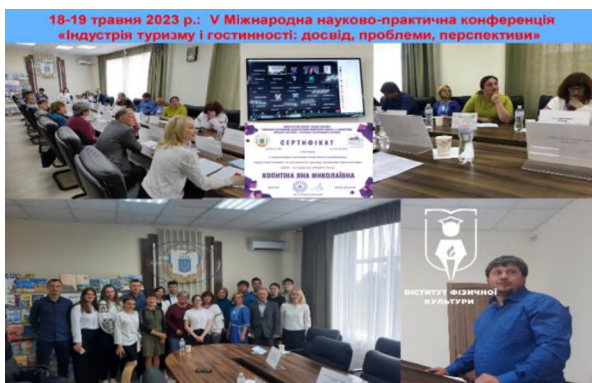
Серед яких традиційними є:

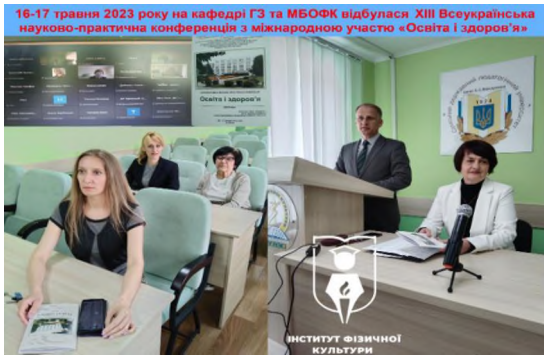
Міжнародна наукова конференція
«Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення»;

9-а Міжнародна наукова конференція **«Стан і перспективи сучасного туризму»;**

5-а Міжнародна наукова конференція **«Індустрія туризму і гостинності: досвід, проблеми, перспективи»;**

13-та Всеукраїнська наукова конференція «Освіта і здоров'я»;

4-й Всеукраїнський логопедичний фестиваль «Логофест-2023»;

7-а Всеукраїнська студентська наукова конференція «Актуальні проблеми спеціальної педагогіки, психології та фізичної терапії»;

У рамках роботи ресурсного центру «Школа педагогіки здоров'я» проведено **4-й** Регіональний науково-практичний семінар «Фітнес-школа».

Круглий стіл «Сучасні погляди щодо надання корекційно-розвиткових послуг у закладах освіти».

Круглий стіл «Сучасні погляди щодо надання реабілітаційних послуг у системі охорони здоров'я», присвячений 25-річному ювілею спеціальності і кафедри «Терапії та реабілітації» з урочистим відкриттям двох кабінетів «Доклінічної та клінічної практики з ерготерапії та з фізичної терапії».

Також проведено цикл тренінгів щодо надання «Домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях».

Круглий стіл «Фізичне виховання у закладах вищої і фахової передвищої освіти України – перспективи та проблеми».

Міжнародне співробітництво. Студенти та викладачі Інституту взяли участь у найбільш поширених програмах академічної мобільності та стажування за кордоном у різних країнах світу.

У січні 2023 року доцент **Скиба Ольга Олександрівна** відвідала низку турецьких закладів вищої освіти, провела профорієнтаційну роботу та підписала договори про співпрацю з: **Айдин, Бейкоз, Атлас** університетами.

Цього навчального року було подано такі грантові заявки до ERASMUS-JMO-2023-MODULE:

- «Інтеграція європейського досвіду організації корекційно-розвивального середовища для дітей із особливими освітніми потребами». Розробники: М. Бойченко – керівник проєкту, виконавці проєкту – К. Зелінська-Любченко, Л. Мороз, Л. Стахова, А. Кравченко, І. Кравченко, Т. Харченко, О. Ласточкіна.
- «Імплементация Європейського досвіду спорту для інвалідів в освітні практики закладів вищої освіти України». Розробники: І. Скрипка – керівник проєкту, виконавці проєкту – О. Боряк, Д. Бермудес, В. Ворона, Д. Балашов.

Відповідно до Наказу МОН «Про затвердження персонального складу Експертної ради МОН, її секцій за фаховими напрямками та визнання окремих пунктів наказів Міністерства освіти і науки України такими, що втратили чинність» № 1014 від 22.09.2021 р. до секції № 7

«Україна у мінливому світі: інклюзивне, інноваційне, мисляче суспільство» було включено доцента кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Я.М. Копитіну; до секції № 9 «Охорона здоров'я: нові речовини та матеріали для профілактики та лікування, розвиток біотехнологій та обладнання для якісного медичного обслуговування» було включено старшого викладача кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії А.М. Руденко.

Відповідно до наказу МОН від 31.01.2023 р. № 101 «Про затвердження складу журі другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023» професор кафедри теорії та методики фізичної культури О.А. Томенко був долучений до складу журі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2023» у номінації «Фізична культура».

Відповідно до наказу ректора Глухівського НПУ імені О.Довженка №11 від 11.01.2023 р. професор кафедри теорії та методики фізичної культури П.Ф. Рибалко працював у складі журі Всеукраїнського творчого конкурсу для студентської молоді «Здорова дитина – здорова нація».

Упродовж усього 2022/2023 навчального року на кафедрах переважно в режимі дистанційного навчання працювали студентські наукові гуртки та проблемні групи.

Професорсько-викладацький склад ННІФК щорічно готує студентів до участі у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт та всеукраїнських предметних олімпіад, Всеукраїнського конкурсу «Здорова дитина – здорова нація», де студенти посідають призові місця.

Так, у поточному навчальному році за підсумками конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка в секції «Біологія та охорона здоров'я» диплом І ступеня отримав Едуард Кириченко (науковий керівник – доц. Я.М. Копитіна); у секції «Суспільні науки» диплом III ступеня отримали Ілля Шульга (науковий керівник – І.М. Кравченко) та Юрій Оношко (науковий керівник – доц. А.В.Леоненко).

15–16 травня 2023 р. у м. Глухів відбувся VI Всеукраїнський творчий конкурс для студентської молоді «Здорова дитина – здорова нація», на якому диплом II ступеня отримала студентка Довгопол Маргарита (науковий керівник – доц. С.В. Гвоздецька).

Сертифікати учасників цього конкурсу отримали студенти, які не пройшли до II туру: Неровня Денис, Сліпухін Андрій, Линник Каріна,

а їх наукові керівники – доц. І.М. Скрипка та доц. Л.Л. Стахова були відзначені Подяками від Глухівського національного педагогічного університету імені О. Довженка.

Студентка 949 групи кафедри туризму і готельно-ресторанного сервісу Гаушкіна Єлизавета здобула перше місце з проектом «Мінімізація агроекологічних ризиків інвестора засобами економіко-математичного моделювання» у категорії «Екологічно безпечні технології та прикладна екологія» (науковий керівник – доц. І.С. Мареха).

М.Ю. Троян, к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного сервісу, у рамках проекту програми ЄС Еразмус+ за темою «Implementation of European Union mechanisms for combating modern challenges and threats» 30-31 березня 2023 р. взяла участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Механізми протидії сучасним викликам і загрозам: досвід ЄС для України» (101085700 – IMEU – ERASMUS-JMO-2022-HEITCH-RSCH) (2022–2025 рр.).

Доценти кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Н. Кукса, Я. Копитіна та старший викладач Ю. Малярова пройшли закордонне стажування в Сілезькій Академії з 8 лютого до 12 травня 2023 р. (м. Катовіце, Республіка Польща), взяли участь у V Міжнародній науковій конференції «DIGITAL ECONOMY AND DIGITAL SOCIETY» (19-20 квітня 2023 р.) та науково-практичному семінарі «Викладання фахових дисциплін в цифрову епоху» (9 травня 2023 р.).

28-29 вересня 2023 р. доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Я. Копитіна пройшла навчання на базі Facultatea de Medicina, Universitatea Titu Maiorescu (м. Бухарест, Румунія) з Галілео терапії.

19-20 вересня 2023 року у Львові викладачі кафедри терапії та реабілітації О. Звіряк, О. Лянна, Л. Демченко, В. Литвиненко та студентка магістратури В. Кузмичева стали учасниками I Міжнародної конференції, присвяченій пост-травматичній реабілітації в Україні в межах проекту «Платформа», що об'єднало учасників зі США, Ізраїлю, Чехії та України. Основними напрямками обговорень були консолідація зусиль усіх ініціатив щодо психологічної реабілітації в Україні, створення можливості для прямого спілкування

потенційних донорів та організаторів благодійних реабілітаційних проєктів, науково-дослідницька діяльність, покликана адаптувати світові практики до реалій України.

29-30 вересня 2023 року в Івано-Франківську відбувся I Всеукраїнський конгрес з фізичної терапії, в якому взяли участь доценти кафедри терапії та реабілітації Ольга Лянна, Оксана Беспалова та Людмила Демченко. Під час конгресу було обговорено проблеми розвитку фізичної терапії травм війни, актуальні питання освіти фізичного терапевта та її нормативно-праворегулювання. Цей захід об'єднав фахівців у галузі фізичної терапії з різних регіонів України, був відмінною можливістю для обміну знаннями, дослідженнями та передовими практиками.

24-25 листопада 2023 року доценти кафедри терапії та реабілітації Тетяна Бугаєнко та Яна Копитіна взяли участь у Національному конгресі з мультидисциплінарної реабілітації: «Формування стратегії роботи в умовах війни». До заходу були залучені понад 300 фахівців із реабілітації: лікарі ФРМ, фізичні терапевти та ерготерапевти, терапевти мови та мовлення, протезисти, ортезисти, психологи, медсестри, асистенти фізичних та

ерготерапевтів, а також сімейні лікарі з різних країн світу, які працювати в шести секціях: «Концепції організації та провадження реабілітації у сфері охорони здоров'я», «М'язово-скелетна реабілітація воєнних травм», «Стан та перспективи реабілітації в громаді», «Актуальні питання реабілітації нейрогенних розладів», «Командна робота у реабілітації складних клінічних випадків» та «Актуальні проблеми у реабілітаційній практиці».

Завідувач кафедри терапії та реабілітації Олександр Звіряка взяв участь у Всеукраїнському круглому столі завідувачів кафедр зі спеціальності 227.1 «Фізична терапія», присвяченому питанню клінічної освіти фізичного

терапевта, який відбувався 16-17 листопада 2023 року в м. Львові. Цей захід відбувся в рамках проєкту «Покращення реабілітаційних послуг у системах охорони здоров'я», що фінансується агентством США з міжнародного розвитку USAID та імплементується міжнародною неурядовою організацією «Моментум Вілс фор Хьюменіті». Зокрема Грінберг Марша (Senior Technical Lead Momentum Wheels for Humanity, World Rehabilitation Alliance Representative, Workforce Work Stream) зробила вступну доповідь на тему: «Роль клінічної освіти в програмах фізичної терапії рівня магістра». Цікаві дебати розгорнулися після доповіді Олійник Л.В. (генеральний директор державного некомерційного підприємства «Центр тестування» при Міністерстві охорони здоров'я України) «Результати апробації інтегрованого тестового іспиту Крок 2 для магістрів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» як компоненту ЄДКІ у 2023 році». Було багато інших цікавих доповідей, робота малими групами, обговорення наступних кроків у покращенні освіти фізичного терапевта в Україні.

Розширення міжнародної співпраці залишається одним із ключових напрямів діяльності Інституту в новому 2024 році.

На високому рівні проведено пробний «Єдиний державний кваліфікаційний іспит» (КРОК)

Протягом 8-9 грудня 2023 року студенти, які навчалися за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (галузь знань 22 «Охорона здоров'я») склали об'єктивний структурований клінічний (практичний) іспит. Об'єктом діагностики іспиту є компетентність, її сформованість та рівень демонстрації як відображення програмних результатів навчання, які можна стандартизовано ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти. Традиційно сформовані групи із розрахунку 8 осіб у кожній групі відповідно до кількості станцій. Загальна кількість випускників – 68 осіб.

Протягом лютого-березня 2023 року доцент кафедри Ольга Лянна пройшла курс теоретичної та практичної підготовки, що відповідає стандартам

Оборонної Агенції охорони здоров'я США та адаптований навчально-тренувальним відділом КНП СОР СОЦЕМД та МК, у рамках курсу отримано сертифікат Combat Life Saver, що підтверджує знання та вміння надавати медичну допомогу на полі бою.

22 вересня 2023 року на базі Сумського державного педагогічного університету відбувся перший відкритий університетський чемпіонат з масажу. Цей захід організувала кафедра терапії та реабілітації навчально-наукового інституту фізичної культури. Більше 3 годин наші студенти змагалися в майстерності такого важливого методу відновлення як масаж. Усі учасники були поділені на відповідні категорії: «Новачки» і «Професіонали». Так, відповідно, 16 новачків змагалися в класичному масажі, а наші досвідчені професіонали були вільні у виборі методики та демонстрували власні напрацювання в номінації «Фристайл».

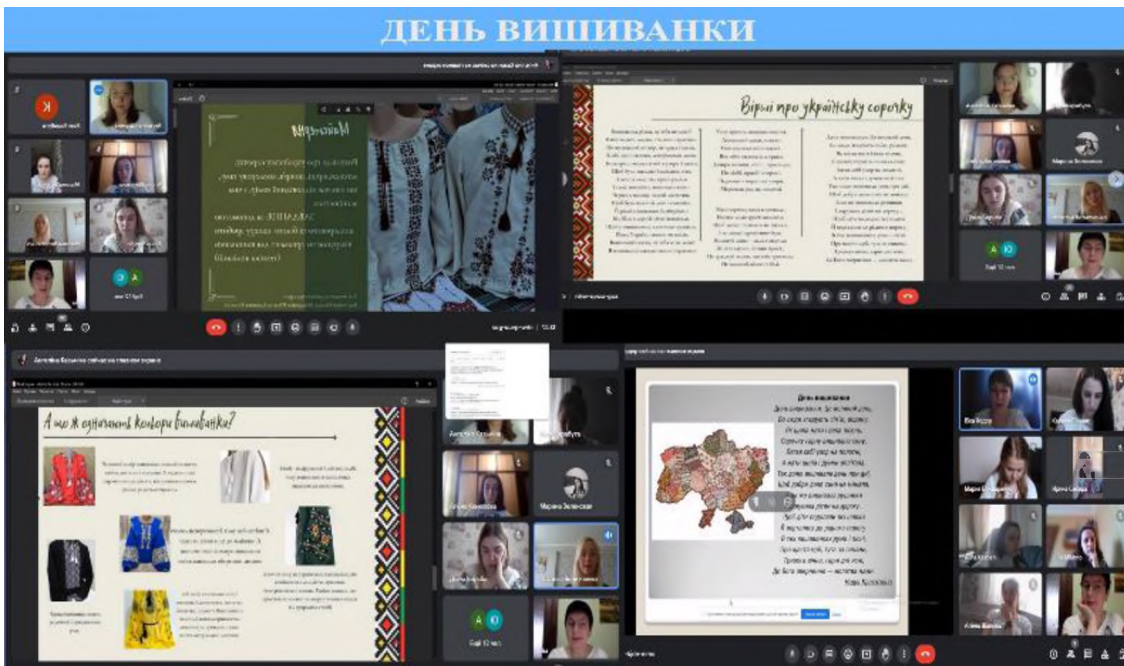
Виховна робота. Щороку в Інституті проводиться понад 30 культурно-масових заходів, присвячених визначним всеукраїнським і міжнародним святам, знаменним датам. Головним святом вересня в Інституті є посвята у студенти першокурсників та лекція «Вступ до спеціальності».

Флешмоб «Подорожуйте, бо ви того варті!».

До Дня захисту дітей,
«Згадай щасливе
дитинство», Дня матері
організовано майстер-
клас «Чокер для матері».

Онлайн-квест з нагоди Всесвітнього Дня вишиванки на тему:
«Вишиванка-духовна зброя українця».

Не менш яскраво пройшли інші культурно-масові заходи, зокрема приурочені до Всесвітнього Дня здоров'я, «Руханка» від кафедри теорії та методики спорту.

Завжди святково та урочисто вручаємо дипломи випусникам. Випуск бакалаврів нашого Інституту **2023** року.

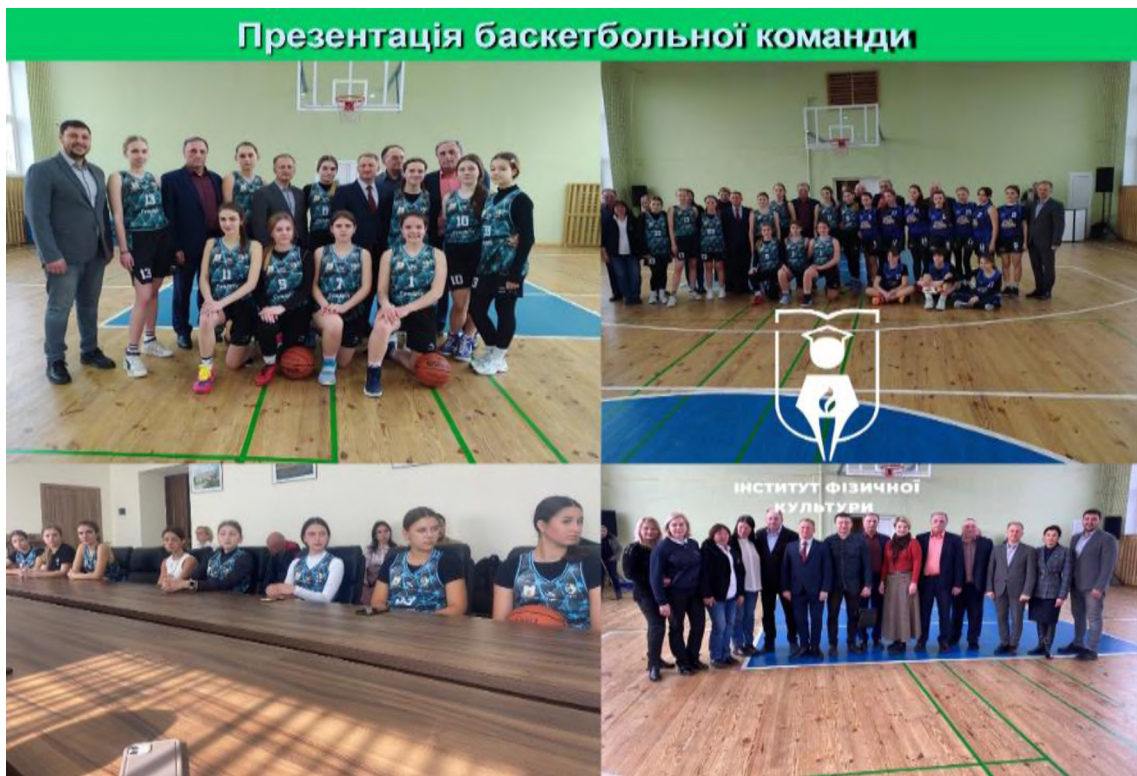
Традиційно більш неформальним є святкування новорічних свят із врученням солодких подарунків.

Напередодні Воскресіння Христового викладачі та студенти Інституту долучилися до благодійної виставки великодніх виробів, кошти і вироби особисто й адресно були передані в лікувальні заклади міста для поранених бійців.

Спортивно-масова робота. Протягом звітної періоду були проведені профорієнтаційні заходи із залученням учнівської молоді.

На високому рівні проведено три благодійних турніри з футзалу на підтримку ЗСУ.

Урочисто проведено презентацію нашої жіночої баскетбольної збірної. У сезоні **2023–2024 рр.** команда отримала право представляти Сумську область у жіночій Суперлізі України.

Протягом звітнього періоду студенти-спортсмени Інституту ставали переможцями та призерами у змаганнях різного рівня. На всеукраїнському рівні успішними були наші студенти у змаганнях зі стрільби з луку, легкої атлетики, кінного спорту, боксу, боротьби сумо, армреслінгу.

На відбіркових змаганнях зі стрільби з луку Гран-прі Європи серед кращих лучників був студент магістратури Артем Овчинніков (*Артем здобув золото в особистій першості серед чоловіків*).

Також маємо перемоги:

- на чемпіонаті України зі спортивної аеробіки;
- з лижних гонок;
- з одноборств.

Здобули визнання наші спортсмени й на міжнародній арені.

За результатами опитування вболівальників щодо найкращих гімнастів 2022 року, яке проводив Європейський гімнастичний союз, студентка Інституту Анастасія Курашвілі стала другою.

Єлізавета Дідоренко виборола золоту нагороду на Чемпіонаті Європи з дзюдо серед спортсменів з порушенням слуху. Студентка Крістіна Ющук здобула золото на Кубку Світу з боксу серед жінок.

У березні поточного року в Португалії відбувся етап кубку Світу зі спортивної аеробіки, де студенти Інституту Анастасія Курашвілі і Станіслав Галайда здобули золото в парних виступах.

На початку травня у столиці Узбекистану (місті Ташкент) відбувся Чемпіонат світу з панкратіону, де студент II курсу Жуков Вадим виборов бронзову нагороду. На чемпіонаті Європи з армреслінгу студент I курсу Літовцев Ростислав посів II місце. Пащенко Олег виборов бронзову нагороду чемпіонату Європи з карате серед молоді.

Чоловіча збірна України зі стрільби з луку, у складі якої студент Артем Овчинніков, стала третьою в змаганнях **Гран-прі Європи**.

Жіноча збірна України з боротьби, тренером якої є Лазоренко С.А., уперше в історії стала найсильнішою командою на Кубку Світу.

Національна збірна команда України серед спортсменів з порушенням зору, під керівництвом наших колег, заслужених тренерів України Миколи Чхайла та Ігоря Кравченка, здобула перемогу на Міжнародному турнірі з футзалу «Кубок Андалусії», а на початку вересня 2023 року перемогла на Всесвітніх іграх, що відбулися в Англії.

Завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури Олександр Томенко та доцент кафедри Сергій Чередніченко взяли участь у Всесвітніх іграх з єдиноборств (м. Ер-Ріяд, Саудівська Аравія, 23-26 жовтня 2023 р.) підготувавши випускників ННІФК різних років, які вибороли на іграх 1 золоту (Кирило Горобець), 2 срібні (Вікторія Синявіна) та 1 бронзову медаль (Олена Сушко).

Додаткові платні послуги

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

<i>Кафедра ТМФК</i>					
№ з/п	Види послуги	Кількість осіб	Отримано коштів	Заробітна плата	Кошти на потреби університету
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	4	5 720.00	3 489.00	2 231.00
2.	Всього:	4	5 720.00	3 489.00	2 231.00
<i>Кафедра логопедії</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	1	400	244	156
2.	Надання логопедичних послуг (консультування)	49	6 370.00	4 802.00	1 568.00
3.	Всього:	50	6 770.00	5 046.00	1 724.00
<i>Кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії</i>					
1.	Курси «Лікувальний та спортивний масаж»	11	37 400.00	26 020.00	11 380.00
2.	Всього:	11	37 400.00	26 020.00	11 380.00
<i>Кафедра теорії та методики спорту</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	53	63 400.00	38 673.00	24 727.00
2.	Підвищення кваліфікації (курси)	11	13 320.00	10 288.00	3032.00
3.	Всього:	64	76 720.00	48 961.00	27 759.00
<i>Кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	12	11 320.00	6 905.00	4 415.00
2.	Всього:	12	11 320.00	6 905.00	4 415.00
	Всього по інституту:	141	137 930.00	90 421.00	47 509.00

(Наукові послуги)

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

<i>Кафедра ТМФК</i>					
№ з/п	Види послуги	Кількість осіб	Отримано коштів	Заробітна плата	Кошти на потреби університету
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	16	6 400.00	3 347.00	3 053.00
2.	Курси «Фітнес тренер»	10	12 000.00	4 735.00	7 265.00
3.	Тренування футбольної команди	12	6 400.00	3 347.00	3 053.00

	Всього:	38	24 800.00	11 429.00	13 371.00
<i>Кафедра громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	6	4 000.00	2 440.00	1 560.00
2.	Курси «Молодша медична сестра»	4	16 000.00	10 058.00	5942.00
3.	Всього:	10	20 000.00	12 498.00	7 502.00
<i>Кафедра логопедії</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	3	2400.00	1 464.00	936.00
2.	Підвищення кваліфікації (курси)	37	24 400.00	11 216.00	13 184.00
3.	Всього:	40	26 800.00	12 680.00	14 120.00
<i>Кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	5	9 500.00	5 585.00	3 915.00
2.	Курси масажу	22	74 800.00	52 040.00	22 760.00
3.	Курси «Фізична терапія»	2	6 400.00	3 157.00	3 243.00
4.	Всього:	29	90 700.00	60 782.00	29 918.00
<i>Кафедра теорії та методики спорту</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	143	174 920.00	106 207.00	68 713.00
2.	Підвищення кваліфікації (курси)	18	21 960.00	15 043.00	6 917.00
3.	Всього:	161	196 880.00	121 250.00	75 630.00
<i>Кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання</i>					
1.	Підвищення кваліфікації (стажування)	5	4 080.00	2 488.00	1592.00
2.	Всього:	5	4 080.00	2 488.00	1592.00
	<u>Всього по інституту:</u>	<u>283</u>	<u>363 260.00</u>	<u>221 127.00</u>	<u>142 133.00</u>

Завдання на новий 2024 рік

- стабільний розвиток Інституту в умовах воєнного стану;
- ефективна система управління якістю освітнього процесу;
- використання вітчизняного та світового досвіду вищої освіти;
- підвищення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг існуючих бакалаврських та магістерських освітніх програм;
- упровадження сучасних форм профорієнтаційної роботи з використанням усіх можливих онлайн ресурсів;

- атмосфера прозорості та академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу;
- активне залучення представників студентського самоврядування та студентів до діяльності Інституту;
- взаємодію з випускниками Інституту для поширення взаємодопомоги, установлення зворотного зв'язку;
- посилення зв'язків зі стейкхолдерами та роботодавцями;
- розширення міжнародних зв'язків щодо академічної мобільності;
- підвищення рівня володіння англійською мовою науково-педагогічними працівниками Інституту.

Фізико-математичний факультет

Структура фізико-математичного факультету організаційно об'єднує три кафедри:

- кафедру математики, фізики та методик їх навчання;
- кафедру інформатики;
- кафедру бізнес-економіки та адміністрування.

Кафедра математики, фізики та методик їх навчання забезпечує підготовку фахівців за такими напрямками:

- *математика та інформатика;*
- *фізика та математика.*

Кафедра інформатики забезпечує підготовку фахівців за такими напрямками:

- *інформатика та математика.*

Кафедра бізнес-економіки та адміністрування забезпечує підготовку фахівців за напрямом:

- *бізнес-економіка та аналітика;*
- *бізнес-менеджмент;*
- *маркетинг.*

Освітній процес на факультеті здійснюється за **освітніми рівнями Бакалавр і Магістр** у галузях знань:

01 Освіта: 014 Середня освіта (Фізика та Астрономія, Математика, Інформатика), 051 Економіка, 075 Маркетинг;

за програмами підготовки докторів філософії і докторів наук:
281 Публічне управління та адміністрування,
051 Економіка, 075 Маркетинг, 015 освіта (цифрові технології),
111 Математика.

Протягом 2023 року відповідно до планів роботи на факультеті регулярно проводились засідання: вченої ради факультету, методичної комісії; деканату; кафедр; зборів трудового колективу; стипендіальної комісії; старостати.

У квітні та листопаді 2023 року проведено атестацію студентів із усіх предметів відповідно до навчального плану курсу та спеціалізації. Результати атестації дозволяють виявляти студентів, що мають проблеми в навчанні. Деканатом і кафедрами вживаються відповідні заходи щодо усунення проблем.

Контингент здобувачів освіти факультету у 2023 році

ОР Бакалавр та ОР Магістр (401 студент):

- денна форма навчання – 376 студентів;
- заочна форма навчання – 25 студентів.

Аспіранти – 99 осіб;

Докторанти – 5 осіб;

Академічна відпустка – 2 особи.

Навчально-методичне забезпечення дисциплін кафедр у цілому відповідає ліцензійним умовам. Дисципліни кафедр забезпечені необхідною навчально-методичною літературою (у тому числі в електронному форматі), завдань для проведення практичних, лабораторних занять та самостійної роботи студентів. Викладачами кафедр були розроблені і впроваджені на платформі Moodle дистанційні курси з кожної навчальної дисципліни.

РОБОТА ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

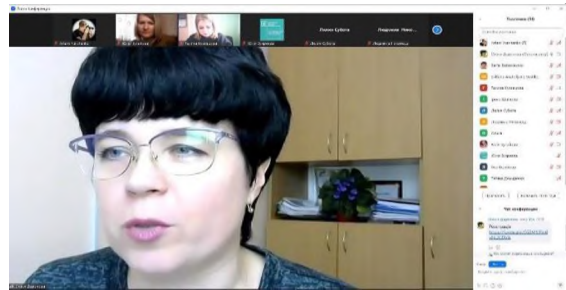
На фізико-математичному факультеті співпраця зі стейкхолдерами відбувається відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» і «Положення про експертну раду стейкхолдерів СумДПУ імені А.С. Макаренка», які активно залучаються до організації та реалізації освітнього процесу за ОПП та беруть участь у наукових заходах кафедр.

Під час зустрічей обговорюються освітньо-професійні та освітньо-наукові програми спеціальностей, пропозиції щодо переліку вибіркових дисциплін, з'ясовується необхідність у розробленні та запровадженні спецкурсів, аналізуються зауваження, надані після акредитаційних експертиз інших освітніх програм, і пропонуються можливі шляхи їх усунення, уточнюються цілі і програмні результати навчання.

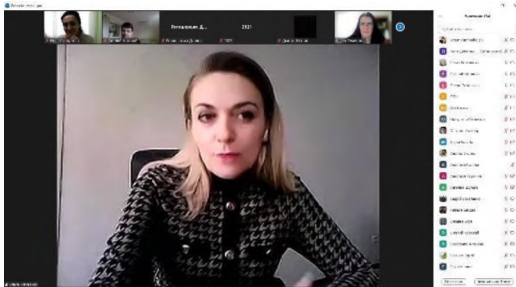

Так, у ході проведення педагогічної практики студентами спеціальностей 014 Середня освіта (Математика) відбулася робоча зустріч із адміністрацією та вчителями математики, інформатики та фізики КУ Сумської спеціалізованої школи I-III ступенів № 7 імені Максима Савченка.

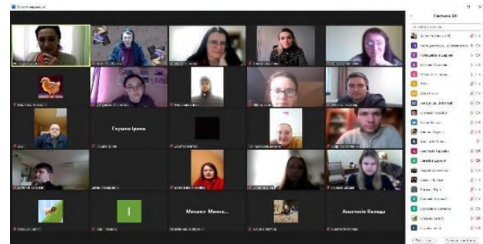
Метою зустрічі було визначення напрямків подальшої співпраці та обговорення ОПП Середня освіта (Математика. Інформатика) за ОР бакалавр. В обговоренні взяли участь завідувач кафедри математики, фізики та методик їх навчання проф. Чашечникова О.С.; директор школи, вчитель математики, спеціаліст вищої категорії, старший вчитель Деменко О.М.; заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель математики, спеціаліст вищої категорії, старший вчитель Дігтяр О.А.; вчитель фізики, математики, інформатики Родінка І. О., вчитель математики Єрмолов С.В.; студентка-практикантка Скрильова Т.Ю. (441 група, спеціальність «Математика»).

Круглий стіл, що був проведений у березні для студентів фізико-математичного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка, зацікавив зовнішніх стейкхолдерів. Тому кафедра інформатики та Центр професійного розвитку педагогічних працівників Сумської міської ради співпрацювали під час організації та проведення круглого столу на тему «Цифрові технології та сучасна людина» для педагогів міста Суми та Сумської області.

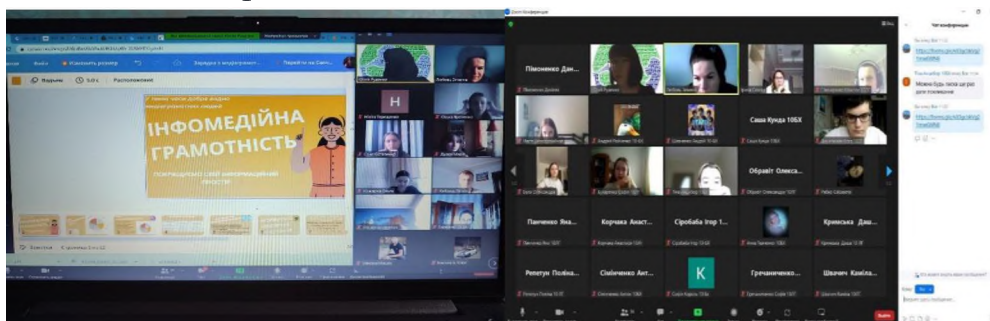

30.03.2023 відбулася прес-конференція, на якій обговорювалися питання професійної орієнтації та розбудови професійної кар'єри. До розмови залучилися фахівці з галузі ІТ, професійно-технічної освіти, студенти спеціальностей 014 Середня освіта (Інформатика). Головним спікером заходу стала директор Сумського фахового коледжу СНАУ Роговенко Ольга Василівна, а модера-

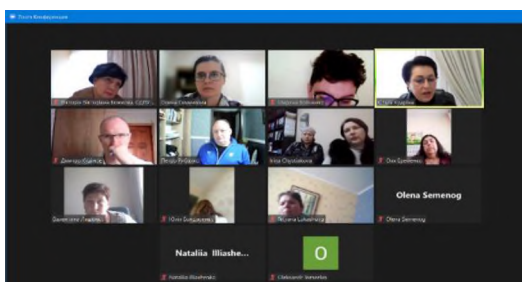
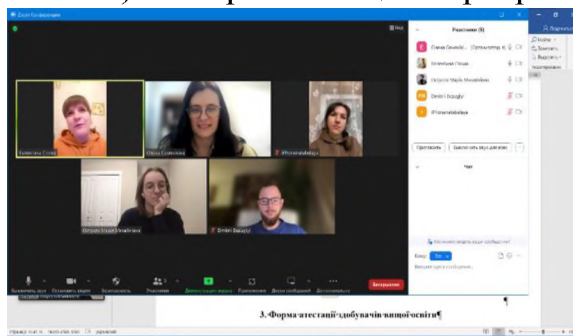

тором – завідувач кафедри інформатики Н. Дегтярьова. Акцентована увага на затребуваності в м. Суми та Сумській області ІТ-фахівців та вчителів інформатики, математики, фізики. Також піднімалося питання навчання протягом життя для успішного професійного зростання. Основна доповідь викликала жваву дискусію серед студентів та спонукала до роздумів про важливість освіти для суспільства й університетів для його розвитку.

Кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри інформатики Руденко Юлія Олександрівна провела воркшоп «ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ» у рамках Тижня точних наук для учнів 10ФМ, 10БХ, 10ЛГ, 11ФМ класів Сумської спеціалізованої школи №10. Захід був організований вчителем інформатики Зіміною Любов'ю Олександрівною.

На зустрічі випускників освітньо-наукової програми 015 Професійна освіта (цифрові технології) з гарантом цієї програми обговорювався зміст проєкту ОНП у частині циклу дисциплін професійної підготовки. Зокрема, молоді науковці відзначали, що доцільним у межах програми був би спецкурс, пов'язаний із формуванням уявлень про реальний захист дисертаційного дослідження в Україні та світі, формування навичок академічного письма. Відзначалася нестача розмовної англійської з пропозицією започаткувати якийсь із курсів англійською мовою. Усі побажання випускників зафіксовано і буде розглянуто на засіданні кафедри інформатики в березні.

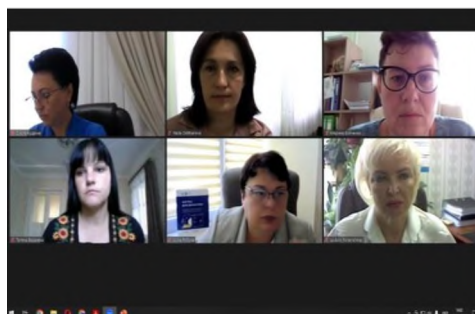

А.С.Макаренка з керівником відділу аспірантури і докторантури

та проректором з наукової роботи. Обговорювалися зауваження попередніх акредитацій щодо змісту ОНП. Зокрема, прийнято пропозиції щодо форми і змісту самих ОНП, а також щодо практичної підготовки аспірантів, орієнтованої серед іншого на формування навичок викладацької діяльності у ЗВО.

На фізико-математичному факультеті кафедрами й викладачами активно впроваджуються елементи інноваційної діяльності, серед яких навчально-методичне забезпечення освітнього процесу дистанційної форми навчання на платформах Moodle, Zoom, Google Meet, Classroom, Microsoft Teams, «На урок», «Всеосвіта» та інших.

29.08.2023. відбувся захід у співпраці з КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Роменської міської ради Сумської області та Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка. Університет представляли Пшенична Л.В, Кудріна О.Ю., Бойченко М.А., Бутенко В.Г., Семенов О.М., Усик Д.Б., Дегтярьова Н.В.

У листопаді 2023р. у процесі навчання тренерів Національної програми «Наздоженемо: подолання освітніх втрат», організованою громадською спілкою «Освіторія» у партнерстві з Міністерством освіти і науки України за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Глобального партнерства в галузі освіти (GPE) і Уряду Японії, Чашечникова О. С. та Одінцева О.О. обговорювали з представниками Українського центру оцінювання якості освіти (к.ф-м.н,

ст. наук. співробітник Захарійченко Л.), Освіторії (к.п.н, ст. наук. співробітник Володимирова Д.В.), директори та працівники Центрів професійного розвитку педагогів, Інститутів післядипломної освіти різних областей України.

Сертифіковані тренери Чашечникова О. С. та Одінцева О.О. будуть проводити навчання-тренінги з окреслених питань для вчителів математики протягом року. Планується охопити близько 300 вчителів математики м. Суми та Сумської області.

У листопаді 2023 р. проведено тренінги для двох груп вчителів у періоди 11-18 листопада та 25 листопада – 2 грудня. Триває набір третьої групи.

Гостьові лекції

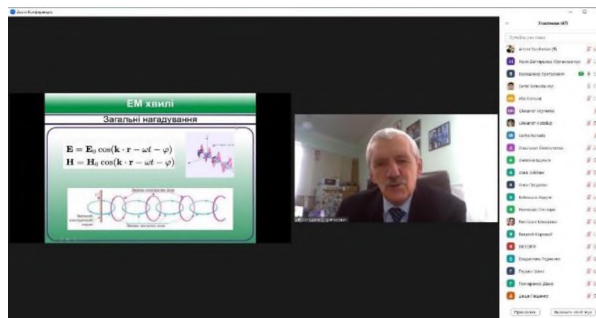

Керівник Навчально-наукового центру проєктних технологій СумДПУ імені А.С. Макаренка, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, д.е.н., доц. Віталій ОМЕЛЬЯНЕНКО отримав стипендію ЄС на реалізацію індивідуального дослідницького проєкту, присвяченого вивченню європейського

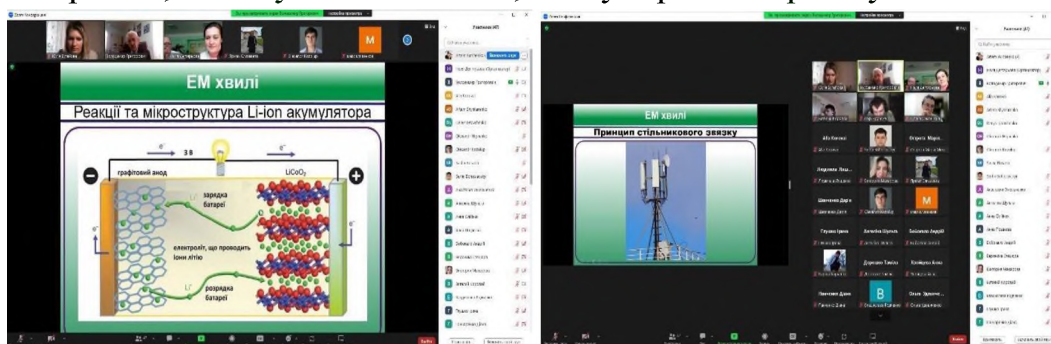
досвіду інституційних трансформацій для реалізації інноваційної політики. Місцем реалізації дослідницького проєкту став Естонський університет прикладних наук (Таллінн, Естонія). У ході візиту до Естонії в **лютому 2023 р.** представником СумДПУ розглянуто питання інституційного забезпечення інноваційного розвитку Естонії, визначено особливості стратегій освітніх, наукових установ та бізнесу в умовах Індустрії 4.0, проаналізовано кейс співпраці Естонського університету прикладних наук та смарт-сіті м. Таллінн, прочитано гостьові лекції з проєктного менеджменту та інституційного забезпечення інноваційного розвитку, проведено дослідницький семінар щодо реалізації освітньо-наукових проєктів та визначено перспективи подальшої співпраці.

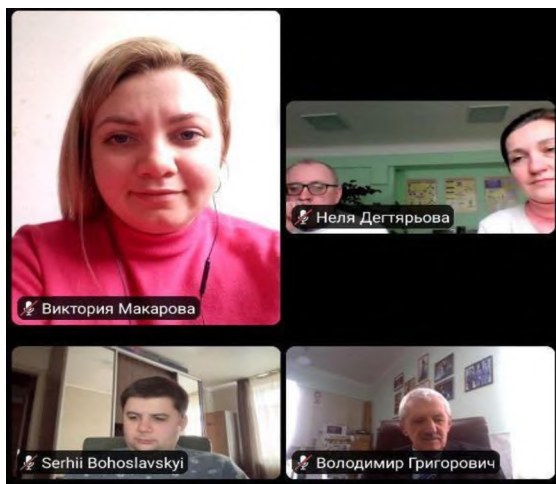
8 березня 2023 року в онлайн-форматі було проведено лекцію-візуалізацію «Люди та електро-магнітне випромінювання», яку прочитав кандидат фізико-математичних наук, доцент Володимир Григорович

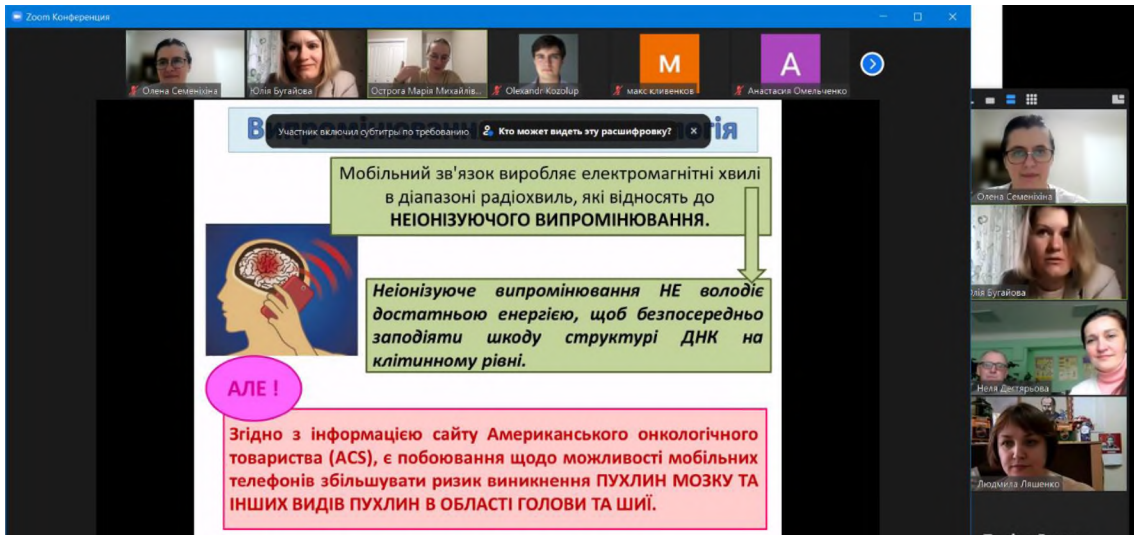
Шамоня. Як завжди, на його лекціях було просто і цікаво про складне й неочевидне. Після лекції виникло багато запитань від магістрантів і аспірантів, які спеціалізуються в IT-сфері, а тому й дискутували з окремими тезами лектора. Неформальне спілкування вкотре підтвердило, що наука – це цікаво, а в суперечці народжується істина.

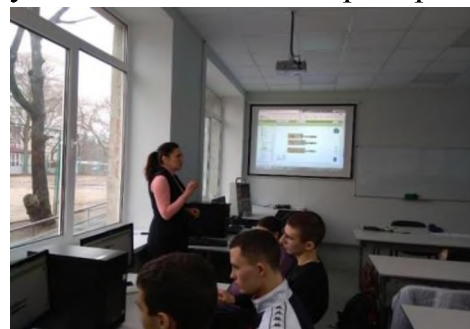
8 березня 2023 року у форматі круглого столу відбулася зустріч майбутніх докторів філософії за спеціальністю «Професійна освіта (цифрові технології)» із Юлією Бугайовою (викладач дисциплін «Основи медсестринства» та «Медсестринство у внутрішній медицині» КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж»).

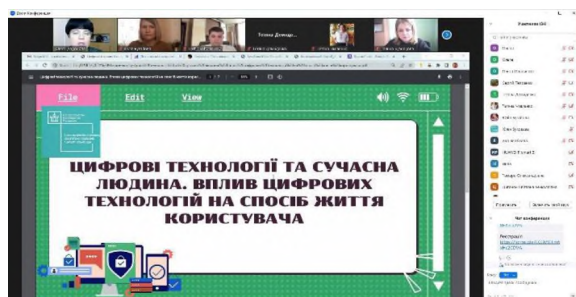
Обговорювався вплив цифрових технологій на людину. Зокрема, піднімалися питання негативного впливу гаджетів на фізичний стан молоді. Озвучувалися різні думки щодо часу використання мобільних телефонів, серфінгу в мережі Інтернет, онлайн-присутності в соціальних мережах тощо. Висловлюючи власні позиції та бачення проблеми, аспіранти розвивали власні навички soft skills, що в майбутньому позитивно вплине на якість і глибину інформаційного супроводу проведеного ними дослідження.

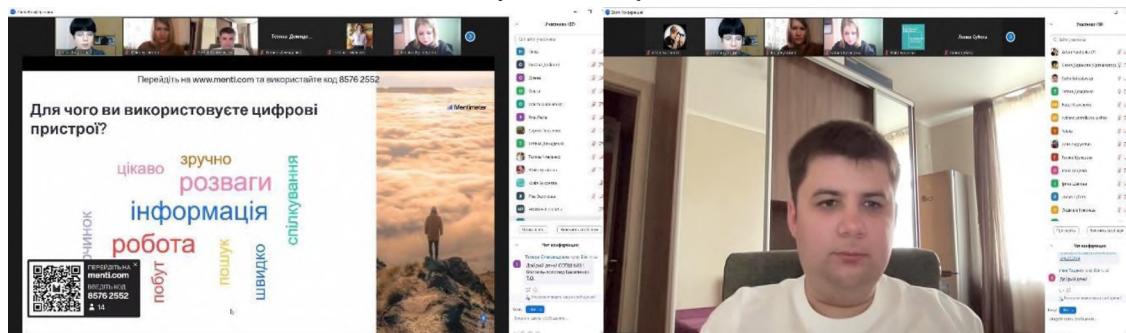
Сучасній освіті притаманні активні форми взаємодії різних закладів освіти. Це стосується і гостьових лекцій та інших заходів. У цьому контексті **17.03.2023 р.** для студентів машинобудівного фахового коледжу м. Суми завідувачкою кафедри інформатики СумДПУ імені А.С.Макаренка Дегтярьовою Н.В. був проведений майстер-клас на тему: «Розробка застосунків для Android-пристроїв в середовищі App Inventor». Студенти спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» розробили свої перші застосунки та встановили на свої мобільні пристрої.

Активну участь у засіданні круглого столу взяли студенти факультету, який зацікавив зовнішніх стейкхолдерів. Тому

кафедра інформатики та Центр професійного розвитку педагогічних працівників Сумської міської ради співпрацювали під час організації та проведення круглого столу на тему «Цифрові технології та сучасна людина» для педагогів міста Суми та Сумської області.

Економіка чи математика???

Європа, Японія

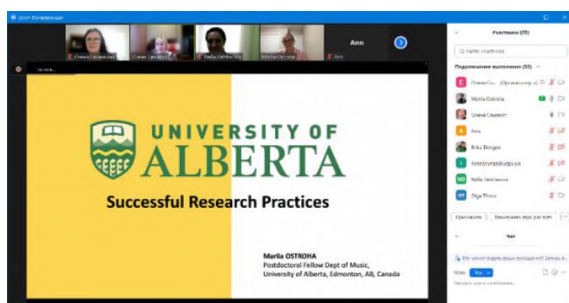

США, Росія, Ізраїль

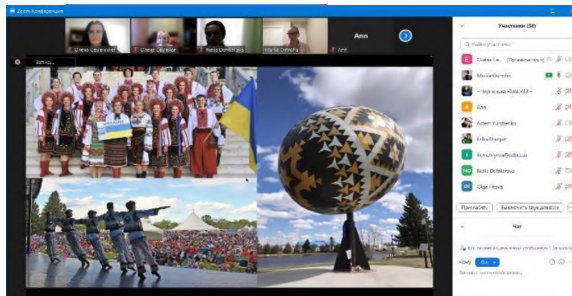
Гостьова лекція доктора Віолети Кравченкене, викладача кафедри математичного моделювання, факультету математики та природничих наук Каунаського технічного університету (Литва), автора підручників з математики для студентів та школярів, на тему: «Теорія ігор: математика чи економіка?» відбулася для студентів 431 групи. Ця лекція проведена в курсі вибіркової дисципліни «Математичне моделювання та теорія ігор».

Під час лекції було узагальнено матеріал щодо основних положень теорії ігор, антагоністичних і коаліційних ігор та різних форм їх запису, розглянуто застосування теорії ігор у повсякденному житті, спорті (велогонки, футбол), у різних стратегічних іграх, зокрема і комп'ютерних. Доктор Віолетта Кравченкене активно спілкувалась із аудиторією. Також В. Кравченкене висловила сподівання на розширення подальшої співпраці факультету математики та природничих наук Каунаського технічного університету з фізико-математичним факультетом Сумського державного педагогічного університету.

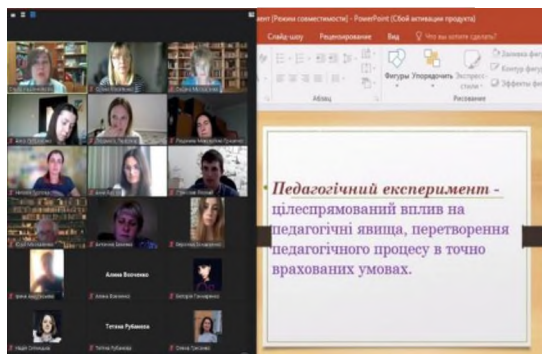

У межах Тижня науки в Університеті була проведена гостьова лекція, присвячена особливостям наукової та освітньої діяльності в Канаді.

Лектор – молодий науковець Марія Острога (PhD) – залучена до дослідження, яке проводить Університет Альберти (Канада) на межі кількох галузей знань. Той науковий досвід, який вона набуває, дуже відрізняється від нашого, і його порівняльний аналіз є не лише цікавим, а й корисним. Аспіранти й студенти, які були присутні на лекції, активно сприймали інформацію та рефлексували з багатьох питань. Провідною думкою лекції стала теза про те, що важливо навчатися і не боятися пробувати щось нове.

20 червня 2023 р. відбулася гостьова лекція завідувача кафедри математики, фізики та методик їх навчання, доктора педагогічних наук, професора Ольги Чашечникової «Педагогічний експеримент в

контексті виконання магістрантами кваліфікаційної роботи з методики навчання математики» для здобувачів освітнього ступеня магістра за освітньою програмою «Середня освіта (Математика)» факультету комп'ютерних наук, математики, фізики та економіки Полтавського

національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ

Протягом семестру з 5 січня до 11 травня 2023 року двоє студенток 2 курсу фізико-математичного факультету Рибалко Анна (спеціальність 014 Середня освіта Інформатика) та Нелін Діана (спеціальність 014 Середня освіта Математика) проходили навчання у Бріджвотерському державному універ-

ситеті, м. Бріджвотер, штат Массачусетс, США. Студентки навчалися за програмою академічної мобільності Fulbright Ukraine.

24 лютого 2023 року у Бріджвотерському державному університеті відбувся захід до річниці повномасштабного вторгнення росії на територію України. Студентки фізико-математичного факультету

Рибалко Анна і Нелін Діана гордо несли прапор України до офісу ректора, де потім висловили слова подяки команді EUU (Educators United for Ukraine) та команді ректора за підтримку проєкту та підтримку України.

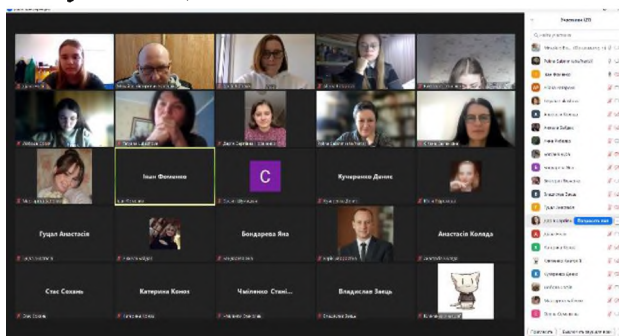

Студенти факультету мали можливість поспілкуватися з сенатором штату Массачусетс, отримавши безліч слів підтримки.

9 березня 2023 року відбулась онлайн-зустріч студентів фізико-математичного факультету з представниками Бріджуотерського університету (Bridgewater State University), штат Массачусетс, США та студентками факультету Анною Рибалко та Діаною Нелін.

Декан факультету Каленик М.В. розповів про програму мобільності, її переваги для студентів, можливості та вимоги.

Представники університету Polina Sabinin та Mikheil Elashvili розповіли про університет, програми та умови навчання. Оголошено про початок відбору другої групи на академічну мобільність серед студентів спеціальностей 014 Середня освіта (Математика), 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Інформатика) на наступний навчальний семестр.

Студенти фізико-математичного факультету виявили неабияку зацікавленість та інтерес до програми, отримали відповіді від представників університету, а Анна та Діана розповіли про всі тонкощі навчання й основні події за час перебування у Бріджуотерському університеті.

Під час зустрічі студенток і керівництва факультету із викладачами та студентами Університету *Нелін Діана* та

Рибалко Анна поділилися враженнями, результатами, особливостями успішного досвіду семестрового навчання у Бріджвотерському державному університеті. Ця подія була висвітлена на телеканалі СумДПУ online.

Із січня 2024 року у Бріджуотерському державному університеті навчатимуться троє студенток 3 курсу фізико-математичного факультету: спеціальність 014 Середня освіта Математика – Потапова Альона та Нелін Діана; 014 Середня освіта Інформатика – Лобода Софія.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОМІСІЯ ФАКУЛЬТЕТУ

Науково-методична комісія факультету (голова – доцент кафедри математики Одінцова О.О.) протягом року працювала за окремим планом і успішно вирішувала питання організаційно-методичного забезпечення навчального процесу (розгляд та рекомендації до друку методичних видань, аналіз та коригування базових та робочих навчальних планів, річного графіку навчального процесу, моніторинг навчально-методичного забезпечення дисциплін кафедр згідно до ліцензійних вимог тощо).

Протягом 2023 року було проведено 11 засідань науково-методичної комісії факультету.

Питання, що розглядалися на засіданнях науково-методичної комісії фізико-математичного факультету, стосувалися організації роботи самої комісії, освітнього процесу та відповідної документації, рекомендацій щодо присвоєння вчених звань тощо.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

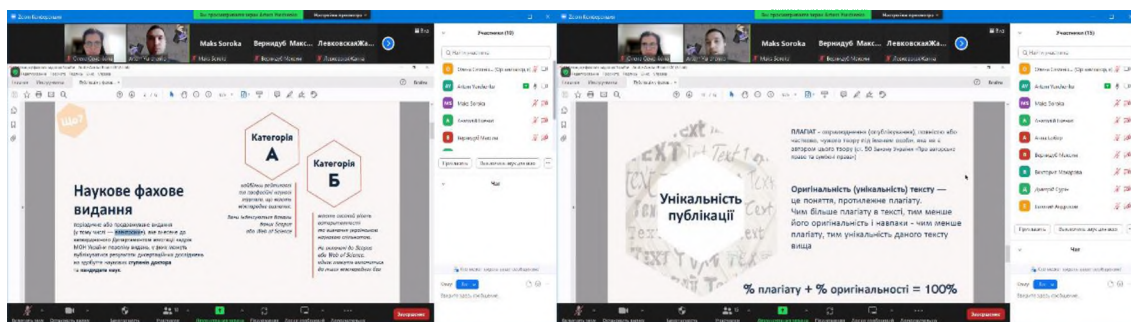
Виконання плану науково-дослідної роботи

Відповідно до плану науково-дослідної роботи фізико-математичного факультету за 2022/2023 р. було затверджено теми кваліфікаційних робіт, організована робота студентських гуртків та проблемних груп, проведено науково-методичні семінари кафедр та семінари для аспірантів, проведено попередні захисти кваліфікаційних

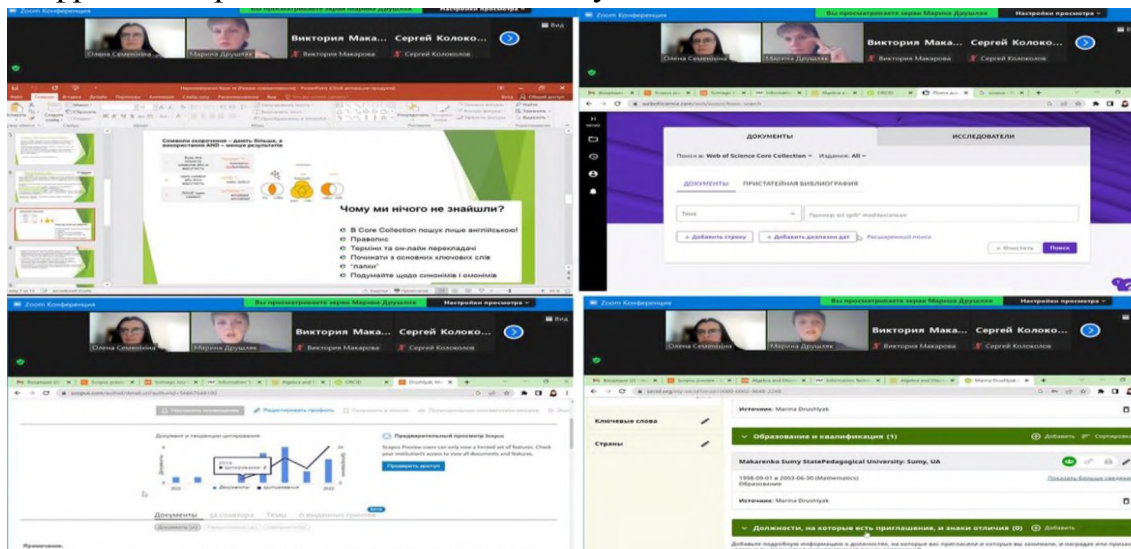
робіт, підготовлено студентські наукові роботи на конкурс, організовано I-II етапи студентських олімпіад з математики, фізики, інформатики, підготовлено до видання випуски фахових наукових журналів «Актуальні питання природничо-математичної освіти» та «Фізико-математична освіта».

За звітний період проведено наукові заходи:

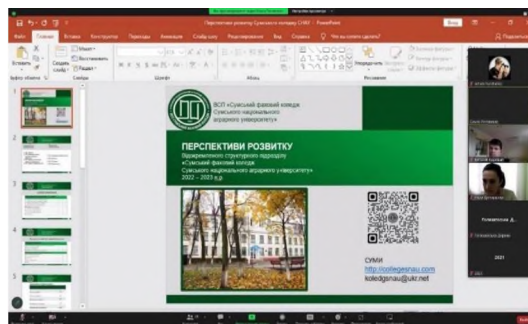
15 лютого 2023 року відбувся майстер-клас для аспірантів «Публікація у фахових виданнях України», який провів технічний редактор фахового наукового видання «Фізико-математична освіта» Артем Юрченко. Здобувачі третього, освітньо-наукового рівня, познайомилися з реестром фахових видань, дізналися про вимоги до оформлення статей, списку використаних джерел, процедури рецензування та особливості перевірки текстів статей на автентичність.

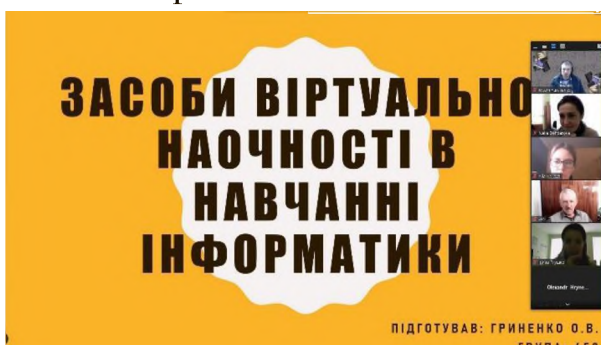
27 лютого 2023 року в рамках освітнього компоненту «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях» здобувачі третього освітньо-наукового рівня «доктор філософії» дізналися про сучасні наукометричні бази Web of Science і Scopus, порахували імпакт-фактор наукового журналу, дізналися, що таке індекс Хірша та багато іншого. Аспіранти освітньо-наукової програми «Професійна освіта (цифрові технології)» дізналися, як можна створити і розвивати цифровий образ себе як молодого науковця-дослідника.

На прес-конференції кафедри інформатики студенти ставили запитання Роговенко Ользі Василівні, яка є випускницею нашого університету, а тепер вона директор фахового коледжу СНАУ. Розглядалися теми про особливості фахового зростання, про проблеми керування закладом освіти. Ольга Василівна наголошувала на тому, що ґрунтовну базу для роботи з людьми різного віку та статусу надає освіта саме в педагогічному університеті.

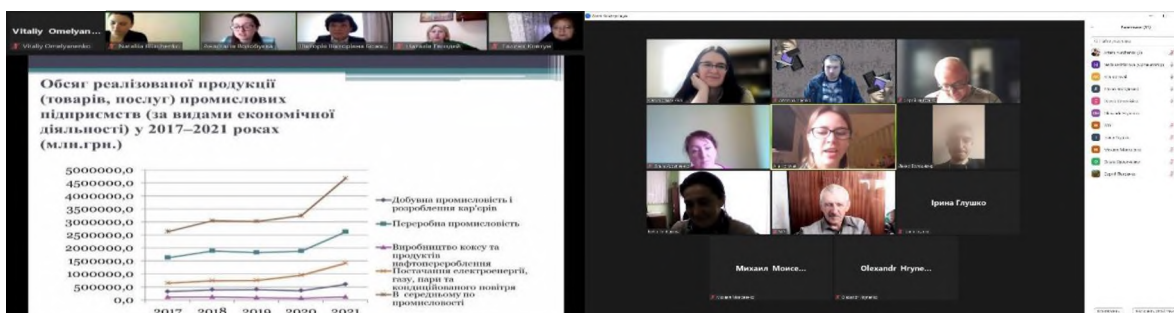
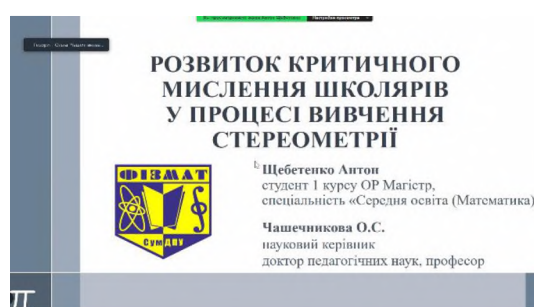

10-12 квітня 2023 року була організована і проведена ІХ Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні проблеми експериментальної, теоретичної фізики та методики навчання фізики».

27 травня 2023 року на базі факультету відбулася щорічна студентська звітна наукова конференція в межах Днів науки в університеті. На конференції презентувалися наукові здобутки молодих науковців фізико-математичного факультету та результати методичних пошуків майбутніх учителів, які були одержані під час виконання кваліфікаційних досліджень та курсових проєктів у наступних секціях:

- 1) математика та методика навчання математики;
- 2) інформатика та методика навчання інформатики;
- 3) актуальні питання економіки та маркетингу;
- 4) фізика та методика навчання фізики.

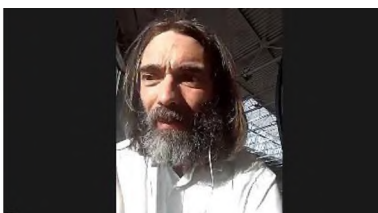
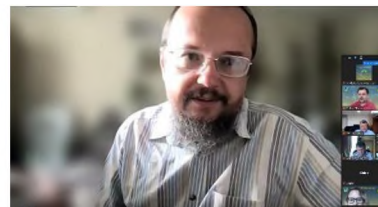
3 – 7 липня 2023 року кафедрою математики, фізики та методик їх навчання була організована і проведена **14 Міжнародна алгебраїчна конференція** (14th Ukraine Algebra Conference).

На церемонії відкриття учасників вітали найвідоміші математики світу: голова програмного комітету конференції професор Юрій Дрозд, Президент Міжнародного математичного союзу Хіраку Накаджіма, філдсівські медалісти: Володимир Дрінфельд, Седрік Віллані та Юхим Зельманов.

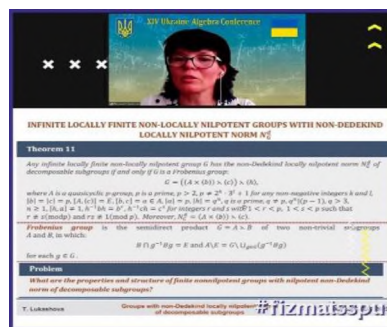

Тільки за перший день було зроблено 14 пленарних та 12 секційних доповідей. Серед доповідачів – алгебраїсти світового рівня, лауреати найпрестижніших математичних премій та нагород:

Юрій Дрозд, Віктор Кац, Агата Смоктунович, Мішель ван ден Берг, Олів'є Матьє, Юхим Зельманов, Джорді Вільямсон. Разом – 5 днів по 12 годин важкої, насиченої і цікавої роботи, неймовірного досвіду, наукового та інформального підвищення кваліфікації.

Міжнародна алгебраїчна конференція вже вдруге проводиться у м. Суми. Цього разу організаторами є кафедра математики, фізики та методик їх навчання, співорганізаторами – механіко-математичний факультет Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка, Інститут математики Національної академії наук України.

Із доповіддю «Groups with non-Dedekind locally nilpotent norms of decomposable subgroups», яка стосувалася властивостей груп, в яких норма розкладних підгруп є недедекіндовою локально нільпотентною, виступили доктор фізико-математичних наук, професор Лукашова Тетяна Дмитрівна та доктор педагогічних наук, професор Друшляк Марина Григорівна.

За результатами наукової роботи викладачами фізико-математичного факультету опубліковано 5 колективних монографій, 4 навчально-методичні посібники; 61 стаття у фахових виданнях категорії Б в Україні; 15 статей за кордоном у виданнях країн Організації економічного співробітництва та розвитку. Кількість публікацій у міжнародних репозитарійних базах даних становить 44: з них Scopus – 31, Web of Science – 13.

Загальна кількість цитувань у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus становить 184 і Web of Science – 95. Також 32 викладачі факультету взяли участь у редакційних колегіях наукових журналів, 16 – в організаційних комітетах наукових конференцій, 21 – в експертних радах, журі, 4 – у спеціалізованих вчених радах.

У рамках стипендії ЄС для іноземних дослідників та держбюджетного проекту молодого вченого керівник Навчально-наукового центру проєктних технологій, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, д.е.н., доц. Віталій Омеляненко в березні 2023 р. взяв участь у роботі міжнародного проєкту – циклі вебінарів «Transfer of educational technologies in the countries of EU and Ukraine», що був організований Науково-дослідним інститутом Люблінського науково-технологічного парку (IBR LPNT Lublin) та IESF. У межах проєкту представником СумДПУ проведено дослідження управління трансфером технологій на регіональному рівні в контексті сталого розвитку.

Віталій Омеляненко отримав стипендію ЄС на реалізацію індивідуального дослідницького проєкту, присвяченого вивченню європейського досвіду інституційних трансформацій для реалізації інноваційної політики. Місцем реалізації дослідницького проєкту став Естон-

ський університет прикладних наук (Таллінн, Естонія). У ході візиту до Естонії в лютому 2023 р. представником СумДПУ розглянуто питання інституційного забезпечення інноваційного розвитку Естонії, визначено особливості стратегій освітніх, наукових установ та бізнесу в умовах Індустрії 4.0, проаналізовано кейс співпраці Естонського університету прикладних наук та смарт-сіті м. Таллінн, прочитано гостьові лекції з проєктного менеджменту та інституційного забезпечення інноваційного розвитку, проведено дослідницький семінар щодо реалізації освітньо-наукових проєктів та визначено перспективи подальшої співпраці.

Затверджено розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2023 р. № 320-р про зміни, що вносяться до складу наукової ради Національного фонду досліджень. Членом наукової ради із строком повноважень чотири роки за секцією соціальних та гуманітарних наук обрано Віталія Омеляненка.

Професорсько-викладацький склад факультету – активні учасники внутрішнього та міжнародного науково-педагогічне стажування .

За активну освітню результативну діяльність науково-педагогічні працівники кафедри бізнес економіки та адміністрування Олена Омеляненко, Віталій Омеляненко та Наталія Ілляшенко отримують стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених.

На Міжнародному форумі сталого розвитку, що відбувся 13-17 листопада 2023 року в Римі під егідою міжнародного консорціуму INNOSD в ході декади World Science for Peace and Development, Віталієм Омеляненком презентовано результати держбюджетних дослідних проєктів молодих вчених Університету в частині повоєнного відновлення територій України та на прикладі СумДПУ представлено можливості участі університетів у процесах пост-кризових трансформацій на локальному рівні. Доповідь викликала інтерес аудиторії, особливо цікавим був досвід функціонування університетів в кризових умовах. Також у ході Форуму обговорено перспективи грантової співпраці в межах вказаної тематики.

Перелік розробок, які впроваджено за межами ЗВО у практичну діяльність

У звітний період за межами ЗВО було впроваджено розробки у практичну діяльність установ:

- «Пропозиції до проєкту моделі регіональної (територіальної) програми науково-технічного розвитку», д.е.н., доц. Омеляненко В.А.;
- «Теоретико-методичні основи формування і розвитку творчого мислення учнів в умовах диференційованого навчання математики», д.пед.н., проф. Чашечникова О.С.
- «Формування творчої особистості учнів. Розвиток математичних здібностей», д.пед.н., проф. Чашечникова О.С.
- «Дослідження математичних моделей з відношеннями алгебраїчного та топологічного типів», д.фіз-мат наук, доцент Лукашова Т.Д.

Основні результати колективної науково-дослідної роботи «Дослідження математичних моделей з відношеннями алгебраїчного та топологічного типів». Керівник науково-дослідної роботи: Лукашова Тетяна Дмитрівна, доктор фізико-математичних наук, доцент кафедри математики СумДПУ імені А.С.Макаренка.

За звітний період авторами проєкту встановлено наступні результати:

- Отримано вичерпний структурний опис нескінченних періодичних локально нільпотентних груп, що мають недедекіндову норму розкладних підгруп.
- Охарактеризовано скінченні нільпотентні групи, в яких норми розкладних підгруп недедекіндові.
- Доведено, що клас періодичних локально нільпотентних груп з недедекіндовою нормою розкладних підгруп збігається з класом періодичних локально нільпотентних груп з недедекіндовою нормою абелевих підгруп, і ці норми співпадають.
- Побудовано приклади множин неповних сум абсолютно збіжних числових рядів, представлених систематичними дробами. Доведено, що множина неповних сум абсолютно збіжного числового ряду за виконання певних умов може бути або досконалою множиною, тобто замкненою множиною, яка не має ізольованих точок; або скінченним об'єднанням відрізків, або ніде не щільною множиною.

У ході дослідження було розроблено нові теоретико-групові та теоретико-функціональні підходи і методи до дослідження алгебраїчних та тополого-метричних структур. Отримані результати мають теоретичний характер, отримані вперше в галузі математичних досліджень, є достовірними, строго обґрунтованими та відповідають світовому рівню. Вони можуть використовуватись у дослідженнях груп з різними типами обмежень, яких задовольняють системи підгруп, їх нормалізатори та відповідні норми, при встановленні

зв'язків між різними Σ -нормами; дослідженні випадкових величин і зображень дробової частини дійсного числа рядами спеціальних видів.

Фактичний матеріал проєкту розширює та доповнює структурну теорію груп та теорію ймовірностей і може використовуватись у подальших дослідженнях фахівцями, що займаються дослідженнями аналогічних математичних структур у математичних центрах України та за кордоном, зокрема, в Інституті математики НАН України, Київському, Львівському, Одеському, Черкаському та Дніпровському національних університетах, НПУ ім. М.П.Драгоманова.

За результатами досліджень опубліковано: 2 статті у фахових виданнях, що індексуються в міжнародній наукометричній базі Scopus; 2 статті (у фахових виданнях категорії Б, Index Copernicus), 1 тези доповідей на всеукраїнських конференціях, 2 тези доповідей на студентській конференції.

«Науково-методичне забезпечення якості навчання фізики в закладах освіти». Керівник роботи: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри математики, фізики та методик їх навчання Каленик Михайло Вікторович.

Результати роботи були узагальнені в розділі монографії, опублікованої за кордоном, висвітлені в наукових статтях і тезах доповідей та апробовані на наукових конференціях.

«Професійне становлення фахівця в умовах цифрового освітнього середовища». Керівник роботи: Олена Семеніхіна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики.

Основні наукові результати за звітний період:

- схарактеризовано типологію електронних ресурсів у галузі медіаосвіти, визначено типи електронних ресурсів, які можуть бути успішними для розвитку інфомедійної грамотності учнівської та студентської молоді;
- розроблено авторську методику формування вмінь моделювати на основі STEM-проєктів, яка базується на моделюванні цікавих кривих курсу аналітичної геометрії.
- обґрунтовано важливість опанування засобів digital health як одного з суспільно важливих результатів підготовки майбутніх фахівців ФКиС. Схарактеризовано «digital health» як сукупність цифрових параметрів особистого здоров'я людини (фізичні, фізіологічні), які дозволяють/схарактеризувати загальний стан здоров'я людини, визначити спрогнозувати його проблемні місця та надати певні рекомендації щодо покращення його стану;

- розкрито проблему доцільності підготовки учителів до використання прийомів мнемотехніки в професійній діяльності;
- схарактеризовано цифрові технології, які потенційно будуть корисними вчителю в умовах інклюзивного освітнього простору.

«Стратегічні аспекти трансформації публічного управління та адміністрування в Україні». Керівник роботи: Божкова В.В., д.е.н., проф., завідувач кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Трендотчинг процесів, які відбуваються в світі та в українському суспільстві, дозволив визначити головні вектори трансформаційних змін. Конкретизація таких маркерів є основою для визначення напрямків стратегічних перетворень у сфері публічного управління та адміністрування.

Досліджено передовий досвід провідних країн світу щодо:

- особливостей надання адміністративних послуг;
- підвищення ефективності публічного управління;
- упровадження цифровізації в публічне управління та адміністрування.

Визначено напрямки підвищення ефективності публічного управління, зокрема в частині підвищення рівня якості надання публічних послуг, цифровізації діяльності та проведено аналіз та систематизацію основних елементів механізму забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління та адміністрування.

Науково-дослідницька діяльність здобувачів освіти

За участю здобувачів вищої освіти фізико-математичного факультету у 2023 році опубліковано 72 праці, із них 53 самостійно здобувачами вищої освіти; 2 здобувачі вищої освіти є переможцями і одержали нагороди за результатами конкурсів студентських науково-дослідних робіт.

Студенти кафедри математики, фізики та методик їх навчання беруть участь у науково-дослідній роботі, працюють у проблемних групах під керівництвом наукових керівників.

Науково-дослідна діяльність здобувачів освіти кафедри інформатики здійснюється в рамках роботи гуртків та проблемних груп:

- «Організація навчання з використанням спеціалізованого ПЗ» (д.пед.н. Семеніхіна О.В.);
- «Інформаційні технології в навчанні» (к.пед.н. Дегтярьова Н.В.);
- «Відкриті освітні платформи та відкрита наука» (к.пед.н. Юрченко А.О.);
- «Сучасні інформаційні технології. Бази даних» (викл. Шамшина Н.В.).

У межах університетського конкурсу з природничих, технічних та гуманітарних наук в галузі «Економіка» за темою «Особливості впливу воєнного стану на розвиток ресторанного бізнесу в Україні» (Вода А.Ю. студентка 4 курсу, 542 групи спеціальності 051 «Економіка» фізико-математичного факультету посіла II місце).

Відзнаки працівників факультету

29 травня 2023р. в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка відбулось святкове засідання вченої ради Університету, присвячене Дню науки. За результатами плідної наукової роботи грамотами та подяками були відзначені викладачі фізико-математичного факультету.

На урочистому засіданні Вченої ради університету до Дня працівника освіти за сумлінну працю були відзначені викладачі та співробітники фізмату, зокрема:

Пишаємося та дякуємо за щоденну роботу на волонтерській ниві: Лукашовій Тетяні Дмитрівні, Друшляк Марині Григорівні, Шищенко Інні Володимирівні, Хворостіні Наталії Анатоліївні та Красіловій Анні Сергіївні.

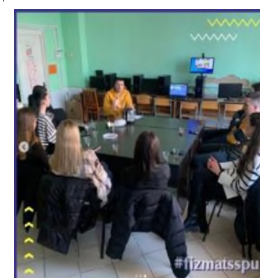

ВИХОВНА ТА ПОЗАНАВЧАЛЬНА РОБОТА

Виховна робота з ціннісних орієнтирів у 2023 році була спрямована на створення сприятливих умов усебічного розвитку студентів на кожному з етапів їх адаптації в соціумі, формування демократичного світогляду, ціннісних орієнтирів, засвоєння морально-етичних норм, сприйняття власної індивідуальності, впевненості в собі, на усвідомленому виборі здорового способу життя, на осмислення самовизначення в обраній професії, духовних надбань українського народу, на виховання любові до рідної землі, мови, на формування правової культури, негативного ставлення до протиправних діянь, розвиток студентського самоврядування, співпрацю з батьками, із закладами охорони здоров'я та громадськими організаціями.

Виховна діяльність на факультеті проводилась відповідно до основних положень Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативних документів МОН України, Національної доктрини розвитку освіти України у XXI ст., Концепції національного виховання студентської молоді, Концепції національно-патріотичного виховання молоді, стрижнем яких є національна ідея, що відіграє роль консолідуючого фактору в суспільному розвитку, спрямованого на вироблення активної життєвої позиції людини, наказів СумДПУ імені А.С. Макаренка, розпоряджень проректора, плану виховної роботи зі студентами фізико-математичного факультету та у відповідності до наступних ключових ліній: ціннісне ставлення до себе; ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей; ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави; ціннісне ставлення до праці; ціннісне ставлення до природи; ціннісне ставлення до культури і мистецтва.

Пріоритетними напрямками у виховній роботі є утвердження здорового способу життя студентської молоді, правове виховання, формування ціннісних орієнтацій, національно-патріотичне, громадське, трудове, професійне виховання.

Постійно відбуваються зустрічі заступника декана з виховної роботи зі студентським самоврядуванням факультету. Обговорення про залучення студентів до розважально-виховних заходів. Мотивацію та заохочення студентів.

Участь студента фізико-математичного факультету Бобирева Максима (441 група) у тематичній зустрічі волонтерів, лікарів, військових, представників та активних діячів міста Суми. Організатором зустрічі був Відділ молодіжної політики.

Участь команди фізмату в естафеті до Всесвітнього дня здоров'я. Організація групи-підтримки. Налагодження на позитивний настрій.

Залучення студентів та викладачів фізмату до озеленення території факультету. Висаджено дерева волоського горіху за корпусом.

Організація спортивного дозвілля студентів фізмату – проведення ігор з волейболу.

Участь команди фізмату в тематичних онлайн квестах СумДПУ.

Відкриття планетарію фізмату.

Участь команди студентів у спортивно-розважальному турнірі.

Організація екскурсій фізико-математичним факультетом для абітурієнтів.

Організація і проведення благодійної акції до Дня захисників та захисниць України «Разом – більше»!

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Із початком повномасштабного вторгнення рф на територію України студенти та викладачі фізико-математичного факультету долучилися до волонтерського руху в університеті та за його межами,

допомагають у заходах з кібербезпеки.

Протягом 2023 року фізико-математичний факультет міцно тримався за руки та щодня робив усе можливе та неможливе для

нашої ПЕРЕМОГИ! Велика родина викладачів, випускників, студентів нашого факультету демонструють свою незламність, вдячність ЗСУ за можливість дихати та жити в себе вдома, вміння об'єднуватися! Так, студенти і викладачі активно займаються плетінням маскувальних сіток, збирали продукти і речі для військово-службовців, вимушених переселенців, осіб, які постраждали внаслідок бойових дій, поранених у шпиталях, для бомбосховищ.

Волонтерська діяльність студентів сприяє їх професійному становленню, формує певні життєві позиції, слугує саморозвитку та самореалізації студентів, дає можливість засвоювати соціальний досвід та виступає одним з напрямів позанавчальної роботи на факультеті.

ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ТА РОБОТА З АБИТУРІЄНТАМИ

Викладачами факультету проводиться профорієнтаційна робота серед учнівської молоді та студентів випускних курсів закладів передвищої освіти. Робота по залученню учнів до вступу на спеціальності проводилася викладачами кафедр, студентським самоврядуванням під час проведення педагогічних практик студентів, участі у роботі журі міського та обласного турів олімпіад з фізики,

математики та інформатики, а також проведення конкурсу наукових робіт слухачів Малої академії наук.

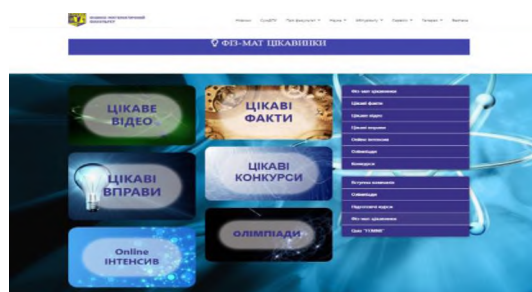
Викладачі кафедри під час проходження студентами педагогічної

практики у школах провели низку зустрічей із учнями та учителями, на яких обговорювалися перспективи та переваги навчання на фізико-математичному факультеті.

Протягом року з учнями 7-11 класів ЗЗСО м. Суми та області було проведено день відкритих дверей, дві екскурсії по факультету, учні ознайомилися з сучасним обладнанням лабораторій, взяли участь у проведенні цікавих дослідів та спостережень.

Постійно оновлюється сайт фізико-математичного факультету, виготовлялася друкована роздаткова продукція. Інформація про факультет висвітлювалась на сайті офіційному факультету, Сумському обласному телебаченні та радіо, у соціальних мережах, на веб-сторінках кафедр.

На сайті факультету в розділі «Абітурієнту» висвітлюється актуальна інформація щодо конкурсів і заходів, що проводять кафедри, створений розділ із популяризації фізико-математичних дисциплін «Фіз-мат цікавинки» у відповідності до Всеукраїнської програми МОН України.

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

08 квітня 2023 р. о 10:00

Запрошуємо учнів та випускників закладів загальної середньої освіти, студентів закладів професійно-технічної та фахової передвищої освіти

У програмі заходу:

- Презентація факультету та спеціальностей
- Інформація щодо умов вступу - 2023
- Тренувальне тестування
- Аналіз завдань з математики і фізики

Не зволікай,
поспішай!
Поінформований -
озброєний!

Формат проведення:
online конференція з використанням платформи ZOOM за QR-кодом

60

МАТЕМАТИКА

(об'єктивний предмет за програмою НМТ - 2023)

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЛЬТИПРЕДМЕТНИЙ ТЕСТ (тренувальне тестування)

загальна кількість завдань	22
з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох	15
на встановлення відповідності (4 з 5)	3
з короткою відповіддю	4
максимальна кількість тестових балів	32

40

ФІЗИКА

(3-й вибір за програмою НМТ - 2023)

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЛЬТИПРЕДМЕТНИЙ ТЕСТ (тренувальне тестування)

загальна кількість завдань	20
з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох	12
на встановлення відповідності (4 з 5)	2
з короткою відповіддю	6
максимальна кількість тестових балів	32

для отримання мінімальних 100 балів треба правильно відповісти на завдання тесту

4

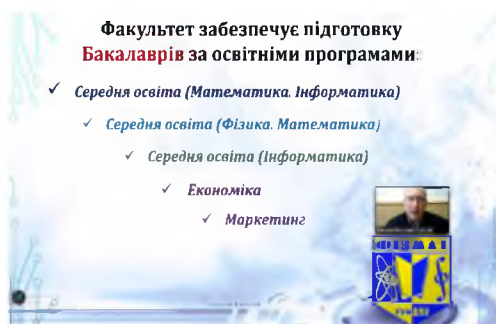
<https://cspu.edu.ua/trenuvalne-testuvannya-vstup-2023>

для отримання мінімальних 100 балів треба правильно відповісти на завдання тесту

4

День відкритих дверей

08 квітня 2023р. на фізико-математичному факультеті СумДПУ імені А.С. Макаренка відбувся День відкритих дверей у режимі онлайн. Зі вступним словом до випускників шкіл області звернувся декан факультету Каленик Михайло Вікторович, який розповів про факультет, спеціальності, особливості та можливості навчання, матеріально-технічну базу, наукову та виховну роботу, студентське самоврядування. Також виступ декана доповнили завідувачі кафедр Дегтярєва Неля Валентинівна, Божкова Вікторія Вікторівна, Салтикова Алла Іванівна, які презентували спеціальності кафедр.

Фахівець центру професійно-кар'єрної орієнтації та вступу на навчання Миколаєнко Валентина Василівна ознайомила присутніх із тонкощами цьогорічної вступної кампанії, основними моментами правил прийому та НМТ.

У рамках Дня відкритих дверей було проведено тренувальне тестування з математики і фізики за правилами і програмами НМТ. Після тестування доценти кафедри математики, фізики

та методик їх навчання Хворостіна Юрій В'ячеславович та Салтикова Алла Іванівна провели розбір завдань тренувального тестування.

Інтелектуальний турнір Quiz «FEMMI» – 2023

13 травня 2023 року було підбито підсумки та нагороджені переможці інтелектуальних змагань Quiz «FEMMI»–2023, що розпочалися з березня серед школярів Сумської області, які цікавляться

математикою, фізикою, астрономією, інформатикою та цифровими технологіями, економікою та маркетингом. Змагання орієнтовані на розвиток логічного і образного мислення, світогляду молоді та формування в неї навичок командної роботи.

Близько двох місяців 50 команд з м. Суми та області (із міст: Шостка, Конотоп, Лебедин, Охтирка, Тростянець, Ромни, Дружба та с. Куземен, с. Стецьківка, с. Сміле, смт. Свеса, смт. Миколаївка) вирішували різноманітні завдання тематичних раундів з математики, економіки та маркетингу, фізики та інформатики.

За результатами усіх раундів переможцями стали:

1 місце – команда «Альтернатива» Комунальної організації (установи, закладу) «Шосткинський навчально-виховний комплекс: спеціалізована школа I-II ступенів-ліцей Шосткинської міської ради Сумської області»;

2 місце – команда «SOGI-family» Комунального закладу Сумської обласної ради «Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей»;

3 місце – команда «Фенікс» Комунальної організації (установи, закладу) «Шосткинський навчально-виховний комплекс: спеціалізована школа I-II ступенів-ліцей Шосткинської міської ради Сумської області».

Окремо було відзначено команду, відео якої покорило журі творчого раунду. Це команда «Двадцятисемигранник» Комунальної установи Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів №27, м. Суми, Сумської області.

13 травня в актовому залі Університету переможці отримали подарунки та дипломи, усі учасники Quiz «FEMMI» – сертифікати, вчителі-куратори команд та навчальні заклади – подяки. Окремо навчальний заклад команди-переможниці отримав сучасний роутер від Молодіжного Центру «Романтика».

Учні та вчителі були задоволені та висловлювали слова вдячності організаторам Quiz «FEMMI».

Дні науки на Сумщині

19 травня 2023 р. в обласній філармонії відбулася презентація наукових досягнень закладів вищої освіти та наукових установ «Наука задля перемоги». Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка був представлений кількома локаціями, зокрема фізико-математичний факультет представляв локацію «Smart дослідження» з презентацією навчально-наукової лабораторії Smart Hub. До уваги відвідувачів були запропоновані три напрями досліджень:

- створення мультимедійних розробок на допомогу закладам загальної середньої освіти та передвищої освіти в умовах дистанційної освіти (анімації фізичних явищ і процесів, інтерактивні конструктори фізичних приладів та пристроїв);

- можливості удосконалення лабораторних вимірювань з фізики шляхом підвищення їх точності з подальшим графічним відображенням динаміки змін вимірюваних фізичних величин (використання цифрових датчиків Vernier та лабораторного обладнання PHUWE);

- 3D моделювання в фізиці та математиці (створення об'єктів та їх друк на 3D принтері).

У липні 2023р. на фізико-математичному факультеті в аудиторії 342 розпочав роботу сучасний мобільний планетарій. Це мультимедійний центр для молоді, в якому

демонструються науково-популярні й навчальні відео про зірки й планети Сонячної системи. Відвідувачі планетарію занурюються у споглядання зоряного неба, відчують масштаби Всесвіту, дізнаються про сучасні досягнення космічної галузі та розширюють власне світосприйняття. На сьогодні проведено більше **40 екскурсій** для школярів м. Суми та Сумського району.

Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин

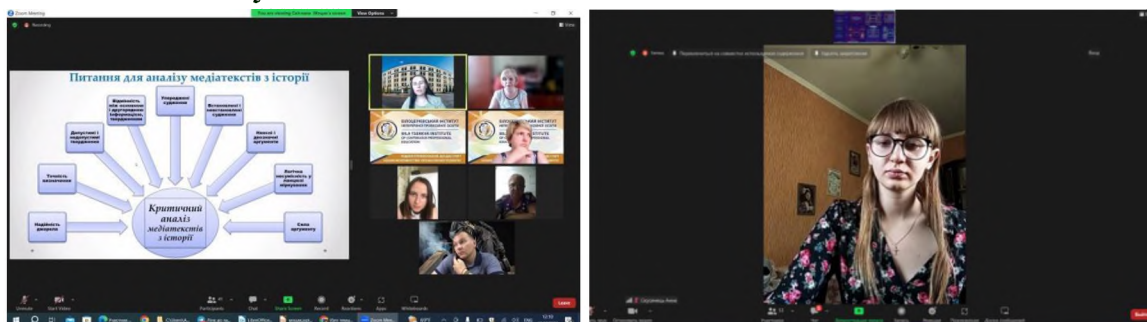
Грантова діяльність

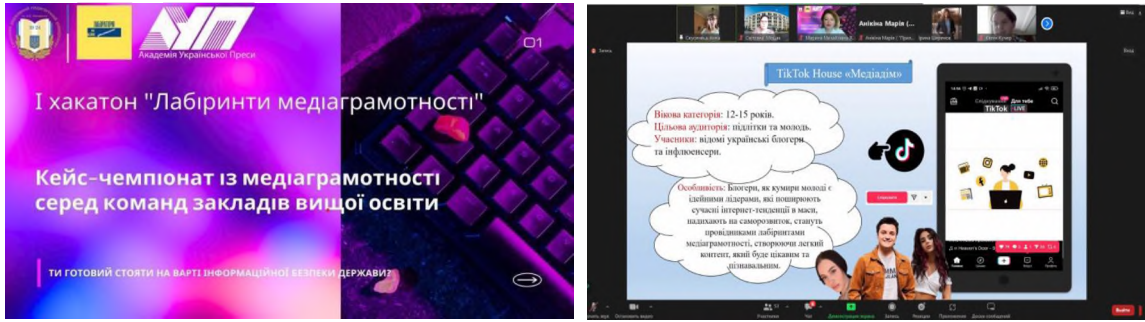
Участь студентів-істориків у грантовому проекті I Всеукраїнський хакатон з медіа- грамотності «Розв'язуємо вузлик інформаційної війни: історія, мова, культура, традиції від минулого до сьогодення»

Студентська команда «Історики» ННІ історії, права та міжнародних відносин взяла участь у грантовому проєкті I Всеукраїнський Хакатон з медіаграмотності «Розв'язуємо вузлик інформаційної війни: історія, мова, культура, традиції від минулого до сьогодення» (липень-серпень 2023 р.), який було реалізовано на базі СумДПУ імені А.С.Макаренка. Учасники – здобувачі освіти з 10 закладів вищої освіти України. У змаганні з вирішення реальних суспільно-важливих завдань взяли участь 57 студентів різних спеціальностей – майбутні вчителі, журналісти, психологи та ін.

Студентську команду інституту представляло 8 здобувачів вищої освіти: Скусинець А., Шеренок І., Бондар І., Токар Б., Синявіна Д., Токаренко І., Петриченко Я., Осадчий Д. (Керівник доц. Моцак С.І.)

Результат: У підсумку змагання команда «Істориків» представила концепцію посилення інформаційної безпеки країни, медіапродукт для розвитку медіаосвіти та у форматі «Пін-понг» вирішувала проблемні запитання від команд-суперниць за тематикою кейс-чемпіонату та **посіла II місце.**

НАУКОВА РОБОТА

Публікації викладачів Інституту

• *Кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін:*

Опубліковано монографій (розділи у монографіях) - 13
(Сокирська В.В., Моцак С.І., Подрез Ю.В., Горобець І.В., Крупеня І.М.).

Опубліковано навчальних посібників – 1 (Крупеня І.М.).

Статті у фахових журналах – 9 (Сокирська В.В., Моцак С.І., Горобець І.В., Михтуненко В.В.).

Scopus – 2 (Сокирська В.В., Подрез Ю.В., Крупеня І.М.).

Web of Science -1 (Снегірьов І.О.).

• *Кафедра історії України:*

Опубліковано розділів у зарубіжній монографії – 1.

Опубліковано статей у фахових журналах категорії Б – 8.

Scopus – 1.

В інших наукових виданнях – 3.

• *Кафедра права та методики викладання правознавства:*

Опубліковано монографій в Україні – 3 (Кучук А.М., Беляєва О.П., Щербак С.В.).

Опубліковано монографій за кордоном – 6 (Апаров А.М., Кучук А.М., Беляєва О.П., Іваній О.М., Щербак С.В., Шестопапов Р.М.).

Опубліковано навчальних (навчально-методичних) посібників – 2 (Іваній О.М., Кучук А.М.).

Статті, опубліковані у фахових виданнях категорії В – 12
(Іваній О.М. – 1, Беляєва О.П., Кучук А.М., Щербак С.В., Шестопапов Р.М., Мирославський С.В.).

Scopus – 7 (Беляєва О.П., Іваній О.М., Щербак С.В., Кучук А.М., Шестопапов Р.М.).

Web of Science – 4 (Беляєва О.П., Кучук А.М.)

Кількість розробок кафедри права та методики викладання правознавства, які впроваджено в звітному періоді за межами університету у практичну діяльність установ / підприємств державної та комунальної форм власності та отримано довідок про впровадження – 9.

Кафедрою права та методики викладання правознавства проведено науково-технічні розробки для ТОВ Трейделектро груп за темою «Нормативне регулювання відносин у сфері енергетики: європейські стандарти» та надано наукових консультацій на суму 40 тисяч гривень.

Викладачі кафедри права та методики викладання правознавства взяли участь у міжнародному науковому конкурсі. European Integration as a Movement Towards Human Universal Values (Європейська інтеграція як рух до загальнолюдських цінностей) Erasmus+, EUROPEAN EDUCATION AND CULTURE EXECUTIVE AGENCY (EACEA). Отримано фінансування 15050 EUR (авансовий платіж). Загальна сума проєкту – 21500 EUR.

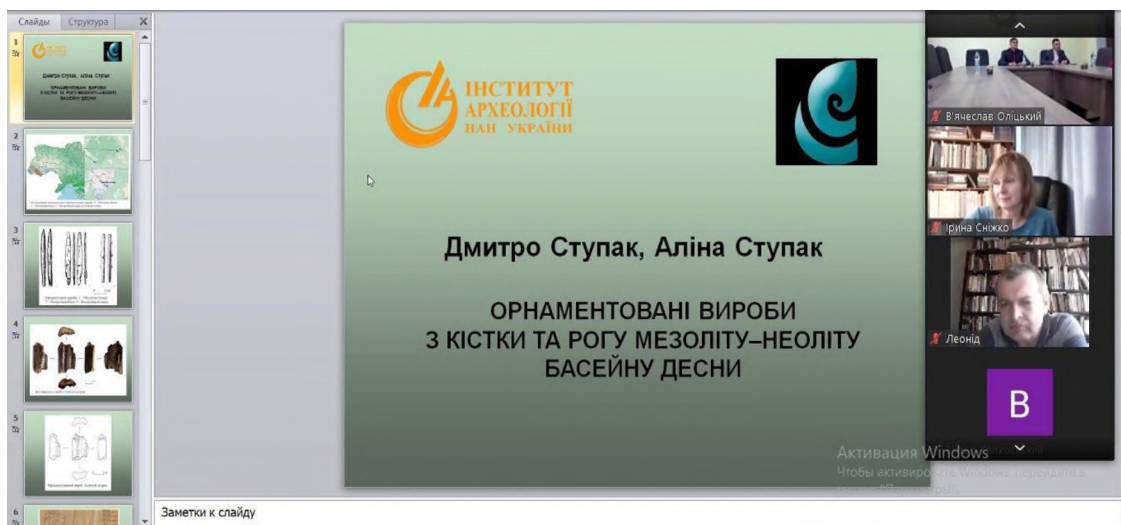
Участь викладачів кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін у грантовому проєкті I Всеукраїнський хакатон з медіаграмотності «Розв’язуємо вузлик інформаційної війни: історія, мова, культура, традиції від минулого до сьогодення» (червень-серпень 2023 р.).

Тренер проєкту доц. Моцак С.І. провела вебінар «Про що мовчать підручники історії» 17.07.2023 року в рамках міні-проєкту «I Хакатон із медіаграмотності» в рамках гранту : «Медійна програма в Україні» для 57 студентів різних спеціальностей – майбутніх вчителів, журналістів, психологів та ін.

Проведення та організація наукових заходів

Кафедрою історії України організовано та проведено :

•IV Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Археологія Північно-Східної України: здобутки, сучасний стан та перспективи» (27 квітня 2023 р.).

- **VI Міжнародна наукова конференція «Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації» (8–9 грудня 2023 р.).**

За звітний період викладачі кафедри історії України брали участь у громадській діяльності, співпраці з навчальними, науковими, музейними установами.

В. Оліцький, Д. Кудінов, Є. Осадчий були членами журі II етапу конкурсу-захисту учнівських науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН.

В. Оліцький є головою Регіональної комісії з реабілітації в Сумській області.

СТАЖУВАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

- **Із 16 жовтня 2023р. до 30 грудня 2023 р. проходило міжнародне стажування професорсько-викладацького складу Інституту на базі Батумського державного університету Шота Руставелі.**

Метою міжнародного стажування є посилення та вдосконалення складової інтернаціоналізації в Інституті та популяризація і розвиток програм академічної мобільності з історії та міжнародних відносин, ознайомлення з досвідом щодо впровадження в освітній процес нових форм організації та методів освіти, розширення можливостей використання в сучасній освіті новітнього інструментарію.

Стажування викладачів відбувається за індивідуальними програмами, що дозволяє їм опанувати різні аспекти та технології в галузі історії, археології та міжнародних відносин, які найбільш повно відповідають професійним інтересам та освітнім курсам викладачів:

- к.іст.н, доц. Подрез Ю.В., д.і.н., проф. Сокирська В.В., к.іст.н., ст. викл. Михтуненко В.В., Оліцький В.О. за програмою «Освіта у сфері міжнародних відносин, міжнародного права і дипломатії в Грузії та Україні в умовах цифрового середовища та інтернаціоналізації освіти»;
- к.іст.н, доц. Подрез Ю.В., д.і.н., проф. Сокирська В.В., к.іст.н., доц. Жуков О.В., к.іст.н., ст. викл. Михтуненко В.В., Оліцький В.О. за програмою «Розвиток міждисциплінарних досліджень інституціональної історії у сфері зовнішньої політики, права, публічного управління та міжкультурної комунікації (порівняльний досвід Грузії та України)».

➤ **Всеукраїнське науково-педагогічне стажування в Балтійській міжнародній академії.**

Ст. викл., к.політ.н. Крупеня І.М. проходив всеукраїнське науково-педагогічне стажування в Балтійській міжнародній академії на тему: «Актуальні проблеми викладання суспільствознавчих дисциплін», яке відбувалося з 6 листопада до 17 грудня 2023 року. Навчальне навантаження стажування становить 6 кредитів ЄКТС (180 годин) і розподіляється по 6 годин кожного дня впродовж 6 робочих тижнів.

**Міжнародна академічна мобільність
науково-педагогічних працівників**

Одним з напрямків підготовки висококваліфікованих фахівців є розвиток міжнародної співпраці, налагодження міжнародного співробітництва з навчальними закладами зарубіжних країн, міжнародними міжурядовими і неурядовими організаціями; просування української культури, традицій, науково-технічного та освітнього потенціалу

України на світовому рівні; розвиток інституційного співробітництва у сфері мобільності студентів та науково-педагогічних працівників; розробка спільних освітніх програм; освітніх проєктів; підготовка студентів до здійснення професійної діяльності на рівні світових стандартів.

➤ **Ю. Подрез (к.і.н, доцент) брала участь у програмі академічної мобільності Erasmus+ «1st STAFF WEEK FOR UKRAINE» для викладачів та науковців на базі Університету імені Адама Міцкевича в Познані.**

У період з 23 до 28 січня 2023 року доцент Подрез Ю.В. брала участь у програмі академічної мобільності Erasmus+ «1st STAFF WEEK FOR UKRAINE» для викладачів та науковців на базі Університету імені Адама Міцкевича в Познані.

Стратегічною метою академічної мобільності за програмою Erasmus + є вивчення особливостей роботи іноземного закладу вищої освіти, зокрема отримання професійних навичок і цінного досвіду в навчальній та науковій роботі та презентація власного університету. Знайомство з представниками 26 українських ЗВО та новий досвід у ході спілкування зі спікерами програми – це вищий пілотаж формування нового напрямку *soft skills*.

➤ **Відрадження викладачів за кордон для проведення лекцій у якості гостей лекторів:**

Протягом жовтня 2023 року Юлія Подрез (к.і.н, доцент) провела серію гостьових лекцій в Барселоні (Каталонія, Іспанія) на тему «Історія формування кордонів української державності та самосвідомості». Серія лекцій розпочалася з виступу перед пересічними каталонцями, які цікавляться подіями в далекій Україні та хочуть зрозуміти, коли і як сформувалася наша держава. Друга лекція відбулася на базі української школи «МРІЯ» (м. Барселона), де більше 50-ти українських дітей 8-11 класів слухали історію своєї Батьківщини.

Викладачами кафедри права та методики викладання правознавства проведено гостьові лекції для студентів з Індонезії:

- 19 грудня 2023 року – к.юр.н., доцент Шестопапов Р.М., «Організаційно-правові засади діяльності органів прокуратури України»;
- 20 грудня 2023 року – к.юр.н., доцент Щербак С.В., «Воєнні злочини в Україні».
- Викладачі кафедри історії України брали участь у міжнародних наукових заходах:
- Оліцький В. Модератор секції на конференції *Słowiańszczyzna pomiędzy pogaństwem a chrześcijaństwem do początku XIII wieku* (Університет Адама Міцкевича, Познань, Польща).
- В. Оліцький у лютому 2023 р. виступив на пленарному засіданні конференції *Rok w cieniu wojny* (Університет Адама Міцкевича, Познань, Польща).
- Тарабан Ю. представив проєкт *CHRISTIAN RECEPTION OF SOCIAL UNDERSTANDING* (Німеччина).

У 2023 р. викладачами кафедри історії України В. Оліцьким та Д. Кудіновим розроблено спільно із науково-педагогічними працівниками Університету Адама Міцкевича спільні силабуси навчальних дисциплін «Історія релігії в Україні» та «Модерна історія України», які реалізуються спільно для студентів обох університетів.

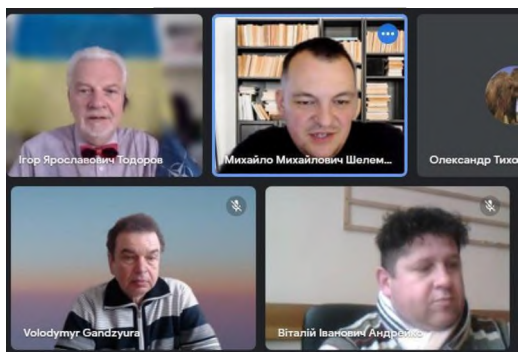
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ННІ ІСТОРІЇ, ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Міжнародна студентська академічна мобільність у Батумському Державному Університеті Шота Руставелі

Студенти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, регіональні студії та суспільні комунікації» Савченко А. (026 гр.), Осадча А. (026 гр.), Ігнатенко Ю. (026 гр.), Єленевська А. (036 гр.) проходили навчання за програмою міжнародної студентської академічної мобільності в Батумському державному університеті Шота Руставелі. Терміни навчання – із 01 листопада 2022 до 15 березня 2023 р. (наказ № 377 від 24.10.2022 р. «Про впровадження програми академічної мобільності у рамках угоди між закладами-партнерами»).

Студенти спеціальностей 291 «Міжнародні відносини, регіональні студії та суспільні комунікації» Чумак В.В. (026 гр.), Осадча А.А. (036 гр.), 014 Середня освіта (Історія) Левченко А.В. (031 гр.) проходять навчання за програмою міжнародної студентської академічної мобільності в Батумському державному університеті Шота Руставелі. Терміни навчання – з 16 жовтня 2023 до 26 січня 2024 р. (наказ № 369 від 28.09.2023 р. «Про впровадження програми академічної мобільності у рамках угоди між закладами-партнерами»)

II Зимовий онлайн-школа з курсу «Україна на шляху до євроатлантичної спільноти»

15 лютого 2023 р. розпочала свою роботу II Зимовий онлайн-школа з навчального курсу «Україна на шляху до євроатлантичної спільноти». Школа проходить у рамках реалізації наукового проекту «Транскарпатський центр Жана Моне з дослідження європейських стратегій розвитку». Протягом трьох днів студенти спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» мали можливість долучитися до змістовних лекцій та майстер-класів відомих істориків, політологів, журналістів та інших експертів.

Міжнародна міждисциплінарна школа «Європейська спадщина в публічному дискурсі»

Університет імені Адама Міцкевича запросив 12 студентів і працівників Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка на Міжнародну міждисциплінарну школу «Європейська спадщина в публічному дискурсі», яка відбулася 5-11 березня 2023 р. У рамках проєкту літня школа доц. кафедри Подрез Ю.В. і студенти навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин (Анна Макуха, Анна Скусинець, Ірина Шеренок, Вікторія Ребенок, Діана Кунденко, Дар'я Лиховоз, Богдана Токар, Евеліна Соколовська, Анастасія Осадча, Анастасія Савченко) перебували в Польщі (м. Познань).

Міжнародна літня школа з історії «Difficult neighborhood: Poles and Ukrainians in the 20th century».

Студентка ННІ історії, права та міжнародних відносин СумДПУ імені А.С. Макаренка Аліна ЛЕВЧЕНКО (спеціальність 014 Середня освіта (історія) брала участь у Міжнародній літній школі з історії «Difficult neighborhood: Poles and Ukrainians in the 20th century» (21-27 травня 2023 р.), яку для своїх українських партнерів проводить Університет імені Адама Міцкевича в Познані. Місцем проведення став палац в Дембіні. Проєкт міжнародних літніх шкіл фінансується Національним Центром досліджень та розвитку.

Літня школа студентів-міжнародників «Inspiration and manipulation of public opinion as algorithms for gaining and maintaining political power in Europe»

Студентка ННІ історії, права та міжнародних відносин Анастасія ЄЛЕНЕВСЬКА брала участь у Міжнародній літній школі «Inspiration and manipulation of public opinion as algorithms for gaining and

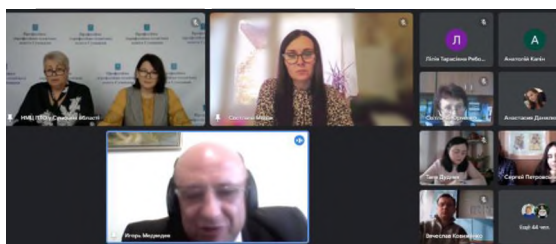
maintaining political power in Europe» (02-08.07.2023), яка продовжує серію шкіл для українських студентів та викладачів, організованих Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

НАПРЯМКИ РОБОТИ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

Залучення стейкхолдерів до розробки та перегляду освітніх програм

Дискусійна платформа в рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю «Україна в сучасному геополітичному просторі» (Суми, 2 листопада 2023 р).

Обговорення змістового наповнення освітніх компонентів освітньо-професійної програми спеціальності 014 Середня освіта (Історія) ОР бакалавр та магістр.

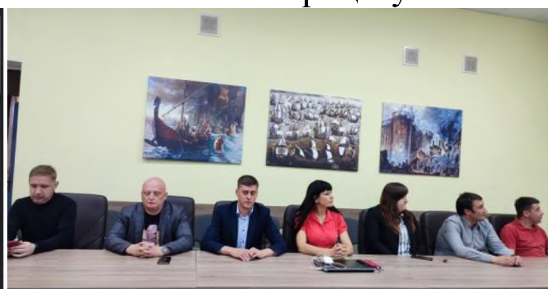
Учасники: Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області, відділ суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та МНІД СумДПУ імені А.С.Макаренка.

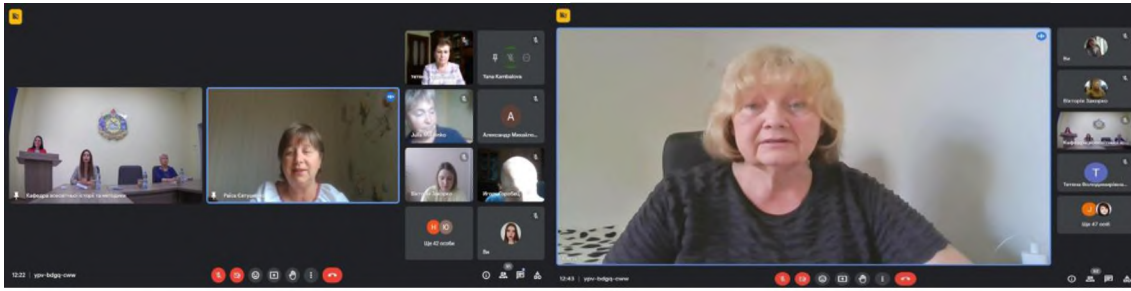
Дискусійна платформа в рамках «Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання викладання суспільних та гуманітарних дисциплін в умовах війни та післявоєнної відбудови»

Обговорення змістового наповнення освітніх компонентів освітньо-професійної програми спеціальності 014 Середня освіта (Історія) ОР бакалавр та магістр.

Питання для обговорення:

- вимоги до фахівців за ОП у потенційних місцях працевлаштування випускників;
- теоретична, методична підготовка здобувачів вищої освіти;
- загальні, інтегральна, фахові компетентності, програмні результати навчання випускників;
- академічна доброчесність учасників освітнього процесу.

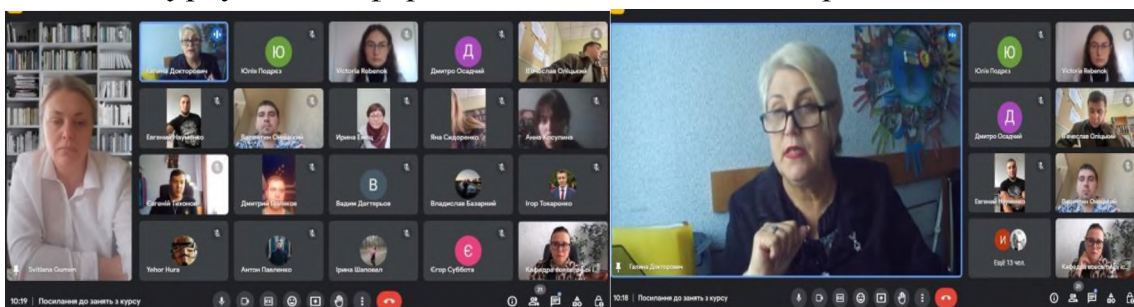
Дискусійна платформа в рамках V Міжнародної наукової конференції «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ І БЕЗПЕКА В БАГАТОПОЛЯРНМУ СВІТІ: КОНТУРИ НОВОГО СВІТОУСТРОЮ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ»

(Суми, 30 травня 2023 р.).

Обговорення змістового наповнення освітніх компонентів освітньо-професійної програми спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

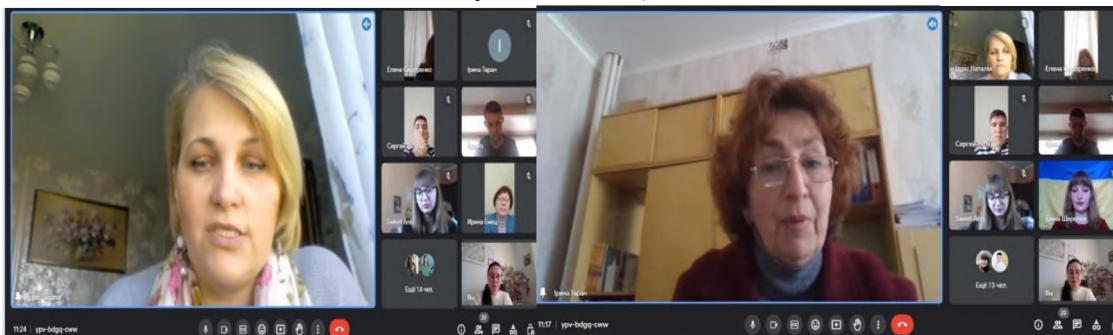
Проведення виробничої та переддипломної практик студентів на базі установ стейкхолдерів, подальше праце влаштування випускників Інституту.

У відповідності з навчальним планом спеціальності 014 «Середня освіта (Історія) *6 жовтня 2023 року* в ННІ історії, права та міжнародних відносин СумДПУ імені А.С. Макаренка відбулася настановна конференція з виробничої практики для здобувачів вищої освіти II курсу денної форми навчання ОС «Магістр».

На заході були присутні стейкхолдери (представники роботодавців): методист НМЦ ПТО у Сумській області **Галина ДОКТОРОВИЧ**, викладач вищої категорії Сумського будівельного коледжу **Світлана ГУМЕН**, які надали рекомендації щодо виконання завдань практики. У цьому навчальному році згідно наказу було визначено 19 баз практики.

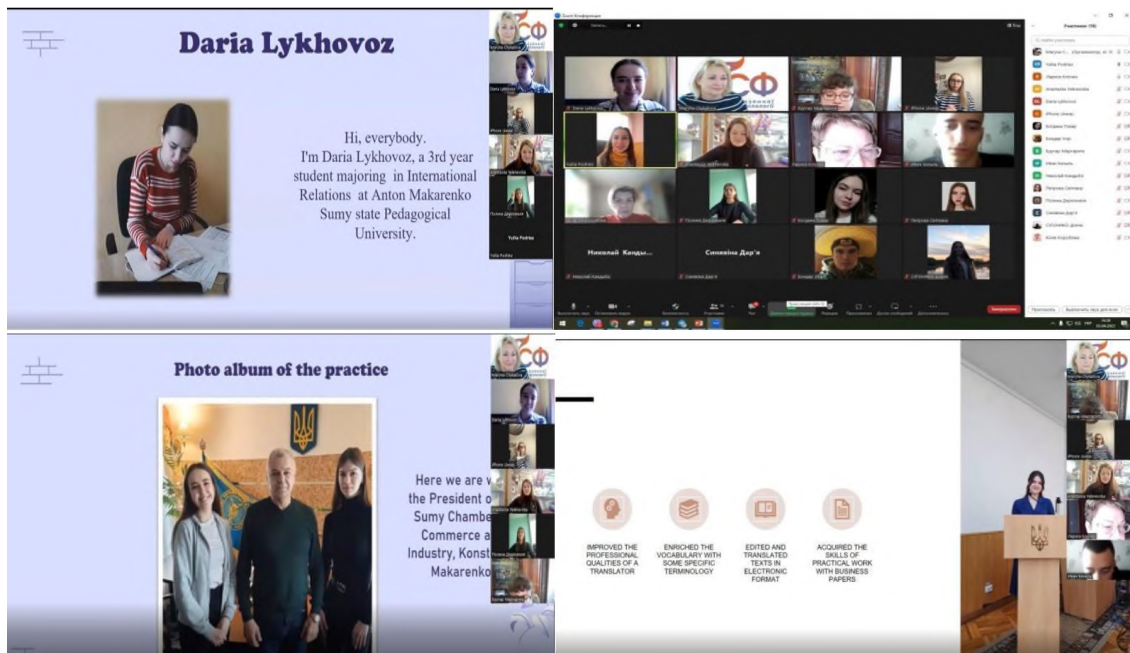
2 травня 2023 р. в ННІ історії, права та міжнародних відносин відбулася звітна конференція за результатами проходження виробничої педагогічної практики студентів 4 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Історія). Учасники конференції підбили підсумки проходження практики та висловили побажання щодо удосконалення навчальної та виховної роботи студентів-практикантів зі школярами в умовах воєнного стану. Серед доповідачів, запрошених на конференцію, були вчителі *Таран І.Г.* (КЗ «Роменський ліцей №4 Роменської міської ради Сумської області»), *Ідріс Н.О.* (КУ Сумська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №4).

Звітна конференція за підсумками організації мовної (перекладацької) практики студентів 3 курсу (гр.036) спеціальності «Міжнародні відносини».

03 квітня 2023 року відбулася звітна конференція за підсумками організації мовної (перекладацької) практики студентів 3 курсу (гр.036) спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» ННІ історії, права та міжнародних відносин (керівник практики від кафедри іноземних мов – к.п.н, доцент Чикалова М. М.).

Практика відбувалась на базах Сумської обласної ради, Сумської Торгово-промислової палати, відділу міжнародних зв'язків Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Інформаційно-комунікаційна практика студентів-міжнародників

05.05.2023 року відбулася настановча та організаційно-методична конференція з нагоди проходження здобувачами вищої освіти в період з 08 до 19 травня 2023 року інформаційно-комунікаційної практики у сфері міжнародних відносин. Базами практики було обрано: Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської обласної військової адміністрації; Глухівська телерадіокомпанія; Відділ міжнародних зв'язків СумДПУ імені А.С. Макаренка. За підсумками інформаційно-комунікаційної практики відбулася підсумкова конференція за участю стейкхолдерів. Отримання періодичного зворотного зв'язку від стейкхолдерів є обов'язковою складовою системи внутрішнього забезпечення якості в СумДПУ імені А.С. Макаренка (Інститут історії, права та міжнародних відносин), який здійснюється шляхом: анкетування стейкхолдерів; отримання пропозицій і зауважень від стейкхолдерів щодо освітніх програм (ОП); отримання пропозицій і зауважень від стейкхолдерів щодо нормативно-правових актів Університету.

Проведення разом зі стейкхолдерами заходів, спрямованих на підвищення якості педагогічної освіти.

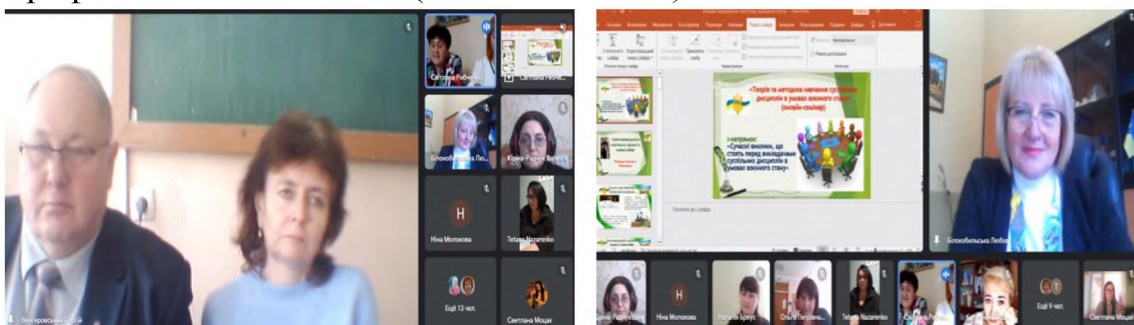
На базі Ресурсного центру професійного розвитку вчителя історії та громадянської освіти ННІ історії, права та міжнародних відносин для викладачів дисципліни громадянська освіта, членів творчої групи Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області було проведено творчу кав'ярню «**ПЕРЕМОЖЕМО**» (Суми, 23 червня 2023 р.).

Мета заходу: обговорення результатів роботи з розроблення регіональної програми з питань духовно-морального спрямування *«Духовність і мораль – основа подружнього життя»*, проведення відкритого мікрофону для подяки та критики, пропозицій, зауважень, рекомендацій, релакс-студія; розвиток творчості, пошук нового. Викладачі мали можливість поділитися знаннями з питань українських традицій, історії, родоводу, забезпечення духовної єдності поколінь, неперервності минулого-сучасного майбутнього нації, суспільства загалом.

Співпраця кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та МНІД з методичним об'єднанням голів циклових комісій соціально-економічних дисциплін педагогічних ЗФПО Центрального регіону України.

Організовано платформу для обговорення учасниками головних викликів, які стоять перед викладачами суспільних дисциплін на сучасному етапі. Було проаналізовано прийоми і методи викладання, навчання історії та суспільних дисциплін за умов дистанційного та змішаного навчання в закладах передвищої освіти України, вищої освіти. Обговорено питання *«Формування у викладачів суспільних дисциплін готовності до самовдосконалення в процесі індивідуалізації професійної підготовки»* (доц. Моцак С.І.).

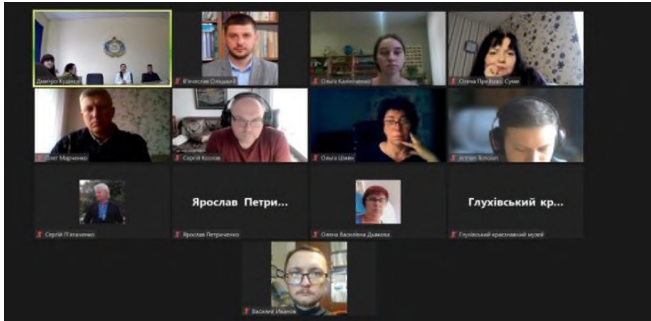

Обговорення кафедрою історії України ОП «Історія та археологія» зі стейкхолдерами та здобувачами освіти

У процесі модернізації та перегляду ОП проводилися відповідні опитування здобувачів освіти, до складу розробників включено студентів спеціальності. Через представництво у вчених рададах

університету та інституту представників студентського самоврядування, здобувачі освіти брали участь у обговоренні ОП, мали можливість безпосередньо виступати з пропозиціями щодо їх удосконалення.

Під час проведення конференцій відбувалися зустрічі з роботодавцями, на яких обговорювалися реалізації ОП та перспективи їх удосконалення.

ОП «Історія та археологія» виносило на окрему дискусійну панель, до якої могли долучитися всі зацікавлені особи. 27 квітня 2023 р. було проведено IV Всеукраїнську науково-

практичну конференцію з міжнародною участю «Археологія Північно-Східної України: здобутки, сучасний стан та перспективи».

За результатами проходження студентами науково-дослідної практики за спеціалізацією, за участі студентів, відбулося обговорення ОП із директором Державного архіву сумської області Ю. Олійником та визначено перспективи удосконалення практичної підготовки здобувачів освіти ОП 032 Історія та археологія.

ОП відображає також інтереси академічної спільноти, висловлені в ході розробки, модернізації та обговорень ОП. Свої пропозиції до освітніх програм уносили професіонали-практики: к.іст.н., науковий

співробітник Інституту археології НАН України Д. Ступак, д.іст.н., проф., пров. наук. співробітника, в.о. завідувача сектору новітньої історії та політики Інституту історії України НАНУ С. Падалку. У 2023 р. д.іст.н., проф. С. Падалку був головою ЕК. Після проведення

екзамену, за його результатами було обговорено ОП 032 Історія та археологія та напрямки її удосконалення.

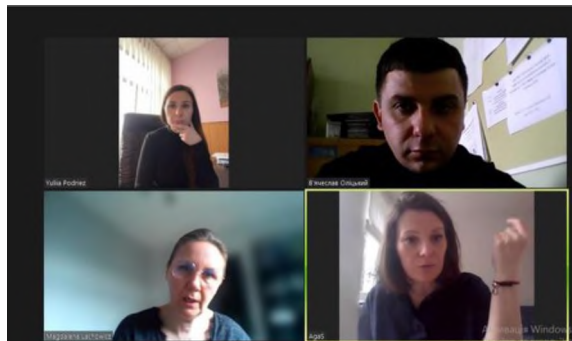
Залучення роботодавців до практичних занять

11 вересня 2023 р. для студентів I курсу ОП «Історія та археологія» та ОП «Середня освіта (Історія)» к.іст.н. Д. Ступаком проведено практикум з археології на тему «Технологія обробки кремнію, палеоліт на Сумщині» та було обговорено перспективи розвитку археології та освітніх програм.

Обговорення освітніх програм з міжнародними партнерами

До обговорення залучаються міжнародні партнери. Так, 22 березня 2023 р. в рамках співпраці з Університетом Адама Міцкевича (Познань, Республіка Польща) та інтернаціоналізації освіти в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка відбулося обговорення ОПП спеціальності 032 Історія та археологія.

Кафедра права та методики викладання правознавства співпрацює зі стейкхолдерами

Укладено угоди про співпрацю:

1. Молодіжний центр «Романтика» Сумської міської ради.
2. ТОВ з обмеженою відповідальністю «МХП-Урожайна країна».
3. Військова частина А1119 №170.
4. Бізнес-центр Плаза, м. Конотоп.

5. Виконавчий комітет Опішнянської селищної ради.
6. Конотопський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги.
7. Відділ молодіжної політики Сумської міської ради.
8. Управління державної міграційної служби України в Сумській області.
9. ФОП Сопова Вікторія Сергіївна
10. Адвокат Склярів Сергій Леонідович.
11. ТОВ «Трейделектро груп».

Заходи, здійснені кафедрою права та методики викладання правознавства спільно із Сумською обласною державною адміністрацією, Сумською міською радою, іншими органами місцевого самоврядування, спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб у звітному періоді:

- Сумська обласна рада: проведення дослідження щодо медіації у взаємодії публічної влади і громадянського суспільства;
- Управління молоді і спорту Сумської обласної

державної адміністрації: тренінг з проєктного менеджменту;

- Відділ молодіжної політики Сумської міської ради: обласний молодіжний форум «В єдності наша сила: Сумщина».

Співпраця кафедри права та методики викладання правознавства на постійній основі здійснюється з:

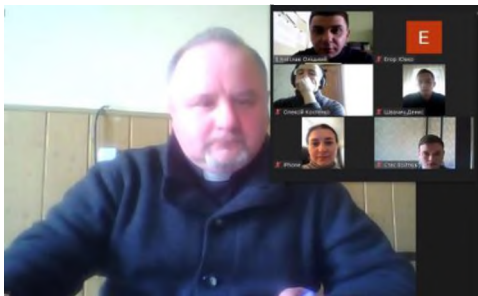
- Радою адвокатів Сумської області: тренінги, майстер-класи;
- Управлінням патрульної поліції в Сумській області: проекти, заходи, акції, квести, проведені в Сумах;
- Зарічним районним судом м. Суми: круглі столи, тренінги, гостьові лекції; рецензування ОПП;

- **Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України:** спільна наукова та публікаційна діяльність, практична підготовка здобувачів.

ЗАЛУЧЕННЯ ГОСТЬОВИХ ЛЕКТОРІВ, ПРОФЕСІОНАЛІВ-ПРАКТИКІВ

До аудиторних занять кафедри історії України активно залучаються професіонали-практики, які мають власний передовий досвід у галузі археології та історії. Так, археологічні дисципліни читають археологи-практики Д. Ступак (Інститут археології НАН України) та Є. Осадчий (Інститут прикладної фізики НАН України), які працюють за сумісництвом у СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Головою ЕК спеціальності 032 Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та спеціальності 014 Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти є провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор Падалку С.М.

Крім того, для здобувачів освіти регулярно експертами галузі та професіоналами-практиками читаються гостьові лекції.

20 березня 2023 р. д. філос. н., доц. кафедри філософії та культурології ЧНУ імені Юрія Федьковича М. Шкрібляком була проведена гостьова лекція для студентів I курсу спеціальностей 014 Середня освіта (Історія), 032 Історія та археологія в рамках навчальних дисциплін «Історія релігії в Україні» та «Історія церкви в Україні» на тему «Церковне життя незалежної України».

Віце-президентка Світового Конгресу Українців у Південній півкулі Н. Пошивайло-Таулер 9 травня 2023 р. у рамках вивчення курсу «Українці у світі» прочитала гостьову лекцію магістрантам першого року навчання та усім зацікавленим студентам інституту на тему «Харитоненко Микола Аркадійович – підполковник армії УНР».

13 вересня 2023 р. студенти взяли участь в майстер-класі, який проводив Іван Кедун (к.і.н, доцент кафедри історії України, а нині військовий медик ЗСУ). Студенти вчилися працювати з гончарним кругом та спробували свої сили у ліпленні кераміки; стріляли із традиційного луку та вивчили основи тактичної медицини.

11 вересня 2023 року студенти 1 курсу долучилися до практикуму з археології на тему «Технологія обробки кремнію, палеоліт на Сумщині», який провів к.і.н., науковий співробітник Інституту археології НАН України, старший викладач кафедри історії України СумДПУ Д.В. Ступак.

✓ У червні – липні 2023 р. студенти спеціальностей 032 Історія та археологія та 014 Середня освіта (історія) проходили навчальну археологічну практику на базі Путивльської археологічної експедиції в селі Воргол. Керівники практики – к.і.н, старший викладач кафедри

історії України – Осадчий Є.М. та к.і.н, старший викладач кафедри історії України Ступак Д.В.

5 грудня 2023 року розпочав свою роботу **гурток з культурної дипломатії «GRADUM PERFECTIIONIS»** для студентів ОП «Міжнародні відносини». Керівником гуртка стала пані **Вікторія ТІССОТ** (експерт проєкту культурної дипломатії, керівник та менеджер проєктів, м. Барселона (Іспанія).

Кафедра права та методики викладання правознавства активно долучається до проведення гостьових та бінарних занять для студентів СумДПУ:

• 09 жовтня 2023 року в рамках дисципліни «Електронне урядування та цифрові технології» відбулася бінарна віртуальна лекція-екскурсія судом «Електронний суд. Знайомство з роботою судді» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (помічник голови Зарічного райсуду м. Суми Хілько Ю. та доцент Іваній О.)

• 12 жовтня 2023 року проведено лекцію приватного виконавця виконавчого округу м. Київ, кандидата юридичних наук Авторгова Андрія Миколайовича на тему «Актуальні питання виконавчого провадження».

• 17 жовтня проведено бінарне заняття за темою «Забезпечення прав дитини як показник належного урядування» (підполковник поліції, кандидат юридичних наук, доцент Юлія ЗАВГОРОДНЯ та доктор юридичних наук, професор Андрій КУЧУК).

• 10 жовтня 2023 року в рамках дисципліни «Юридична деонтологія» відбулася бінарна лекція доцента Сергія Мирославського та Уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції у СумДПУ імені А.С. Макаренка Владислава Іванія.

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Стратегія розвитку факультету

Упродовж звітнього періоду колектив факультету здійснював навчальну, методичну, наукову, організаційну, інноваційну діяльність відповідно до Статуту університету, Стратегії розвитку СумДПУ імені А.С.Макаренка, вченої ради університету, факультету іноземної та слов'янської філології.

У фаховій діяльності враховували соціальні виклики, посилення ролі людського капіталу, зростання суспільних вимог до якості освіти як одного з головних державотворчих пріоритетів, освіти «національно центрованої, відкритої до інновацій та привабливої для інвестицій».

Основною метою є підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі освіти, української та іноземної філології, які мають здатність і готовність ефективно сприяти розвитку українського суспільства, володіють сучасними ґрунтовними теоретико-методологічними знаннями, практичними навичками та інтегрованими вміннями в галузях освіти й іноземної філології, уміють критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні постулати та інноваційні методи для ефективної організації навчально-виховного процесу, методичної і наукової роботи в закладах освіти, здатні до творчої науково-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.

Ціннісними домінантами факультету є особистість, креативність, гуманізм, толерантність, студентоцентризм, якість, повага, відповідальність, довіра, академічна доброчесність, діалог культур.

Вища освіта як фактор стійкості країни та фундамент повоєнної відбудови

Пріоритетом діяльності в надскладний час широкомасштабної війни росії в Україні є формування націєтворчих рис, ключових, фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури, іноземних мов, майбутніх докторів філософії засобами мовно-літературних дисциплін.

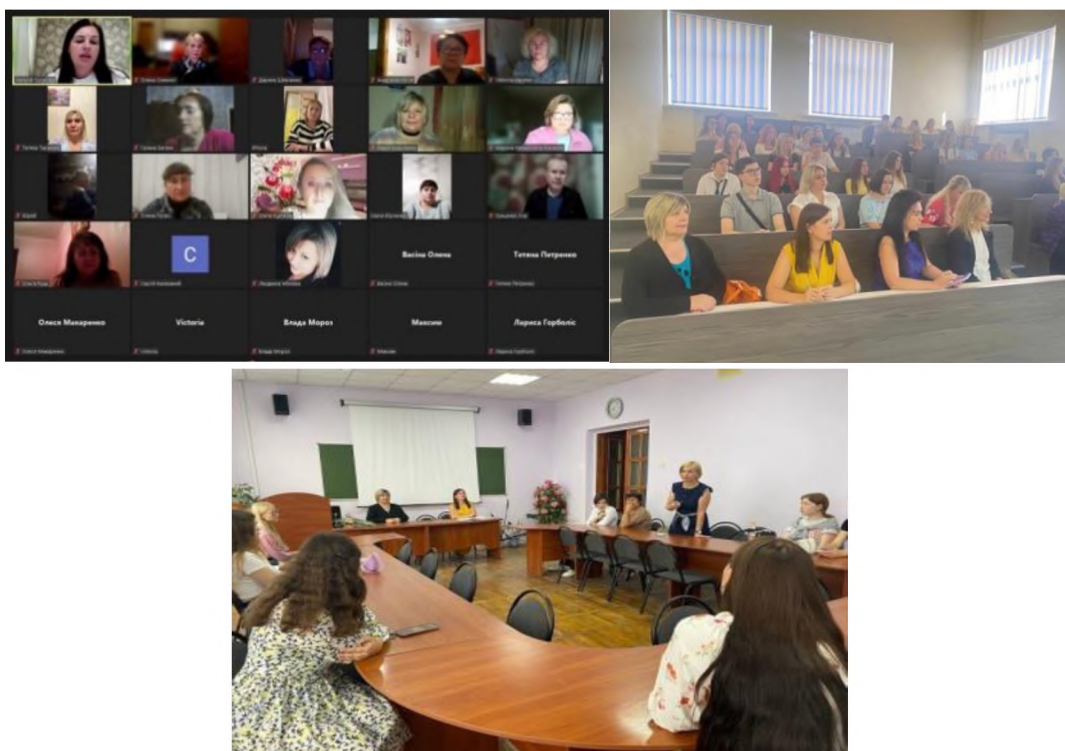
Організація освітнього процесу в умовах війни та дистанційної взаємодії

Першочерговим завданням у 2023 році стала організація занять із урахуванням безпекової ситуації, психологічна підтримка, синергія студентів та викладачів у академічній спільноті; взаємодія студентів та викладачів через електронні засоби комунікації – форуми, чати,

електронну пошту тощо, формування у здобувачів більшої самостійності та самодисципліни: вони повинні бути відповідальними за своє власне навчання, організовувати свій час та виконувати завдання без нагляду викладача.

Для комунікації зі вступниками була створена вайбер-група викладачів кафедри української мови і літератури, самоврядування та абітурієнтів, у межах якої здійснювалось постійне консультування стосовно документів, освітніх програм кафедри.

Постійно проводяться зустрічі, бесіди зі студентами та батьками про адаптацію студентів та психологічний клімат

Упродовж вересня-жовтня 2023 року відбувалися батьківські збори, на яких були присутні батьки студентів I та II курсів ОП Середня освіта (Українська мова і література), представники деканату та викладачі випускаючої кафедри.

Реалізація освітньої діяльності, що супроводжується використанням технологій дистанційного навчання, відбувається переважно в синхронному online режимі та включає в себе: представлення навчальних і навчально-методичних матеріалів у електронній формі на платформі Moodle, використання застосунків для здійснення відео-зв'язку та комунікації між учасниками освітнього процесу (Zoom, Meet, Skype). Усі дисципліни відповідно до навчальних планів спеціальностей та освітніх програм за всіма освітніми рівнями повністю забезпечені дистанційними курсами. Усі навчальні курси забезпечені оновленими робочими навчальними програмами.

В освітній процес імплементовані методи навчання, що обумовлюються науковими дослідженнями викладачів у сфері філології, педагогіки, методики навчання.

Упродовж начального року оновлювали зміст, списки рекомендованих джерел у ОК; обговорювали ПК під час дискусійних платформ на всеукраїнських, міжнародних конференціях, на звітних конференціях з педагогічної практики спільно зі здобувачами вищої освіти, роботодавцями, випускниками, НПП із різних ЗВО України.

На кафедрі української мови і літератури функціонує ютуб-канал «Медіавчительський кампус» (<http://surl.li/afnub>), на якому подано відеозаписи окремих занять викладачів кафедри для використання в освітньому процесі.

Гаранти ОПП узяли участь у панельних дискусіях «Структура освітньої програми у галузі 01 Освіта/Педагогіка: актуальні питання», онлайн-заході Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти «Якість вищої освіти по-європейськи: чого чекати українським університетам?» (23.05.2023);

у круглому столі «Кадрове забезпечення шкільної освіти в умовах війни та повоєнної відбудови» за проєктом ЄС Еразмус+ 101082696 – PROMENT (Чорноморський національний університет імені Петра Могили), під час якого представили ОП кафедри української мови і літератури (16.11.2023).

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ У СПІВПРАЦІ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

Питання співпраці зі стейкхолдерами, представниками роботодавців систематично розглядали на засіданнях вченої ради факультету, а також засіданнях кафедр.

23.03.2023 року відбувся вебінар фахівців Центру професійного розвитку педагогічних працівників Сумської міської ради спільно з гарантом Оленою Семеног та вчителями м. Сум та Сумської області щодо навчання української мови в 6 класі НУШ, оновлення робочої програми курсу з «Методики викладання української мови в ЗЗСО».

28.02.2023 року гарант В. Герман (науковий консультант ОЦПО та РТМ СОР) провела мовний практикум-дискусію з керівниками гуртків і

відділів, методистами Обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю.

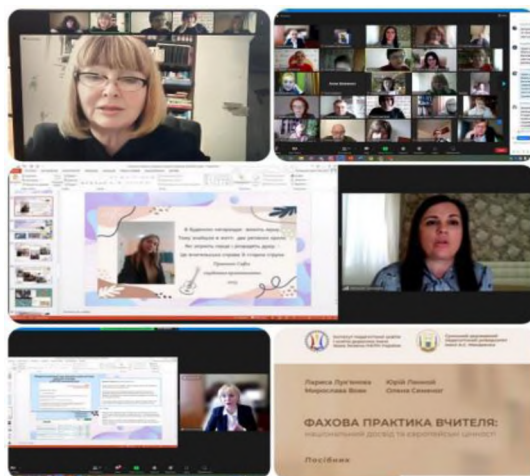
23-24.09.2023 року гарант Кириленко Н.І. (науковий консультант ОЦПО та РТМ СОР) прочитала онлайн-лекцію для вчителів-керівників слухачів Сумського територіального відділення МАН «Специфіка наукових досліджень із українського фольклору в умовах воєнного стану».

14.09. 2023 року гарант Семенов О.М. спільно з О. Смоленко, методистом Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області, провели конференцію «Особливості викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури в закладах професійно-технічної освіти» для викладачів української мови та літератури, зарубіжної літератури закладів професійно-технічної освіти Сумської області. Обговорювали ключові компетентності вчителя-словесника в умовах воєнних реалій, формування читацької грамотності старшокласників на уроках зарубіжної літератури.

Кафедра української мови і літератури виконує проект НУШ.

На запит нової української школи підготовлено підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти з грифом МОН України. Проведено 17 майстер-класів «Навчання української мови в контексті пріоритетних компетентностей НУШ» (Суми, Чернігів, Чернівці, Івано-Франківськ, Миколаїв, Тернопіль, Глухів, Запоріжжя, Луцьк, Прилуки, Житомир); «Українська мова в закладах освіти: оновлення змісту програм та підручників» спільно з Уповноваженим із захисту української мови Т.Кременем (16.03.2023).

У межах співпраці зі стейкхолдерами викладачі кафедри на запрошення інших закладів України проводили гостьові лекції. Доц. Громова Н.В. провела гостьову лекцію для курсантів факультету оперативного рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України; проф. Семенов О.М. – для студентів та

магістрантів та аспірантів *Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ ДДПУ, Харківського НПУ імені Г.Сковороди, Житомирського ДУ імені І.Франка, Уманського ДПУ імені П.Тичини, Таврійського НУ імені В.І.Вернадського; Національного університету «Чернігівський*

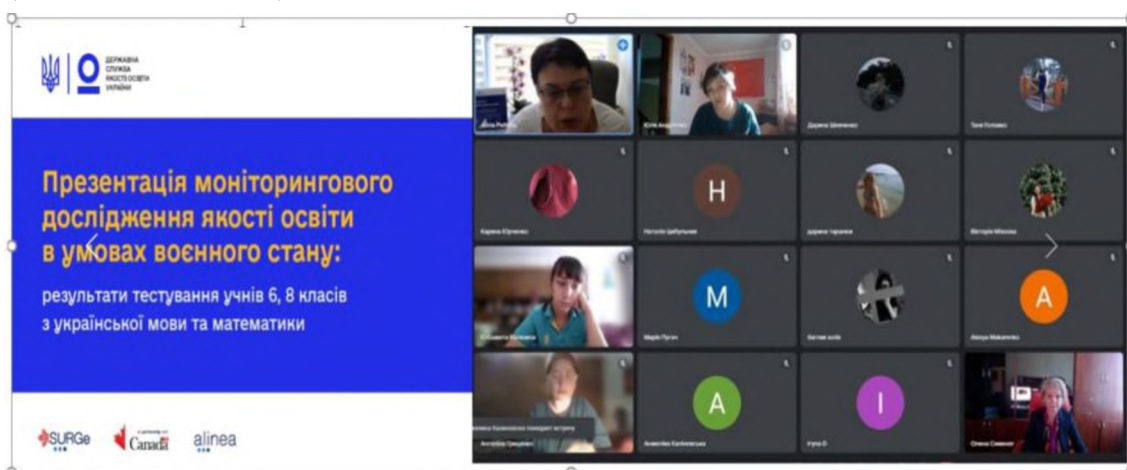
колегіум» імені Т.Т.Шевченка; академічної культури для здобувачів вищої освіти НАУ, аспірантів Південноукраїнського НПУ імені К.Д. Ушинського.

У 2023 році Університет підписав меморандум про науково-методичну співпрацю з Об'єднанням Інституцій-партнерів «Педагогічна синергія» (куратор – **Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України**).

26.04.2023 року викладачі факультету представили досвід організації фахової практики кафедр в умовах війни у школах міста Суми та Сумської області. 15.11.2023 досвід мережевої взаємодії СумДПУ та інституцій «Педагогічна синергія» розглядався та був високо оцінений на засіданні Президії НАПН України.

23-24.09.2023 року гарант Вікторія Герман прочитала онлайн-лекцію для вчителів-керівників слухачів Сумського територіального відділення МАН.

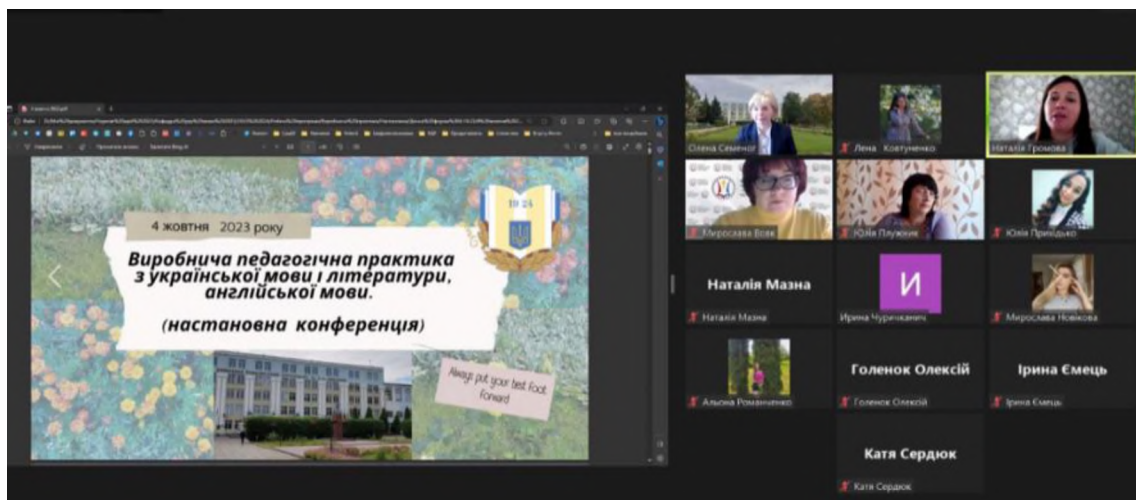
У листопаді 2023 р. ст. викл. Ячменик М.М. прочитала лекцію на настановній сесії МАН «Розробка постера з української літератури» (СОЦПО та РТМ).

9.11.2023 року в межах інформаційної кампанії «Тиждень якості освіти Державної служби якості освіти України» керівник управління Державної служби якості освіти у Сумській області А. Рябуха провела гостьове заняття зі «Вступу до спеціальності» для студентів 1 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Стала доброю традицією участь у настановних та звітних конференціях з виробничої практики роботодавці А. Рябуха (начальник Управління державної служби якості освіти), В. Закорко (методист Інформаційно-методичного центру управління освіти і науки Сумської міської ради), М. Вовк (доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України), Т. Григоренко (доктор педагогічних наук, професор,

Уманський ДПУ імені П. Тичини), Ю. Плужник (вчителька Роменської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5 Роменської міської ради Сумської області).

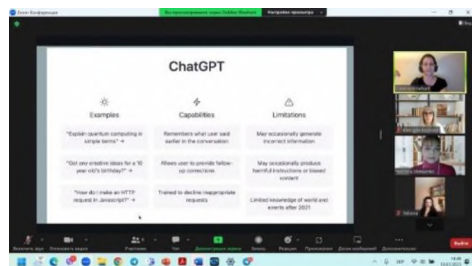

У контексті співпраці з **Центром професійного розвитку педагогічних працівників Сумського району** доцент Кириленко Н.І. надавала консультації вчителям української мови і літератури з фольклору та літератури, проводила круглі столи та майстер-класи для вчителів та учнів області, організовувала спільні наукові та мистецькі заходи.

Кафедра англійської філології та лінгводидактики тісно **співпрацює зі стейкхолдерами** для забезпечення якісної підготовки здобувачів освіти. Робота зі стейкхолдерами включає в себе:

- ✓ спільну організацію конкурсів для учнів та студентів: Міжнародний конкурс із цифрового сторітелінгу: «Життєві історії для зцілення та натхнення від тих, хто навчає та вчить англійську мову» для учнів старших класів та студентів молодших курсів з метою привернути увагу до важливості професії учителя (жовтень-листопад);
- ✓ на кафедрі протягом вересня 2022 р. – грудня 2023 р.) реалізується грантовий проєкт «Virtual English Language Educator» («Віртуальний викладач англійської мови»), який проводився Посольством США в Україні. Координатором програми є доцент кафедри В.В. Козлова.

Проект передбачає онлайн-викладання дипломованим у сфері освіти носієм англійської мови Деборою Райнхарт студентам 2 та 3 курсів ФІСФ, які вивчають англійську мову як першу іноземну, проведення методичних семінарів для викладачів університету та організацію розмовного клубу для всіх, хто бажає покращити свої мовленнєві навички.

Реалізація цієї програми створює унікальну можливість для обміну професійним досвідом, розширює професійні та особистісні зв'язки та є важливим аспектом підвищення кваліфікації викладачів і становлення майбутніх учителів, яких потребує нова українська школа.

Викладачі факультету співпрацюють із Сумським територіальним відділенням МАН, СОШПО та беруть участь у:

- складі журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України;
- обласній науково-практичній конференції «Перший крок у науку», зокрема відділеннях мовознавства (секції англійської мови, української мови), літературознавства та фольклористики (секції української літератури, літературної творчості та фольклористики), 31 березня;
- обласному учнівському конкурсі «Проба пера»;
- учнівській звітній науковій конференції НТУВ «Апейрон» (9 березня).

Під керівництвом доцента Кириленко Н.І. учениця Путивльського ліцею Приходько Єлизавета посіла 1 місце в обласному етапі та 3 місце у **Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт МАН із фольклористики на тему «Пісенна творчість Новослобідської громади Сумщини: етнорегіональна специфіка»**. Слухачка МАН 3 рік досліджує народну творчість унікального субетносу Путивльської громади – горюнів та презентує народну пісенність на фестивалях та конкурсах різних рівнів.

Під керівництвом доцента Герман В.В. учні Мітіна Дарія та Бакшей Злата посіли 2 і 3 місця на обласному етапі науково-дослідницьких робіт із української мови.

Викладачі факультету є членами журі обласної учнівської олімпіади з української мови і літератури, обласного конкурсу «Вчитель року», Міжнародного мовно-літературного конкурсу імені Шевченка, організаторами 3 етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика.

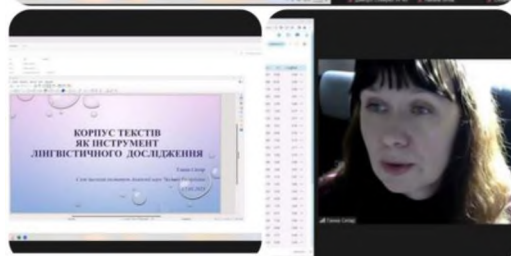
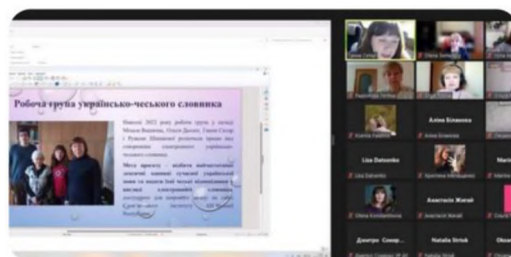
Викладач кафедри теорії та практики романо-германських мов Шевцова Н.О. постійно проводила зустрічі з членами сумського осередку АУГ та опитування членів АУГ з метою вивчення областей професійних потреб та інтересів германістів Сумщини, що дозволило спланувати взаємодію зі стейкхолдерами у 2023-2024 н.р. на взаємовигідних умовах.

Розробники ОПП Середня освіта (французька та англійська мови) постійно підтримують зв'язок зі стейкхолдерами, зокрема з Тетяною Розік (Фесенко) проводять спільні заходи за участю студентів спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (французька)) та студентів INALCO, Sorbonne, Франція. У рамках співпраці зі стейкхолдерами здійснюється обмін досвідом.

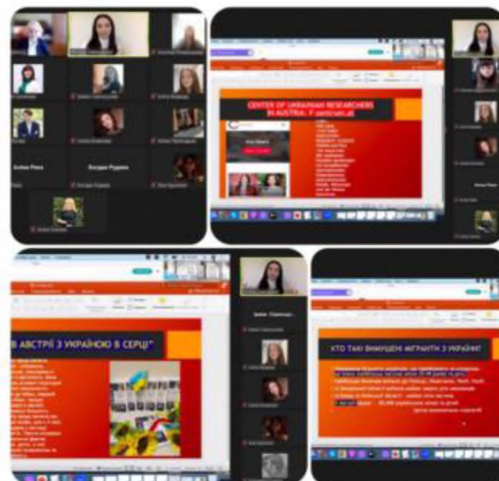
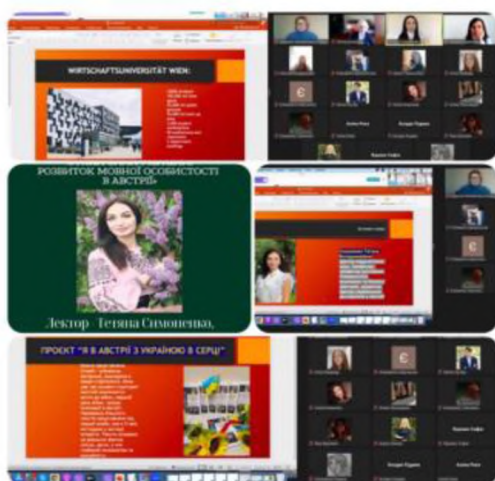
ГОСТЬОВІ ЗАНЯТТЯ ВІД ФАХІВЦІВ ЗАКОРДОННИХ ЗАКЛАДІВ:

- голова Товариства української культури в Угорщині Ярослава Хортяні (Угорщина).

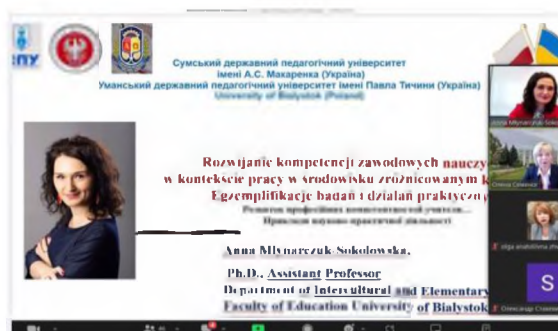

- Ганна Ситар, доктор філологічних наук, професор відділу слов'янської лінгвістики та лексикографії Слов'янського інституту Академії наук Чеської Республіки (Чехія).

- Тетяна Симоненко, доктор педагогічних наук, професор, професор-дослідник департаменту Іноземної та бізнес-комунікації WU (WIRTSCHAFTSUNIVERSITÄT WIEN), директор Центру українських дослідників (Відень, Австрія).

- Анна Млинарчук-Соколовська, доктор наук, Katedrze Edukacji Międzykulturowej i Elementarnej Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.

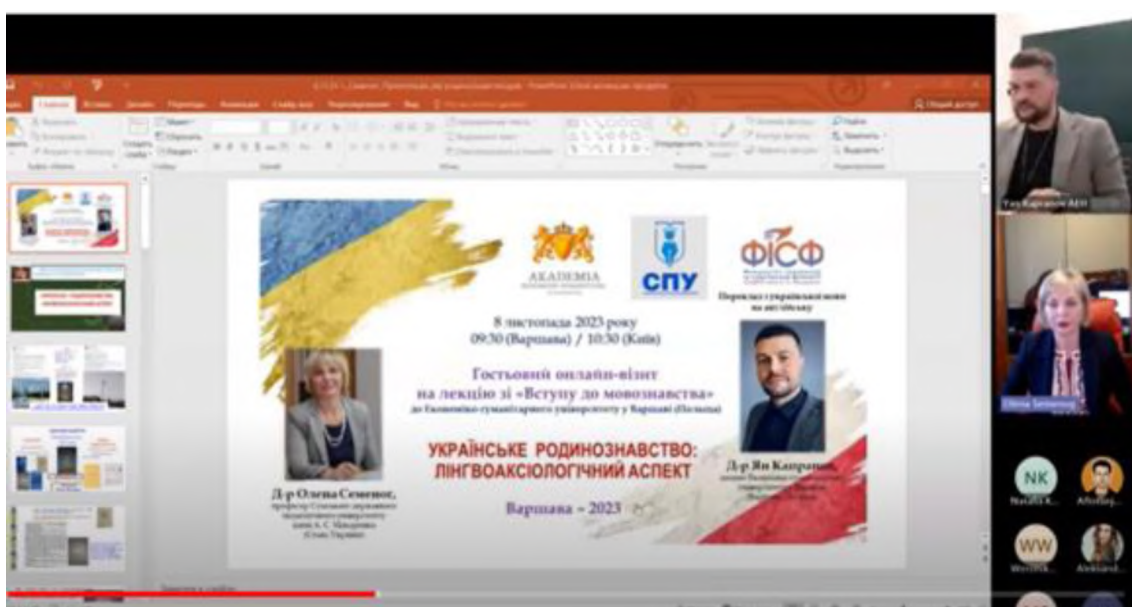

Коллективна закордонна монографія

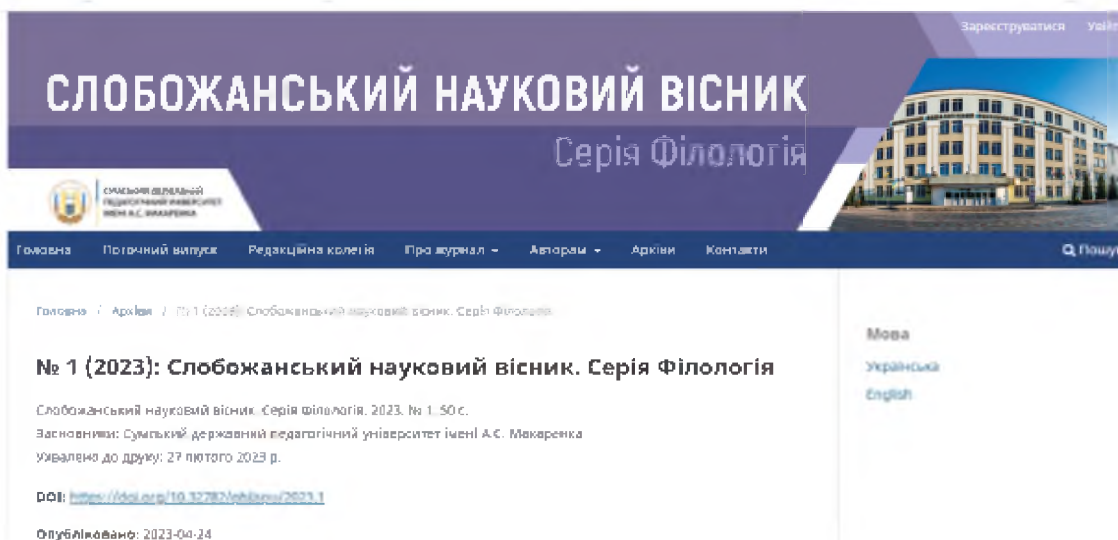
У 2023 р. кафедра української мови і літератури та факультет СумДПУ стали партнером видання **закордонної монографії** «Trends in the development of philological education in the era of digitalization: European and national contexts». Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. 784 р. О. Семеног – гол. редактор; Рудь О. – член редколегії.

Семеног О.М. є членом редколегії закордонного видання «Acta Humanitatis» is an interdisciplinary peer-reviewed, open access Journal (Польща, 2023).

Гостьові лектори в закордонних ЗВО

Олена Семеног: STEKOM University (Indonesia); в Економіко-гуманітарному університеті у Варшаві (Польща).

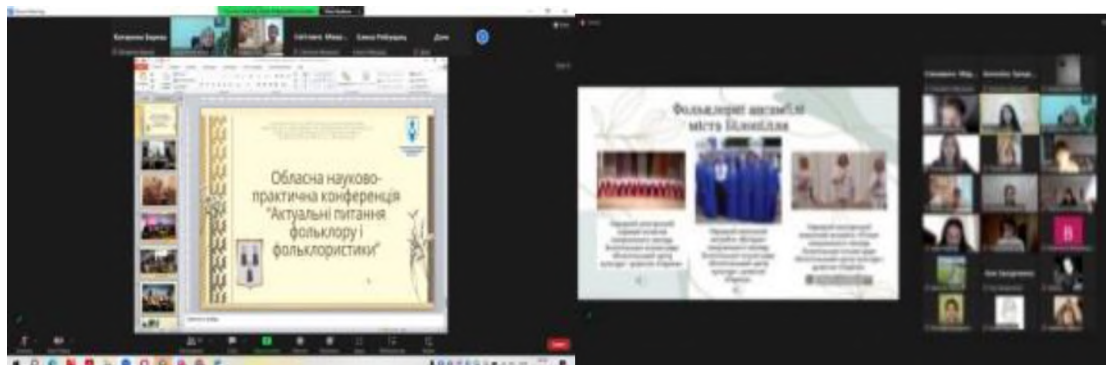

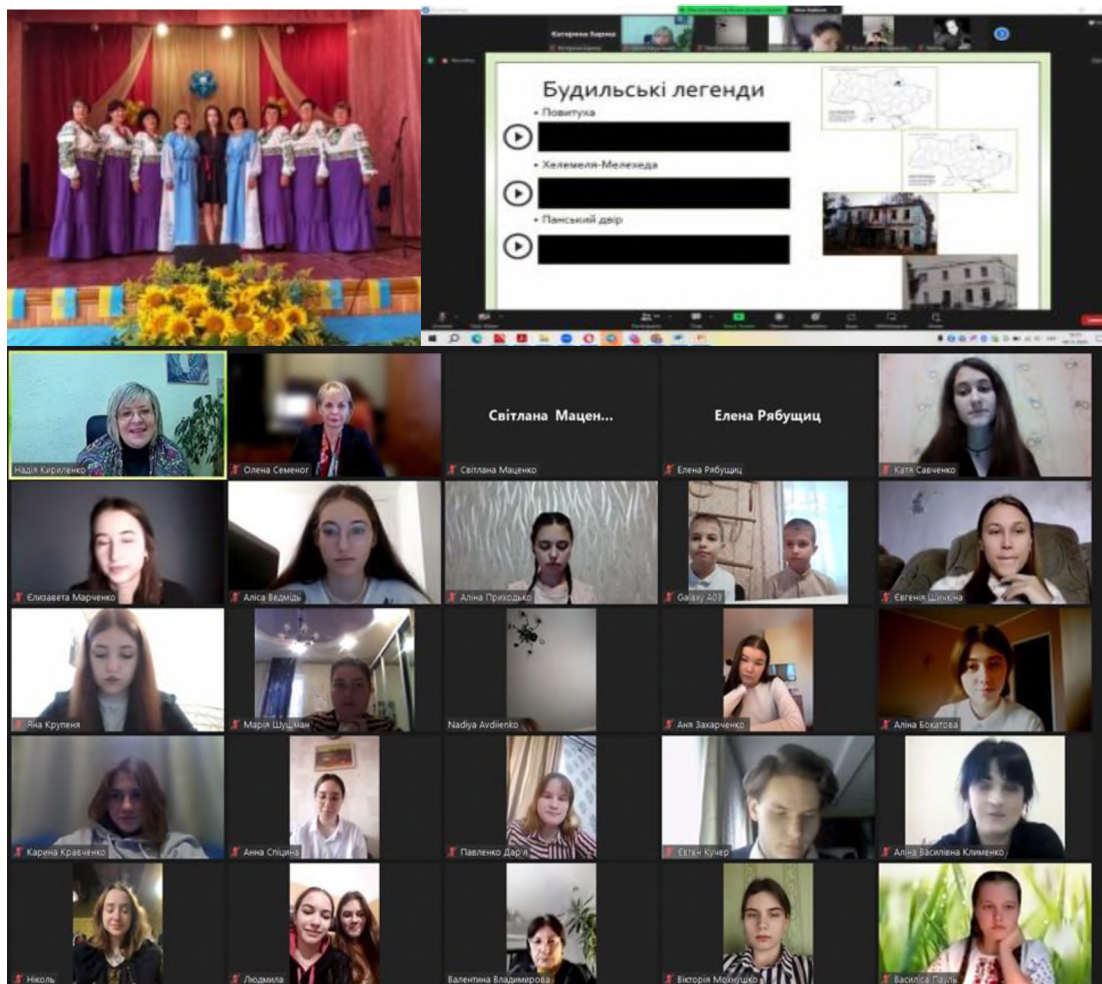
У 2023 здійснено 1, 2 випуски нефахового та випуски 3, 4 фахового журналу «Слобожанський науковий вісник. Серія Філологія» <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/philology> категорія «Б»: Наказ МОН України № 768 від 20 червня 2023 року (додаток 3). Головний редактор – проф. Семенов, члени редколегії – Герман В.В., Рудь О.М., Горболіс Л.М.

Важливим світоглядним інструментом утвердження гуманістичних цінностей у суспільстві, особливо молоді, є краєзнавство, регіональна складова. Сьогоднішня війна особливо загострила проблеми україноцентричного змісту, де краєзнавство є важливою складовою сучасних світоглядних орієнтацій українського суспільства.

Активну наукову, просвітницьку, національно-патріотичну роботу проводить **лабораторія літературного краєзнавства** (керівник – доцент Надія Кириленко)

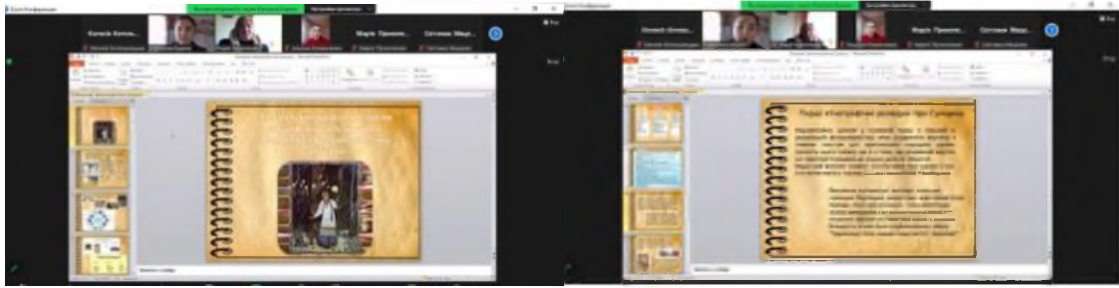
У складних умовах воєнного часу краєзнавці разом з усім українським народом проводять велику роботу на підтримку ЗСУ, ведуть значну волонтерську діяльність, продовжують працювати на краєзнавчому фронті, опікуючи питаннями збереження фольклорно-народознавчої, літературно-культурної спадщини, розгортання просвітницької діяльності серед молоді.

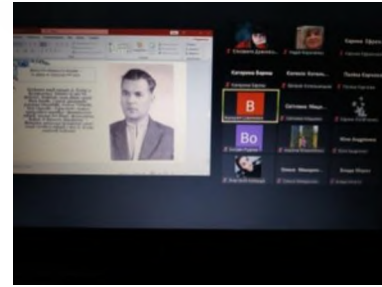

У Всеукраїнський день культури на факультеті іноземної та слов'янської філології проходить щорічна обласна науково-практична конференція молодих учених **«Актуальні питання фольклору та фольклористики»**, учасниками якої є студенти та учні області. Цьогоріч молоді науковці представили свої польові дослідження з фольклору всієї Сумщини, продемонстрували аудіо- та відеозаписи різних жанрів народної творчості: легенд, паремій, дитячого фольклору, ліричних пісень, календарно-обрядової та родинно-побутової поезії. Захід став справжнім емоційним фестивалем, де фольклор ожив і відчувався в кожному слові.

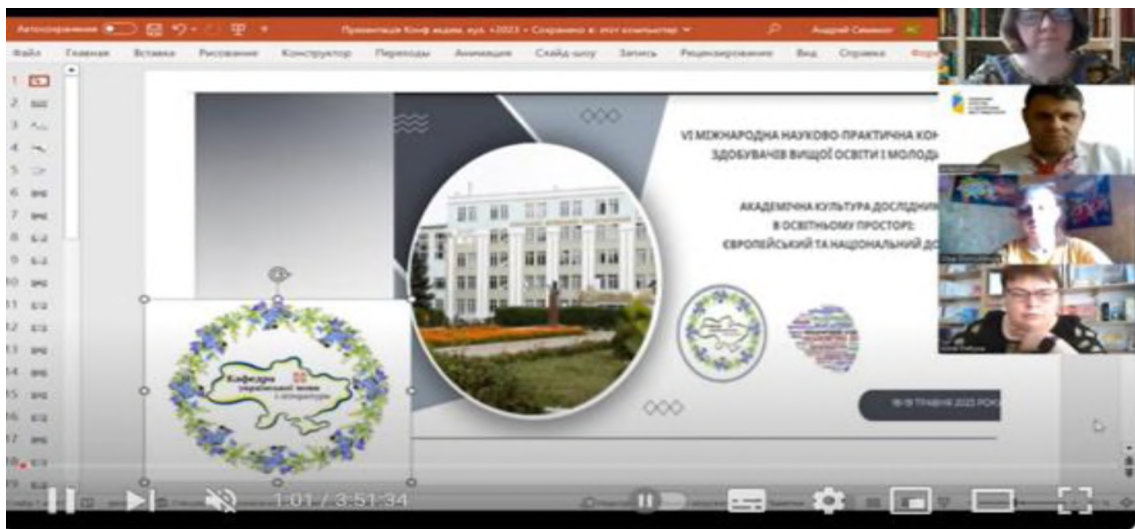
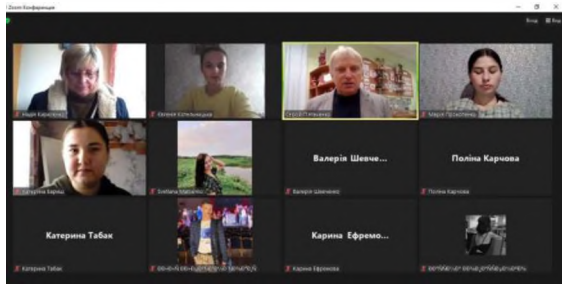
Доц. Кириленко Н.І. провела наукові семінари *«Проблема національної ідентичності в літературі ХХ ст.»* (квітень, 2023 р.), *«Духовні виміри українського фольклору»* зі студентами ФІСФ та учнями МАН (жовтень, 2023 р.); майстер-клас *«Етнокультурні коди в літературі Сумщини»* для студентів 2 (221 гр.), 3 (231 гр.) курсів ФІСФ та учнів МАН (листопад, 2023 р.); круглий стіл *«Маркери національного в дитячій літературі Слобожанщини»* зі студентами 1 курсу ФІСФ та слухачами МАН (квітень, 2023 р.); круглий стіл *«Народоцентричне та елітарне «шістдесятництво»* зі студентами 241 групи ФІСФ (грудень, 2023 р.) тощо.

Учасники лабораторії літературного краєзнавства провели захід **«Духовні імперативи літературного краєзнавства»**, де презентували творчість провідних письменників Сумщини. Студенти розкрили особливості художньої рецепції світу в спадщині митців, простежили духовні імперативи у творах, пограли в інтерактивні ігри та ще раз переконалися, що рідний край багатий на талановитих людей.

Важливими формами роботи лабораторії літературного краєзнавства є конференції, екскурсії, творчі зустрічі, гостьові лекції в контексті **співпраці з Сумською організацією національної спілки письменників України та творчою спілкою «Сумська обласна організація національної спілки краєзнавців України»**.

Науково-дослідна лабораторія **«Академічна культура дослідника»** провела **VI Міжнародну науково-практичну конференцію здобувачів вищої освіти і молодих учених «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід»** (18-19 травня 2023 р.) та **VII Всеукраїнську науково-методичну**

конференцію *«Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника»* (26-27 жовтня 2023 р.).

У контексті Міжнародної конференції «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід» проведено науковий захід за напрямом «Культура наставництва в українському та європейському закладі вищої освіти» – науковий семінар студентів *«Актуальні тенденції в сучасній філології та лінгводидактиці»* (з досвіду лінгвістичного діалогу наставників і здобувачів освіти) для здобувачів 231 групи СумДПУ імені А.С. Макаренка (модератори – Герман В.В., Кириленко Н.І.).

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Студентка 2 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), ОПП Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) Марченко Єлизавета – учасниця

- міжнародного проєкту **«Gender equality»** (Paplatele, Lithuania).
- **Study Tours to Poland (STP)** – освітньої програми, мета якої – поглибити знання про польський досвід побудови та функціонування інститутів держави, громадянського суспільства, вільної ринкової економіки та європейської інтеграції.

Упродовж звітнього періоду викладачі **підвищували кваліфікацію** та проходили стажування:

- міжнародне стажування «Фандрейзинг та організація проєктної діяльності в закладах освіти: європейський досвід» (Польща – Україна) (6 кредитів ЄКТС, 180 годин, доцент О. Рудь);
- міжнародне стажування «Сучасні зміни, специфічні та відмінні риси симстеми вищої освіти в країнах Європейського Союзу», м. Кошице, Словаччина. Загальна кількість – 180 год., професор Л. Горболіс;
- VIRTUAL INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL «Remote Education – Modern Forms, Methods and Tools» Pedagogical University of Krakow., проф. Семеног О.М.

Онлайн-програма підвищення кваліфікації викладачів ЗВО «Сила соціальних мереж у професійному розвитку викладачів університетів: особистий бренд, інструменти для освітніх продуктів, просування цінностей сталого розвитку». Програма реалізована в рамках міжнародного проєкту «COMSUS. Development of sustainable communications of Higher education institutions in social media» Erasmus + (Project n° 2022-1-PL01-KA220-HED-000090164). (6 кредитів ЄКТС, 180 годин), сертифікат, 1.09-31.10.2023 р., проф. Семеног О.М.

Участь (проф. Семеног О.М., доц. Кириленко Н.І.) та студентів 1, 2 курсів філфаку в **Міжнародному грантовому проєкті від IREX «Всеукраїнський хакатон із медіаграмотності для ЗВО»** за підтримки Академії української преси (кер. – к.пед.н., ст. викл. Ячменик М.М.).

Рубрика «Українська література у вимірах медіаграмотності» у рамках міжнародного проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність-національне розгортання» (за підтримки міжнародної ради наукових досліджень та обмінів IREX, посольств США та Великобританії, Академії Української преси, МОН України) (липень 2023 рр.).

Викладачі кафедри – гостьові лектори в закордонних ЗВО: проф. Семеног О.М. прочитала лекції 1) STEKOM University (Indonesia); 2) в Економіко-гуманітарному університеті у Варшаві (Польща).

4-17 листопада 2022 р. був підписаний Міжуніверситетський договір 2022-2023 н.р. щодо мобільності здобувачів вищої освіти в рамках **Швейцарсько-Європейської мобільності Programme SEMP** (між Університетом педагогічної освіти, Люцерн та Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка), у рамках якого відбулася реалізація програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти факультету іноземної та слов'янської філології ступенів бакалавр та магістр зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) в Університеті педагогічної освіти (м. Люцерн, Швейцарія) з 31 лютого 2023 року до 16 червня 2023 року.

Учасники програми – здобувачі вищої освіти факультету іноземної та слов'янської філології Колесова Дар'я Сергіївна, студентка 331.1 групи, Мясус Альона Юріївна, 331.1 групи, Посна Альона Сергіївна, 351.2 групи, Дворянова Аліна Олександрівна, 351.2 групи, які успішно закінчили програму та отримали високі результати. Координатор програми – к.філол.н, доц. Коваленко Андрій Миколайович,

11 травня 2023 року Міжуніверситетський договір щодо мобільності здобувачів вищої освіти у рамках **Швейцарсько-Європейської мобільності Programme SEMP** (між Університетом педагогічної освіти, Люцерн та Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка) було продовжено до 2027 року завдяки високим успіхам студенток факультету, які проходили програму в II семестрі 2022-2023 н.р. У рамках оновленого договору відбується реалізація програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти факультету іноземної та слов'янської філології ступеня бакалавр зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) в Університеті

педагогічної освіти (м. Люцерн, Швейцарія) у I семестрі 2023-2024 н.р. Учасники програми – здобувачі факультету іноземної та слов'янської філології Колесова Дар'я Сергіївна, студентка 341.1 групи, Смірнова Ангеліна Вячеславівна, 341.2 групи.

У 2023 році було підписано міжінституційну угоду 2023-2024 н.р. між **Університетом Григорія Сковороди в Переяславі** та Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка щодо співпраці в галузі академічної мобільності студентів (координатор – Коваленко Андрій Миколайович, к.філол.н, доц.), за якою здобувачка вищої освіти 2 курсу 321 групи спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) першого рівня освіти Усенко Софія Олексіївна пройшла навчання на факультеті української та іноземної філології Університету Григорія Сковороди в Переяславі в період з 2 до 31 жовтня 2023 р. А студентка 2 курсу А-23 групи факультету української та іноземної філології спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) першого рівня освіти Університету Григорія Сковороди в Переяславі Бурчик Анастасія Сергіївна пройшла навчання на факультеті іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка у період з 2 до 31 жовтня 2023 р.

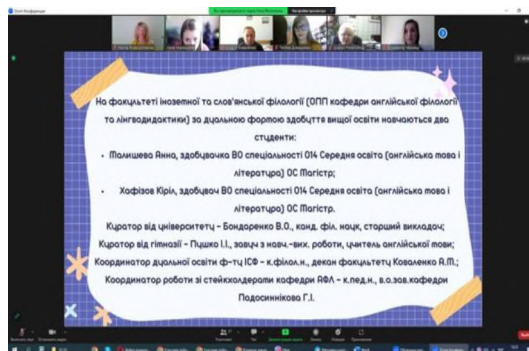
Із 01.02.2022 р. до теперішнього часу професор кафедри теорії та практики романо-германських мов, доктор філологічних наук, професор Школяренко В. І. проходить міжнародне наукове стажування на кафедрі германського мовознавства Ерфуртського університету (Німеччина).

Із 01.09.2022 р. до 24.02.2024 р. кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та практики романо-германських мов Христенко О. С. проходить наукове стажування в Гейдельберзькому університеті (Німеччина) за стипендією програмою «Філіппа Шварца».

Дуальна освіта

Із 2022-2023 н.р. студенти використовують можливість навчатися за дуальною освітою, що дозволяє опанувати професію та навчатися в університеті одночасно.

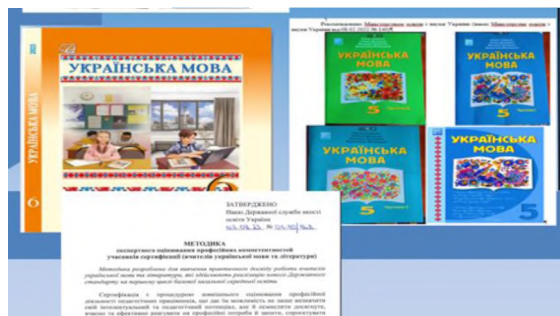
Так, у 2022-2023 н.р. такою можливістю скористалися студенти магістратури Малишева Анна та Хафізов Кіріл, а у 2023-2024 н.р. – магістрантка Анна Малишева та студентка 4 курсу – Гримайло Анастасія.

02 травня 2023 року студенти та викладачі ОПП кафедри англійської філології та лінгводидактики факультету іноземної та слов'янської філології, а також перший проректор СумДПУ імені А.С.Макаренка Пшенична Л.В. зібралися за круглим столом для обговорення особливостей дуальної освіти як сучасної перспективної форми навчання.

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

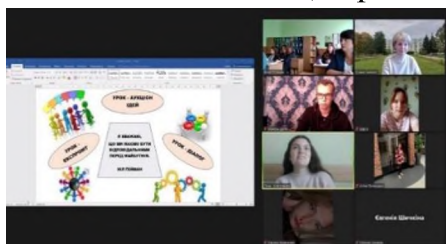
На запит нової української школи підготовлено підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти з грифом МОН України. Проведено 17 майстер-класів «Навчання української мови в контексті пріоритетних компетентностей НУШ» (Суми, Чернігів, Чернівці, Івано-Франківськ, Миколаїв, Тернопіль, Глухів, Запоріжжя, Луцьк, Прилуки, Житомир); «Українська мова в закладах освіти: оновлення змісту програм та підручників» спільно з Уповноваженим із захисту української мови Т. Кременем (16.03.2023).

Співпраця з учителями ЗЗСО

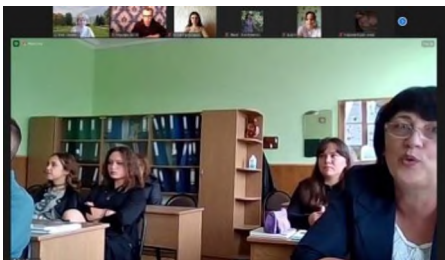
Упродовж 10-19 квітня 2023 р. професор Горболіс Л. М. спільно з учителями шкіл (Хухрянська загальноосвітня школа I-III ступенів Чернечинської сільської ради Охтирського району, Ворожбянський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області, Заводський лицей №1 Заводської міської ради Миргородського району Полтавської області) Шукалович С.В., Кореневої Д.В., Стельник О. М. обговорили проблеми викладання літератури в умовах воєнного стану.

Протягом року доцент Кириленко Н.І. проводила круглі столи з учителями м. Суми, м. Лебедин, Роменського, Конотопського районів на тему «Вивчення фольклору та літератури в реаліях сьогодення: досвід, проблеми, виклики», «Літературне краєзнавство як фактор національно-патріотичного виховання».

Для студентів 2 курсу спеціальності Середня освіта. Українська мова і література провела бінарний урок

учителька зарубіжної літератури Роменської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 5 Роменської міської ради Сумської області Ю. Плужник.

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

День відкритих дверей факультету проходив цього року онлайн. На заході було презентовано ОПП для бакалаврів та магістрів, іміджеві заходи факультету.

Майбутні абітурієнти мали змогу зустрітися з представниками деканату, приймальної комісії та самоврядуванням.

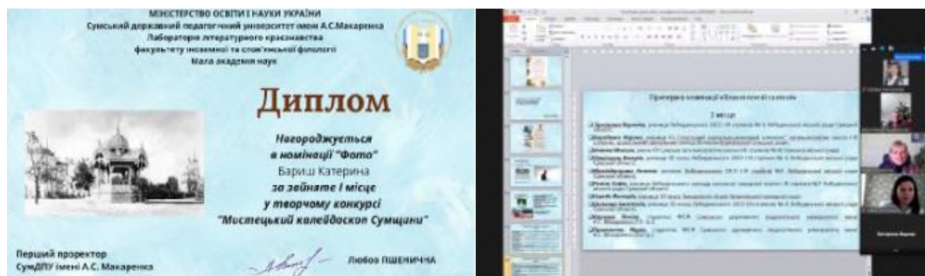
Кафедра української мови і літератури проводить проф-орієнтаційну роботу за різними формами:

- конференції молодих учених;
- круглі столи;
- майстер-класи;
- мистецькі заходи;
- обласні конкурси;
- творчі зустрічі-презентації;
- наукові та поетичні читання;
- флешмоби;
- проведення кар'єрного консультування.

Зокрема доц. Герман В.В., доц. Кириленко Н.І., доц. Громова Н.В., доц. Рудь О.М. проводили профорієнтаційні зустрічі з учнями та вчителями шкіл Сумської області (Сумський ЗЗСО № 15, Сумська гімназія № 1, Лебединська ЗОШ № 6, Садівська ЗОШ, Степанівський ліцей, Лебединський педагогічний коледж імені А.С. Макаренка, Краснопільська гімназія, Сумська гімназія, Попівська ЗОШ Конотопського району, Дубов'язівська ЗОШ Конотопського району, Липоводолинська ЗОШ, Путивльський ліцей та ін.).

Доброю традицією стало проведення **щорічних мистецьких конкурсів для учнів та студентів області.**

Обласний мистецький конкурс «Мистецький калейдоскоп Сумщини», організований лабораторією літературного краєзнавства, проходив у контексті профорієнтаційного **Філологічного марафону** та об'єднав учнів, студентів, учителів та викладачів із усієї Сумщини (Сумський ЗЗСО I-III ступенів № 15 СМР, Сумський ЗЗСО I-III ступенів № 25 СМР, Великописарівська ЗОШ, Конотопський ліцей № 10, Заводський ліцей Охтирського району, Путивльський ліцей, Степанівський ліцей, Глухівський ліцей із в-п підготовкою, Сумський ЗЗСО I-III ступенів № 27 СМР, Сумська ЗОШ № 6, КУ ССШ № 7 СМР, Миколаївський ліцей, Сумська класична гімназія, Білопільський ліцей № 1, Сумський машинобудівний коледж та ін.). Учасники представили більше 100 робіт у різних номінаціях. Майстерність, креативність, а ще любов до малої батьківщини – те, чим вирізнялися творчі роботи.

Серед переможців є студенти нашого університету і зокрема нашого факультету.

Популяризація німецької та французької мов серед молоді міста Суми викладачами кафедри теорії та практики романо-германських мов

Проведено серію мовних ініціатив «Новорічний експрес» німецькою та французькою мовами. Інтелектуальний квест серії мовних ініціатив «Новорічний експрес-2023» «Ich geh' mit meiner Laterne und meine Laterne mit mir» (11.11.2023 р.).

Кафедра теорії та практики романо-германських мов факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка 11 листопада 2023 року в молодіжному центрі «Романтика» відкрила сезон мовних ініціатив «Новорічний

експрес» німецькою та французькою мовами для школярів міста Суми. Цей захід присвячено особливостям святкування новорічних свят у країнах Європейського Союзу, до якого завітали учні 6 та 10 класу КУ ССШ I-III ступенів № 9 м. Суми, 8 класу Сумського ЗЗСО I-III ступенів № 15 СМР, 6 класу Сумського ЗЗСО I-III ступенів № 10 СМР.

Проведений захід допоміг школярам удосконалити і поглибили свої знання з іноземних мов (німецької та французької). Учні брали активну участь у грі, отримали безліч позитивних емоцій і висловили бажання щодо продовження практики мовних ініціатив. Символічним завершенням цієї зустрічі стало запалення ліхтариків, які символізують доброзичливість та милосердя в серцях людей усієї планети.

Інтелектуальна вікторина «QUIZ-гра» «Крок за кроком» «Schritt für Schritt» серії мовних ініціатив «Новорічний експрес-2023» (25.11.2023 р.).

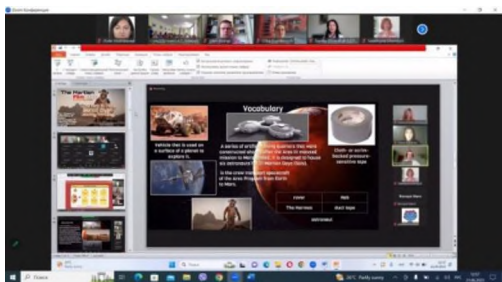
Інтелектуальна вікторина до Дня Святого Миколая «Der Nikolaustag, das Fest, die Kinder am meisten lieben» серії мовних ініціатив «Новорічний експрес-2023» (02.12.2023 р.) для учнів 10 класу КУ ССШ I-III ступенів № 9 м.

Суми; 1 класу Сумського ЗЗСО I-III ступенів № 15 СМР; 6 класу Сумського ЗЗСО I-III ступенів № 10 СМР; 11 класу Сумського ЗЗСО I-III ступенів № 23 СМР; 7 класу КУ ССШ № 7 СМР; 6 класу Сумський ЗЗСО I-III ступенів № 12 СМР. До участі у заході були запрошені керівник патронатної служби голови Сумської обласної державної адміністрації Марина Карпенко; проректор з науково-педагогічної (виховної та соціальної) роботи Університету Анна Заїкіна; учителі закладів освіти міста.

Конкурс перекладів «Übersetzungswettbewerb» «Нехай це буде любов!» «Lass es Liebe sein!» щодо інтерпретації глибинного змісту вірша «Was es ist» (Erich Fried) (15.11.2023 – 15.12.2023).

Кафедра англійської філології та лінгводидактики

Міжнародний конкурс із ТВОРЧОГО ПИСЬМА: «Мої враження від шкільної практики: літературні імпровізації за улюбленими мотивами британських та американських авторів із використанням цифрових

освітніх інструментів» (для студентів, квітень-травень).

Міжнародний конкурс із ЦИФРОВОГО СТОРИТЕЛІНГА: «Життєві історії для зцілення та натхнення від тих, хто навчає та вчить англійську мову» (для учнів та студентів 1-2 курсів), жовтень-листопад.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На перших заняттях із дисциплін, що забезпечують співробітники кафедр факультету іноземної та слов'янської філології СумДПУ, традиційним є інформування здобувачів вищої освіти про необхідність дотримання правил академічної доброчесності та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування, наслідки вчинення плагіату та інших академічних порушень щодо академічної доброчесності. Зокрема проведено кураторські онлайн-години «Академічна доброчесність як складова якості освітнього процесу в університеті», де обговорювалися норми професійної етики, академічної доброчесності та відповідальності за їх порушення. Питання формування культури академічної доброчесності обговорюються на засіданнях кафедр факультету іноземної та слов'янської філології: про набуття студентами компетентностей з академічної доброчесності, про формування мотивації педагогічних працівників до дотримання академічної доброчесності, інструменти впровадження АД у освітній процес. Обговорювали і заходи, що покращують якість навчання і знижують ризики академічної недоброчесності: уключення короткого огляду вимог із дотримання правил академічної доброчесності до силабусу кожного курсу; уключення до змісту освітніх програм питань про норми академічної доброчесності, навчання належного академічного письма; визначення типів студентських робіт, які обов'язково перевіряються на ознаки можливих некоректних текстових запозичень, у т.ч. із використанням спеціалізованого програмного забезпечення; оновлення найбільш часто застосовуваних методик навчання з тим, щоб

орієнтувати студентів не на відтворення інформації, а на її осмислене використання й розвиток критичного мислення, творчу діяльність; якісна підготовка завдань для перевірки досягнутих результатів навчання, чесне оцінювання їх виконання; чесний розрахунок часу, необхідного студентам для виконання завдань, підготовки письмових робіт, його відповідність кількості годин, виділених у освітній програмі на проходження певного курсу.

Координатор факультету з питань етики та академічної доброчесності доцент, кандидат філологічних наук В.В. Козлова ознайомила з університетською системою академічної доброчесності здобувачів 1 курсів, норми та шляхи дотримання академічної доброчесності, а також про наслідки її порушення, а також із нормативною базою СумДПУ імені А.С. Макаренка щодо академічної доброчесності, а саме Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності СумДПУ імені А.С. Макаренка, Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, Кодексом академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та Декларацією про академічну доброчесність здобувача вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Протягом 2023-24 н.р. триває імплементація цінностей та принципів академічної доброчесності в освітнє онлайн середовище. Для студента академічна доброчесність важлива не тільки тому, що її порушення можуть мати наслідком санкції у вигляді відрахування, незадовільних оцінок поточного та підсумкового контролю, утрати стипендії та ін. Не менш важливим є те, що дотримання університетом, його студентами та працівниками принципів академічної доброчесності створює довіру до результатів навчання та підвищує успішність випускників у подальшій кар'єрі, їх працевлаштування та рівень життя. Погана репутація не тільки самого студента, але і закладу вищої освіти є суттєвою перешкодою для академічної мобільності та отримання хорошої роботи після завершення навчання. У рамках політики Університету із академічної доброчесності передбачено підписання декларацій про академічну доброчесність, у яких НПП та здобувачі зобов'язуються у своїй навчально-науковій, творчій діяльності дотримуватися, зазначених у Кодексі академічної доброчесності Університету основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, а також загальнолюдських норм моралі.

Кафедрою української мови і літератури проведено **Всеукраїнський конкурс есе «Доброчесність у навчанні: дотримуватися не можна порушувати»**. Участь у конкурсі взяли 50 здобувачів 32 закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти України. За кожною номінацією визначено переможців.

У контексті Міжнародної конференції *«Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід»* проведено науковий захід за напрямом «Академічна пкультура і доброчесність в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнних реалій» – дискусію *«Які завдання із синтаксису в шкільному курсі української мови «провокують» плагіат?» (із досвіду виробничої практики)* для здобувачів 241 групи СумДПУ імені А.С. Макаренка (модератори – Герман В.В., Кириленко Н.І.).

У рамках популяризації академічної доброчесності проводиться МАРАФОН КВІЗІВ (Quizz Marathon) на знання університетського Кодексу Академічної доброчесності. Подальша робота з академічної доброчесності проводиться відповідно до плану роботи університету з питань етики та академічної доброчесності. А саме: робота по залученню здобувачів та їх об'єднань, стейкхолдерів до популяризації академічної доброчесності в університеті; проведення кураторських годин, присвячених академічній доброчесності; проведення циклу занять з основ інформаційної культури, академічної доброчесності для здобувачів всіх рівнів вищої освіти університету; участь здобувачів у загально-університетському конкурсі серед здобувачів «Академічна доброчесність в Університеті: чесність починається з тебе»; участь здобувачів у конкурсі есе «Моя академічна доброчесність»; організаційна робота серед здобувачів по уникненню плагіату в роботах; перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів освіти на наявність ознак академічного плагіату; розміщення кваліфікаційних робіт здобувачів освіти у репозитарії; участь у тренінгах, присвячених дотриманню академічної доброчесності, масових відкритих онлайн-курсах за тематикою академічної доброчесності та основ інформаційної грамотності, проведення виховних заходів із учнями старших класів під час проходження студентами 3 та 4 курсу виробничої практики у школах. Організація лекції основних стейкхолдерів вищої освіти (відомих випускників, роботодавців, експертів тощо) з тематики переваг чесного навчання та реалізації наукових досліджень.

Соціологічне забезпечення освітнього процесу

Упродовж 2023 року ФІСФ брав активну участь у проведенні досліджень стосовно:

- якості освітнього процесу (опитування серед студентів та науково-педагогічного персоналу університету щодо рівня забезпечення окремих компонент якості освіти);
- удосконалення та підвищення якості проведення навчальної та виробничої практик (здобувачі ОР магістр, 2-й рік навчання);
- обізнаності щодо складників академічної культури та рівня її сформованості серед учасників освітнього процесу (здобувачі освіти рівнів бакалавр та магістр);
- якості освітньо-професійних програм, за якими відбувається формування фахових компетентностей здобувачів (бакалавр та магістр);
- вивчення різних сфер студентського життя, визначення мотивації отримання вищої освіти та вибору спеціальності (здобувачі освіти рівнів бакалавр та магістр першого року навчання);
- виявлення сильних і слабких сторін дистанційної форми навчання, запровадженої в СумДПУ імені А.С. Макаренка (науково-педагогічні працівники);
- якості викладання навчальних дисциплін з метою удосконалення системи якості освіти в СумДПУ імені А.С. Макаренка (здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти);
- дотримання принципів академічної доброчесності в СумДПУ імені А.С. Макаренка (здобувачі вищої освіти першого та другого рівнів);
- вивчення рівня задоволеності викладачів умовами праці та матеріально-технічною базою в університеті (науково-педагогічні працівники);
- щодо моніторингу та оцінки рівня корупції в СумДПУ імені А.С. Макаренка (здобувачі вищої освіти першого та другого рівнів).

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

На засіданнях кафедр та науково-методичної комісії факультету (голова – доц. Громова Н.В.) систематично розглядали питання навчально-методичного забезпечення дисциплін, у т.ч. в умовах дистанційного навчання: зміст занять із дисциплін кафедри доповнено презентаціями, оновлено методичне забезпечення. Під час дискусійних

платформ на всеукраїнських, міжнародних конференціях, на звітних конференціях з педагогічної практики, які проводила кафедра української мови і літератури спільно зі здобувачами вищої освіти, роботодавцями, робочих зустрічах зі стейкхолдерами, обговорювали зміст освітніх компонентів ОПП, оновлення професійних компетентностей, потребу вибіркових дисциплін.

Студенти забезпечені навчально-методичними матеріалами, які доступні в електронній формі у MOODLE та в репозитарії Наукової бібліотеки університету. В електронному репозитарії бібліотеки СумДПУ представлено понад 150 робіт викладачів кафедри української мови.

На кафедрі працює науково-методичний семінар «Актуальні питання філології та лінгводидактики» (керівник – доц. Герман В.В.), проводяться відкриті заняття.

Кафедра англійської філології та лінгводидактики кожного року активно працює над розробкою методичного забезпечення освітнього процесу, так у 2023 році було *опубліковано 3 навчальні (навчально-методичні) посібники:*

- Козлова В.В., Молгамова Л.О. English Nonstop. Keep Going (Продовжуємо вивчати англійську);
- Молгамова Л.О., Козлова В.В. Journey Through English: Explore and Grow (Подорожуй світом англійської: вивчай та зростає);
- Подосиннікова Г.І., Лубенська А.В. Основи освітніх досліджень у навчанні іноземних мов: навчально-методичний посібник для студентів магістратури.

2 методичні рекомендації:

- Алексенко С.Ф. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів 4 курсу «Практика усного та писемного англійського мовлення»;
- Буренко Т.М. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Країнознавство Великої Британії та США».

На кафедрі іноземних мов опубліковано *4 навчальні (навчально-методичні) посібники:*

- Сидоренко О.Л. Англійська мова для студентів немовних спеціальностей.
- Сидоренко О.Л. Методичні рекомендації до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням для студентів спеціальності: «Фізична культура».
- Сидоренко О.Л. Методичні рекомендації до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням для студентів спеціальності: «Фізична терапія, ерготерапія».

- Сидоренко О.Л. Методичні рекомендації до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням для студентів спеціальності: «Спорт».

На кафедрі теорії та практики романо-германських мов

опубліковано монографію в Україні:

- Солощенко В.М. Інтернаціоналізація університетської освіти в Німеччині: ретроспективний аналіз;
опубліковано навчальні (навчально-методичні) посібники:
- Солощенко В.М. Sag etwas auf Deutsch! Говори німецькою!

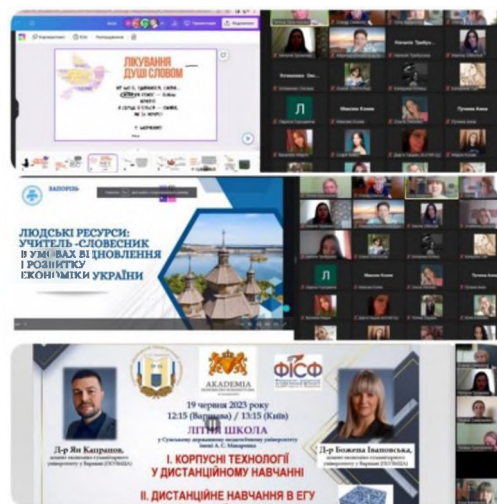
Визнання результатів у неформальній освіті

Упродовж 2023 гаранті Семенов О.М. та Громова Н.В. ініціювали та провели 1 і 2 всеукраїнські літні школи з міжнародною участю «Навчання української мови у старшій школі в контексті пріоритетних компетентностей».

Участь у літній школі взяли магістранти і бакалаври СумДПУ імені А.С. Макаренка, Уманського ДПУ імені Павла Тичини,

Запорізького НУ, НУ «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка». До роботи долучились учителі Сумської, Чернігівської областей. Заняття тривали українською та англійською мовами. Обсяг – 1 кредит (30 годин).

У межах дисципліни «Академічна культура педагога-дослідника» магістранти ОП Середня освіта (Українська мова і література) К. Княгницька та Н. Бережний узяли участь у проєкті «Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище» (СДУ, Центр українсько-європейського наукового співробітництва та компанія Plagiat.pl., 1 кредит ECTS). У межах навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» студенти ОП Середня освіта (Українська мова і література) М. Прокопенко, П. Карчова, В. Шевченко, С. Маценко, К. Бариш у листопаді 2022 року – січні 2023 року долучились до курсу «Академічна доброчесність в європейському освітньому і науковому просторах: багатовимірна імерсивна модель» за проєктом «AICE – With Academic integrity to EU values: step by step to common Europe». AICE Project Agent.

Усі кафедри активно використовують зарахування балів за результатами неформальної освіти, наприклад, кафедра англійської філології та лінгводидактики за написання тез конференції; відвідування розмовного клубу з американським віртуальним фахівцем Деббі Райнхарт; розробка занять-тренінгів «Кіноклуб вчителя англійської мови» та їх відвідування тощо.

Право на вибір

Право на вибір реалізується на факультеті шляхом можливості вибору студентами вибіркових дисциплін з каталогу, перелік яких постійно розширюється, а також можливістю вибирати тему та наукового керівника курсових робіт із фаху та магістерських робіт.

Практична підготовка: стан, виклики, перспективи

Навчальна і виробнича практика майбутніх учителів української мови і літератури здійснюється на основі Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у СумДПУ імені А.С.Макаренка (2023) та інших нормативних документів. Доц. О. Кумеда, доц. Н. Кириленко, доц. Н. Громова, проф. О. Семенов розробили наскрізну програму для бакалаврів, магістрів, оновили програми діалектологічної, фольклорної, виробничої педагогічної практики відповідно до Положення (2023).

На освітній платформі Мудл, а також на на *Google-Диску* створено курс «Виробнича практика», де подано звітні документи, працює вайбер-група для надання поточних консультацій, відбуваються настановні конференції з виробничої педагогічної практики для магістрантів та бакалаврів.

Під час виробничої педагогічної практики магістранти упродовж 2023 рр. провели 12 профорієнтаційних заходів з учнями ЗЗСО.

26.04 2023 року гаранті О. Семенов та Н. Громова представили досвід організації фахової практики в умовах війни у школах міста Суми та Сумської області на засіданні Об'єднання Інституцій-партнерів «Педагогічна синергія» (куратор – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України). 15.11.2023 досвід мережевої взаємодії СумДПУ та інституцій «Педагогічна синергія» розглядався та був високо оцінений на засіданні Президії НАПН України.

17 серпня 2023 року на платформі «Офіс підтримки вченого» гарантом О. Семенов і стейкхолдером ОПП Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) ОР магістр М. Вовк проведено онлайн-презентацію посібника «Фахова практика вчителя: національний досвід та європейські цінності» Автори: Л. Лук'янова,

Ю. Лянной, О. Семенов, М. Вовк. Оpubліковано посібник для закладів вищої освіти: Лук'янова Л.Б., Лянной Ю.О., Семенов О.М., Вовк М.П. Фахова практика вчителя: національний досвід та європейські цінності: посіб. Київ : Талком, 2023. 238 с.

Кафедра англійської філології та лінгводидактики є відповідальною за проходження студентами навчально-методичної практики та виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти на першому бакалаврському рівні вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська); виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти на другому магістерському рівні вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська); та перекладацької практики на другому магістерському рівні вищої освіти спеціальності 035 Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Виклики в практичній підготовці пов'язані з воєнним станом – постійні повітряні тривоги, близькість до кордону з агресором, через що деякі навчальні заклади навчаються в онлайн режимі, деякі – в офлайн, а деякі – у змішаному, але не зважаючи на всі виклики, діяльність студентів у 2023 році на практиці оцінена позитивно. Студенти отримали позитивні характеристики з баз практики, учителі та керівництво висловили своє задоволення роботою практикантів.

Перспективи включають у себе розширення баз практики та подальшої співпраці з роботодавцями-стейкхолдерми.

НЕПЕРЕРВНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИПУСКНИХ АТЕСТАЦІЙ ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти

Кваліфікаційний екзамен з української мови і літератури

та методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня відбувалась у формі ККР, із використанням дистанційних технологій навчання (на платформі Zoom) з дотриманням вимог щодо надійної ідентифікації всіх учасників підсумкової атестації зі здійсненням цифрової фіксації (відеозапис) процесу атестації. У 2023 р. обов'язки голови ЕК виконувала проф. Горболіс Л.М. На екзамен були винесені тестові запитання, творчо-пошукові завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань, які не могли бути виконані шляхом копіювання відповідей із інших джерел.

Іспит відповідав меті ОПП 014 Середня освіта (Українська мова і література). Члени ЕК у своїй роботі керувалися **Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої в СумДПУ імені А. С. Макаренка**, що ухвалено рішенням вченої ради (протокол № 8 від 25 січня 2021 року). На освітній платформі Мудл створено відповідний курс, подано програми іспитів, допоміжні матеріали, поради студентам тощо.

На денній формі атестацію складало 14 студентів, на заочній формі – 3 студенти. Усі студенти успішно склали іспит. Успішність складає 100%, якість –80%.

Зазначимо, що під час проведення іспиту виникали певні труднощі технічного характеру, що було зумовлено нестійким інтернетом, але в цілому іспит відбувся у визначений час і тривав три години.

Кваліфікаційні роботи

Значну увагу колектив кафедри української мови і літератури приділяв забезпеченню академічної доброчесності, що є важливим елементом роботи з підвищення якості освіти. Перевірка кваліфікаційних робіт магістрів, курсові роботи студентів завчасно здійснювалась за допомогою антиплагіатних онлайн-систем у бібліотеці університету. Кваліфікаційні роботи з виявленими текстовими запозиченнями повертали студентам на доопрацювання з обов'язковою перевіркою оновленого варіанту роботи за місяць до захисту.

Виконані дослідження стали передумовою отриманню студентами грантів. Зокрема грант Еразмус+, напрямок ЖАН МОНЕ «Європейський досвід боротьби з дезінформацією та пропагандою: базові навички для вчителя майбутнього» у 2023 р. отримала магістрантка М.Ольховик (наук. керівник – проф. Семенов О.М.).

У 2023 році на кафедрі англійської філології та лінгводидактики було проведено випускову атестацію за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) за освітнім ступенем бакалавр на денній та заочній формі навчання.

На денній формі було проведено комплексний кваліфікаційний письмовий екзамен з теорії та практики англійської мови та методики її навчання та психолого-педагогічних дисциплін, на який було допущено 18 студентів; абсолютна успішність склала – 100%, якість успішності – 56%, а середній бал – 3,58.

Також студенти цієї спеціальності склали письмовий екзамен з німецької мови та зарубіжної літератури, на який допущено 14 студентів; абсолютна успішність склала – 100%, якість успішності – 78%, а середній бал – 4 та письмовий екзамен з французької мови та

зарубіжної літератури, на який допущено 4 студенти; абсолютна успішність склала – 100%, якість успішності – 100%, а середній бал – 4,75.

У цілому студенти показали необхідні знання з відповідних дисциплін, дають загалом правильні визначення понять та виявляють вельми добре розуміння матеріалу; демонструють належний рівень знань, умінь та навичок, передбачених освітньо-кваліфікаційними характеристиками фахівців з відповідного напрямку підготовки та програмами навчальних дисципліни з теорії та практики навчання і виховання.

На заочній формі було проведено комплексний кваліфікаційний письмовий екзамен з теорії та практики англійської мови та методики її навчання та психолого-педагогічних дисциплін, на який було допущено 4 студентів, абсолютна успішність склала – 100%, якість успішності – 100%, а середній бал – 4.

У цілому студенти показали необхідні знання теоретичних положень, уміння охарактеризувати відповідні мовні явища, показати зв'язок теоретичного курсу з методикою викладання. Студенти володіють теоретичним матеріалом, дають загалом правильні визначення понять та виявляють добре розуміння матеріалу; демонструють належний рівень знань, умінь та навичок, передбачених освітньо-кваліфікаційними характеристиками фахівців з відповідного напрямку підготовки та програмами навчальних дисципліни з теорії та практики навчання і виховання.

Оскільки кафедра забезпечує освітньо-професійно програми і по другому рівню вищої освіти (за спеціальностями – 014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська); та 035 Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська), то для студентів забезпечується неперервність освітнього процесу.

У 2023 році майже 40% випускників бакалаврату продовжили своє навчання саме на спеціальностях, що забезпечує кафедра. Варто відмітити, що за останні роки суттєво збільшився відсоток абітурієнтів, які вступають на наші ОПП, не тільки з нашого університету, а інших закладів вищої освіти України, а також у 2023 році маємо студентів із за кордону.

Підготовка фахівців за третім рівнем вищої освіти

Проф. Семеног О.М. здійснює підготовку майбутніх докторів філософії за ОПП Середня освіта. Музичне мистецтво. Освітні /педагогічні науки. Професійна освіта. Цифрові технології.

ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ КАДРОВОГО СКЛАДУ

Якісний склад науково-педагогічних працівників та їх умотивованість до організації навчального процесу

У 2023 році освітню діяльність на кафедрі української мови і літератури забезпечує 8 науково-педагогічних працівників: 1 доктор філологічних наук, професор; 1 доктор педагогічних наук, професор; 4 кандидати філологічних наук, доцентів, 1 кандидат педагогічних наук, доцент, 1 кандидат педагогічних наук, ст.викладач. Кафедра є випусковою за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література).

У складі кафедри англійської філології та лінгводидактики – 5 доцентів, кандидатів філологічних наук: Алексенко С.Ф., Багацька О.В., Буренко Т.М., Коваленко А.М., Козлова В.В.; кандидат педагогічних наук, доцент – Подосиннікова Г.І., 2 кандидати наук, старші викладачі – Бондаренко В.О., Давидова Т.В.

На кафедрі іноземних мов працює 9 штатних викладачів,
із них **1 доктор наук:** Теренко О.О. д.п.н., доцент;

9 кандидатів наук: Ключко Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент; Коваленко С.М. – кандидат педагогічних наук, доцент; Телетова С.Г. – кандидат філологічних наук, доцент, Чикалова М.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, Пахненко І.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, Гуменюк І.Л. – кандидат філологічних наук, доцент, Сидоренко Олена Леонідівна – кандидат педагогічних наук, ст.викладач, Чуричканич Ірина Едуардівна – доктор філософії, ст.викладач.

Кадровий склад кафедри теорії та практики романо-германських мов на 2023-2024 навчальний рік: в.о. зав. кафедри – к.п.н., доц. Солощенко В. М., д.ф.н., проф. Школяренко В.І., к.ф.н., доц. Соколова І.А., викл. Шевцова Н.О., к.ф.н., ст. викл. Божко І. С., викл. Кінжегулова Н.О.

Базова освіта викладачів відповідає профілю дисциплін, які вони викладають. Усі науково-педагогічні працівники пройшли необхідне підвищення кваліфікації, у тому числі, за міжнародними програмами підвищення кваліфікації.

Рейтингове оцінювання діяльності професорсько-викладацького складу та навчальних структурних підрозділів

Факультет іноземної та слов'янської філології у 2022-2023 н.р. посів **4** місце серед інститутів та факультетів університету, у порівнянні з 2021-2022 н.р. піднявся на дві позиції. Декан факультету Коваленко А.М. посідає **6** місце в рейтингу серед директорів та деканів.

Серед усіх кафедр університету кафедри ФІСФ посідають наступні місця:

- кафедра української мови та літератури посідає – **2** місце, завідувач кафедри Семеног О.М. посідає **1** місце серед завідувачів.
- кафедра англійської філології та лінгводидактики посідає – **14** місце, завідувач кафедри Подосиннікова Г.І. посідає **13** місце.
- кафедра іноземних мов – **25** місце, завідувач кафедри Клочко Л.І. – **25** місце.
- кафедра теорії та практики романо-германських мов – **26** місце, завідувач кафедри Солощенко В.М. – **26** місце.

Неухильне дотримання ліцензійних вимог

Усі викладачі факультету неухильно дотримуються ліцензійних вимог, усі мають від 4 до 13 пунктів Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Здійснення систематичного контролю якості

проведених занять, зокрема в дистанційному режимі

Мінімум раз на рік кожен викладач проводить відкрите заняття (у тому числі, у дистанційному форматі), на якому присутні завідувач кафедри та інші члени кафедри для проведення контролю якості проведених занять.

Деканат проводить моніторинг проведення занять викладачами, а також відвідування занять студентами.

Створення середовища, сприятливого для розвитку та саморозвитку особистості

Науково-педагогічні працівники ФІСФ докладають усіх зусиль для створення сприятливого освітнього середовища. Саме тому студенти, готуючись до майбутньої педагогічної діяльності, накопичують творчий потенціал, готовий розкритися у процесі практичної діяльності. Основою виступає навчально-професійна діяльність студентів. Майбутні вчителі залучаються до різноманітності відносин, пов'язаних із професійною діяльністю. Цьому сприяє використання таких форм та методів організації навчальної діяльності як методи моделювання фрагментів виховних проєктів, навчальні конференції, методичні семінари, лекції-діалоги, різноманітні конкурси (захист творчих проєктів, науково-дослідних завдань), самостійна робота студентів із написання рефератів, доповідей, власних варіантів тестів, створення презентацій, пошуковий і дослідницький підходи до засвоєння знань, умінь та навичок, педагогічні та навчальні практики на усіх курсах тощо. Окремим напрямком такої діяльності є залучення студентів до роботи в наукових гуртках у межах

науково-освітнього хабу, де вони виконують самостійні, інколи тривалі в часі, дослідження. Отримані результати студенти мають змогу висвітлити у вигляді курсових та магістерських робіт. Кращі нароби оформляються у вигляді наукових статей, виступів на конференціях, семінарах різного рівня, конкурсах студентських робіт. Така діяльність дозволяє розкрити науковий рівень, здатність до організації, проведення та узагальнення отриманих показників, можливості презентації своїх досягнень.

При кафедрі української мови і літератури працюють 3 лабораторії: *академічної культури дослідника* (кер. – проф. Семенов О.М.), *інфомедійної грамотності* (кер. – ст.викл. Ячменик М.М.), *літературного краєзнавства* (кер. – доц. Кириленко Н.І.) та 8 наукових гуртків.

Кафедра англійської філології та лінгводидактики постійно створює середовище, сприятливе для розвитку та саморозвитку особистості. На кафедрі функціонує *міжуніверситетська науково-дослідна лабораторія сучасних технологій навчання іноземних мов і культур* (керівник – к.пед.н., доц. Г.І. Подосиннікова, та її підрозділ – *студентська наукова лабораторія методики навчання іноземних мов і культур* (мета якої полягає у формуванні дослідницької компетентності майбутніх викладачів іноземних мов, залучення студентів до науково-дослідної роботи, підготовка до здійснення самостійних наукових досліджень за пріоритетними напрямками розвитку методичної науки, наукове та науково-методичне забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців).

У 2023р. було створено студентський *науково-освітній хаб E-LinguaScope* (керівник – к.філол. наук. доц. Багацька О.В.).

Метою Хабу є формування дослідницької компетентності майбутніх учителів та викладачів іноземних мов та зарубіжної літератури, залучення студентів до науково-дослідної роботи, підготовка до здійснення самостійних наукових досліджень за пріоритетними напрямками розвитку філологічної освіти, наукове та науково-методичне забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців. Хаб об'єднує у собі діяльність наукових гуртків та клубів.

ВОЛОНТЕРСЬКА, СОЦІАЛЬНА, ВИХОВНА, МИСТЕЦЬКА РОБОТА

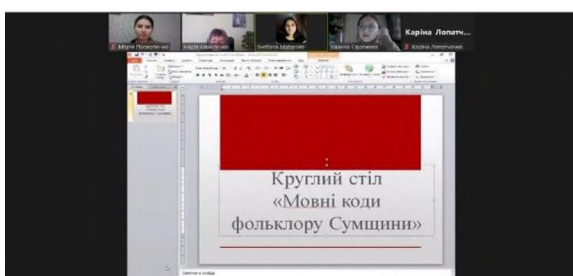
Волонтерська, благодійна діяльність як утвердження громадянської ідентичності

Викладачі та студенти донатять на потреби ЗСУ, плетуть сітки, організовували благодійні акції до свят у сумських ліквальних закладах, долучалися до благодійних заходів Університету.

Формування національно-патріотичної свідомості здобувачів вищої освіти

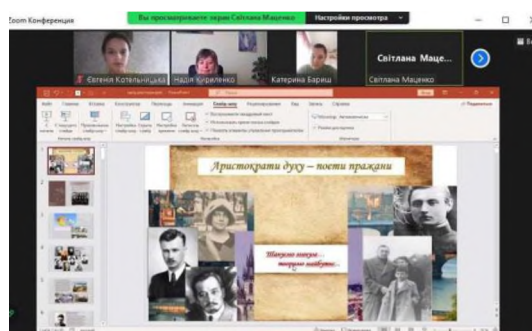
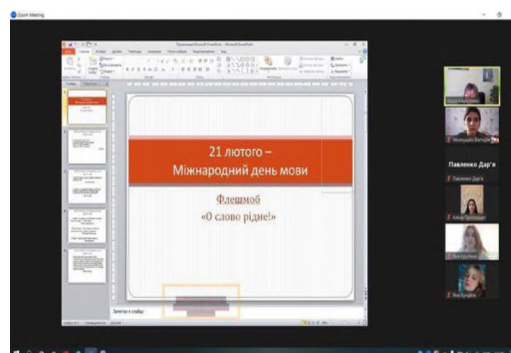
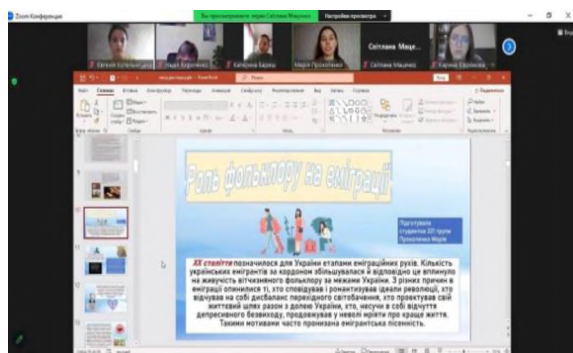

У контексті Дня української писемності та мови студенти-філологи провели науково-методичний семінар із фольклору «Духовний світ українців у народній творчості». Першокурсники презентували різні періоди історичного розвитку нації та продуктивні жанри усної словесності, що побутували в давнину та переходили з покоління в покоління. Модератор заходу – доцент Надія Кириленко.

На круглому столі до Міжнародного дня рідної мови «Мовні коди фольклору Сумщини» було представлено етнокультурні коди Слобожанщини, особливу увагу звернули на діяльність визначних фольклористів регіону та народну обрядовість, у якій закодовані народні символи як репрезентанти національної ідентифікації. Модератор – доцент Н. Кириленко.

На факультеті проводиться щорічний міжуніверситетський флешмоб до Міжнародного дня мови

У контексті заходів до Міжнародного дня рідної мови учасники лабораторії літературного краєзнавства філології провели захід «**Аристократи духу - поети діаспори**». Студенти презентували творчість митців української діаспори, зокрема «Празької школи», письменників-земляків. Тут звучали синкретичні поезії, в яких відбився «вольовий тип» українця, волюнтаризм, любов до рідного краю, мови, традицій. Митці витворили біля себе сильні поля «аристократизму духу», створювали новий тип людини, тож їхня творчість актуальна й нині. Модератор заходу – Кириленко Надія Іванівна.

СТУДЕНТИ – ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСІВ

Переможець **Всеукраїнського конкурсу «Мій Шевченко»** – Маценко Світлана, студентка 3 курсу (науковий керівник – доц. Кириленко Н.І.)

Переможці 3 етапу **Міжнародного мовно-літературного конкурсу Шевченка:**

- 1 місце – Маценко Світлана, студентка 3 курсу (науковий керівник – доц. Кириленко Н.І.);
- 3 місце – Шевченко Валерія, студентка 3 курсу (науковий керівник – доц. Кириленко Н.І.).

Переможець 3 етапу **Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика** – Драновська Єлизавета, студентка 4 курсу (науковий керівник – доц. Герман В.В.).

Переможці конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка **гуманітарного напрямку (2023)** – усі студенти нашого факультету:

- Баранцев Ярослав, магістрант 1 курсу – 1 місце (науковий керівник – доц. Багацька О.В.);
- Авласцова Аліна, студентка 4 курсу – 2 місце (науковий керівник – доц. Кириленко Н.І.);
- Сердюк Катерина, магістрант 1 курсу – 3 місце (науковий керівник – доц. Кириленко Н.І.).

Переможець Міжнародного конкурсу «Уроки війни та голокосту – уроки толерантності» – Драновська Єлизавета, студентка 4 курсу.

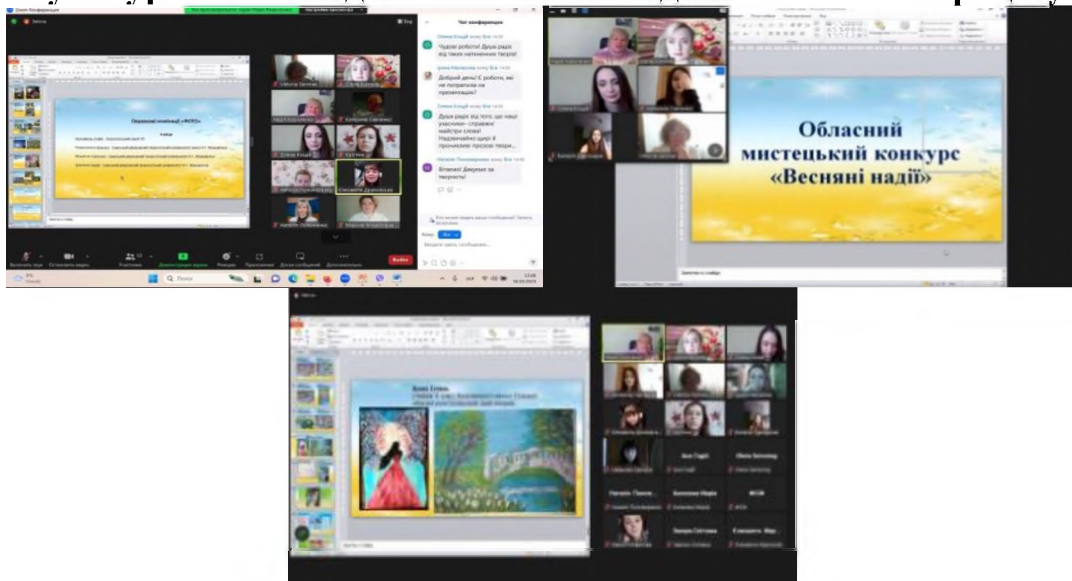

Студенти – активні учасники вебінарів, конференцій, шкіл, мистецьких заходів.

Студенти факультету посіли 2 (слов'янське відділення) та 3 (германське відділення) місця за результатами щотижневих **квестів**, організованих позанавчальним відділом СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Культурно-масова діяльність як складова виховного процесу

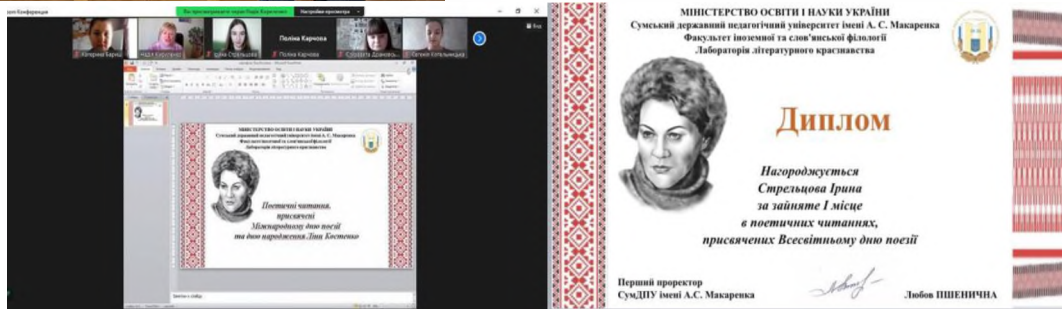
Обласний мистецький конкурс «Весняні надії», ініційований лабораторією літературного краєзнавства, об'єднав до ста учнів та студентів області (Сумський ЗЗСО I-III ступенів № 15 СМР, Сумський ЗЗСО I-III ступенів № 25 СМР, Великописарівський ліцей, ЗЗСО №26 СМР, Конотопський ліцей № 10, Заводський ліцей Охтирського району, Путивльський ліцей, Степанівський ліцей, Глухівський ліцей із в-п підготовкою, Сумський ЗЗСО I-III ступенів № 27 СМР, КУ Сумська ЗОШ № 6, КУ ССШ № 7 СМР, Сумський машинобудівний коледж та ін.) навколо мистецтва та мав профорієнтаційний характер.

Учасники змагалися в номінаціях:

- 🌸 власні поезії;
- 🌸 проза;
- 🌸 фото;
- 🌸 малюнки на весняну тематику;
- 🌸 відеоролики за творчістю письменників-земляків.

Філологи активно співпрацюють із Сумським обласним художнім музеєм імені Никанора Онацького: організовують екскурсії, проводять інтерактивні заняття, знайомлять студентів із мистецькою спадщиною Сумщини.

ПОЕЗІЯ – ЦЕ СВЯТО... На факультеті проводяться щорічні літературні читання, присвячені Всесвітньому дню поезії та Дню народження «золотого письменника України» Ліни Костенко.

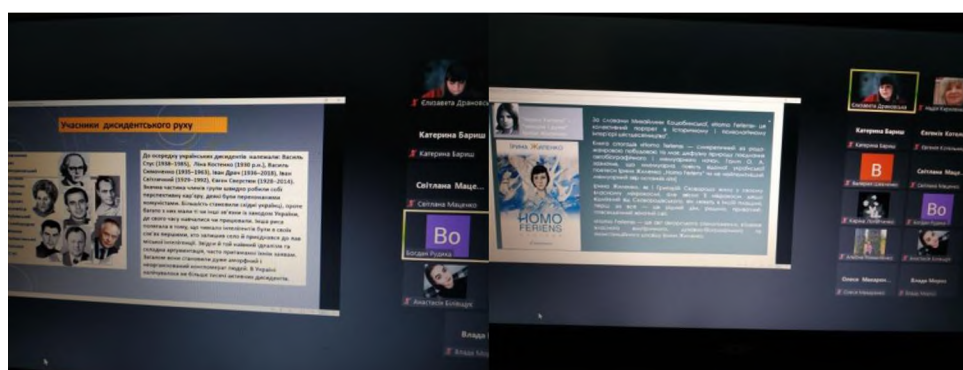

Поетичний пленер «Є вірші – квіти...» традиційно проходить у ботанічному саду, на якому студенти, викладачі та всі, хто любить

слово, можуть презентувати свої вірші, поезію митців рідного краю та долучитися до благодійної акції.

Краєзнавчі екскурсії з метою ознайомлення з історією та традиціями рідного краю – важлива форми роботи під час реалізації ОК ОПП.

Мистецькі заходи – важлива складова позакласної роботи майбутнього вчителя, тож на факультеті вони є традиційними, зокрема, такі як літературно-мистецький захід **«Гуманістичний пафос української літератури 2 половини ХХ століття»**. На заході звучали вірші, пісні, цікаві повідомлення про митців у контексті доби. Студенти виконували цікаві вправи, аналізували поезії. Майбутні філологи довели, що література ХХ століття, гуманістична за змістом та довершена за формою, сьогодні є орієнтиром для молодих поетів і письменників.

На факультеті створюються всі умови для підтримки здорового способу життя та молодіжного спорту, проводяться бесіди, заходи.

Навчально-матеріальне забезпечення освітнього процесу

На факультеті 6 аудиторій обладнані мультимедійним обладнанням, облаштований сучасний лінгафонний кабінет. Розпочато ремонт підлоги на 3 поверсі філологічного корпусу. Переважна більшість аудиторій на 3 та 4 поверхах потребують заміни вікон, частина з них – ремонту.

Дистанційна форма навчання наразі вирішує проблеми з аудиторним фондом для проведення занять.

Наша гордість – Випусник, його якісні характеристики

Наші випускники отримали фундаментальну професійну освіту, яка дала їм змогу досягти значних результатів у професійній діяльності. Це висококваліфіковані спеціалісти, компетентні у сфері своєї професійної діяльності, які володіють комунікативною компетентністю з державної та іноземних мов, здатні до ефективної праці за спеціальністю на рівні світових стандартів, до безперервного самовдосконалення та саморозвитку.

Гаранти ОПП постійно співпрацюють із випускниками факультету щодо підтримки ефективних, стійких інновацій, освітніх **ОП Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) - методистом Оленою Куліковою, учителем Діаною Коренєвою, Альоною Харіною**, яка у 2023 році отримала перемогу в авторитетному конкурсі **The de Groot Foundation**.

Проблеми та виклики розвитку:

- Сильні сторони

Сильними сторонами факультету іноземної та слов'янської філології є:

- потужний кадровий склад, умотивований до організації освітнього процесу;
- продуктивна та тісна взаємодія зі стейкхолдерами;
- наявність можливості (завдяки укладеним договорам) міжнародної та міжвузівської мобільності студентів;

- відповідне методичне забезпечення навчального процесу;
  - упровадження результатів неформальної освіти;
  - започаткування та проведення щорічних міжнародних конкурсів;
  - широкі партнерські зв'язки із закладами середньої та вищої освіти України;
  - участь іноземних спеціалістів у освітньому процесі (Проект Віртуальний викладач англійської мови).
- **Слабкі сторони**
- недостатній досвід участі викладачів кафедри у грантових проєктах;
  - недостатнє матеріальне забезпечення освітнього процесу факультету.
- **Загрози і можливості подальшого розвитку**
- отримання вчених звань викладачами кафедр, які мають науковий ступінь кандидата наук;
  - підтримка й стимулювання молодих науковців щодо творчої активності у виконанні наукових досліджень, науково-методичної роботи, заохочення до активної участі в усіх профільних наукових і науково-методичних заходах (публікації статей, у т.ч. таких, що індексуються в міжнародних наукометричних базах, організації та участі в конференціях із публікацією тез, виконанні завдань у межах міжнародних та українських грантових наукових тем тощо);
  - підвищення професійного методичного рівня та вивчення досвіду педагогів зарубіжних країн через систему вебінарів, тренінгів, майстер-класів, заходів;
  - проходження міжнародного стажування та підвищення кваліфікації викладачами за Програмами Університету та інших закладів освіти згідно з циклограмою Кафедри;
  - участь викладачів кафедр у грантових проєктах.

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

НАЙСУТТЄВІШІ ДОСЯГНЕННЯ

Обласний конкурс-гра «Природничий квіз СумДПУ імені А.С. Макаренка», організований і проведений природничо-географічним факультетом СумДПУ імені А.С. Макаренка. Конкурс-гра є авторською розробкою студентів та викладачів ПГФ.

Завдання підготовлені викладачами природничо-географічного факультету. Модераторами гри виступали студентські активісти

факультету – Анастасія Дубіковська, Софія Спасьонова, Олександр Панченко, Валерія Савіщенко, Єлізавета Безбородова, Валерія Пасько.

Із 29 грудня 2022 року до 28 березня 2023 року тривало наукове стажування завідувача кафедри загальної та регіональної географії Олесі Корнус, разом із колегами з інших закладів освіти України (Вікторія Пацюк, Криворізький державний педагогічний університет, Наталя Венгерська, Запорізький національний університет, Валентина Холодок, Харківська державна академія культури), яке проходило на базі Центру ландшафту та культури Гуманітарного факультету Талліннського університету (Естонія).

З 26 березня 2023 року до 1 квітня 2023 року аспірантка третього року навчання природничо-географічного факультету спеціальності 091 Біологія Аліна Щапова взяла участь у роботі шостої Міжнародної школи для докторантів/аспірантів/ та молодих науковців українських університетів, яку проводить для партнерських ЗВО України Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща).

Із 23 до 29 квітня 2023 року декан природничо-географічного факультету, к.пед.н., доцент Людмила Петрівна Міронець брала участь у літній школі «Project acquisition and management», яку проводить для 26 партнерських ЗВО Університет імені Адама Міцкевича в Познані Adam Mickiewicz University: <https://goo.gl/maps/ZvD4yVTZkjzXPbAH8> та проходить в Dębina Palace: <https://goo.gl/maps/2nnLDvTnSMh6mr4F8>

Доктор Костянтин Мазур Kostia Mazur розповів учасникам про структуру та місію Університету імені Адама Міцкевича, напрями міжнародного співробітництва та про власний досвід.

Із 30 червня 2023 року до 08 липня 2023 року здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники природничо-географічного факультету взяли участь у роботі I Міжнародної школи «Natural Science Research School», яка організована спільно між СумДПУ імені А.С. Макаренка (Україна) та Університетом Св. Кирила і Мефодія у Трнаві (Словаччина).

У програмі: ознайомча екскурсія по м. Кошице (Словаччина); майстер-класи по складанню туристичних маршрутів країною (Данильченко О.С.), комплексну характеристику Словаччини

(географічне положення, загальна інформація, фізико-географічні умови, господарство країни та туристично-рекреаційні ресурси) (Данильченко О.С.); навчальна хіміко-екологічна майстерня з оцінки біохімічних показників молочно-кислих продуктів;

практикуми з апаратом по збору пластикових пляшок на переробку; зустріч із адміністрацією Університету Св. Кирила і Мефодія в Трнаві.

Учасники піднялися по жовтому маршруту, здійснили гідроекологічні дослідження водних об'єктів, дослідили фенотипічний поліморфізм рослин в умовах Високих Татр та біорізноманіття субальпійського поясу.

Усі учасники Міжнародної школи отримали сертифікати, що підтверджують їх участь у цій школі.

Цьогоріч Програма Балтійських університетів BUP та секретаріат Åbo Akademi (Фінляндія) анонсували Baltic University Programme

Teachers' Course «Education for Sustainable Development (ESD) in Higher Education», на який було подано більше 70 заявок. Однією з небагатьох обраних учасників стала доцент кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії к.х.н. Харченко Ю.В. Перший тренінг, що відбувався 27-29 вересня 2023 р. в рамках Baltic University Programme Teachers' Course «Education for Sustainable Development (ESD) in Higher Education», був організований за підтримки RESCUU на базі Ризького технічного університету (RTU) у м. Рига, Латвія.

Цей тренінг об'єднав викладачів різних європейських університетів Фінляндії, Швеції, Естонії, Литви, Латвії, Німеччини, Польщі та України, які працюють за різними науковими напрямками. Учасники мали змогу познайомитись зі структурою та викладачами Ризького технічного університету, бібліотекою університету; отримати практичні поради від організаторів та колег із інших

Учасники мали змогу познайомитись зі структурою та викладачами Ризького технічного університету, бібліотекою університету; отримати практичні поради від організаторів та колег із інших

університетів щодо розробки та реалізації так званого Change project, який має стати результатом навчання на курсі. Цікава концепція заходу, можливість обміну думками і досвідом, гостинна та доброзичлива атмосфера разом із добре спланованою організацією дозволили учасникам насолоджуватись процесом навчання та творчості.

Старший викладач кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Кущ Ю.І. стала учасником міжнародної академічної мобільності в рамках проекту «UNIwersytet Jutra II – POWR.03.05.00-00-Z303/18», що проводилось в Університет імені Адама Міцкевича (м. Познань, Польща) 22-28 жовтня 2023 р.

Студенти ОПП Середня освіта (Географія. Англійська мова) Л.В. Вацик і А.В. Паук протягом 29.06-15.07.2023 р. навчалися в міжнародній англійськомовній літній географічній школі «Tourism vs Nature Conservation in Natural Parks», що проходила у Краківському педагогічному університеті (Польща).

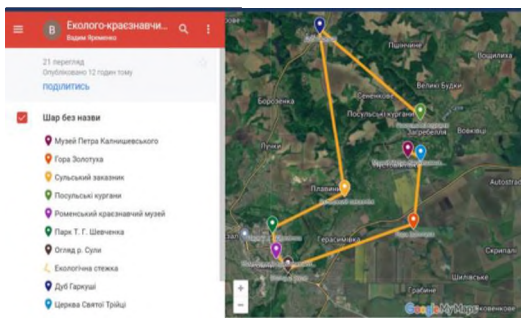
Із 26 червня до 01 липня 2023 року на кафедрі біології та методики навчання біології природничо-географічного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка працювала щорічна Літня біологічна школа «Вакалівщина-2023», до якої традиційно залучається учнівська молодь м. Суми та Сумської області.

Під час роботи Біошколи учні поглиблюють свої знання з низки біологічних дисциплін, беруть участь у біологічних вікторинах, психологічних тренінгах. На лабораторних заняттях, які проводять викладачі природничо-географічного факультету, учасники Біошколи набувають навичок роботи з лабораторним оптичним обладнанням: сучасними мікроскопами, стереолупами, біноклями, відкриваючи таким чином для себе те, що зазвичай є невидимим для людського ока. Уперше в цьому році були проведені лабораторні заняття з ґрунтознавства, цитології та фізіології людини, під час яких учні змогли дізнатися більше про загальнонаукові та спеціальні методи дослідження якості ґрунтів, а також отримати теоретичні навички визначення груп крові та резус-фактору, принципи успадкування груп крові.

Із 24 липня по 9 серпня на кафедрі загальної та регіональної географії тривали заняття літньої школи «ДЗЗ та ГІС технології на заняттях з географії» (керівник – ст. викладач кафедри загальної та регіональної географії Король О. М.), в якій взяли участь магістранти спеціальності 014 Середня освіта (Географія), вчителі-географи, викладачі закладів вищої освіти

України. Заняття в літній школі відбувалися за експрес-програмою, що представляла собою інтенсивний курс, який дозволяє опанувати базові навички використання засобів ДЗЗ та ГІС-ресурсів та використання ГІС-технологій на основі відкритого програмного забезпечення QGIS і ліцензійного додатку ArcGis-online. До програми були включені різноманітні ДЗЗ та ГІС-ресурси. Робота з ArcGis-online проводилася в межах отриманих ліцензій від ТОВ «ЕСРАЙ УКРАЇНА», яке є офіційним дистриб'ютором компанії ESRI. Слухачі отримали можливість пройти повний цикл роботи з ГІС-технологіями – від отримання знімку певної території, аналізу зображення, обробки його в ГІС програмі – до створення кінцевої карти. Усі етапи по створенню кінцевого продукту детально обговорювались під час роботи літньої школи. За результатами навчання слухачі школи представили власні проекти, підготовлені на базі отриманих знань.

Протягом року педагогічний колектив кафедри біології та методики навчання біології проводив начальну та просвітницьку роботу серед дитячого та

дорослого населення

м. Суми та області, знайомив їх із тваринним світом України та всієї планети на прикладах експозицій Зоологічного музею.

Із метою проведення профорієнтаційної роботи на базі кафедри загальної та регіональної географії в геологічному музеї проводилися різноманітні тематичні й оглядові екскурсії та спільні заняття і майстер-класи з обдарованою молоддю.

19 січня та 3 листопада 2023 року в геологічному музеї СумДПУ імені А.С.Макаренка відбулося заняття геолого-краснознавчого гуртка обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю.

За 2023 рік у геологічному музеї Університету було проведено 29 екскурсій, які відвідало 394 екскурсанти – учні закладів освіти міста Суми та Сумського району, а саме: Стецьківського ЗЗСО СМР, Садівського ліцею, СЗЗСО №12, №15, №10, №9, №16, № 26, №25 та КУ ССШ №7 імені М. Савченка, Сумська гімназія № 1.

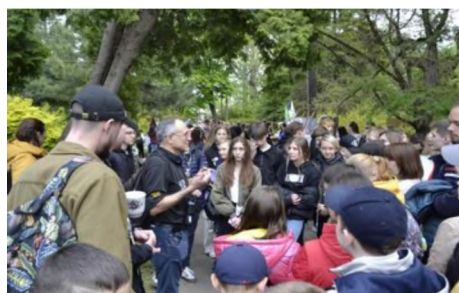
Поповнення експозиційного фонду геологічного музею Університету цікавою та різнобарвною колекцією мінералів та гірських порід, презентованою учасниками І Міжнародної школи «Natural Science Research School» (Україна-Словаччина).

У межах роботи Відкритого міжуніверситетського лекторію «Професійно-методична підготовка педагога з проблем природничої освіти» між Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка, Рівненським державним гуманітарним університетом та Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка, організовано серію вебінарів із авторами модельних програм та підручників для НУШ.

<p>Ресурсний центр розвитку природничої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка Відкритий міжуніверситетський лекторій</p> <p>ЗАПРОШУЄ здобувачів вищої освіти, вчителів ЗЗСО на СЕРІЮ ВЕБІНАРІВ із авторами модельних програм та підручників НУШ для природничої освітньої галузі</p> <p>Григорович Олександр Владиславович кандидат фізичних наук, методист Харківської академії неперервної освіти, автор підручника з хімії та інтегрованого курсу "Довкілля"</p> <p>20 БЕРЕЗНЯ 2023 РОКУ 15.00</p> <p>Ідентифікатор конференції: 861 0331 0251 Код доступу: 2023</p> <p>ТЕМА: "РЕАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ "ДОВКІЛЛЯ"</p> <p>ПРАЦЮЄМО НА ОСВІТНЬОМУ ФРОНТІ "то діяти / то діяти"</p>	<p>Ресурсний центр розвитку природничої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка Відкритий міжуніверситетський лекторій</p> <p>ЗАПРОШУЄ здобувачів вищої освіти, вчителів ЗЗСО на СЕРІЮ ВЕБІНАРІВ із авторами модельних програм та підручників НУШ для природничої освітньої галузі</p> <p>Засєкіна Тетяна Миколаївна заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогіки НАПН України, головний науковий співробітник відділу STEM-освіти, д.п.н., ст. наук. с.п.</p> <p>17 БЕРЕЗНЯ 2023 РОКУ 15.00</p> <p>Ідентифікатор конференції: 862 6705 3264 Код доступу: 2023</p> <p>ТЕМА: "КУРС "ПРИРОДНИЧІ НАУКИ" ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛІСНОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ"</p> <p>ПРАЦЮЄМО НА ОСВІТНЬОМУ ФРОНТІ "то діяти / то діяти"</p>
--	--

11 травня 2023 року в навчально-науковому центрі «Ботанічний сад СумДПУ імені А.С.Макаренка» відбувся традиційний «Бузковий блюз» – благодійний культурно-просвітницький захід, започаткований у 2009 році.

Ідея проєкту належить к.філос.н., доц. Лідії Григорівні Тарапаті-Більченко та реалізується спільно природничо-географічним факультетом та Інститутом культури та мистецтв СумДПУ імені А.С. Макаренка. «Бузковий блюз» цього року був ювілейний та проходив вдесяте. У силу різних обставин (погода, пандемія) у деякі роки захід не проводився або проводився у форматі «Бузковий день» (2022 рік).

Цей захід покликаний привернути увагу містян до біологічного різноманіття Сумщини, популяризувати ідеї збереження природи рідного краю, поширювати інформацію про роботу та здобутки ННЦ «Ботанічний сад СумДПУ імені А.С. Макаренка» та природничо-географічного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка.

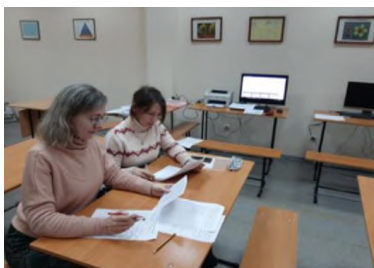
У рамках фестивалю «Ніч музеїв» 20 травня 2023 року у ННЦ «Ботанічний сад СумДПУ імені А.С. Макаренка», відбувся природничо-психологічний квест «Життя прекрасне», який був частково профінансований громадською організацією «ЦУКР».

У 2023 році пройдена акредитаційна експертиза освітньо-професійних програм «Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини)» та Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Формування контингенту студентів: посилення іміджевої діяльності та профорієнтація

Профорієнтаційні заходи

Проведення Всеукраїнської олімпіади з біології, географії та хімії у СумДПУ імені А.С.Макаренка для випускників закладів загальної середньої освіти та закладів професійно-технічної освіти (лютий-березень 2023 року).

Робота на курсах підвищення кваліфікації вчителів (доценти О.М.Бабенко, Л.П.Міронєць, В.М.Торяник, О.В.Говорун, О.Г.Корнус, А.О.Корнус, О.М.Данильченко, О.М.Король, ст. викл. Куц Ю.І.)

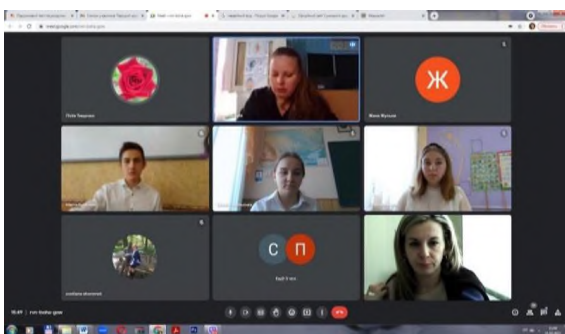
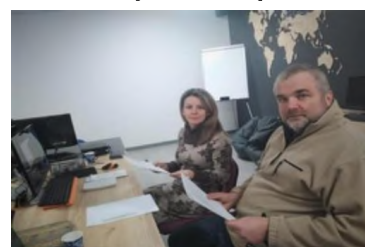
Співпраця з Сумським територіальним відділенням МАН України (протягом року).

- майстер-класи для переможців обласного етапу конкурсу-захисту МАН по відділенню Наук про Землю. Участь у майстер-класі взяли слухачі всіх секцій відділення Наук про Землю Сумського територіального відділення МАН, які представили свої постери й отримали індивідуальні консультації та поради.

Робота науково-педагогічних працівників у якості голів та членів журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН України.

Науково-практична конференція «Перший крок у науку». Серед учасників конференції – 23 слухачі Сумського територіального відділення МАН України, які представляли результати своїх наукових досліджень у восьми секціях конференції: загальної біології, зоології, ботаніки, біології людини, охорони здоров'я, медицини, психології, хімії.

На секціях були представлені доповіді, присвячені досить широкій проблематиці. Під час доповідей із біології розглядалися питання використання кімнатних рослин та дикорослих степових рослин як індикаторів, поширення

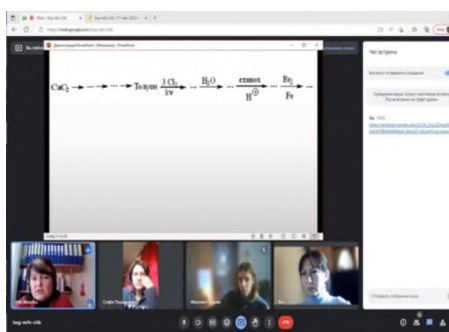
омели білої та дуба червоного на території Сумської області, технології вирощування женьшеню, різноманіттю та умовам розвитку макро- та мікроміцетів. Під час роботи секції медицини обговорювалися питання розвитку патологій у новонароджених. Доповіді з психології були присвячені результатам досліджень впливу війни на рівень тривожності учнів початкової школи.

За результатами виступів учасники були відзначені дипломами I, II та III ступенів.

Керують науково-дослідною роботою учнів-членів МАН доценти Ю.І. Литвиненко, М.П. Москаленко.

Протягом 2022-2023 років під керівництвом науковців кафедри учениці Червонослобідського ЗЗСО I-III ступенів №1 Черкаської області виконували дослідження на тему «Аеромікобіота деяких приміщень Червонослобідського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1». На II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України (секція Охорона здоров'я) учениця посіла II місце.

Микола Москаленко керував науковими дослідженнями учня Ворожбянського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Остатнього Владислава. Основна тематика експериментів протягом цих років: «Алелопатичний вплив захисних лісосмуг на стан сільськогосподарських рослин». На III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України Владислав посів III місце у відділенні «Екологія та аграрні науки» (секція лісознавство).

Із метою проведення проф-орієнтаційної роботи, викладач кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Харченко Ю.В. проводили серію тренувань для підготовки учнів до участі в IV етапі всеукраїнських учнівських олімпіад.

Цікавими були STEM-заняття Олени Бабенко з учнями КУ Сумська ЗОШ I-III ступенів № 8. Розглядаючи роль, значення та властивості води, учні виконували дослідницькі експерименти (S), складали моделі молекул і за їх допомогою пояснювали аномальні та

унікальні властивості води (Т), самостійно розробляли та створювали прилади для очищення забрудненої води (Е), проводили розрахунки об'єму води, що витрачається людьми для різних цілей (М).

На кафедрі біології людини, хімії та методики навчання хімії проведено конкурс «HANDMADE молекули».

За умовами конкурсу було запропоновано створити власноруч моделі молекул, обираючи для своєї творчості лише природні матеріали, робота з якими не шкодить довкіллю. Конкурсна комісія обирала переможців за декількома критеріями, серед яких: оригінальність і креативність, екологічність обраних засобів і матеріалів, наукова достовірність створених моделей. У конкурсі взяли участь учні закладів освіти з Сумської та Полтавської областей.

Переможців було обрано у двох номінаціях: «Молекули хімічних речовин, створених за допомогою їстівних матеріалів» та «Молекули хімічних речовин, створених за допомогою неїстівних матеріалів».

У травні в Сумській обласній філармонії відбувся обласний фестиваль «МАНівська родина» з метою вшанування найкращих юних науковців Сумщини та їх керівників. У програмі фестивалю проведена виставка-презентація наукових досліджень та напрямів, за якими працюють учні-члени МАН. Обласний фестиваль «МАНівська родина» пройшов у рамках урочистостей до святкування Дня науки.

біологічних об'єктів.

Гостям фестивалю було продемонстровано колекції рідкісних і вразливих видів комах і мушель, колекції живих тропічних тарганів. Також, із використанням комплексу лабораторного обладнання для світлової мікроскопії, продемонстровано можливості дослідження мікроскопічних

Особлива увага була надана роботі з учнями, які проживають на територіях, де ведуться активні бойові дії, внутрішньо-переміщеними особами. Для вимушених переселенців, які евакуювалися до м. Суми, кафедрою біології та методики

навчання біології і кафедрою біології людини, хімії та методики навчання хімії було організовано навчально-просвітницький захід на території ННЦ «Ботанічний сад СумДПУ імені А. С. Макаренка». Захід

складався з двох тематичних частин та включав проведення екскурсії територією Ботанічного саду та «Бердвочінг».

Комплекс заходів було проведено для учнів з Великорибицької філії Миропільського ліцею Миропільської сільської ради Сумського району.

Під час екскурсії музеєм зоології відвідувачі змогли подивитись на представників фауни України та світу. У віварії кафедри були представлені різні живі види тропічних тарганів та плазунів. Учні також була надана можливість попрацювати із сучасними мікроскопами кафедри біології та методики навчання біології. Під час цієї роботи вони мали змогу познайомитися з живими культурами одноклітинних організмів, внутрішньою будовою грибів та деяких органів вищих рослин.

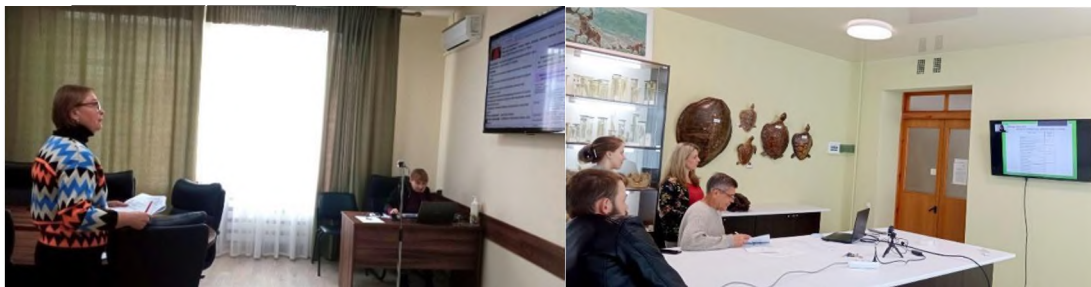
Наприкінці роботи учні разом із лаборантами кафедри отримали можливість створити свій тимчасовий мікропрепарат.

Відповідно до програми візиту був передбачений і хімічний майстер-клас, який проводила завідувачка кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Олена Бабенко.

За програмою Днів студентської науки на факультеті в онлайн-форматі відбулася IV Всеукраїнська наукова конференція-конкурс «Молодь. Наука. Природа». У двох інтелектуальних змаганнях конференції-конкурсу: конкурсі доповідей за результатами виконання науково-дослідницьких робіт з біології, екології, географії, хімії, валеології, медицини, психології та відкритому природничому турнірі

з біології, хімії, географії взяли участь близько 100 учнів закладів загальної середньої та позашкільної освіти, учнів-членів Малої академії наук України, студентів передвищої фахової освіти з Сумської, Полтавської, Харківської, Черкаської, Миколаївської областей. Переможцями конкурсу доповідей стали 34 учасники. Їх відзначено дипломами I, II і III ступенів. За матеріалами доповідей підготовлено збірник. Усі учасники IV Всеукраїнської наукової конференції-конкурсу «Молодь. Наука. Природа» та їх наукові керівники відзначені іменними сертифікатами.

Протягом року проводилася активна робота (робочі зустрічі, семінари, вебінари, круглі столи) із педагогічними колективами закладів освіти м. Суми та області.

Позашкільна освіта – актуальний напрямок діяльності викладачів природничо-географічного факультету.

У березні в Лікарському лиціє Миколаївської сільської ради відбулася зустріч клубу документального кіно при КЗ «Центр позашкільної освіти» Миколаївської сільської ради.

Гостем заходу був к. біол. н., Микола Москаленко. Зустріч була черговою в переліку чисельних заходів, організованих у освітянських осередках населених пунктів сільської ради.

На кафедрі біології людини, хімії та методики навчання хімії систематично проводяться заняття «Хімічного інтенсиву». На заняття запрошуються учні старших

класів, які планують складати хімію як вибірккову дисципліну на національному мультипредметному тесті (НМТ), а також прагнуть систематизувати та поглибити свої знання.

Учасники інтенсиву отримали запрошення на найближчі заходи, що будуть проводитись для учнів ЗЗСО в Університеті.

Із метою залучення на навчання студенти природничо-географічного факультету проводили профорієнтаційні заходи під час проходження виробничих (педагогічних) практик у ЗЗСО та ЗПТО/ЗФПО.

За численними проханнями в продовження екскурсій, що регулярно проводяться кафедрою біології людини, хімії та методики навчання хімії, 22 та 23 червня 2023 року учням було запропоновано відвідати хімічні та фізіологічні майстер-класи в рамках проекту «Експериментаріум» у лабораторіях природничо-географічного факультету.

Викладачі кафедри разом із учнями шкіл міста досліджували якість меду та визначали наявність сторонніх домішок у ньому, провели ряд дослідів із отримання комплексних сполук та дослідження їх властивостей.

Окрім того, на майстер-класі вирували «шпигунські пристрасті». Учасники переконалися, що в умілих руках звичайні та знайомі речовини можуть стати невидимими чорнилами, але справжній хімік завжди зможе викрити будь-який тайнопис.

Учні закладів загальної середньої освіти міста Суми взяли участь у роботі «Експериментаріуму». Разом із викладачками кафедри

Вакал Ю.С. і Трофименко Я.В. юні дослідники із захопленням занурилися в цікавий і неймовірний світ хімії та в дослідницьку роботу, маючи змогу нарешті «похімічити», провести яскраві якісні реакції та пізнати світ неорганічної хімії. Завершили хімічний експериментаріум інтерактивною грою «Chemistry Lab PGF» на платформі Kahoot. Три перші переможці, а також усі

учасники були відзначені солодкими призами.

Викладачі факультету є активними членами журі Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року»:

- Головою журі конкурсу у номінації «Географія» є кандидат географічних наук, доцент кафедри загальної та регіональної географії Анатолій Корнус.

- Доцент кафедри біології та методики навчання біології Валентина Торяник у 2023 році виконувала обов'язки заступника голови журі II туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Біологія».

Цього року в змаганні Всеукраїнського учнівського онлайн-конкурсу «Географічний крос – 2023» взяло участь понад 700 знавців географії з різних регіонів України. Під час онлайн-зустрічі учасники кросу познайомились із кафедрою загальної та регіональної географії, особливостями освітнього процесу в університеті, спеціальностями та освітньо-професійними програмами, які реалізуються на кафедрі, а також цікавим студентським життям.

Підвищення якості освітнього процесу через впровадження технологій інноваційного навчання

Підвищення кваліфікації

Викладачі природничо-географічного факультету та здобувачі вищої освіти регулярно проходять найрізноманітніші курси підвищення кваліфікації та вебінари, спрямовані на покращення власних навичок.

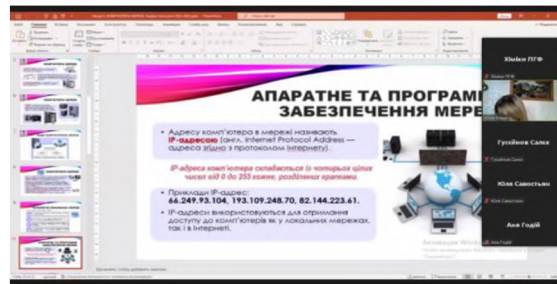

По завершенню курсу викладачі кафедр та здобувачі освіти взяли активну участь у спільному фінальному проєкті від команди Сумської області на тему «Медична інфраструктура Сумської області». Участь у курсі «Основи ГІС з ArcGIS

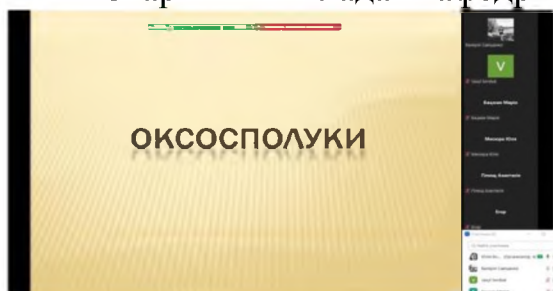
Online» та успішний захист командного проєкту показав, що в межах позааудиторної роботи відбувається залучення здобувачів освіти до різних форм позанавчальної активності, що стало свідченням розвитку їх лідерських навичок, здатності до критичного мислення, уміння організувати свій час та власне навчання, уміння виявляти та вирішувати проблеми, готовність до командної роботи тощо.

Відкриті лекції

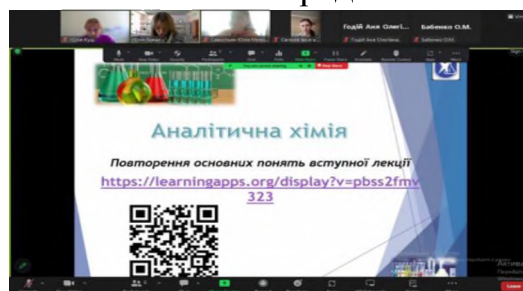
У межах дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології» 16 лютого 2023 року старшим викладачем кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії, доктором філософії Вакал Ю.С. було проведено відкрите лекційне заняття на тему «Комп'ютерні мережі. Глобальна мережа Інтернет. Хмарні технології».

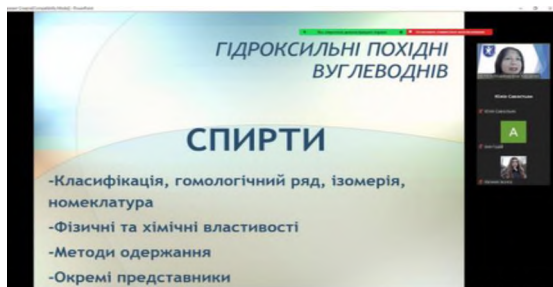
Старший викладач кафедри біології людини, хімії та МНХ, к.х.н., доц. Юлія Харченко провела відкриту лекцію з навчальної дисципліни «Хімія органічна» на тему «Оксосполуки» (спеціальність 014 Середня освіта Біологія).

Відкрите заняття проходило онлайн із використанням сервісу Zoom та мультимедійної презентації, на якому студенти ознайомилися із основними представниками гомологічних рядів аліфатичних та ароматичних оксосполук, їх номенклатурою, особливостями будови та хімічними властивостями. Особливу увагу, зважаючи на спеціальність студентів, було приділено біологічній активності окремих представників та їх використанню.

Цікавою була відкрита лекція Юлії Харченко для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) з навчальної дисципліни «Органічна хімія» на тему «Спирти».

Особливу увагу було приділено біологічній активності окремих представників та їх використанню.

Обговорення результатів онлайн-опитування здобувачів

На плановому засіданні кафедри біології людини, хімії та МНХ було розглянуто та обговорено результати онлайн-опитування здобувачів вищої освіти ОПП Середня освіта (Хімія) другого (магістерського) рівня вищої освіти.

У підготовці майбутніх фахівців у галузі хімії надзвичайно важливе значення має практична підготовка, можливість самостійного виконання хімічних експериментів під керівництвом викладачів, набуття навичок роботи з лабораторним посудом, дотримання правил безпеки життєдіяльності, поводження з реактивами і виконання хімічних операцій, що

важко якісно реалізувати в умовах дистанційного навчання.

21 квітня на кафедрі біології людини, хімії та методики навчання хімії ст. викладач Сердюк В.О. провів заняття із технології електрохімічних покриттів зі студентами спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) першого рівня вищої освіти.

Заняття проводилось у рамках роботи науково-дослідних лабораторій кафедри – фізико-хімічних досліджень і хіміко-екологічного моніторингу довкілля, на якому студенти були ознайомлені з деякими видами гальванічних покриттів та технологічним процесом електрохімічного цинкування.

Гостьові лекції

Проведення гостьових лекцій і вебінарів у рамках роботи Відкритого міжуніверситетського лекторію «Професійно-методична підготовка педагога з проблем природничої освіти»:

- «Народні назви риб, земноводних, плазунів, птахів, ссавців, зумовлені біологічними особливостями тварин» – В. Куйбіда, Університет Григорія Сковороди в Переяславі.
- «Природничі колекції Житомирського краєзнавчого музею: науковий потенціал» – В. Мороз, Житомирський краєзнавчий музей.
- «Наукове дослідження «під ключ»: від ідеї до публікації результатів» – О.М. Ковальчук, Національний науково-природничий музей НАНУ.
- «Світоглядне спрямування вивчення біології в старшій школі» – В. Бак, Бахмутський НВК № 11.
- «Зарубіжний досвід: підготовка вчителя початкових класів у Польщі» - Тереса Яніцка-Панек, Державний заклад вищої освіти імені Стефана Баторія у Скерневіцах (Польща).

- «Біотехнологічні аспекти оздоровлення та прискорення розмноження картоплі» – Т. М. Олійник, Інститут картоплярства НААНУ.
- «Макроеволюційні дослідження (на прикладі окремих груп тварин)» – О.М. Ковальчук, Національний науково-природничий музей НАНУ.
- «Досвід організації роботи шкільного лісництва на базі ЗЗСО» – К. Солоха, ЗЗСО I-III ступенів №2 Тростянецької міської ради.
- «Постійні та біодеградуючі імпланти у тканинній інженерії» – Є.В. Гусак, Сумський державний університет.
- Вебінар-презентація навчально-методичного забезпечення курсу «Пізнаємо природу» – Т.В. Коршевнюк, НАПН України.
- «Природничі науки в НУШ» - М. Рудич, В. Косик, ІПО КУБГ.
- Вебінар-презентація навчально-методичного забезпечення курсу «Природничі науки» для 7-9 класів – Т.М. Засекіна, Інститут педагогіки НАПН України.
- Вебінар-презентація навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Довкілля» – О.В. Григорович, Харківська академія неперервної освіти.
- «Як зацікавити учнів вивчати біологію в умовах війни й окупації» – І. І. Карташова, Херсонський державний університет.
- «Як поводити себе перед відеокамерою: майстерність взаємодії викладача зі студентами» – О.А. Лавріненко, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.
- «Прийоми для формування презентаційних навичок: печатка, ignite talks, speed geeking, pitching» – Ю.О. Батура, Сумська загальноосвітня школа № 5.
- «Створення і використання компетентнісно орієнтованих завдань у навчанні біології та інших природничих дисциплін» – Г.В. Ягенська, Волинський ІППО.

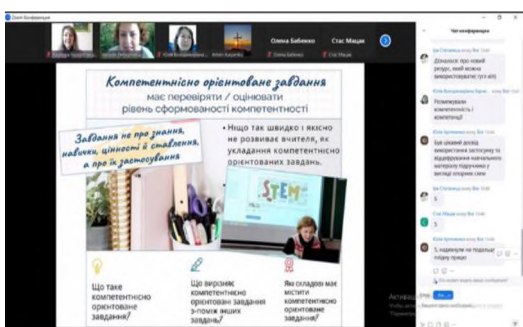
05 квітня 2023 р. кафедра біології людини, хімії та методики навчання хімії для проведення гостьової лекції у рамках навчальної дисципліни «Теорія і практика хімічного синтезу» для

студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти було запрошено Зудіну Л. В., PhD, PostDoc RWTH Aachen University, Germany; тема лекції «ORR(OER) processes on manganese (IV) oxides electrolytically doped with polycations work at the university of germany».

До відкритої лекції долучилися магістри спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) та студенти, які навчаються на бакалаврському рівні вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) 2,3 та 4 курсів.

Основні питання, що піднімалися під час лекції, стосувалися електрохімічного методу синтезу допованих оксидів Мангану(IV), науковий і практичний інтерес до яких обумовлений їх активним використанням у різноманітних окисно-відновних процесах. Особливу увагу було приділено також організації науково-дослідної роботи в університеті м. Аахен та можливостям, що мають науковці для своєї роботи.

У межах навчальної дисципліни «Методика навчання хімії» 26 квітня 2023 року Наталія Лебединець провела лекційне заняття на тему «Компетентнісний підхід у навчанні хімії» для студентів ОР Бакалавр і Магістр спеціальностей 014 «Середня

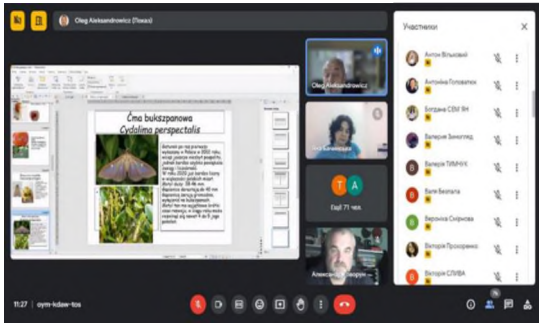
освіта» («Хімія», «Біологія і здоров'я людини») за запрошенням завідувачки кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Бабенко О.М.

Лекторка презентувала студентам матеріал щодо сутності поняття компетентнісного підходу; проаналізувала структуру сучасного компетентнісного уроку; презентувала правила складання компетентнісних завдань; продемонструвала можливості сучасних онлайн-застосунків; поділилася авторськими методичними роздруківками; спрямувала до корисних освітніх інтернет-ресурсів.

16 листопада 2023 р. здобувачі вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) у межах викладання дисциплін «Аналітична хімія доквілля» (другий (магістерський) рівень освіти) та «Хімічна технологія» (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти) доєдналися онлайн до гостьової лекції «Як допомогти Попелюшці? Рідинна хроматографія для розділення сумішей». Заняття провела к.б.н., старший науковий співробітник Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України Катерина Листван, яка ознайомила присутніх з хроматографічними методами аналізу та їх перевагами, наочно на конкретних прикладах проаналізувала рідинну хроматографію як метод розділення і визначення широкого

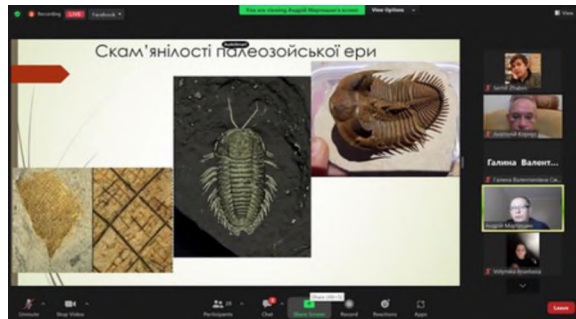
кола органічних і неорганічних речовин на нерухомих фазах (зазвичай твердих сорбентах) найрізноманітнішої природи.

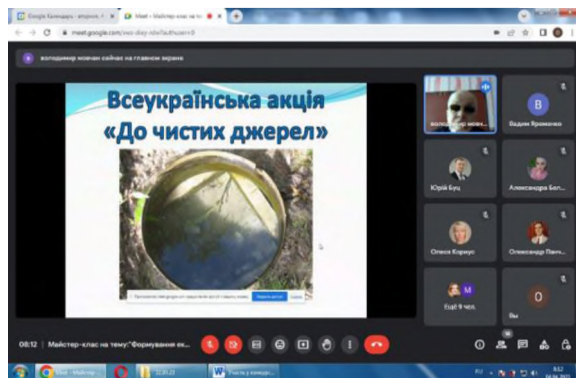
15 листопада студенти першого курсу ОР Бакалавр спеціальності 091 Біологія та біохімія відвідали гостьову лекцію, прочитану доктором біологічних наук, професором, директором інституту біології навколишнього середовища

Поморської Академії у Слупську (Польща) Олегом Александровичем.

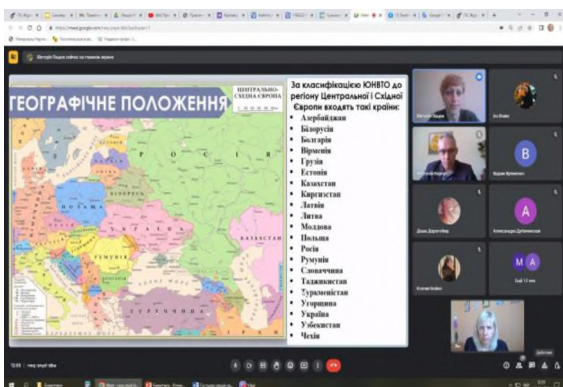
Лекція на тему «Зміни ареалів комах у Східній Європі» була проведена в рамках тижня науки в Академії. Лекцію відвідали понад 80 студентів і викладачів з шести університетів України, під час якої професор Олег Александрович розповів про нові інвазивні види комах, зареєстровані на території Польщі та інших країн Євро-союзу, про зміни в ареалах «старих» інвазивних видів. Детально охарактеризував різні існуючі методи стримування інвазій комах, результати та перспективи їх застосування.

23 березня 2023 здобувачі освіти спеціальності 014 Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини) доєдналися до відкритої лекції кандидата геологічних наук, старшого наукового співробітника Інституту геологічних наук НАН України Андрія Мартишина «Дилема Дарвіна і «кембрійський вибух».

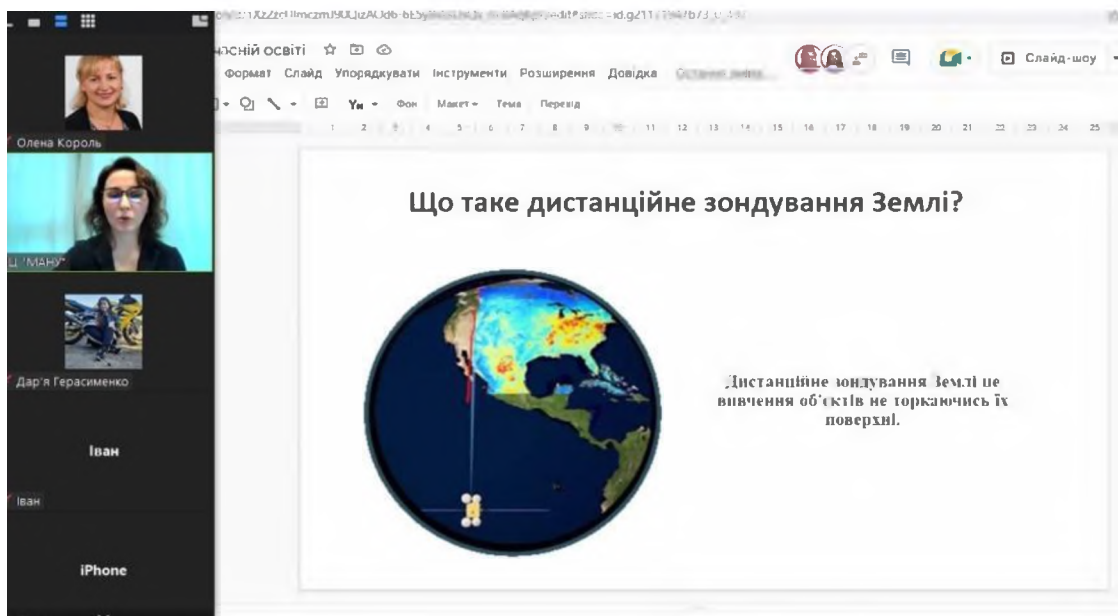

Чи можна це побачити?» Здобувачі освіти ознайомилися з особливостями органічного світу, що існував у різні геологічні епохи, виникнення яких пов'язане з «кембрійським вибухом». Багато інформації стосувалося географії місцезнаходжень викопних органічних решток на території України.

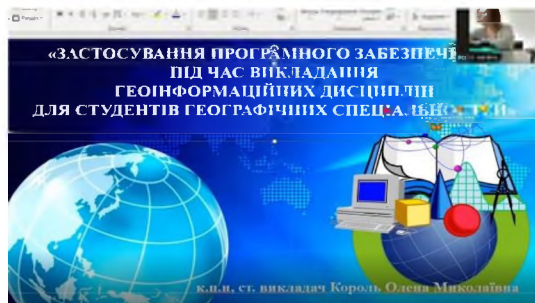
Для магістрантів спеціальності 014 Середня освіта (Географія) денної та заочної форми навчання в рамках вивчення ними навчальної дисципліни «Туристсько-рекреаційні регіони світу» була проведена відкрита гостьова лекція на тему «Туристсько-рекреаційні райони Центральної і Східної Європи». Лекцію провела доцент кафедри туризму та економіки Криворізького державного педагогічного університету В.С. Пацюк (Вікторія Пацюк). Заняття проведене також у рамках міжуніверситетської співпраці СумДПУ імені А.С.Макаренка і Криворізького державного педагогічного університету, відтак на лекції також були присутні здобувачі освіти спеціальності 242 «Туризм» КДПУ. У ході лекції Вікторія Сергіївна ознайомила здобувачів освіти з країнами, що входять до туристсько-рекреаційного регіону Центральної та Східної Європи, їх туристичними атракціями та особливостями розвитку туризму в регіоні.

У рамках вивчення здобувачами за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія) другого магістерського рівня вищої освіти навчальної дисципліни «Географічні основи регіоназнавства» відбулась гостьова лекція на тему: «Екологічна свідомість та якість довкілля: європейський досвід». Лектор – Уткіна Катерина Богданівна, к.геогр. н., доц., науковий співробітник Технічного університету Лулео (Швеція).

У ході лекції було висвітлено, зокрема, наступні питання: ознайомлення з регіонами Швеції; презентація Технічного університету Лулео (Швеція) та його департаментів; якість довкілля у Швеції; екологічна свідомість населення Європейських країн; Еко-туризм, тощо.

28 лютого для магістрантів 751 групи (спеціальності 014 Середня освіта (Географія)) була організована гостьова лекція. Спікерами виступили Бабійчук Світлана Миколаївна (завідувачка лабораторії «ГІС та ДЗЗ» НЦ «МАНУ», кандидатка педагогічних наук) та Коблюк Наталя Сергіївна (методистка «ГІС та ДЗЗ» НЦ «МАНУ»). Лектори цікаво розповіли про історичний аспект появи технологій ГІС та ДЗЗ, сучасний стан та перспективи їх використання в освітньому процесі. Під час лекції також було проведено опитування, результати якого було озвучено наприкінці лекції та порівняно з раніш отриманими результатами вчителів-практиків.

5 травня 2023 року ст. викладачем кафедри загальної та регіональної географії Король О.М. у межах міжуніверситетської мобільності була проведена гостьова лекція для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій Уманського національного університету садівництва на тему «Застосування програмного забезпечення під час викладання геоінформаційних дисциплін для студентів географічних спеціальностей».

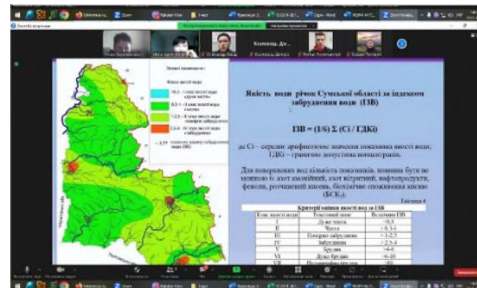
Під час лекції було представлено геоінформаційне програмне забезпечення вільного та комерційного походження. Наведені детальні приклади дали змогу студентам ознайомитися з використанням різних програмних засобів та застосування їх для вирішення конкретних задач. Також було продемонстровано інтерфейс і основний функціонал програм ArcGis і QGis та детально розібрані результуючі продукти, створені на базі цих додатків.

17 березня 2023 року в рамках співпраці на кафедрі загальної та регіональної географії відбулася гостьова лекція на тему «Історичні особливості розвитку медичної географії» к.г.н., доц. кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Людмили Ключко для здобувачів освіти 751 групи спеціальності 014 Середня освіта (Географія) другого (магістерського) рівня вищої освіти. Лекція була присвячена питанню розвитку медичної географії як наукової дисципліни. Разом із магістрантами було розглянуто понятійно-

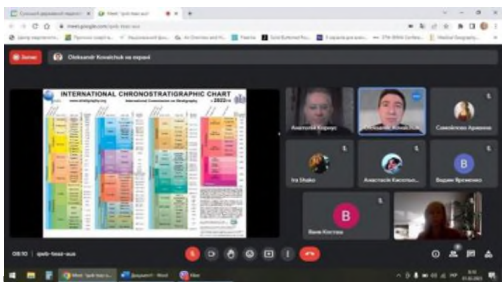

термінологічний апарат медичної географії, її структуру, зв'язок із іншими галузями науки, етапи становлення медичної географії. У ході лекції здобувачі ознайомилися з відомими географами та вченими, які займалися дослідженнями в галузі медичної географії, способами картографування різноманітних нозоформ.

Були проаналізовані питання просторової диференціації показників здоров'я населення з урахуванням впливу сукупності природних, економічних і соціальних факторів, характерних для різних територій. Окремим питанням проаналізували становлення і розвиток медичної географії в Україні.

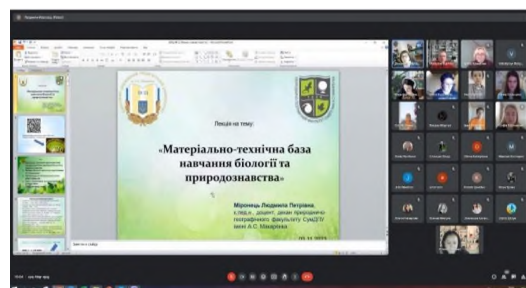
1 лютого 2023 р., для магістрантів 751 групи (спеціальність 014 Середня освіта (Географія)) була проведена відкрита гостьова лекція з дисципліни «Палеогеографія антропогену», яку прочитав випускник природничо-географічного факультету, а нині доктор біологічних наук, старший науковий співробітник Національного науково-природничого музею НАНУ Олександр Ковальчук.

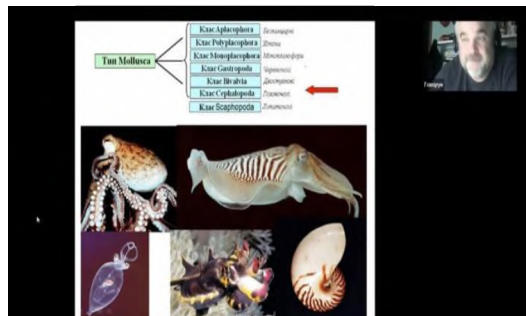
Олександр Миколайович розповів про різні підходи до визначення тривалості антропогенового періоду, його кліматостратиграфічний поділ, методи та матеріал, який використовується для реконструкцій палеогеографічних умов останнього відрізка геологічної історії Землі. Велику увагу було приділено подіям, що мали місце на території сучасної України.

Гостьові лекції від викладачів факультету

02 листопада 2023 року к. пед. н., доцент кафедри загальної біології та екології Людмила Міронець прочитала гостьову лекцію для студентів та викладачів Донбаського державного педагогічного університету на тему: «Матеріально-технічна база навчання біології та природознавства».

4 грудня 2023 року доцент кафедри біології та МНБ Олександр Говорун провів гостьову лекцію для студентів Херсонського державного університету, спеціальностей 091 (Біологія) та 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

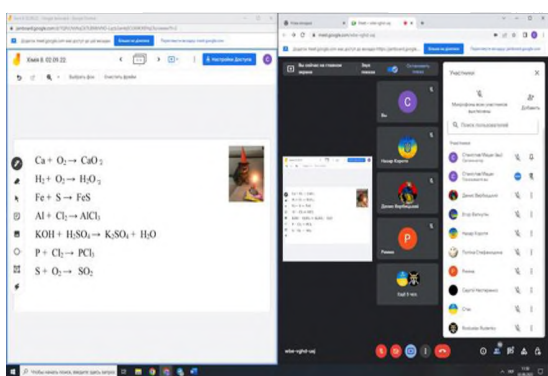

23 листопада 2023 року кандидат географічних наук, доцент кафедри загальної та регіональної географії Олекна Данильченко провела онлайн-лекцію на тему «Гідроекологічний моніторинг водних об'єктів» для здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Географія) другого (магістерського) рівня вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Лекція присвячена особливостям моніторингу водних об'єктів України, нормуванню та оцінці якості води. Родзинкою лекції стали результати гідроекологічних досліджень Сумщини: оцінка якості води за індексом забруднення води, екологічна оцінка якості води, що проводиться за трьома блоками, а також оцінка екологічного стану малих та середніх річок регіону.

Дуальна освіта

На природничо-географічному факультеті продовжує реалізуватися дуальна освіта у відповідності до «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти».

Основна мета упровадження дуальної форми навчання –

підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності з урахуванням вимог роботодавців. Дуальне навчання сприяє підвищенню рівня практичної підготовки студентів, формує й розвиває в них професійні

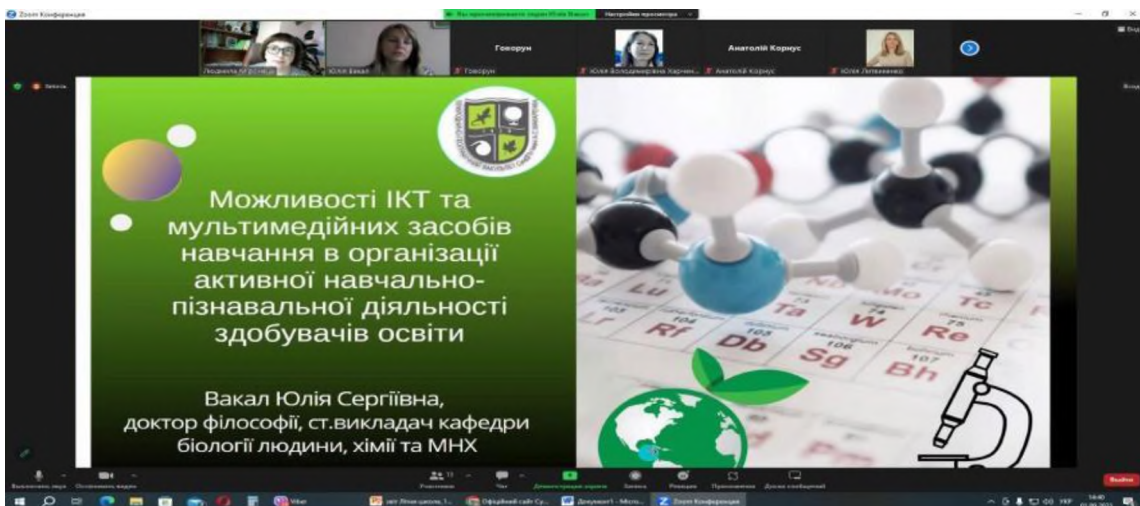
компетенції, що сприяє підвищенню ефективності подальшої професійної діяльності, забезпечує рівновагу між попитом та пропозицією фахівців на ринку праці. Дуальність як методологічна характеристика освіти передбачає побудовану на єдиних основах узгоджену взаємодію освітньої та виробничої сфер із підготовки спеціалістів певного профілю.

Мацак Станіслав Вячеславович разом із куратором від Університету – к.пед.н., доц. Оленою Бабенко підготували індивідуальний навчальний план, згідно якого передбачалось здобуття

частини кредитів робочого навчального плану в закладі загальної середньої освіти. Базою для організації дуальної форми навчання була визначена Степанівська філія Степанівського ліцею, в якій Мацак С.В. працював вчителем хімії в 7-9 класах. У кінці навчального року здобувач освіти прозвітував на кафедрі біології людини, хімії та методики навчання хімії про результати свого навчання за дуальною формою. Запланований обсяг навчання виконаний повністю, програмні компетентності сформовані.

Методичні семінари

Ідея навчання впродовж життя входить до ключових компетентностей, визначених у законі «Про освіту». Сьогодні навчання потрібне не лише, щоб знати, але й щоб уміти знайти необхідні знання і знати, як вчитись.

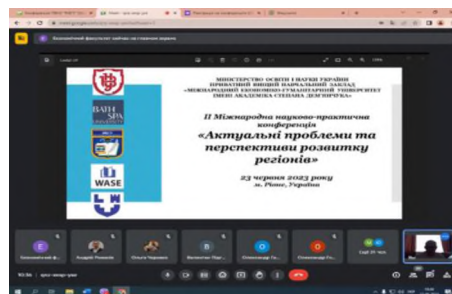

Із цією метою 1 вересня 2023 року на факультеті був проведений методичний семінар-практикум «Можливості ІКТ та мультимедійних засобів навчання в організації активної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти».

Спікерами виступили – доктор філософії, ст. викладача кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Юлія Вакал та керівник лабораторії дистанційного навчання Юлія Куш.

Доповідачі ознайомили науково-педагогічних працівників ПГФ із сучасними інформаційними платформами для дистанційного навчання та провели майстер-клас по їх використанню.

Викладачі кафедри загальної та регіональної географії А.О. Корнус і О.С. Данильченко взяли участь у онлайн-засіданні між-дисциплінарного семінару «Обрії науки», що його організують науковці Українського католицького університету Львівського

національного університету ім. Івана Франка та Національної академії наук України. Зокрема 22 червня 2023 р. названі викладачі долучилися до обговорення лекції М. Елбакідзе (Шведський сільськогосподарський університет, м. Уппсала) «Ландшафти як взаємопов'язані соціально-екологічні системи: просторове планування зеленої інфраструктури у Європі».

23 червня 2023 р. викладачі кафедри загальної географії А.О. Корнус і О.Г. Корнус взяли участь у роботі II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів», що проходила на базі ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Для обговорення на вказаній конференції А.О. Корнусом було підготовлено доповідь «Проблеми раціонального надрокористування в Сумській області».

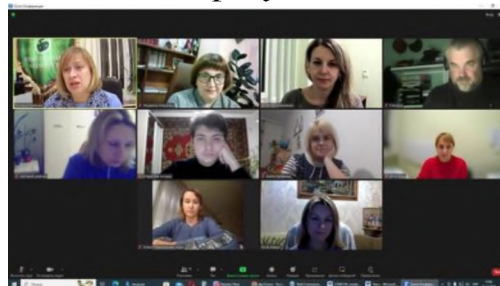
17-18 березня 2023 року здобувачі освіти спеціальності 014 Середня освіта (Географія) бакалаврського та магістерського рівня освіти долучилися до онлайн-семінару к.г.н., доц. Ірини Геннадіївни Мельник (Луганський національний університет імені Тараса Шевченка) на тему «Використання інтерактивних карт в освітньому процесі: методичні аспекти», а 22 березня студенти спеціальностей 014 Середня освіта (Географія) та 106 Географія долучилися до онлайн-заходу, присвяченому Всесвітньому дню водних ресурсів, організованому Одеським державним екологічним університетом.

7 листопада 2023 року завідувач кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії доц. Бабенко О.М. була запрошена спікеркою на природничий онлайн-практикум «Упровадження дослідницької та експериментальної діяльності на уроках хімії» для вчителів хімії Сумської міської територіальної громади.

Внутрішня академічна мобільність

У рамках угоди про співпрацю між Житомирським державним університетом імені Івана Франка та Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 091 Біологія організовано внутрішню академічну мобільність на факультеті.

06 вересня 2023 року відбулась організаційна зустріч між учасниками, координаторами та керівництвом природничого факультету ЖДУ імені Івана Франка та природничо-географічного факультету, під час якої

обговорили особливості освітнього процесу для здобувачів спеціальності 091 Біологія другого року навчання Катерини Баяти та Владислава Бондаря.

Студенти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) ОР Бакалавр – Савіщенко В., Нужненко А. навчалися за програмою внутрішньої академічної мобільності у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка.

Співпраця зі стейкхолдерами

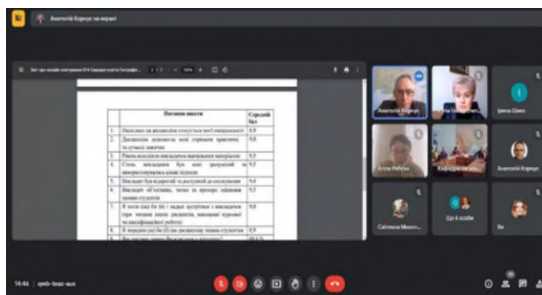
Важливе значення для формування спеціальних (фахових) компетентностей і програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (Хімія)» має співпраця зі стейкхолдерами.

14 червня 2023 року на кафедрі біології людини, хімії та МНХ відбулася зустріч робочої групи ОПП Середня освіта (Хімія) у складі гаранта Харченко Ю.В., завідувачки кафедрою Бабенко О.М. та членом робочої групи Вакал Ю.С. зі стейкхолдерами спеціальності: заступником директора КУ Сумська спеціалізована школа І–ІІІ ст. № 25 м. Суми Павліченко В.І. та випускником бакалаврського рівня спеціальності Середня освіта (Хімія) Мацаком С.В.

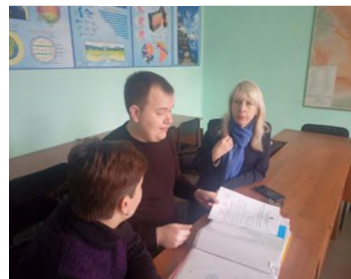
У ході обговорення змісту ОПП та переліку ОК відбувся обмін думками стосовно змісту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Хімія)» другого рівня вищої освіти.

31 січня 2023 р. відбулося чергове засідання експертної ради стейкхолдерів та працедавців за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія), присвячене результатам моніторингу реалізації ОПП за підсумками I півріччя 2022-2023 навчального року.

Гаранти освітніх програм Середня освіта (Географія. Англійська мова), Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти ознайомили членів ради з результатами моніторингу реалізації освітніх програм, пропозиціями та відгуками, які надійшли за час, що пройшов від попереднього засідання ради.

4 січня 2023 року гарант освітньо-професійної програми «Географія» Данильченко О.С. зустрілася із випускниками природничо-географічного факультету за спеціальністю 106 Географія Карабутом В.О. – методистом, викладачем державного професійно-технічного навчального закладу «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг» та Гоженко Л.П. – викладачем державного професійно-технічного навчального закладу «Недригайлівське вище професійне училище».

На зустрічі обговорювалася практична підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 106 Географія та питання вдосконалення викладання навчальних дисциплін освітньо-професійних програм.

19 квітня викладачі кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії разом зі студентами спеціальності 014 Середня освіта

(Хімія) першого і другого рівнів вищої освіти відвідали Інститут сільського господарства Північного сходу Національної академії аграрних наук України.

Екскурсія відбулась у рамках договору, підписаного між Інститутом і СумДПУ імені А.С.Макаренка. Великий інтерес викликало також відвідування музею Інституту сільського господарства, в якому здобувачі освіти ознайомилися з історією наукової установи та його діяльністю, починаючи від часу заснування і до сьогодні.

Науково-дослідна робота

Польові дослідження

22 серпня 2023 р. доцент кафедри загальної та регіональної географії канд. геогр. наук, доц. О.С. Данильченко та здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія) М.О. Бей розпочали польові дослідження зі встановлення екологічного стану річки Боромлі, що є дослідженням для написання кваліфікаційної роботи з теми «Комплексна гідроекологічна характеристика річки Боромля».

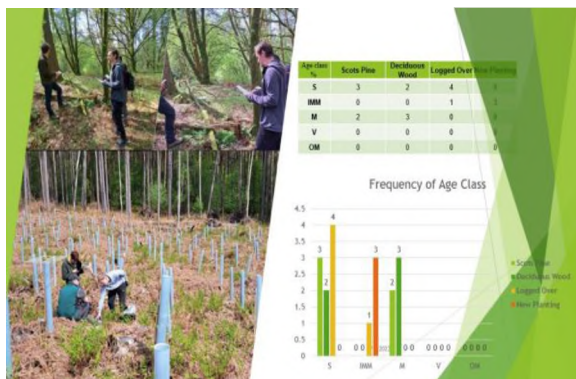

У рамках програми закордонної академічної мобільності, що триває на базі SRUC (Scotland's Rural College) кампусу Barony College Об'єднаного королівства Великобританії (Шотландія), ст. викладач кафедри загальної та регіональної географії Король О.М. взяла участь

у дводенному інтенсиві з геоінформаційного картографування в поєднанні з польовими дослідженнями ландшафтів.

Метою інтенсиву стало ознайомлення учасників із можливостями програми QGIS та додатком Mergin Maps, який дозволяє збирати інформацію про об'єкти (у тому числі й об'єкти живої природи) на мобільний пристрій із подальшою можливістю обробляти інформацію у програмі QGIS.

Також у межах закордонної мобільності на базі SRUC (Scotland's Rural College) кампусу Barony College Об'єднаного королівства Великобританії (Шотландія) ст. викладач кафедри загальної та регіональної географії Король О.М. взяла участь у польовій експедиції з менеджменту охорони дикої природи разом зі студентами, які навчаються за програмами «Лісове господарство» та «Управління дикою природою та охороною природи».

Метою експедиції стало проведення візуальної оцінки біорізноманіття дерев і виявлення доказів минулого управління.

Після польових досліджень було проведено геоінформаційний аналіз досліджуваної території завдяки ресурсу ArcGis-online та програмі QGIS.

Канд. біол. Наук, доцент кафедри біології та МНБ І. Р. Мерзлікін 17 лютого разом зі співробітниками Природного заповідника «Михайлівська цілина» узяв участь у зимових обліках ссавців Заповідника. Були обстежені лісова та степова ділянки Михайлівської цілини, а також один зі ставків (біля с. Степове). Виявлено сліди цілої низки постійних та тимчасових мешканців території Заповідника, а саме косуль, лисиць, зайців, бобра і такого «червонокнижного» виду як видра. Відмічений захід на Михайлівську цілину рідкісного гостя – вовка.

Протягом 20-22 липня 2023 року в рамках співпраці між Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка та Гетьманським національним природним парком були проведені комплексні біологічні дослідження території Охтирського науково-дослідного відділення національного парку.

Довкола с. Куземин науковцями кафедри біології та методики навчання біології СумДПУ к.б.н. Ю. І. Литвиненко та к.б.н. О. В. Говоруном, а також начальником науково-дослідного відділу НПП д.б.н. С. М. Панченком були обстежені заплавні та надзаплавні угруповання правого берега р. Ворскла, досліджено видовий склад тварин, грибів та рослин, виявлені нові та рідкісні для території парку види. Одержані в ході експедиційного виїзду дані будуть передані адміністрації парку та включені до чергового видання Літопису природи, будуть використані в подальших наукових дослідженнях.

Кандидат біологічних наук доцент кафедри біології та МНБ І.Р. Мерзлікін разом зі студентом-магістрантом ПГФ А. Кириченко 8 жовтня вивчали губок на річці Псел у місті Суми та його околицях у рамках дослідження впливу стоків очисних споруд міста на видовий і кількісний склад цих гідробіонтів.

Робота проблемних груп

Члени студентської наукової проблемної групи з фізичної географії, картографії та туризму перемогли Всеукраїнському конкурсі винахідницьких і раціоналізаторських проєктів еколого-натуралістичного напрямку.

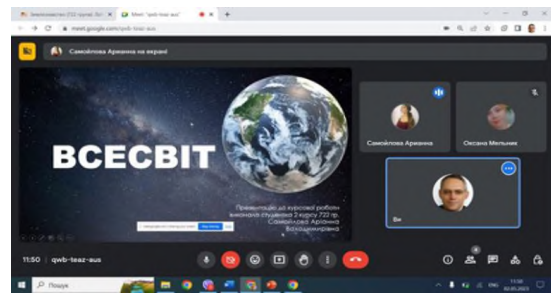
Дипломів I і II ступеня були удостоєні студенти, які виконали наступні дослідницькі проєкти:

Хованський В.Ю. (721 група) «Аналіз хвиль тепла над Україною у XXI столітті», диплом I ступеня в секції науки про Землю (наук. керівник – Корнус А.

Учасниця проблемної групи з фізичної географії, картографії та туризму Самойлова А. взяла участь у Всеукраїнській науково-

практичній інтернет-конференції «Теоретичні та прикладні проблеми геодезії, картографії, землеустрою та кадастру в сучасних умовах господарювання».

На засіданні студентської наукової проблемної групи з фізичної географії, картографії та туризму відбулися захисти курсових робіт.

Учасник студентської наукової проблемної групи «Геоєкологічні, геологічні та гідрологічні дослідження» Багмет О. пройшов стажування шляхом участі у Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 140-річчю географії у Львівському університеті «Географічна освіта і наука: виклики і поступу».

Перемога в конкурсі наукових та навчально-методичних робіт викладачів

Курс лекцій «Фізична географія України (загальні закономірності природи)» кандидата географічних наук, доцента кафедри загальної та регіональної географії А.О. Корнуса у фінальному етапі Конкурсу наукових та навчально-методичних робіт викладачів університету удостоєний Диплома III ступеня в номінації «Навчальні посібники для закладів вищої освіти».

Посібник призначено для студентів спеціальностей 014 Середня освіта (Географія) і 106 Географія природничо-географічного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Навчально-методичний комплект «Знаю. Вмію. Дію», що складається з навчальної програми для формування екологічної компетентності школярів та навчально-методичного посібника, відзначений

дипломом III ступеня Президією НАПН України. Один із авторів – к.пед.н., доцент кафедри біології та методики навчання біології Л.П. Міронець.

Наукова виставка

19 травня 2023 р. в обласній філармонії відбулася виставка-презентація наукових досягнень закладів вищої освіти та наукових установ «Наука задля перемоги». Наукові здобутки викладачів та здобувачів освіти природничо-географічного факультету стали основою експозиції Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

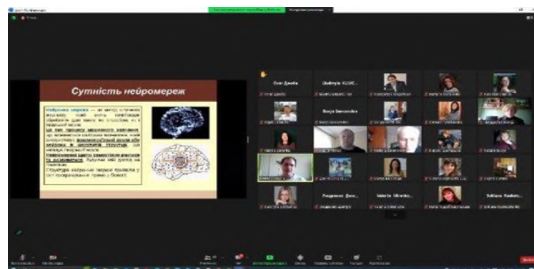
Представники всіх кафедр факультету продемонстрували результати своїх наукових досягнень у царині біології, моніторингу довкілля, геоінформаційного картографування, досліджень на природно-заповідних територіях.

Значку цікавості викликало цифрове геоінформаційне тематичне картографування з використанням можливостей платформ ArcGIS та QGIS, що виконуються на кафедрі загальної та регіональної географії. Було продемонстровано зразки карт динаміки інтенсивності вирубок лісів у Карпатах, обміління Оскільського водосховища та інші картографічні сюжети. Також було продемонстровано можливості укладання онлайн-екологічних карт за матеріалами спостережень державного гідроекологічного моніторингу.

Семінар «Університетська наука та освіта: сучасний досвід і погляд у майбутнє»

20 квітня 2023 р. науково-педагогічні працівники та магістранти кафедри загальної та регіональної географії взяли участь у семінарі «Університетська наука та освіта: сучасний досвід і погляд у майбутнє», організованому партнерською кафедрою соціально-економічної географії та регіонознавства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Особливу цікавість у науково-освітньому плані та в контексті формування soft-skills викликала доповідь проф. К. Мезенцева «Університетська наука і освіта та штучний інтелект: сучасні виклики і можливості» про особливості застосування штучного інтелекту

ChatGPT в навчальній і науковій діяльності, переваги та недоліки його використання.

У семінарі взяли участь понад 70 учасників, серед яких були науковці, студенти, аспіранти з різних регіонів України.

Наукові конференції

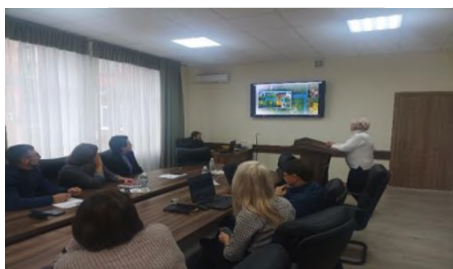
Протягом року викладачі та студенти природничо-географічного факультету долучилися до організації та проведення онлайн-конференцій:

- «Заповідний степ Сумщини»;
- X Міжнародна наукова

конференція «Актуальні проблеми дослідження довкілля»;

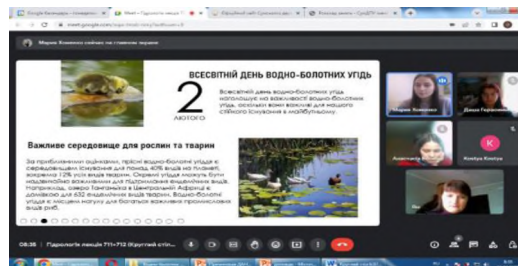
- Всеукраїнська наукова конференція «Восьмі Сумські наукові географічні читання»;

За результатами роботи укладено електронний збірник матеріалів конференції.

Круглі столи

- Значення водно-болотних угідь та їх відновлення, присвячений Всесвітньому дню водно-болотних угідь;
- Науково-просвітницька діяльність ННЦ «Ботанічний сад Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка»;
- Стан вивчення флори і фауни водно-болотних угідь Сумської області», присвячений Всесвітньому дню водно-болотних угідь.

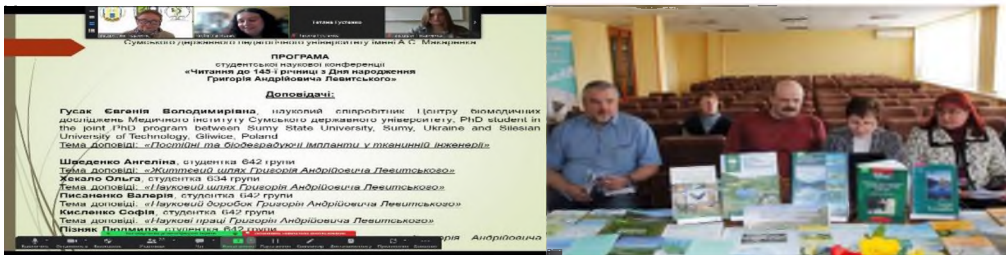
Дні науки

У рамках Днів науки проведено цілу низку наукових семінарів, конференцій, конкурсів Всеукраїнського, регіонального та університетського рівня:

- II тур всеукраїнських учнівських олімпіад з біології, географії та хімії. У олімпіадах взяли участь 103 учні (зокрема за напрямками:

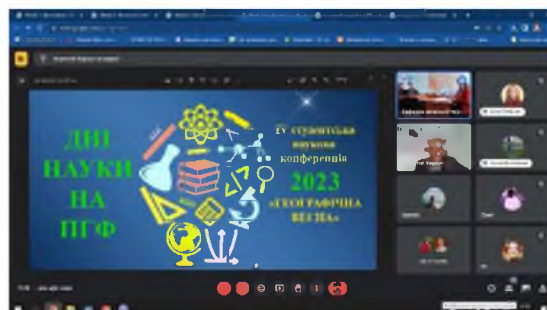
біологія – 47 осіб, географія – 47 осіб, хімія – 9 осіб) з різних регіонів України, а також із Польщі;

- Студентська наукова конференція «Читання до 145-ї річниці з Дня народження Григорія Андрійовича Левитського».

- IV студентська наукова конференція «Географічна весна» (до 115- річниці з Дня народження Опанаса Трохимовича Ващенка);
- Презентація путівника мережі інформаційно-рекреаційних центрів «Шлях»;

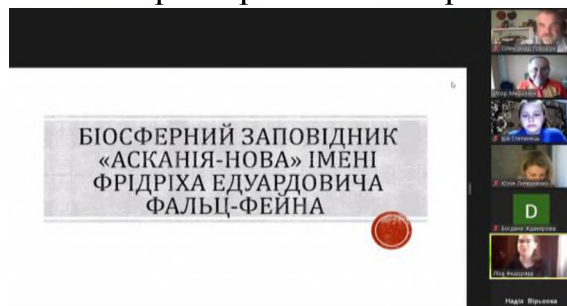
- Науково-методичний семінар «Актуальні напрями регіональних географічних студій – 2023»;

- IV Всеукраїнську наукову конференцію-конкурс «Молодь. Наука. Природа»;

- Регіональний науковий онлайн-семінар «Проблеми збереження степових екосистем»;

- Регіональна студентська наукова конференція «IV Наукові біолого-хімічні читання».

«Be Zero Waste Майстерня» в ННЦ «Ботанічний сад СумДПУ імені А.С. Макаренка»

За результатами Всеукраїнського конкурсу грантів, оголошеного ГО «Центр громадських та медійних ініціатив» (Zero Waste Kharkiv), викладачі кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Бабенко О.М., Вакал Ю.С., Харченко Ю.В. є серед переможців.

Конкурс проводився за підтримки французького еколого-дослідницького центру Calidris за інформаційної підтримки

Міністерства освіти і науки України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Усього на конкурс було подано 110 заявок із усіх областей України на проведення zero waste події, серед яких обиралися найкреативніші та найбільш актуальні (<https://m.facebook.com/events/781685790399706>).

22 вересня 2023 року заявлена подія «Be Zero Waste Майстерня» була реалізована у ННЦ Ботанічний сад СумДПУ імені А.С. Макаренка викладачами та співробітниками кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії, кафедри біології та методики навчання біології.

Захід відвідали більше 200 учасників.

Станція громадського моніторингу повітря в СумДПУ імені А.С.Макаренка

ЛУН Місто AIR починає моніторити якість повітря в Сумах. Перша станція – у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

16 травня 2023 року в СумДПУ імені А.С. Макаренка була запущена станція моніторингу якості повітря ЛУН Місто AIR, яка буде аналізувати якість повітря в м. Суми. Це перша станція в нашому місті. Станція встановлена на кафедрі біології людини, хімії та методики навчання хімії природничо-географічного факультету. Дані станції будуть використовуватися в рамках діяльності науково-дослідної лабораторії «Хіміко-екологічний моніторинг довкілля» для оцінки забруднення повітря в Сумах, а також на заняттях із «Хімії довкілля», «Аналітичної хімії довкілля» та в роботі студентських проблемних груп.

Дані ЛУН Місто AIR транслюють міжнародні та українські компанії, а також офіційний додаток Міндовкілля Екозагроза.

Слідкувати за показниками якості повітря в реальному часі можна тут: <https://misto.lun.ua>

Наукові періодичні видання

Природничо-географічний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка видає збірники наукових праць: фахове видання категорії Б «Слобожанський науковий вісник. Серія природничі науки» (Фахова реєстрація категорії «Б» –

Спеціальності: 091 – Біологія та біохімія, 101 – Екологія (Наказ МОН

України № 491 від 27 квітня 2023 року, додаток 3); Спеціальності: 103 – Науки про Землю, 106 – Географія (Наказ МОН України № 768 від 20 червня 2023 року, додаток 3) та нефаховий збірник «Наукові записки Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Географічні науки».

Інтеграція в міжнародний освітній та науковий простір

Міжнародні семінари

19 червня 2023 року викладачі кафедри загальної та регіональної географії долучилися до міжнародного семінару «Smart City: innovation supportive environment» («Розумне місто: середовище, що підтримує інновацій») в НАН України. Під час семінару професор Мейт Рунгі розповів про важливість побудови та подальшого розвитку розумних міст (яких у Естонії планується побудувати 15), їх вагомості та цінності та наголосив на тому, яким може бути розумне місто в майбутньому. Було розкрито питання особливостей стартапу середовища Естонії, умови розвитку інноваційної екосистеми, роль технологій цифрової комерції та фінтех у розвитку екосистеми.

Міжнародне стажування

Протягом 30.05.2023-04.07.2023 р. ст. викладач кафедри загальної та регіональної географії Олена Король пройшла закордонне стажування на базі SRUC (Scotland's Rural College) кампусу Barony College у Великобританії (Шотландія) за програмою з географії по використанню геоінформаційних систем (обсягом 12 кредитів ECTS). Метою стажування стало удосконалення навичок роботи з геоінформаційними системами на прикладі програм QGis та ресурсу ArcGis-online. У рамках названого стажування дослідниця взяла участь у інтенсиві з картографування в поєднанні з польовими дослідженнями, метою якого стало ознайомлення учасників з можливостями програми QGis та додатком Mergin Maps, який дозволяє збирати інформацію про об'єкти (у тому числі й об'єкти живої природи) на мобільний пристрій з подальшою можливістю обробляти інформацію в програмі QGis.

Після польових досліджень було проведено геоінформаційний аналіз досліджуваних об'єктів завдяки стільникової версії програм Mergin Maps і QGis, куди були перенесені зібрані дані зі встановленими назвами і параметрами, на базі чого було проведено оформлення відповідного картографічного матеріалу.

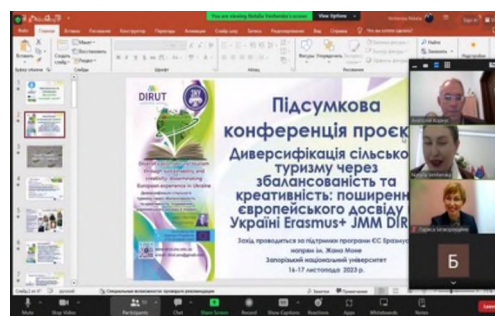
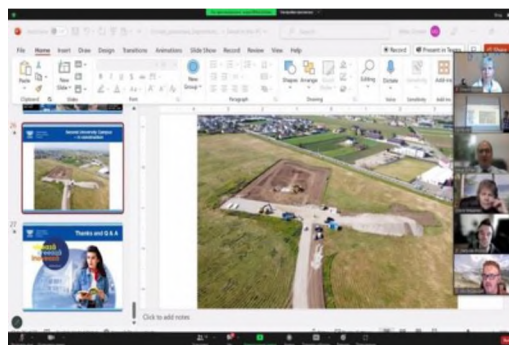
Також під час закордонної мобільності дослідницею було взято участь у польовій експедиції з менеджменту охорони дикої природи разом зі студентами, які навчаються за програмами «Лісове господарство» та «Управління дикою природою та охороною природи». Метою експедиції стало проведення візуальної оцінки біорізноманіття дерев і виявлення доказів минулого управління. Після польових досліджень було проведено геоінформаційний аналіз досліджуваної території завдяки ресурсу ArcGis-online та програмі QGis.

Протягом 15-18 вересня 2023 року викладачі кафедри загальної та регіональної географії Анатолій КОРНУС, Олеся КОРНУС, Ольга МАЩЕНКО та Олена ДАНИЛЬЧЕНКО пройшли навчання у літній школі «Create Virtual Field Trips for Inclusive Field Skill Training» зі створення віртуальних екскурсій для інклюзивного навчання польовим навичкам, яка проходила в Офісі дистанційної освіти та навчання протягом усього життя Університету Сучави, що знаходиться Ватра Дорней (Румунія).

Ключовим елементом навчальної програми літньої школи було ознайомлення з особливостями польової роботи та активного навчання через польові практики. До заходу долучилися викладачі географічних факультетів кількох українських університетів. Слухачі ознайомилися з досвідом створення віртуальних екскурсій (VFT). Цей інноваційний підхід покращить навчальний досвід студентів у короткостроковій та довгостроковій перспективі, забезпечуючи віртуальний доступ до широкого спектру вражень та місць.

Участь у проєктах Erasmus+

16 листопада 2023 р. зав. кафедри загальної та регіональної географії О.Г. Корнус, доц. кафедри А.О. Корнус і здобувач освіти спеціальності 106 Географія Є.І. Шило взяли участь у науковій зустрічі випускників курсу Erasmus+ JMM «Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та креативність: поширення європейського досвіду в Україні» (DIRUT), де відбулося обговорення здобутків слухачів після вивчення курсу, кейсів, ідей та натхнення щодо диверсифікації сільського туризму через креативні

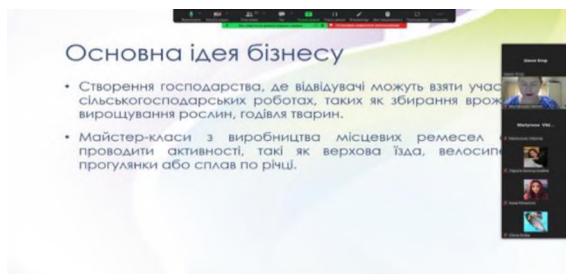

індустрії та збалансованість, європейського досвіду та можливостей його імплементації в Україні.

Викладачі кафедри загальної та регіональної географії Олеся КОРНУС, Анатолій КОРНУС та Олена ДАНИЛЬЧЕНКО і здобувачі освіти Софія СПАСЬОНОВА і Анастасія ВОЛИНСЬКА стали співorganizаторами та учасниками естонсько-українського хакатону «Диверсифікація сільської економіки через мережу громадських консультативних центрів туризму», який було організовано за сприяння Талліннського університету, Естонської асоціації сільського туризму та Естонського центру міжнародного розвитку спільно з українськими організаціями.

Протягом 25 березня – 17 червня 2023 року науково-педагогічні працівники кафедри Олеся Корнус, Анатолій Корнус, Олена Данильченко, здобувачі освіти спеціальності 106 Географія 732 гр. Єгор Шило (732 група), Катерина Конюх (752 гр.) і спеціальності 014 Середня освіта (Географія) Жанна Хабленко 721 (стн група) та Ірина Хвораєва (група СОГ-2) стали учасниками дистанційного курсу «Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та креативність: поширення європейського досвіду в Україні», Diversification of rural tourism through sustainability and creativity: disseminating European experience in Ukraine (DIRUT) – 2023, що проводився за підтримки Європейського Союзу, зокрема програми ERASMUS+, модуль Жана Моне на кафедрі міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму Запорізького національного університету під керівництвом доцентки цієї кафедри, координаторки проекту «Erasmus+ JMM DIRUT» Наталі Венгурської.

Тематичний спектр курсу включав 4 модулі, а заключним заходом стало представлення та захист розроблених бізнес-моделей CANVAS сільського туризму на основі збалансованості та креативності.

Біостаціонар «Вакалівщина» увійшов до Проєкту від Програми Розвитку ООН

На початку лютого 2023 року були оголошені результати конкурсу проєктів від Програми розвитку ООН із відновлення та розбудови миру, відібраних для фінансування у 2023-2024 роки.

Ця Програма має на меті шукати місцеві інноваційні рішення та допомагати реформаторській екосистемі в Україні, тестувати такі рішення та нові методи їх реалізації. Проєкти реалізуються за фінансової підтримки Уряду Швеції.

Розроблений ГО «Українська природоохоронна група» Проєкт «Мережа інформаційно-рекреаційних центрів підтримки природно-заповідних територій як складова відновлення та управління екосистемами громад» був підтриманий ПРООН. Серед учасників робочої групи, яка працювала над проєктом, був доцент кафедри біології та методики навчання біології, к.б.н. Говорун Олександр Володимирович.

Проєкт спрямований на об'єднання існуючих природоохоронних установ північно-східної України мережею інформаційно-рекреаційних центрів, а також на зміцнення міжгалузевих зв'язків (освіта, культура, підприємництво). Головне завдання Проєкту – показати зв'язок природної складової з культурою, перебігом історії, довести необхідність збереження історичних ландшафтів для розвитку краю. У ньому окремо робиться акцент на туристичному аспекті, де якнайкраще демонструється соціально-економічна роль природно-заповідних установ для становлення громад та їх подальшого сталого розвитку.

До мережі інформаційно-рекреаційних центрів увійдуть ряд заказників довкола Біостаціонару «Вакалівщина» Університету, а на території самого Біостаціонару буде створено один із інформаційно-рекреаційних центрів згаданої мережі. У рамках реалізації Проєкту його виконавцями планується тісна співпраця з науково-педагогічними працівниками і співробітниками кафедри біології та методики навчання біології щодо подальшої організації еколого-просвітницьких заходів та біологічних шкіл на базі Біостаціонару.

Міжнародна академічна мобільність

Здобувачі освіти ОР «Бакалавр» (Заворотько А., Бондаренко Ю., Савіщенко В., Нужненко А.) та ОР «Магістр» (Валюх М., Дубіковська А.) брали участь у роботі I Міжнародної школи «Natural Science Research School» (Україна-Словаччина).

Студентка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Савіщенко Валерія брала участь у Літній школі «Studens

«Involvement in University Life» в університеті Адама Міцкевича (Польща).

Із 29 червня до 15 липня 2023 р. студентки спеціальності 014 Середня освіта (Географія) Л. Вацик і А. Паук пройшли

навчання за програмою міжнародної англomовної літньої географічної школи BESE (built environment – sustainability – education) summer school «Tourism vs Nature Conservation in National Parks» у Польщі. Проблематика навчання була зосереджена на конфлікті між туризмом і охороною природи, яку наші студенти досліджували в п'яти національних парках (чотири гірські парки та один високогірний).

Магістрантка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) Кварта Наталія стала учасницею німецько-українського екологічного проєкту «Природні парки Німеччини та України», що проходив у Німеччині.

Організація проєкту відбувалася за співпраці Blockhaus Ahlhorn gGmbH, Гетьманського національного природного парку та Тростянецької міської ради.

Серед учасників з України – фахівці Гетьманського національного природного парку, вчителі та учні закладів загальної середньої освіти Тростянецької громади.

На зустрічі з мером Ольденбурга містером Крістіаном Пундтом, директором місцевого парку Олівером Кнагенм та представниками місцевих ЗМІ відбувся обмін досвідом щодо природоохоронної діяльності, були досягнуті домовленості щодо подальшої співпраці та спільних екологічних проєктів.

Здобувачка освіти спеціальності 106 Географія Аріанна Самойлова протягом 27.08-02.09.2023 р. навчалася в міжнародній англomовній літній школі «Environment and civilization. Geography for sustainable development».

Програма школи була дуже різноплановою і насиченою: від подій льодовикового періоду до використання геоінформаційних систем у екологічному моніторинзі та управлінні. Частина програми літньої школи

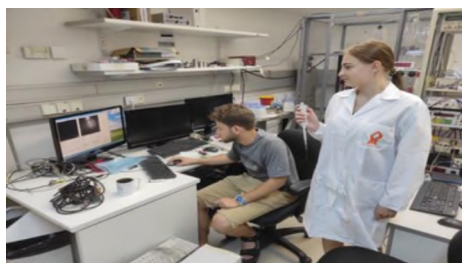
була присвячена формуванню soft skills, що також реалізовувалося в різних формах, починаючи від основ тимблдингу до спільних справ зі скандинавської ходьби.

9 по 19 жовтня 2023 р. участь в академічній мобільності за програмою «Study tour to Poland» у м. Лодзь (Польща) взяла студентка 722 групи природничо-географічного факультету Анастасія Волинська, яка навчається за ОПП Середня освіта (Географія. Англійська мова). Анастасія ознайомилася з особливостями життя в Польщі, механізмами системних змін і модернізації суспільства, різними формами громадської активності, туристичними об'єктами Лодзі та околиць, відвідала Лодзький університет, найбільшу в Лодзі бібліотеку, навчальний простір для позаучбового розвитку дітей, інститут інновацій, де дізналася про можливості, які надає ЄС для студентів із інших країн та ін. Також до програми входили лекції та тренінги пана Jarek Waszczyk, який був координатором та організатором програми.

Студентка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) ОР Бакалавр Анна Олешко розпочала стажування в лабораторії досліджень мозку в університеті Бен-Гуріона, розташованому в м. Беєр-Шева, Ізраїль.

Університет Бен-Гуріон є одним із найбільших освітніх та дослідницьких центрів в Ізраїлі. У ньому навчаються близько 20 000 студентів.

Це стажування стало можливим завдяки сприянню та рекомендаціям її наукового керівника, доцента кафедри біології та методики навчання біології Ігоря Романовича Мерзлікіна, який співпрацює з ізраїльськими колегами та

проводить спільні дослідження із ними. Науковим консультантом Анни Олешко у Ізраїлі є Матвій Бойко, професор, завідувач цієї лабораторії.

Участь здобувачів факультету у вебінарах міжнародного освітнього проєкту Ukraine Global Faculty

Цей проєкт – це некомерційна ініціатива, яка координується благодійним фондом K.Fund за підтримки Міністерства освіти і науки України. Уже понад 30 університетів стали партнерами UGF, серед них і наш Університет. У режимі реального часу учасники можуть поставити запитання лекторам та отримати відповідь. Записи лекцій доступні до перегляду в архіві в будь-який час. Мова лекцій – англійська, із синхронним перекладом на українську. Слухачі матимуть можливість обрати, якою мовою вони хочуть переглядати матеріал. Доступ безкоштовний для всіх учасників.

Проект передбачає широку тематику: від ІТ та інженерії до екології, біотехнології та медицини. По завершенні вебінарів учасники мають змогу одержати сертифікат.

7 березня 2023 року у видавництві «Baltija Publishing» вийшла з друку міжнародна наукова монографія «**Scientific and Educational Dimensions of Natural Sciences**». Організаційна робота над монографією та рецензування матеріалів здійснювалася науково-педагогічними працівниками природничо-географічного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка у співпраці з ISMA University of Applied Sciences (Рига, Латвія). На понад 700 сторінках викладено результати сучасних наукових досліджень природи та суспільства, а також природничої освіти. Із науково-педагогічних працівників кафедри до складу її авторів увійшли доценти В.М. Торяник та О.В. Говорун.

Участь декана факультету у круглому столі «Транснаціональна взаємодія університетів в умовах євроінтеграції»

Із метою налагодження співпраці між закладами вищої освіти України відбувся виїзд делегації Університету до Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Університету Григорія Сковороди в Переяславі. У складі делегації була декан ПГФ – Людмила Міронець. Під час семінару представники Університету виступили з презентацією своїх структурних підрозділів та пропозиціями щодо можливої співпраці між двома закладами вищої освіти. За результатами візиту одразу відбулися наради на факультетах та продовження обговорення співпраці між закладами вищої освіти.

Створення на факультеті атмосфери успіху та співпраці Зустріч першокурсників ПГФ

01 вересня 2023 року в СумДПУ імені А. С. Макаренка відбулась зустріч із першокурсниками природничо-географічного факультету в стінах Університету.

Під час зустрічі студенти познайомились із керівником та фахівцями Центру творчого розвитку та соціально-психологічної підтримки СумДПУ імені А.С.Макаренка, представниками Наукової бібліотеки, керівництвом факультету, кураторами своїх груп та студентським самоврядування ПГФ.

У 2023 році Король Олена Миколаївна отримала вчене звання доцента кафедри загальної та регіональної географії.

Нагородження

Грамотою Сумської обласної державної адміністрації

нагороджена Василенко Марина – студентка 652 групи (ОР Магістр, спеціальність 014 Середня освіта (Біологія, природознавство та здоров'я людини) за участь у обласному конкурсі наукових проєктів молодих вчених «Наука для безпеки та

сталого розвитку Сумщини», напрям: продовольча безпека регіону: виклики та шляхи їх подолання.

Іменна стипендія Голови Сумської ОДА призначена Валерії Савіщенко за особливі успіхи в навчанні, участь у науково-дослідницькій та громадській роботі.

17 листопада з нагоди Міжнародного дня студент, в одному з укриттів Університету відбувся «Студентський вечір».

Від ректора Юрія Лянного за високі досягнення у навчанні, активну громадянську позицію та з нагоди Дня студента, студентка ОР Бакалавр спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) Єлизавета Безбородова отримала грамоту.

Також на цьому заході було відзначено лауреатів та переможців Конкурсу талантів «Golden Time 2023!».

25 вересня 2023 року на святковому засіданні вченої ради за сумлінну, плідну працю, високий рівень професійної майстерності Грамотою Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації нагороджено доктора філософії, старшого викладача кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Юлію Вакал.

В Ботанічному саду Університету відбувся день доброти

Всесвітній день доброти – міжнародний день, який відзначається щорічно 13 листопада. День доброти – чудова можливість знайти час на хороші вчинки для людей та тварин.

Відвідувачі відділення «Спільнота» КУ СМТЦСО «Берегиня» завітали до ННЦ Ботанічний сад Університету з чудовою

місією – допомогти птахам та білкам. Вони принесли з собою годівнички, які змайстрували власними руками.

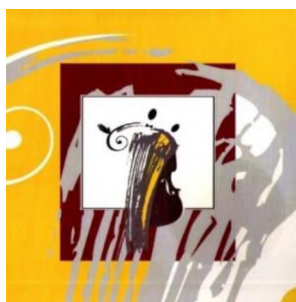
Благодійна акція до Дня бродячих тварин

З квітня 2023 року на природничо-географічному факультеті була проведена благодійна акція до Дня бродячих тварин.

У рамках челенджу «Щасливе пузико» студенти факультету годували безпритульних тваринок на вулиці. Також на природничо-географічному факультеті був проведений збір благодійних коштів для Сумського

притулку для тварин. До збору долучилися студенти і викладачі, а також представники студентів навчально-наукового інституту педагогіки і психології та факультету іноземної та слов'янської філології.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Стратегія розвитку

Відповідно до Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка важливими цілями навчально-наукового інституту культури і мистецтв у 2023 році були:

- забезпечення реалізації принципів академічної доброчесності;
- розвиток та успішне застосування нових освітніх технологій дистанційного навчання;
- підвищення якості та ефективності навчальної та виробничої практики студентів через співпрацю з мистецькими та загально-освітніми закладами культури, державними установами та громадськими організаціями;

- розвиток та підтримка фахової комунікації шляхом розширення колекцій та постійного збільшення обсягу наукових публікацій університетського репозиторію;
- провадження передового досвіду в галузях мистецтва та культури, а також результатів власних науково-дослідних розробок в освітній процес;
- забезпечення збалансованості теоретичної та практичної підготовки фахівців, ефективної та результативної взаємодії університету з роботодавцями;
- постійне оновлення програмного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з урахуванням сучасних вимог;
- розширення співпраці із зарубіжними університетами-партнерами в програмах;
- діяльність короткострокових програм, таких як літні й зимові школи;
- модернізація навчальної бази навчально-наукового інституту культури і мистецтв (лабораторії, комп'ютерні класи), оснащення навчальних аудиторій сучасним обладнанням згідно до вимог освітнього процесу;
- удосконалення роботи над розробленням електронних навчальних ресурсів навчальних дисциплін та їх розміщенням на освітній платформі Moodle.
- здійснення постійного оновлення програмного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з урахуванням сучасних вимог.

Головна місія Інституту – підготовка висококваліфікованих мистецьких кадрів, які володіють методологією наукового пізнання, сформованими предметними, дослідницькими, комунікативними, інформаційними, соціально-культурними та самоосвітніми компетентностями, здатні до продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, необхідних для подальшої успішної професійної та/або науково-дослідницької діяльності музикознавця-дослідника та музиканта-практика в художньо-творчій, науковій та педагогічній сферах музичного мистецтва.

Унікальність навчально-наукового інституту полягає в забезпеченні закладів регіону висококваліфікованими фахівцями сфери музичного мистецтва, спроможними викладати навчальні дисципліни з музичного мистецтва; урахуванні запитів, інтересів та потреб внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів, а також регіонального та всеукраїнського аспектів підготовки фахівців для викладання

навчальних дисциплін музикознавчої спрямованості, забезпеченні наступності здійснення наукових досліджень на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти відповідно до освітньо-професійних та освітньо-наукової програм, які реалізуються за спеціальністю 025 Музичне мистецтво в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.

Вища освіта як чинник стійкості країни та фундамент повоєнної відбудови

Протягом 2022-2023 навчального року освітній процес здійснювався з використанням технологій дистанційного навчання. Відповідно до рішення ректорату (протокол № 1 від 28.08.2023 року) цю форму продовжено й у першому семестрі 2023-2024 навчального року.

Освітній процес

Інститут проводить навчання здобувачів вищої освіти за наступними освітньо-професійними програмами:

- 022 Дизайн (бакалавр)
- 023 Образотворче мистецтво. Станковий живопис (бакалавр)
- 023 Образотворче мистецтво (магістр)
- 024 Хореографія (бакалавр)
- 024 Хореографія (магістр)
- 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
- 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
- 034 Культурологія (бакалавр)
- 025 Музичне мистецтво (бакалавр)
- 025 Музичне мистецтво (магістр)
- 026 Сценічне мистецтво
- 025 Музичне мистецтво (доктор філософії)
- 014 Середня Освіта (Музичне мистецтво) (доктор філософії)

Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Законів України про освіту, Статуту Університету, Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка до 2032 року та Програми розвитку навчально-наукового інституту культури і мистецтв.

Станом на 01.01.23 р. за всіма освітньо-професійними, освітньо-науковими рівнями вищої освіти в Інституті навчалось 494 здобувач, що на 29 осіб більше ніж у минулому навчальному році.

Адаптація освітнього процесу

Результати роботи комісії внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності Інституту

Комісія внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності Інституту є важливою складовою інституту. Вона здійснює моніторинг процесів забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.

Згідно з поставленими завданнями було реалізовано:

Проведено засідання Комісії з метою внутрішнього моніторингу якості освіти в навчально-науковому інституті культури і мистецтв:

- у вересні 2022 р. щодо здійснення дистанційного навчання в умовах воєнного стану та розробки заходів для забезпечення відповідної якості освіти;
- у червні 2023 р. щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Інституті та результати онлайн-опитування студентів щодо рівня якості отриманої освіти;

Важливим дорадчим органом інституту є *науково-методична комісія Інституту* під головуванням доктора філософії Руденка О. Ф.

Результати діяльності НМК Інституту:

- контроль за виконанням вимог Державного освітнього стандарту на кафедрах;
- розглядання за поданням кафедр навчальних планів спеціальностей та напрямів навчання, програм та методичних рекомендацій щодо проведення різних форм навчання, педагогічної та виробничої практик.
- розробка науково-методичної документації, рекомендацій та пропозицій, спрямованих на вдосконалення змісту освіти;
- участь у розробці науково обґрунтованих методик викладання дисциплін, методичних посібників з написання кваліфікаційних робіт, застосування нових методів і технічних засобів навчання, які сприяють підвищенню ефективності проведення всіх видів навчальних занять;
- розглядання і підготовка висновків щодо науково-дослідних робіт, спрямованих на поліпшення наукової організації навчального процесу, удосконалення форм і методів навчання.

Стейкхолдери, академічна мобільність та доброчесність

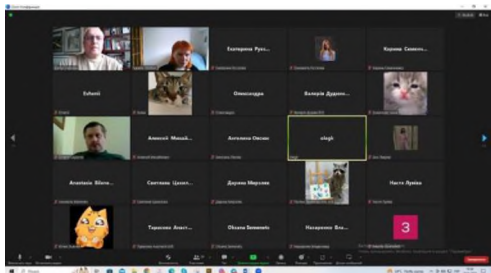
Співпраця зі стейкхолдерами

До освітнього процесу залучено 63 стейкхолдери. До цього складу входять не тільки керівники державних та комерційних установ, а і здобувачі вищої освіти навчально-наукового інституту культури

і мистецтв. У 2023 р. відбулися засідання з метою налагодження більш тісних взаємозв'язків між здобувачами ВО освітніх програм та їх безпосередніми роботодавцями, а також з'ясування найбільш важливих потреб роботодавців із метою подальшого корегування ОП.

Гостьові лекції

- «Підготовка до відкритих публічних концертних заходів у початкових спеціалізованих мистецьких закладах освіти» члена ради стейкхолдерів аспірантури спец. 025, д. мист., проф. ХНПУ імені Г.С. Сковороди Калашник М.П. (16 березня 2023 р.);
- «Інструментарій і методика арканів сакральних символів в українській музиці» канд. мист., ст. наук. співробіт. ІМФЕ імені Т. Рильського НАНУ Валентини Кузик (06 жовтня 2023 р.);
- гостьова лекція з масових комунікацій для студентів ННІ культури і мистецтв д. філолог.н., проф. Лариси Горболіс (03.02.2023);
- «Художні твори про митців і мистецтво» д. філолог. н., проф. Лариси Горболіс (17.02.2023);
- «Література Київської Русі» для студентів 4 курсу спец. 034 Культурологія (20 жовтня 2023 р.) к. філол. н., ст викладача СумДУ Черниш А. Є.;
- Олена Пчілка: погляд із сьогодення» І. Шукіної – завідувачки науково-дослідного відділу з вивчення творчості Лесі Українки Музею видатних діячів української культури (м. Київ) для студентів спеціальності 034 Культурологія (4 жовтня 2023 р.);
- відкрита лекція з питань академічної доброчесності д.п.н., проф., зав кафедри української мови та літератури Семеног О.М. (01 грудня 2023 р.).
- Канд. філософ. н., доц. Зленко Н.М. брала участь у міжнародному стажуванні за програмою академічної мобільності в Ганноверському університеті імені Лейбніця (Німеччина, м. Ганновер, 26.08.2022 –30.06.2023 р.).

Академічна доброчесність

Спілкування студентів та викладачів за платформі Zoom.

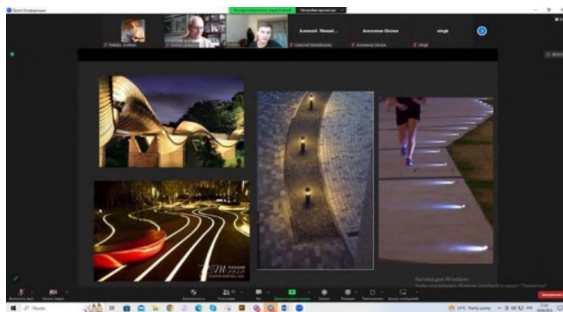
У рамках педагогічної практики відбулося обговорення питань академічної доброчесності.

Практична підготовка: стан, виклики, перспективи

У 2023 році Інститут спрямовував свою діяльність на:

- задовільнення потреб ринку праці та вимог основних роботодавців і стейкхолдерів освітнього процесу;

- розширення контингенту здобувачів за рахунок навчання в університеті іноземних студентів;
- запровадження новітніх принципів дистанційного, змішаного та онлайн-навчання;
- організацію та забезпечення якості освітнього процесу;
- оцінювання результатів навчання та присвоєння кваліфікації;
- дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу;
- науково-дослідну роботу колективних тем кафедр та у відповідності до напрямів індивідуального наукового пошуку

Підготовка фахівців за третім рівнем вищої освіти

Освітньо-наукова програма доктора філософії (PhD) має дослідницьку, академічну та прикладну спрямованість. Програма базується на сучасній методології, інноваційних досягненнях у музично-педагогічній освіті, реалізації практичної підготовки в науково-педагогічному та дослідницькому напрямках. Програму зосереджено на інтеграції освітньої та наукової складових підготовки доктора філософії (PhD) через розвиток у здобувачів освіти вмій ініціювати, планувати, реалізовувати та корегувати послідовний процес наукового дослідження зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) шляхом реалізації науково-методичного або прикладного завдання на основі сучасних підходів у музичній освіті з дотриманням наукової етики та академічної доброчесності.

На підставі аналізу поданих документів і проведеної акредитаційної експертизи було ухвалено рішення про умовну (відкладену) акредитацію освітньої програми Середня освіта (Музичне мистецтво) відповідно до Постанови КМУ від 16.03.2022р. №295 «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти в умовах воєнного стану» (без участі представників ЗВО); 0468/АС-22; ID програми в ЄДЕБО 51177.

На спеціальності 025 Музичне мистецтво навчаються 56 аспірантів:

-15 осіб – представники України, 37 – Китаю.

У 2023 році відбулося 5 захистів на здобуття ступеню PhD спец. 025 Музичне мистецтво:

- Соловйов А. М. (наук. кер. – д. мист., проф. Зав'ялова О.К.);

- Чжао Юе (наук. кер. – канд. мист., д.п.н., проф. Устименко-Косоріч О. А.);
- Лі Чжи (наук. кер. – канд. мист., д.п.н., проф. Устименко-Косоріч О.А.);
- Мінгальов П. В. (наук. кер. – канд. мист., доц. Енська О.Ю.);
- Чжан Цзунжуй (наук. кер. – канд. мист., доц. Каблова Т.Б.);

У листопаді 2023 року проведено 2 передзахисти на здобуття ступеню PhD спец. 025 Музичне мистецтво:

- Лі Хайнін (наук. Кер. – канд. мист., доц. Каблова Т.Б.);
- Сунь Юань (наук. кер. – канд. мист., д.п.н., проф. Устименко-Косоріч О.А.).

За Спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) у цей період захистили дисертації чотири аспіранти.

За 2023 рік аспірантами опубліковано:

- статті, опубліковані у фахових виданнях України категорії Б – 18;
- статті, опубліковані за кордоном – 5;
- інші публікації – 33;
- взято участь у наукових заходах – 33 (із них 19 міжнар, 11 всеукр.);
- експерти в Експертній раді МОН або інших дорадчих органах.

Студентське наукове товариство

Секцію наукового товариства очолює Шумакова Єлізавета Володимирівна, яка проводить зустрічі зі здобувачами різних рівнів щодо академічної доброчесності, а також, у цьому році був проведений захід за сприяння голови секції наукового товариства 16.10.2023 спільно із Віртуальним музеєм Володимира Скуратовського, Управлінням культури, Департаментом гуманітарної політики, Українським культурним фондом, Благодійним фондом «Реалізація ідей», Дніпровською музичною школою імені В. Скуратовського та навчально-науковим інститутом культури і мистецтв на тему: «Презентація-концерт «Синергія музики» у рамках проекту «Віртуальний музей Володимира Скуратовського».

У заході взяли участь студенти класу Шумакової Єлізавети: Наталія Мочакова, Максим Іщенко, Єрмакова Катерина, Олена Лапай, Рибкін Павло та викладачі КЗ СМР СДМШ №1: Анна Соколова, аспірантка ННІКіМ та Костенко Тетяна Ігорівна.

Кадровий склад

Навчальний процес в Інституті забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, серед яких 4 доктори наук, 5 професорів, 14 кандидатів наук та докторів філософії, 14 доцентів, 11 старших викладачів, 14 викладачів та 5 концертмейстерів.

За сумісництвом працюють: 2 доктори наук, професори, 2 кандидати наук, професор, та 3 кандидати наук, доцент.

Разом з тим:

- Заболотний І. П., професор – стипендіат кабінету міністрів України;
- Гулей О. В. – Заслужений майстер народної творчості України, доцент;
- Жулінський М. В. – Заслужений діяч мистецтв України, ст. викладач;
- Швачунов І. Ю. – Заслужений художник України, ст. викладач;
- Ластовецька Т.М. – Заслужена артистка України, викладач.

До складу Інституту входять чотири кафедри:

- Музикознавства та культурології
- Образотворчого мистецтва та культурології
- Хореографії та музичного мистецтва
- Сценічного мистецтва, естради та МР.

Створення середовища, сприятливого для розвитку та саморозвитку особистості

На основі угод про співпрацю ведеться постійна науково-творча співпраця з Національною музичною академією України імені П. І. Чайковського, Одеською національною музичною академією імені А.В.Нежданової, Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв, Харківським національним університетом мистецтв імені І. П. Котляревського; Харківською державною академією культури; Дніпровською академією музики; Київським університетом імені Бориса Грінченка; Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка.

Співпраця з установами

На основі угод про співпрацю ведеться постійна співпраця з: Управлінням культури Сумської ОДА, Сумською міською радою, сумісні заходи з Сумською обласною універсальною науковою бібліотекою, Сумською міською бібліотекою імені Т. Шевченка, Комунальним закладом культури Сумської обласної ради «Сумська обласна філармонія».

Матеріально-технічне забезпечення

Уся наявна матеріально-технічна база навчально-наукового інституту культури і мистецтв дає можливість забезпечувати підготовку фахівців за освітньо-професійними програмами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, а також за освітньо-науковою програмою PhD.

Наявна матеріально-технічна база забезпечує необхідні умови для реалізації навчального процесу, науково-дослідної та методичної роботи.

Наразі відсутні перешкоди для доступу до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю (зокрема навчальний корпус №4, загальною площею 4053,6 м², в якому розташовується навчально-науковий інститут культури і мистецтв, облаштовано пандусом).

Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. У них забезпечується необхідний тепловий, санітарний та протипожежний режими.

Мистецьки здобутки

Концертно-творча діяльність:

- Концерт у складі гурту «Бабський козачок» у Final WIELOGŁOSÓW w sezonie 2022/23 в Ośrodek Kultury Ochoty OKO (Варшава, травень 2023) (кер. – к.мист., ст.викл. О. Гончаренко);
- Концерт у рамках Міжнародного фестивалю EtnoKraków/Rozstaje XXV lat (2-9 липня 2023, Польща, Краків) (кер. – О. Гончаренко);
- Фольклорний гурт «Серпанок» (кер. – О. Гончаренко) посів 1 місце в Міжнародному конкурсі «Зоряний шлях» – вересень, 2023;
- Фольклорний гурт «Серпанок» (кер. – О. Гончаренко) посів місце в Міжнародному конкурсі «Зірки Європи» – вересень, 2023.

Проведення майстер-класів у міжнародних школах:

- майстер-класи із традиційного співу в рамках міжнародної літньої школи «Рись» (модератор – к.мист., ст.викл. О. Гончаренко);
- Майстер-класи із традиційного співу, концерт The Institute of Ethnomusicology of the Scientific Research Center of the Slovenian Academy of Science and Arts, Ljubljana, Slovenia (модератор – к.мист., ст.викл. О. Гончаренко).

Творчо-професійна діяльність здобувачів вищої освіти

В Інституті створено сприятливе середовище для розвитку та саморозвитку особистості усіх учасників освітнього процесу. На офіційному сайті створені сторінки кафедр. Вони містять актуальні інформаційні матеріали для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників. Створені та активно функціонують сторінки у Facebook

Науково-педагогічними працівниками організовано групи у месенджерах (Viber, Telegram тощо), у яких, серед іншого, надають актуальну інформацію про заходи і події, які сприяють особистісному розвитку здобувачів вищої освіти, а також систематично організовують заходи, спрямовані на гармонійний розвиток їх особистості.

Разом з тим здобувачі вищої освіти виявили бажання займатися в індивідуальній формі з дотриманням вимог воєнного часу в університеті (що засвідчено відповідними заявами та наданим у встановленому порядку дозволом).

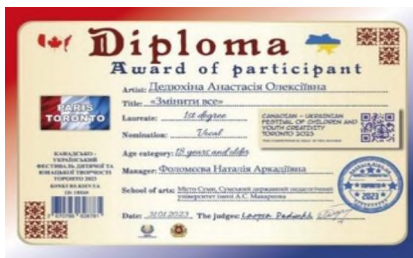
Означене дає підстави стверджувати, що освітній процес повною мірою адаптований до умов воєнного стану та викликаного цим запровадження елементів дистанційного навчання.

01.2023 р. відбулися урочистості з нагоди вручення дипломів магістрам ННІ культури і мистецтв (виступи випускників Велітченко М., Панова Р. (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри

сценічного мистецтва, естради та методики режисерування Наталії Фоломеєвої).

31.01.2023 р. відбувся Міжнародний канадсько-український фестиваль дитячої та юнацької творчості «Toronto-2023», у якому

взяла участь Дедюхіна Анастасія (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування Наталії Фоломеєвої) і посіла 1 перше місце.

23.02.2023 р. відбувся Міжнародний двотуровий фаховий конкурс талантів «London Stars», у якому брали участь Безкоровайна Ганна та Дедюхіна Анастасія (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри

сценічного мистецтва, естради та методики режисерування Наталії Фоломеєвої) і посіли 1 місце).

26.03.2023 р. відбувся Міжнародний конкурс вокально-хорового мистецтва «Vokal-Art», у якому взяв участь жіночий хор навчально-наукового інституту культури і мистецтв під орудою

доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Євгена Карпенка і посів 1 місце.

25.03.2023 р. відбувся Міжнародний конкурс «Свято талантів. Зоряний шлях», у якому взяла участь Безкоровайна Ганна (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Наталії Фоломєєвої) і посіла 1 місце.

07.04.2023 р. відбувся Міжнародний двотуровий французько-український конкурс «Paris: Talents D'Europe», у якому брала участь Безкоровайна Ганна (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Наталії Фоломєєвої) і посіла 1 місце.

15.04.2023 р. відбувся Міжнародний двотуровий конкурс талантів «Алея зірок України», у якому взяв участь Мартиненко Віктор (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування Наталії Фоломєєвої) і посів 1 місце).

10-11.05.2023 р. відбувся Міжнародний полікультурний фестиваль-конкурс «Переяславський дивограй», у якому взяв участь жіночий хор навчально-наукового інституту культури і мистецтв під орудою доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування Євгена Карпенка і посів 1 місце).

11.05.2023 р. відбувалася благодійна мистецька акція «Бузковий блюз», де виступали здобувачі вищої освіти кафедри сценічного мистецтва, естради та

методики режисерування: Дедюхіна А., Губський О., Коренєва Н., Шолох М.

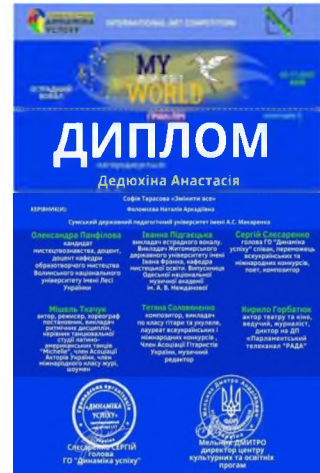
15.05.2023 р. відбувся благодійний концерт «Україна-ненька», де виступали здобувачі вищої освіти та випускники кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування, а також вихованці та солісти Народного театру-студії естрадного вокалу «Екстрім» під керівництвом кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування Наталії Фоломєєвої).

16.06.2023 р. відбувся Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Львівська рапсодія – 2023», у якому взяла участь Петракова Наталія (викладач основ співу – кандидат педагогічних наук, Ph.D., доцент кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Наталія Фоломєєва) і отримала Гран-прі.

02.11.2023 р. відбувся Міжнародний конкурс мистецтв «My World», у якому взяла участь Дедюхіна Анастасія та отримала гран-прі, Коренєва Наталія отримала перше місце (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Наталії Фоломєєвої).

14.11.2023 р. у Міжнародному конкурсі мистецтв «Зірки навколо» Дедюхіна Анастасія (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Наталії Фоломєєвої) отримала перше місце.

16.11.2023 р. у Міжнародному двотуровому конкурсі авторської пісні «Madrid: Talentos de Europa» Шокун Денис (клас кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Наталії Фоломєєвої) посів 1 місце.

17.11.2023 р. у Міжнародному конкурсі «Свято талантів. Зоряний шлях» Мочакова Тетяна (клас викладача кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисування Олени Левенець) посіла місце.

23.11.2023 р. відбулися урочистості з нагоди 45-річчя ННІ культури і мистецтв. Де виступили здобувачі вищої освіти кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування: Губський О., Демиденко Є., Надточий Ю., Ніконов В., Сорокін П., Усенко А., Шолох М., а також випускниця Велітченко М.

04.12.2023 р. відбувся концерт-звіт кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування «В обіймах мистецтва», де виступили здобувачі вищої освіти та випускники кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування, а також вихованці та солісти Народного театру-студії естрадного вокалу «Екстрім» під керівництвом кандидата педагогічних наук, Ph.D., доцента кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування Наталії Фоломєєвої

4.03.2023 проведено День відкритих дверей у СумДПУ імені А.С. Макаренка, де продемонстровано твори мистецтва та дизайну

студентів кафедри образотворчого мистецтва та дизайну.

1.04.2023 та 27.05.2023 під час Zoom-конференції було проведено день відкритих дверей Інституту, де була продемонстрована відео-презентація студентських робіт з усіх спеціальностей кафедр.

18.04.2023 студенти відвідали «Майстерню музейних проєктів Олександра Антонця» пп Антонєць О.П. (стейкхолдер).

24.04.2023 студенти кафедри ОТМ та дизайну СумДПУ імені А.С.Макаренка відвідали майстерні художників м. Суми.

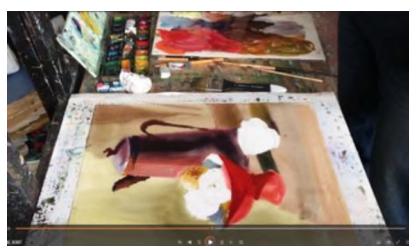

На сторінках кафедри ОТМ та дизайну у телеграмі та у фейсбуці публікуються культурні події щодо видатних діячів України та інформація, що стосується історії Сум та області, наприклад, живопис та графіка Т.Г.Шевченка, інформація про Георгія (Юрій) Івановича Нарбута тощо.

2.03.2023 Сумська обласна організація Національної спілки художників України у виставковому залі 2 березня відкрила виставку під назвою «Весняна художня виставка», де свої твори (живопис, графіку) показали сумські художниці, серед яких представлено твори випускниці Винокур Єлізавети.

5.04.2023 Заслужений художник України Швачунов І.Ю. показав майстер-клас живопису алла пріма (від італ. alla prima – в один прийом) у своїй майстерні. для студентів, які проживають у Сумах. Майстер-клас

записано на відео та продемонстровано іншим студентам, що живуть за межами міста.

12 квітня Жулінський М. В. відкрив персональну ювілейну виставку «Чорно-білий світ Миколи Жулінського» (живопис) в художньому музеї імені Н.Онацького.

Студенти та викладачі кафедри ОТМ та дизайну на виставці 24.04.2023.

Mila Ovsienko (Суми. Україна - Польща). Цифрова фотографія та графіка в галереї Арт-простір на Театральній (Суми, Покровська площа, 5).

18 березня опублікована інформація щодо поповнення фондів Сумського обласного художнього музею ім. Никанора Онацького творами Сумських митців, серед яких є викладачі та випускники навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка (заслужений діяч мистецтв України – Жулінський М.В., заслужений художник України – Швачунов І.Ю.).

Гулей О.В. представила виставку «Вишивана Україна» у Сумській центральній міській бібліотеці ім. Т.Шевченка. Відділ літератури і мистецтва.

20 травня у Квітковому сквері в рамках «Ніч музеїв – 2023» відбулось відкриття авторської міні-скульптури Андрія Никифорова «Яблуко в листях».

20 травня в рамках «Ніч музеїв – 2023» продемонстровано майстер-клас з вибійки на одязі – оздоблення футболок і шоперів орнаментами Слобожанщини (майстри – Ольга Гулей і Андрій Никифоров).

1 вересня Гулей Ольга Володимирівна представила персональну виставку в Сумському обласному художньому музеї імені Никанора Онацького.

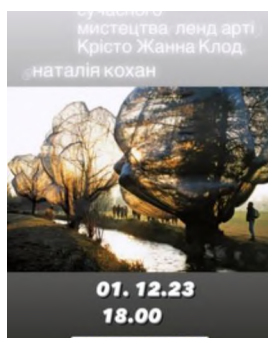
нд, 28 трав. 0 11:00 UTC+01

Недільні розмови про мистецтво. Поговоримо про ленд-арт
Суми, Сумська область, Україна

34 особи цікавляться

☆ Цікавить

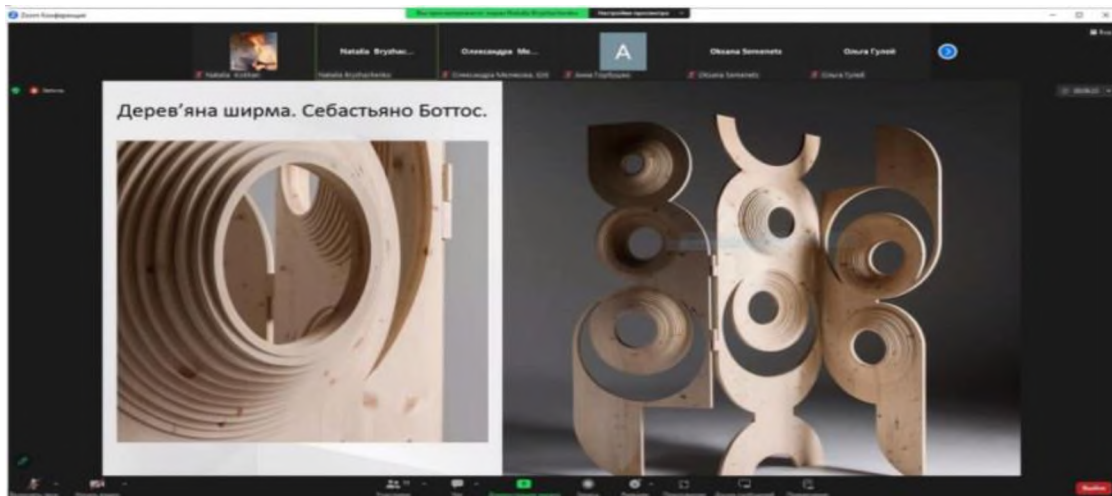
Кохан Н.М. провела лекцію про ленд-арт, присвячену 20-річчю розвитку мистецької та дизайнерської спеціальностей ННІ культури та мистецтв в СумДПУ імені А.С.Макаренка.

Кохан Н.М. 1 грудня 2023 року о провела відкриту лекцію про ідею в ленд-арті в галереї «Арт-простір».

Брижаченко Н.С. провела відкриту лекцію «Сучасні інтер'єрні арт-об'єкти: класифікація та методика створення мистецьких творів на сучасному обладнанні». Лекція відбулась 17 листопада на платформі Zoom.

14 червня Ігор Швачунов представляє персональну виставку «Перевтілення» в галереї «Арт-простір» (Суми).

Магістрантка Мелякова О.А. (кер. Кохан Н.М.) перемогла на міжнародному двотуровому конкурсі мистецтв «Надія весни» в номінації «Образотворче мистецтво» (25+ професіонали) з роботами: «Мрійлива Аліса» (гран-прі) та «Зламаний цикл» (гран-прі).

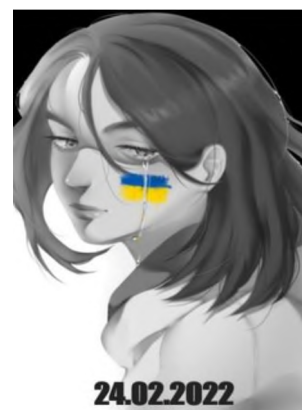
У квітні 2023 року оголошено університетський конкурс плакатів «Сьогодення України», у якому взяли участь студенти кафедри образотворчого мистецтва та дизайну (21 студент).

За результатами конкурсу визначено переможців:

1 місце – Назаренко Вікторія,
«Незламна Україна».

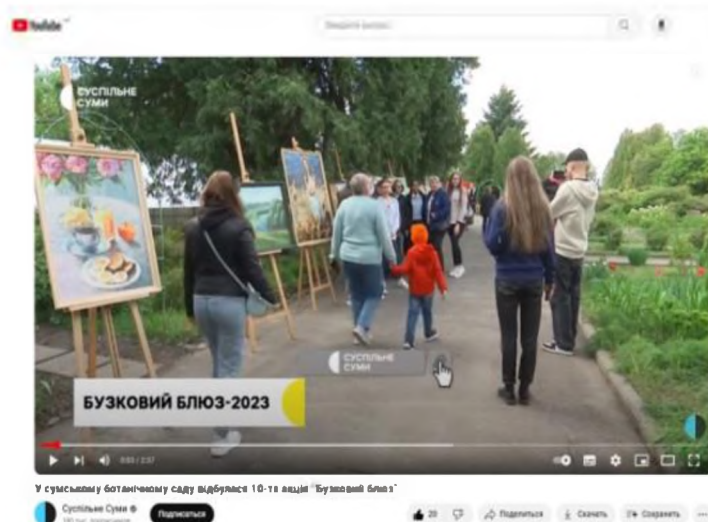

II місце – Докаленко Анна Докаленко Анна,
«24.02.2022».

III місце – Міроненко Аліса,
«Наша сила в єдності!»

11 травня в Ботанічному Саду СумДПУ імені А.С. Макаренка відбулася благодійна мистецька акція «Бузковий блюз», на якій були представлені студентські роботи.

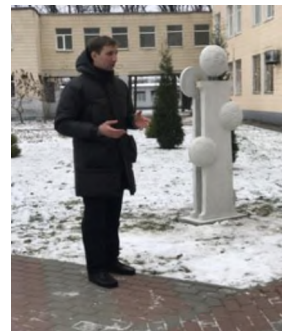
1 листопада в галереї «Арт-простір» у рамках святкування 45-річчя ННІКМ відбулась виставка кафедри ОТМ та дизайну.

Відзначаючи 45-річчя навчально-наукового інституту культури і мистецтв, кафедра образотворчого мистецтва та дизайну взяла активну участь в урочистих заходах:

- відкритті скульптури «Усі крапки над «і»» доцента кафедри Андрія Никифорова, що поповнила парк скульптур СумДПУ імені А.С. Макаренка;
- виставці творчих робіт студентів з образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та дизайну;
- провели низку профорієнтаційних бесід із відвідувачами виставки.

Під час урочистої концертної програми викладачі кафедри були відзначені почесними грамотами та подяками за сумлінну плідну працю, вагомий особистий внесок у розвиток національного мистецтва, високий рівень професійної майстерності.

Випускники

Випускники ННКІМ мають змогу не лише набути систему компетенцій та досягти результатів навчання, але і оволодіти важливими якостями, зокрема:

- гнучко адаптуватися в життєвих ситуаціях, що швидко змінюються, самостійно набуваючи або розвиваючи необхідні компетенції та ефективно застосовувати їх на практиці для вирішення різноманітних проблем;
- самостійно критично мислити, бути спроможним визначати труднощі, що виникають у реальному світі та шукати шляхи раціонального їх подолання, використовуючи сучасні технології, бути здатним генерувати нові ідеї, творчо мислити;
- грамотно працювати з інформацією, уміти збирати необхідні факти, аналізувати їх, висувати гіпотези вирішення проблем, робити необхідні узагальнення, зіставлення з аналогічними й альтернативними варіантами розгляду, установлювати статистичні закономірності, формулювати аргументовані висновки та на їх основі виявляти і вирішувати нові проблеми;
- бути комунікабельними, контактними в різних соціальних групах, уміти працювати спільно в різних ситуаціях, запобігати конфліктним ситуаціям або вміло виходити з них;
- самостійно розвивати власну моральність, інтелект, світогляд, підвищувати культурний рівень.

Інноваційна діяльність

Сертифікат експерта НАЗЯВО мають: доктор педагогічних наук, професор Устименко-Косоріч О. А.; доктор філософії, старший викладач Руденко О. Ф.; кандидат педагогічних наук, доцент Ткаченко І. О, викладач Шумакова Є. В.

В інституті наявні чотири наукові школи науково-педагогічних працівників: доктора педагогічних наук, професора Устименко-Косоріч О. А.; доктора педагогічних наук, професора Зав'ялової О.К.; доктора мистецтвознавства, професора Стахевича О. Г.; доктора педагогічних наук, професора Єременко О. В.

Проблеми та виклики розвитку

До сильних сторін Інституту можна віднести:

- високу кваліфікацію науково-педагогічних працівників, які є визнаними фахівцями за своїм профілем та постійно підвищують свій професійний рівень, мають публікації в наукових виданнях,

що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science Core Collection;

- забезпечення наступності та послідовності здобуття вищої освіти на різних рівнях вищої освіти майже за усіма спеціальностями;
- урахування у процесі підготовки фахівців запитів стейкхолдерів, тенденцій ринку праці та регіонального контексту.

До основних напрямків розвитку ННІКІМ можна віднести:

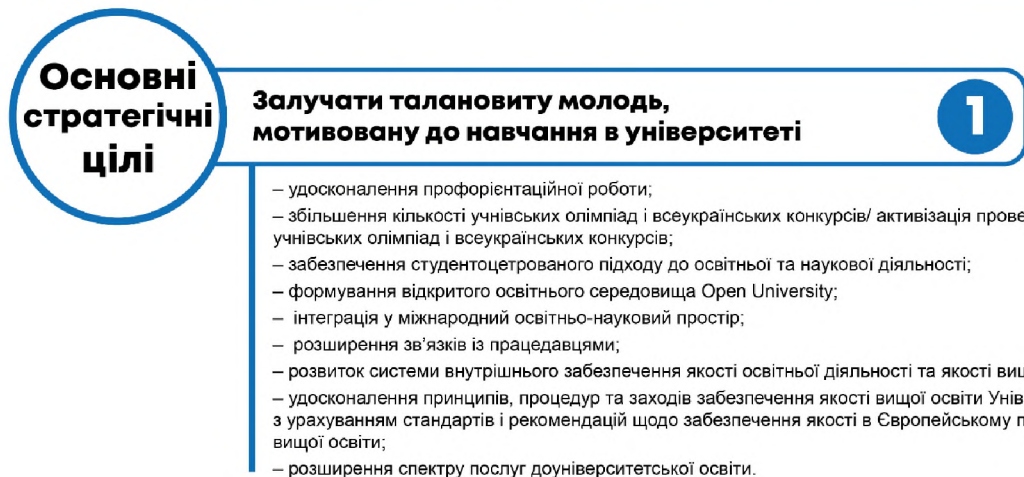
- активізація академічної мобільності професорсько-викладацького складу та здобувачів освіти;
- поглиблення участі здобувачів освіти у грантових програмах різних рівнів;
- розширення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, зокрема, у частині обладнання профільних аудиторій за спеціальностями та напрямками підготовки.

ХІІІ. ІЗ УПЕВНЕНІСТЮ У 2024 РІК

Місія Університету на наступний 2024 рік – полягатиме у збереженні накопиченого людського освітньо-наукового, техніко-технологічного потенціалу, подальшій інноваційній, естетико-історичній розбудові Університету, створенні та поширенні сучасних наукових знань, отриманих в умовах воєнного стану з метою збереження життя та умов праці людей, продовження якісної підготовки фахівців європейського та світового фахового рівня, інтелектуального та особистісного національно-патріотичного розвитку всього колективу працівників. У нових умовах воєнного стану в Україні діяльність Університету буде спрямована на співпрацю зі Збройними Силами України, їх морально-етичну та фінансову підтримку.

Свою місію у 2023 році Університет продовжуватиме реалізувати через визначені у Стратегії розвитку Університету до 2032 року основні базові напрями розвитку, до яких належать міжнародний, освітній, суспільно-виховний, науково-дослідницький, інноваційний, виробничо-господарський, суспільно-етичний, фінансовий, управлінський.

Основні стратегічні цілі

Підвищити рівень присутності Університету в системі вітчизняних та міжнародних рейтингів

2

- збільшення кількості міжнародних грантів;
- збільшення кількості наукових праць НПП у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science;
- збільшення значення h-індексу університету у наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- збільшення обсягів надходжень до бюджету університету за виконанням наукових досліджень;
- удосконалення комунікаційної політики університету;
- промоція Університету за кордоном

Основні стратегічні цілі

Створити середовище, сприятливе для навчання, праці та розвитку особистості

3

- співпраця з випускниками;
- розвиток системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
- розвиток інноваційної інфраструктури,
- формування доступного середовища для осіб з особливими освітніми потребами;
- розвиток системи неперервної освіти;
- корпоративна культура та забезпечення академічної доброчесності;
- розвиток соціальної інфраструктури (покращення умов для дозвілля та занять спортом);
- розробка системи маркетингових комунікацій Університету в мережі Internet, створення універсального call-центру для абітурієнтів та батьків; розширення інструментів комунікаційного міксу з надання освітніх послуг в Університеті шляхом проведення днів гостинності, воркшопів, фестивалей, олімпіад

Основні стратегічні цілі

Покращити якість персоналу, підвищити частку молодих учених у складі науково-педагогічних працівників

4

- розширити перелік освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії та відкрити нові спеціальності підготовки докторів наук;
- збільшення участі НПП у програмах академічної мобільності;
- забезпечення випереджального характеру підвищення кваліфікації, стажування науково-педагогічних і керівних кадрів відповідно до потреб реформування системи освіти, викликів суспільного розвитку;
- залучення іноземних лекторів/спікерів до навчального процесу та наукової діяльності;
- удосконалення системи мотивування, заохочення до працевлаштування та роботи в університеті молодих учених;
- забезпечення динамічного кар'єрного та кваліфікаційного росту молодих співробітників, своєчасної ротації кадрів

Основні стратегічні цілі реалізуються конкретними заходами розвитку Університету, а очікуваними результатами є подолання проблем вищої освіти, найбільш повне використання її можливостей та запобігання національних і глобальних ризиків.

Ключовим завданням колективу на 2024 рік є відзначення 100-ої річниці Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка шляхом проведення низки організаційно-пізнавальних, наукових, освітніх, культурологічних, спортивних заходів, адже *педагогічний для Сумщини – це її символ і серце!*

Основні завдання визначені у Плані роботи Університету, що базуються на основі ключових принципів, стратегічних і оперативних

цілей діяльності Університету; відповідно до Стратегії розвитку Університету до 2032 року розроблено завдання на 2024 рік:

- створення сучасної ефективної системи управління, яка дозволить забезпечити кадровий і науковий супровід розвитку національної та регіональної економіки, задовольнить потреби суспільства, є конкурентоспроможною на внутрішньому та світовому ринках освітніх послуг;
- досягнення стабільності фінансування діяльності та розвитку Університету на основі паритету державного фінансування, надання додаткових освітніх та інших послуг, залучення коштів бізнесових структур, фізичних осіб, іноземних інвесторів;
- досягнення стабільного фінансування науково-дослідної діяльності Університету завдяки активній співпраці з комерційним сектором;
- підвищення рейтингу науковців та Університету у системі вищої освіти серед закладів вищої освіти України;
- досягнення високої якості освітньої діяльності та якості освіти, яка є привабливою для українських абітурієнтів і студентів із інших країн; досягнення стабільної позитивної динаміки кількості іноземних здобувачів вищої освіти;
- набуття студентами високого рівня універсальних, трансверсальних і професійних компетенцій;
- підвищення престижу викладацької діяльності;
- збільшення кількості науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти в міжнародних програмах академічної мобільності, культурного обміну та програмах стажувань тривалістю не менше 1 місяця за календарний рік;
- удосконалення системи мотивації викладачів до наукового пошуку, самоосвіти, підвищення кваліфікації, створення інноваційних розробок, упровадження нових методів і підходів у викладанні;
- оновлення матеріально-технічної та лабораторної бази, інформаційного забезпечення, бібліотечних фондів Університету до рівня світових стандартів;
- зростання обсягу капітальних витрат для проведення капітальних ремонтів укріттів, навчальних аудиторій, студентських гуртожитків, спорткомплексу та стадіону в кошторисі витрат Університету, у порівнянні з відповідним показником 2023 року.

Наші результати та досягнення, якими ми можемо по праву пишатися, – це насамперед результати спільної роботи дружньої макаренківської родини: професорсько-викладацького складу, студентства, співробітників Університету та інших учасників

освітнього процесу. Від імені керівництва дякую всім за наполегливу та самовіддану працю, стійкість і вірність у цей надзвичайно складний період. Я щиро сподіваюся, що жахіття війни якнайшвидше закінчатся, і ми зможемо навчатися та працювати з новими силами, енергією та ентузіазмом, у мирі та безпеці.

Накреслені плани є свідченням того, що колектив Університету усвідомлює свою місію на освітньому фронті та здатний досягти очікуваних результатів, бо ми маємо морально-психологічну єдність, велике бажання досягати вершин, віру у свої сили, у Перемогу України, що і є запорукою вирішення всіх поставлених завдань.

Я вірю і сподіваюся, що молодь і надалі довірятиме нам, і все більше молодих талантів обиратимуть Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка для своєї подальшої освіти. Дуже хочеться, щоб нарешті після двох років війни настали спокійні та передбачувано мирні навчальні роки. Бажаю, щоб якнайшвидше закінчилася війна, щоб замовкла зброя та настав довгоочікуваний мир! Україна – єдина! Макаренківці – дружня родина! Працюємо на ПЕРЕМОГУ!

**З великою повагою
до колективу Університету –
Ректор**

Юрій ЛЯННОЙ

З В І Т
РЕКТОРА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА,
ДОКТОРА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА
ЮРІЯ ЛЯННОГО

Відповідальна за випуск *Л.В. Пшенична*
Комп'ютерна верстка *В.А. Замошнікова*

Підписано до друку 29.01.2024 р.
Формат 60×84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 14,42.
Ум. фарб.-відб. 14,42. Обл.-вид. арк. 9,29.
Тираж 50 пр. Вид. № 3.

Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка
40002. м. Суми, вул. Роменська, 87
Свідоцтво ДК № 231 від 02.11.2000 р.

Виготовлювач:
ФОП Цьома С.П. 40002, м. Суми, вул. Роменська, 100.
Тел.: 066-293-34-29.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
Серія ДК, № 5050 від 23.02.2016.